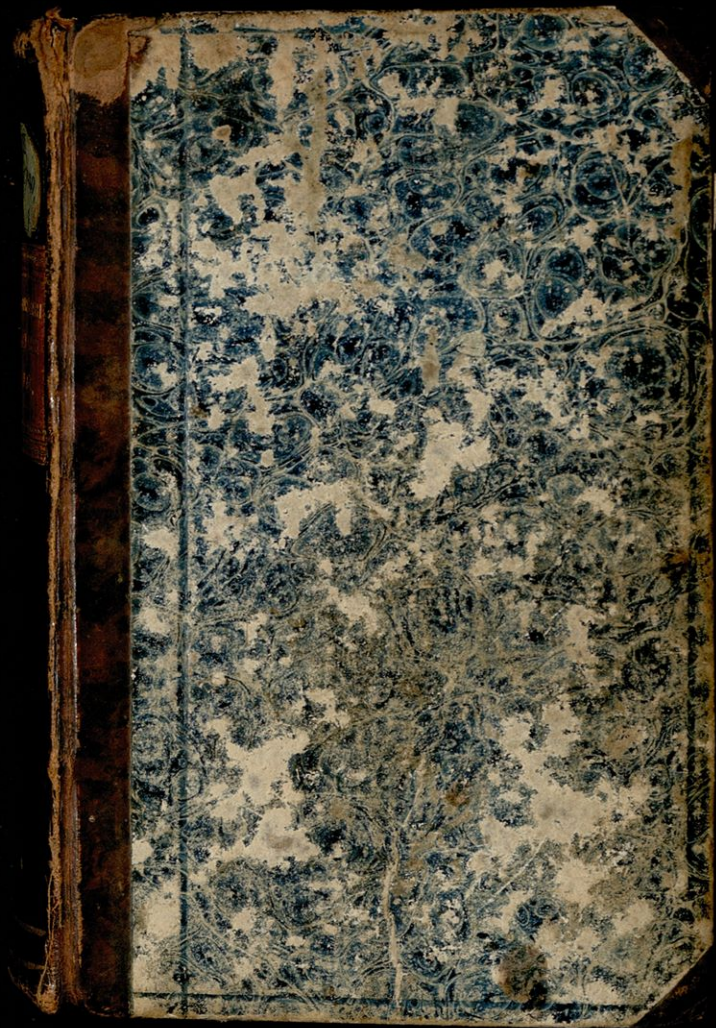

34180, VII, Ag.

E. libris Josephi Schöpf

Lib

536.

Spisal Andrej Albrecht.

Dvo izdani nabiteno
1827. leta 432 stranij.

Die 1te Auflage war zu
4200, die 2te zu 4350 Exemp.
1. S. 120. /

KERŠANŠKI KATOLŠKI

N A U K ,
o d

nar potrebnih refniz svete vére.

V' natif téh bukev so milošljivi Firšht
Gospod Gospod

ANTON ALOJS,

Ljubljanski škof, 8ga veliziga travna 1830,
dovolili.

DRUSIGA NATIŠA.

V' LJUBLJANI 1831.

Natifnil Joshef Blasnik.

Na prodaj per

ADAM HENR. HONU,

bukvovesu in kupzhevavzu f' popirjem.

*En Gospod je, ena vera, en kerst. En Bog
in Ozha je vsih, kateri je zhes vse, in po
vsem, in v' nas vsih. Efes. 4, 5 — 6.*

11E-030005281

Od keršhanskiga nauka sploh	1
Od vere	2
Pervi zhlen vere, od Boga stvarnika vsih rezhi	20
Od angelov	26
Od zhloveka	29
Od boshjih lastnost	34
Drugi zhlen vere	53
Tretji zhlen vere	57
Zheterti zhlen vere	72
Peti zhlen vere.	81
Shesti zhlen vere.	86
Sedmi zhlen vere.	89
Osmi zhlen vere	91
Deveti zhlen vere	95
Od gmajne svetnikov	104
Deseti zhlen vere	107
Enajsti zhlen vere.	109
Dvanajsti zhlen vere	115
Od upanja	117
Od molitve	122
Od Ozhenafha	133
Od angeloviga zheshenja	138
Od ljubesni	141
Od deset boshjih sapoved	147
Od zerkvenih sapoved	221
Od svetih sakramentov	251
Od keršhanske pravize	333
Drugi del keršhanske pravize.	363
Od dobrih del in njih saflushenja	392
Od shtirih poslednjih rezhi	407

Od kerfhanfkiga nauka sploh.

Kaj naf uzhi kerfhanfski nauk?

Kerfhanfski nauk naf uzhi Boga sposnati, in mu tako flushiti, de se f' pomozhjo gnade boshje svelizhamo.

Ali nam je slo potrebno vediti kerfhanfski nauk?

Slo nam je potrebno vediti kerfhanfski nauk, ker je Bog sato stvaril zhloveka, de bi ga sposnal, mu flushil, in se svelizhal; kar mu pa ni mogozhe, zhe ne vé Jesufovih naukov.

Kako pa svemo. kaj je Jesus uzhi?

Svemo, zhe v' zerkvi poslushamo boshje namestnike, ki nam Jesufove nauke osnanujejo, in zhe verno beremo bukve, ki so Jesufovi nauki v' njih spisani. „Vera je is poslushanja.“ Riml. 10, 17. „Namesti Kristusa smo poslani, kakor bi Bog skosi naf opominjal.“ 2 Kor. 5, 20.

Koliko poglavitnih delov ima kerfhanfski nauk?

Kerfhanfski nauk ima pet poglavitnih delov: vero, upanje, ljubesen, svete sakramente in kerfhanfsko pravizo.

Pervi del.

Od kerfhanfke katolshke vere.

Kaj je vera katolshkiga kristjana?

Vera katolshkiga kristjana je dar boshji, zhesnatorna luzh, od Boga mu vlita zhednost, skosi ktero vse sa ref ima in terdi, kar je Bog rasodel, in kar katolshka zerkev sapqve verovati, naj bo v' svetim pismu sapifano ali ne.

Sakaj pravimo, de vera je dar boshji?

Sato, ker noben zhlovek ni bil vreden daru vere, in bi je f' svojimi deli nikoli ne bil saflushil, ako bi mu je Bog is svoje milosti ne bil dal. To nas uzhi Jesus rekozh: „Nihzhe ne more k' meni priti, ako ga Ozhe ne vlezhe, kteri me je poslal.“ Jan. 6, 44. „Sakaj is milosti ste svelizhani postali skosi vero, in to ne is sebe, sakaj boshji dar je to.“ Efesh. 2, 8.

Sakaj pravimo, de je vera zhesnatorna luzh?

Sato, ker skosi njo sposnamo k' svelizhanju potrebne resnize, kterih bi f' svojo pame-tjo ne bili nikoli sposnali.

Nafha pamet po svoji natori ni vsigavedo-
zha, to je le sam Bog, in skosi poverbani greh
je tako otemnela, de le nektore resnize, in she
teh prav ne sposna. Skosi s. vero she le
prav sposnamo Boga in njegove popolnamasti,
dolshnosti do njega, dolshnosti do sebe, do
blishnjiga in do drugih stvari; skosi njo spošna-
mo boshjo previdnost, ktera zéli svet, in per-
godbe ljudi vlada, (visha), resnizo od vezhniga
svelizhanja pravizhnih v' nebesih, in vezhniga
pogubljenja grešnikov v' peklju, neumerjzho-
nost zhloveshke dushe, in skosi njo svemo po-
trebne perpomozhke k' svelizhanju i. t. d. Teh
resniz bi ne bili nikoli sposnali, ako bi jih Bog
nam ne bil rasodel, nafhiga uma ne bil ras-
svetlil, in nafhih serz f' svojo gnado k' vero-
vanju perpravnih storil. Torej pravi prerok
Isajia. „Ljudstvo, ktero je v' temi hodilo, je
veliko svetlobo vidilo, prebivajozhim v' desheli
smertne senze je luzh safjala.“ Isa. 9, 2. To
je, ljudem, ki so bili v' nevednosti, v' neveri,
se je Jesus nebeshka luzh perkasal, in jim sko-
si osnanovanje svete vere pamet rasvetlil, de
sposnajo, kaj jim je verovati in storiti, de vezh-
no shivljenje dofeshejo.

*Sakaj pravimo, de vera je od Boga kristja-
nu vlita zhednost?*

Sato, ker posvezhujozha gnada boshja, ki
jo je kristjan she per s. kerstu sadobil, zhlo-
veshko voljo perpravno stori, de vse to sa ref
ima in terdi, kar je Bog rasodel in obljubil; de
veselje do teh resniz sadobi, in s' njeno po-

mozhjo po resnizah svete vere shivi, in se vezhniga shivljenja vredniga flori.

Kaj je po kershansko katolshko verovati?

Je vse sa ref imeti in terditi, kar je Bog rasodel, in kar zerkev verovati ukasuje, naj bo v' svetim pismu sapisano ali ne.

Sakaj moremo vse terdno verovati, kar je Bog rasodel?

Sato, ker je Bog vezhna resniza in mo-droft, ki ne more golufati, ne golufan biti. Torej ne dajmo se v' veri nizh premotiti, in raji martre in smert terpimo, kakor de bi kako resnizo svete vere savergli. S. Pavel pravi: „Nekteri so, kateri vas motjo, in hozhejo prevniti evangeli Kristusov. Ali desiravno bi mi, ali angel is nebes vam kaj osnanoval rasun tega, kar smo vam osnanovali, naj bo preklet.“ Galazh. 1, 8. „Naj ne bomo vezh (ko) otrozi omahljivi, de nas ne bo gonil sem ter tje vsak veter uka po zhloveshki hudobii, po svitosti, f' ktero nas hozhejo v' smoto saplesti.“ Efesh. 4, 14.

Apostelni in marterniki nam dajo nar lepshi sgléde terdnosti v' veri. Sovrashniki vere so jih nar gershi in hujshi, ko so mogli, mar-trali, jih na kole raspenjali, po shivinsko gajshlali, f' fkirami sekali, s' rasbeljenim shelesam shgali, na sherjavzi pekli, s' gorezhimi rezhmi namasali in take sashgali, f' shagami shagali, v' vrelim olji kuhali, s' kamni pobijali, s' kolmi do smerti topli, streljali, diyjim sverinam

sa jed metali i. t. d. pa vender se niso dali v' veri premotiti, veliko bolj so se veselili, in sa slo frezhne shteli, de so imeli perloshnost sa Jesusa terpeti. Heb. 11.

Sakaj smo dolshni vse verovati, kar nam katolshka zerkev verovati ukasuje?

Sato, ker se ona nikoli ne smoti v' resnizah svete vere, ko je steber in terdnost resnize, in ko je Jesus pred vso smoto varuje. „Pole jest fim s' vami vse dni do konzhanja sveta.“ Mat. 28, 20.

Ali je katolshka vera k' svelizhanju potrebna?

Katolshka vera je vsakimu zhloveku k' svelizhanju potrebna, ker bres vere ne more nobeden Bogu dopasti, torej tudi ne svelizhan biti. „En Gospod je, ena vera, en kerst.“ Efesh. 4, 5. „Kadar se bo pokasal Gospod Jesus od neba s' angeli svoje mozhi, v' plemenu ognja, kateri se mashuje nad njimi, kateri Boga ne poznajo, in kateri niso pokorni evangelju Gospoda nashiga, Jesusa Kristusa, ti bodo v' pogubljenji vezhno terpljenje prejeli od oblizhja Gospodoviga.“ II. Tefalonizh. 1, 7 — 9.

Je k' svelizhanju sadoosti, de katolshki kristjan le v' serzu veruje, kar je Bog rasodel?

To she ni sadoosti, on more ludi:

1) Svojo vero v' delih kasati:

„Kaj pomaga moji bratje, ako kdo pravi, de ima vero, zhe pa del nima, ga bo mar sa-

mogla vera svelizhati.“ Jak. 2, 14. „Kakor je telo bres dushe mertvo, tako je tudi vera bres del mertva.“ Jak. 2, 26.

2) Kar v' serzu veruje, kadar je savoljo zhashti boshje in svelizhanja blishnjiga treba, tudi s' uftmi ozhitno prizhati.

„Kterikoli me bo sposnal pred ljudmi, ga bom tudi jest sposnal pred svojim Ozhetam, kateri je v' nebesih.“ Mat. 10, 32. „Ako bosh f' svojimi uftmi skasal vero na Gospoda Jesusa in v' svojim serzu veroval, de je Bog njega od mertvih obudil, bosh svelizhan. Sakaj f' serzam se veruje k' pravizhnosti, s' uftmi pa se vera kashe k' svelizhanju.“ Rim. 10, 9. 10.

Ko je S. Pavl v' jezhi sapert bil, se mu je po nozhi Gospod perkasal, in mu je rekel: „Stanoviten bodi, kakor si od mene v' Jerusalemu prizheval, tako morefh tudi v' Rimu prizhevati.“ Apoft. djan. 23, 11.

Kidaj more kristjan od vere s' uftmi spri-zhevati?

1) Kadar je od oblastnikov savoljo vere vprashan. 1) Kader flishí soper vero govoriti, in she fosebno takrat, zhe previdi, de ho kdo s' njegovim molzhanjem v' smoti poterjen.

Smemo kterikrat vero satajiti?

Nobenkrat je ne smemo satajiti, temuzh raji moremo umreti, kakor pa vero satajiti.

Jesuf pravi: „Kdor me bo pred ljudmi satajil, tega bom tudi jest satajil pred Ozhetam, kateri je v' nebesih.“ Mat. 10, 33. Kdor se bo

mene in mojih besedi framoval, tega se bo Sin zhlovekov framoval, kadar bo prishel v svoji, Ozhetovi in svetih angelov zhasi. Luk. 9, 26.

Je dolshnost v' veri rasti, in jo v' sebi uterjevati?

Dolshnost je, sakaj vera je velik dar boshji, in njo sgubiti, ali v' nji oflabeti je velik greh. Zhe si pa zhlovek ne persadeva svoje vere smirej bolj sposnovati, se vedno v' nji uterjevati, bo v' njem oflabela, in szhafama jo bo zlo sgubil, in vezhno svelizhanje sapravit.

Kaj more kristjan storiti, de bo v' veri mozhnejshi perhajal?

1) More svoje serze od grehov ozhistiti, in se Bogu in resnizi is serza vdati: „Moj uk ni moj, ampak tega, kateri me je poslal. Kdor bo hotel njegovo voljo storiti, bo uk sposnal, zhe je is Boga.“ Jan. 7, 17. „Evangelij je boshja mozh v' svelizhanje vsakimu, kateri veruje.“ Riml. 1, 16.

2) Skerbno in verno boshjo besedo posluhati in brati.

3) Nagnenja, ki so verovanju nasprotne, lastno ljubesen in samoglavnost ukrotiti, in pognishen biti.

4) Jesufovimi naukami pokoren biti, in svoje misli, shelje, besede in dela po njih ravnati in obrazhati.

Kako greshti kristjan soper vero?

Greshti: 1) zhe se resniz svete vere ne uzhi, in boshje besede ne premishljuje. 2) Zhe kake resnize ne veruje, ko je sanikern v' poslusljanji boshje besede. 3) Kadar ne mara ali je v' pravi veri, ali pa ne. 4) Kader vsega ne veruje, kar katolska cerkev verovati ukasuje. 5) Ako se vere sramuje. 6) S' nevero. 7) Zhe v' tako drushino hodi, kjer njegova vera slabi. 8) S' molzhanjem, kadar flishti druge veri ali postavam s. evangelja nasproti govoriti, in previdi, de bi njegovo svarjenje pomagalo; ali pa, de bi jim dopadel, zlo s' njimi potegne in resnizo sanizhuje.

Kaj je kristjanu storiti, kader ga skushnjave soper vero nadleshvajo?

1) Si more persadevati takih skushnjav, prej ko more, se snebiti. 2) Vero v' to resnizo obuditi, savoljo ktere je skushan. 3) Se pred Bogam ponishati, in ga sa gnado profiti, de bi ga v' tej resnizi poterdil, in ne prevezh nepokojin savoljo tega biti; temuzh v' Boga saupati.

Ali samoremo pa katolski veri shiveti?

Is svoje lastne mozhi ne samoremo, ker je nasha natora popazhena, s' pomozhjo gnade boshje pa samoremo shiveti po veri; tode moremo Boga sa njo profiti.

Od kod vemo še dan danashni, kar je Bog rasodel?

Kar je Bog rasodel, vemo is *sapisane* in *nesapisane* boshje besede.

Kaj je sapisana boshja beseda.

Sapisana boshja beseda, ktero tudi sveto pismo imenujemo, so vse tiste bukve stariga in noviga testamenta, ktere so sveti moshje od svetiga Duha navdihnjeni spisali, in jih je katolška cerkev sa take sposnala in poterdila.

Kaj sapopadejo sploh v' sebi bukve stariga testamenta?

Vse, kar je Bog od stvarjenja sveta do Jezusoviga prihoda na svet ljudem rasodel, in storil, de bi svelizhani bili. Is teh bukev se uzhimmo, de so vse rezhi od Boga vstvarjene, de zhlovek je pravo pravizhnost in svetost s' nepokorshino do svojiga stvarnika sgubil, de sam od sebe je popazhen in hudoben, de nemore v' nebesa priti; de usmiljeni Bog je popazhenimu zhloveku odreshenika obljudil, v' kteriga so še pravizhni stariga testamenta verovali in upali i. t. d.

Kaj sploh v' sebi sapopadejo bukve noviga testamenta?

Kar je Jezus sa nashe svelizhanje storil in uzhil. Popisujejo njegovo rojstvo, njegovo shviljenje, prezhudno spozhetje in zhudeshe, prerokovanja, sgleda, ki nam jih je dajal, terplje-

nje in smert, od smerti vstajenje, vnebohod, rasfhirjenje katolske zerkve po apostelnih.

Is kterih bukev je s. pismo stariga testamenta?

Je is bukev, ki so sgodbe, nauki in pre-rokevanja v' njih. Ki so sgodbe v' njih, so pe-tere bukve Mojsešove, perve povedo od stvarje-nja sveta, od raštenja in rasfhirjenja zhlovesh-kiga rodu po svetu, v' drugih je odhod Isra-elskiga ljudstva is Egipta popisano; v' tretih, kako morejo Israelzi ozhitno in unanjo slushbo boshjo opravljati; v' zhetertih je popisano Isra-elsko ljudstvo in njegovo rasdeljenje; v' petih so vse zapovedi, ktere je jim Bog dal. Potim so Josuetove bukve, bukve sodnikov, zhetvere bukve kraljev, dvoje bukve kronike, Esdrove bukve, Nehemijeve bukve, dvoje bukve Maka-bejev, Jobove bukve, Rutine bukve, Juditine bukve, Esterne bukve, Tobijeve bukve.

Ki so nauki v' njih, so: psalmi, pripovisti, pridgar, visoka pesem, modrostne bukve, Jesus Sirahov.

Ki je prerokovanje v' njih, so: Isaija, Je-remija, Ezehiel in Daniel. Potlej Jona, Hagej, Osej, Joel, Amos, Abdija, Mihej, Nahum, Ha-babuk, Sofonija, Zaharija in Malahija. Pervim shtirim se pravi veliki, dvanajstim poslednjim mali preroki, ker so nam prvi vezh, ti pa manj sapisaniga prerokovanja sapustili.

Is kterih bukev je s. pismo noviga testamenta?

Je is shtirih evangeljev: is evangelja s. Ma-tevsha, s. Marka, s. Lukesha in s. Janesa, is

apostolskiga djanja, is shtirnajst listov f. Pavla; eden do Rimljanov, dva do Korinzhanov, eden do Galazhanov, eden do Efeshanov, eden do Filipljanov, eden do Kolosanov, dva do Tesalonizhanov, dva do Timoteja, eden do Tita, eden do Filemona, eden do Hebrejev; list f. Jakopa, dva lista f. Petra, trije listi f. Janesa apostelna, en list f. Juda, in skrivno rasodenje f. Janesa.

S zhim so bogabojezhi moshje, ki so pisali sveto pismo sploh sprizhali, de jih je Bog poslal.

1) S' zhudesi, ki so jih delali, ki jih nobeden drug delati ne more, kakor le Bog sam, ali komur Bog mozh da.

3) S' prerokovanjem, ker so take prihodne rezhi napovedovali, kakor so se potlej godile, ki jih le Bog sam vé, ali komur jih Bog rasodene.

3) S' resnizami, ktere so uzhili, kterih pa is svoje lastne pameti niso mogli vediti, ampak le is rasodenja boshjiga.

Kako se sprizha, de je sgoli resniza, kar je v' f. pismu noviga testamenta?

Se sprizha, ko so apostelni vse pisali, ki so bili sveti bogabojezhi moshje, svesti tovarshi Jesusovi, od njega v' vsm poduzheni, prizhe vsih njegovih del, so vse dobro vedili, kar je uzhil, torej so lahko resnizo povedali. Sato se smemo terdno sanesti, de je vse res, kar je v' svetim pismu.

Jesuf sam, ki jih je nar bolj posnal, jim pravi, de bodo od njega prizhevali, ker so od sazhetka per njem bili Jan. 15, 27.

S. Janes sam od sebe in od tega, kar pišhe, pravi: „In ta, ki je vidil, prizhuje, in njegovo prizhevanje je reſnizhno, in on vé, de reſnizo govori, de tudi vi verujete.“ Jan. 19, 35. In ſ. Lukesh pove od sebe in ſvetiga evangelja tako. „Kakor ſo nam isrozhili ti, kateri ſo od sazhetka ſami vidili, in ſo bili ſluſhabniki Goſpodove beſede, ſe je tudi meni prav ſdelo, kateri ſim vſe ſkerbno od sazhetka iſpraſhal, po verſti tebi popiſati, preljubi Teofil.“ Luk. 1, 2 — 3.

De je vſe reſ, kar ſo apoſtelni piſali in uzhili, in tako uzhili, kakor ſo is Jeſusovih uſt ſliſhali, ſe ſhe bolj terdno preprizhamo, ker vemo, de ſo ſ' pomozhjo in navdihovanjem ſ. Duha piſali, in torej ſe smotiti niſo mogli. Jeſuf pravi: „Jeſt bom Ozheta proſil, in vam bo dal drusiga Troſhtarja, de per vaſ oſtane na vekomaj, Duha reſnize, kteriga ſvet ne more prejeti, ker ga ne vidi, in tudi ne poſna, vi pa ga boſte poſnali, ker bo per vaſ oſtal, in bo v' vaſ.“ Jan. 14, 16 — 10.

Kadar vaſ bodo pa iſdali, ne ſkerbite, kako ali kaj imate govoriti, ſakaj tiſto uro vam bo dano, kaj imate govoriti. Sakaj vi niſte tiſti, kateri bote govorili, ampak Duh vaſhiga Ozheta je, kateri bo ſkoſi vaſ govoril.“ Mat. 10, 19 — 20.

„Troſhtar pa ſveti Duh, kteriga bo Ozha v' mojim imenu poſlal, tiſti vaſ bo vſe uzhil,

in vam bo vse povedal, karkoli vam poprej rezhem.“ Jan. 14, 26.

„S. Pavel ni s' Jesufam shivel, in sam od lebe tako govori: „Evangeli, kteriga sim jest osnanil, ni od zhloveka; jest namrezh ga nisim od zhloveka prejel, ali se nauzhil, ampak skosi rasodenje Jesufa Kristusa.“ Galazh. 11 — 1.

Ker Jesuf do konzhanja sveta per svojih ostane, in je apostelnam svetiga Duha k' pomo-zhi poslal, in ozhitno njih nauk sa svojiga spo-sna rekozh: („*Kdor vas poslussha mene poslu-sha.*“ Luk. 10, 16.) tako bi bila pregresfna ofhabnost nad refnizami svetiga pisma zviblati, Jesufu in f. Duhu, kteri v' svetim pismu govo-ri, ne verovati.

Sakaj se smemo tudi na sveto pismo stari-ga testamenta ravno tako terdno sanesti, ka-kor na tega noviga testamenta?

Sato, ko ga Jesuf sam in njegovi apostelni poterdijo.

Jesuf in njegovi apostelni per vsaki perlo-shnosti kashejo na sgodbe, prerokovanja, sapo-vedi in nauke svetiga pisma stariga testamenta, in poterdujejo svoje nauke s' tistimi refnizami, kar bi ne bili storili, zhe bi ne bilo od Boga rasodeto. Tako pravi Jesuf: „Vsi preroki in postava noter do Janesa so prerokovali.“ Mat. 11, 13. „Kakor je bil Jonas v' trebuhu mor-skiga soma tri dni in tri nozhi, ravno tako bo fin zhlovekovi v' serzu semlje tri dni in tri no-zhi.“ Mat. 12, 40. „Preishte pisma, ker vi

menite, de imate v' njih vezhno shivljenje, in tiste so, ktere od mene prizhujejo.“ Jan. 5, 39.

„Vse more dopolnjeno biti, kar je pisano v' postavi Mojsefa in prerokih, in v' psalmih od mene. Tako je pisano, in moglo je biti, de je Kristuf tako terpel in na tretji dan od mertvih vstal.“ Luk. 25, 44. 46.

Ali smejo kristjani s. pismo brati?

Smejo ga brati. S. pismo je Bog ljudém dal, de bi se is njega uzhili, kar jim je verovati, in storiti, de v' nebefa pridejo. Bog pa hozhe ljudi svelizhati, tako tudi hozhe, de s. pismo berejo, v' kterim so besede vezhniga shivljenja.

To poterdijo tudi besede s. pisma. „Nepusti bukev postave od svojih ust priti, ampak nozh in dan jih premishluj, de derfish in storish vse, kar je v' njih sapisano, takrat bohi prav in sastopno ravnal.“ Josue 1, 8. „Karkoli je pisano, (*pravi s. Pavel*) je k' nashimu poduzhenju pisano, de skosi poterpeshljivost in poveseljenje pisem upanje imamo.“ Rimlj. 15, 14.

Tudi v' djanji apostelnov je sapisano, de prvi kristjani so besedo prav sheljno poslushali, in vsak dan pisma pregledovali, ako bi tém tako bilo. 17 p. 11.

Apostelni so sapovedovali kristjanam, de naj liste hero, in tudi drugim zerkvam (*gmajnam kristjanov*) brati dajo. S. Pavel ukashe Kološanam rekozh: „Kadar bo per val prebran ta list, storite, de bo tudi v' Lavdizejski zerkvi

bran; in tega, kateri je na Lavdizejze, vi berite.“ Kolofh. 1, 16. Apostelni niso listov le shkofam in duhovnam, ampak gmajnam kristjanov pisali. S. Pavl je pisal Rimljanam, Korinzhanam, Galazhanam, Efeshanam, Filiplanam i. t. d. kar skafhe, de je hotel, de bi jih brali, in se is njih uzhili, kako naj shivé; kar je bilo pa tém perpusheno, je tudi sedanjim kristjanam.

Kako se more s. pismo brati?

1) S. Duha sa gnado profiti, de bi, kar beremo, v' serzu ohranili, in po tem storili.

2) S ponishnim in zhistim serzam, in s' posebno zhaftjo, kakor de bi slisiali samiga Boga s' nami govoriti, ker nauki s. pisma so zhisti boshja beseda.

3) S' gorezhimi sheljami se vernih refniz od Boga, od Jesufa in sa nafhe sadershanje nauzhiti, in jih potlej v' djanji spolnovati.

4) Ne lohka sastopnih refniz po svoji glavi slagati, ampak duhovne vprashati.

5) Sosebno le take bukve brati, ki so bolj sastopne in potrebne: kakor psalme, bukve modrosti, Sirahove, pridgarjeve, pregovore, Tobijeve, Jobove, s. evangeli, i. t. d.

Ali je v' svetim pismu noviga testamenta vse sapifano, kar je Jesus uzhil?

Ni. Veliko refniz so apostelni Jesusovi le s' besedo uzhili, pa ne sapisali, kar sami povedo. S. Pavl Tefalonizhane opominja rekozh:

„Bratje, bodite stanovitni, in dershite isrozhe-
nje, kteriga ste se nauzhili ali skosi govorjenje,
ali skosi nash list.“ Tefal. 1, 14.

S. Janes pove, de je Jesus fizer she veliko
drugih zhudeshev storil vprizho uzhenzov, kteri
niso v' teh bukvah sapisani, ti pa so sapisani,
sato de verujete, de Jesus je Kristus, Sin bo-
shji, in de vi, ker verujete, shivljenje v' nje-
govim imenu imate. Jan. 20, 30. — 31. In
she vezh pove: De je Jesus she veliko drusih
rezhi storil, od kterih, ako bi sleherne posebej
popisane bile, menim, de bi zel svet sadosi
prostoren ne bil sa te bukve, ktere bi se popi-
sale. Jan. 21, 25. „Kar si od mene slishal (*govo-
ri sveti Pavel*) pred ozhmi veliko prizh, to
perporozhi svetim ljudem, kteri bodo samogli
tudi druge uzHITE.“ 2. Tim, 2, 2.

*Od kod vemo, kar so apostelni le s' besedo
uzhili, pa ne sapisali?*

To vemo is ufniga isrozhila. — Nastopni-
ki apostelnov so resnize, ki so jih od apostel-
nov slisnali, druge uzhili, tako, de so jih spet
eden od drusiga svedili do danashnjga dneva.
Postavim verne resnize, de je s. kerst tudi otro-
kam k' svelizhanju potreben, de nedeljo na me-
sti sabote posvezhujemo, kako naj se ofer svete
mashe opravlja, kako naj se sveti sakramenti delé,
de svetnike zhasiti je dobro in koristno i. t. d.
so nam le is ufniga isrozhila snane.

Kako se preprizhamo, de to uſtno iſrozhilo, ki ga imamo, je reſnizhno Jeſuſovo in njegovih apoſtelnov?

Se preprizhamo iſ tega, ker ga je katoliſhka zerkev ob vſih zhafiſh sa Jeſuſov in njegovih apoſtelnov nauk verovala in oſnanovala.

Kaj je tedaj neſapiſana boſhja beſeda ali uſtno iſrozhilo?

So tiſti nauki vere, ki nam gre jih verovati, in po njih ſhiveti, ktere ſo apoſtelni ali iſ uſt ſamiga Jeſuſa Kriſtuſa ſliſhali, ali pa raſſvetljeni od ſ. Duha le oſnanovali, pa ne ſapiſali.

Kje je uſtno iſrozhilo hranjeno?

Samo v' kerſhanſki, katoliſhki Rimſki zerkvi je ſtanovitno, ſveſto in nepopazhenno. Ona ſama je od Jeſuſovih in apoſtolſkih zhaſov, in bo do konzhanja ſveta; ona je vſelej po redu papeshe in ſhkofe iméla, kteri ſo pravi naſtopniki apoſtelnov, torej ji more kriſtjan vſe verovati, kar mu ſa boſhjo beſedo oſnani, zhe tudi ni v' ſvetim piſmu, ker jo ſ. Duh vodi. „Troſhtar pa ſ. Duh, kteriga bo Ozha v' mojim imeni poſlal, tiſti vaſ bo vſe uzhil, in vam bo vſe povedal, karkoli vam poprej rezhem.“ Jan. 14, 26.

Poſluſhájmo naſho mater katoliſhko zerkev, kakor pokorni otrozi, ona je prejela od Jeſuſa in njegovih apoſtelnov ſvete iſrozhila, ona jih hrani bres popazhenja, in hvalimo Jeſuſa, ki ſa naſhe ſvelizhanje vedno ſkerbi.

Is koga tedaj vse svemo, kar nam je verovati?

Is f. pisma in uštniga isrozhila.

Kaj more vsak zhlovek, kadar se pameti save, potrebno vediti in verovati, de bo svelizhan.

1) De je en Bog.

2) De je Bog pravizhni sodnik, kateri vse dobro plazhuje, in vse hudo shtrafuje.

„Kdor hozhe k' Bogu priti, more verovati, de je tem, kateri ga ishejo. plazhevavez.“ Heb. 11, 6.

3) De so tri boshje pershone eniga bitja, in ene nature: Ozhe, Sin in sveti Duh.

„Trije so, kateri v' nebi prizhujejo, Ozhe, Beseda in sveti Duh, in ti trije so eno.“ 1. Jan. 5, 7.

4) De je druga boshja pershona zhlovek postala, nas f' svojo smertjo na krishu odreshiti in vezhno svelizhati.

5) De je zhlovefhka dusha neumerjozha. „Ne bojte se tistih, kateri telo umore, dushe pa ne morejo umoriti, temuzh bojte se veliko bolj tistiga, kateri samore dusho in telo pogubiti v' pekel.“ Math. 10, 26. „Prah pride spet v' semljo, is ktere je bil vset, duh pa se k' Bogu poverne, kateri ga je dal.“ Pridg. 12, 7.

6) De je gnada boshja k' svelizhanju potrebna, in de bres gnade boshje zhlovek nizh sa vezhno shivljenje saflushenja vredniga storiti

ne more. „Bres mene ne morete nizh storiti.“ Jan. 15, 5. „Ne kakor de bi premogli is sebe kaj misliti, kakor is sebe, ampak nasha premoshnost je is Boga.“ II. Korin. 3, 5.

Kaj je vsakimu katolshkimu kristjanu snati sapovedano?

Vsakimu katolshkimu kristjanu je snati sapovedano :

- 1) Apostolsko vero.
- 2) Gospodovo molitev ali ozhenash.
- 3) Deset sapoved boshjih, in pet zerkvenih sapoved.
- 4) Sedem svetih sakramentov.
- 5) Kerfhansho pravizo.

Kje je sosebno sapopadeno, kar katolshki kristjan verovati more?

Kar katolshki kristjan verovati more, je sosebno v' apostolski veri sapopadeno, ktera se tako glasi:

Verujem v' Boga Ozheta, vfigamogozhniga stvarnika nebes in semlje. In v' Jesusa Kristusa, Sina njegoviga ediniga, Gospoda nashiga. Kteri je spozhet od svetiga Duha, rojen is Marije devize. Terpel pod Ponzjam Pilatusham, krishan hil, umerl in v' grob poloshen. Shel je pred pekel, tretji dan od smerti vstal. Shel je v' nebefa, sedi na desnizi Boga Ozheta vfigamogozhniga. Od ondod bo prishel sodit shive in mertve. Verujem v' svetiga Duha. Eno sveto, katolshko zerkev, gmajno svetnikov. Odpusha-

nje grehov. Vstajenje mesa. In vezhno shivljenje. Amen.

Sakaj pravimo, apostolska vera?

Sato, ko so jo apostelni sloshili.

Ali je nam kristjanam dobro in koristno apostolsko vero vediti?

Dobro jo je vediti: 1) ker se ob kratkim na vse poglavitne resnize s. vere spomnimo, kadar jo molimo.

2) Smo v' nafhi veri mozhno poterjeni, ker vemo, de ravno té resnize verujemo, ki so jih apostelni verovali in uzhili.

Koliko delov ali zhlenov ima apostolska vera?

Apostolska vera ima dvanajst delov ali zhlenov.

Od 12 delov ali zhlenov apostolske vere.

Pervi zhlen: Verujem v' Boga Ozheta, vfigamogozhniga stvarnika nebes in semlje.

Bog, stvarnik vsih rezhi.

Kdo je vse stvaril?

Bog je nebo in semljo in vse, kar je stvaril. „V' sazhetku je Bog stvaril nebo in semljo.“ I. Mojs. 1, 1.

Kaj pomeni beseda stvariti?

Beseda stvariti pomeni, is nizh kaj storiti.

Is koga je Bog vse stvaril?

Is nizh je Bog vse stvaril, ker je pred, dokler Bog vfiga ni stvaril, le Bog sam bil.

Kako je Bog is nizh vse stvaril?

S' svojo vfigamogozhno voljo; kar hotel je, pa je bilo. „Bog je rekel; naj bo, in bilo je.“
I. Mojs. 1.

Kaj nam pove sveto pismo od stvarjenja sveta?

De je v' sazhetku Bog stvaril nebo in semljo; semlja je bila pa pušta in prasna, in tema je bila zhes shirjavo bresnov, in Duh boshji je bil sprostert zhes vodé, in potlej je v' shestih dnéh vse stvaril. Pervi dan svetlobo. Drugi dan je Bog rekel: Bodi firmament med vodami, in raslozhi vodé od voda. Tretji dan je Bog rekel: Naj se sbero vodé, ktere so pod nebam, na en kraj skupej, in suho se pokashi: In je rekel: Posheni semlja seljshe in rodovitne drevesa. Zheterti dan je Bog rekel: Naj postanejo luzhi na nebu, in naj lozhijo dan in nozh, in naj boda sa snamnja in zhase, in dneve in leta; in je stvaril sonze, luno in svesde. Peti dan je Bog rekel: Rodite vodé lasijozho shival; in kar leta nad semljo pod firmamentam nebés. In stvaril je ribe, vse shive in gibljive stvari v' vodi, ptize in vse, kar léta po svojim rodu. Shesti dan je Bog rekel: Rodi

semlja shivali po svojim rodu, shivino in lasi-
jozhe shivali in sverine semlje po svojim rodu.
In poslednjizh je zhloveka stvaril. I. Mojs. 1.

Kaj je Bog sedmi dan stvaril?

Bog sedmi dan ni nizh stvaril, ampak je
pozihval (to je- je nehal od stvarjenja) in
ga je posvetil, de bi tudi mi shešt dni v' te-
dnu delali, sedmi dan pa pozihvali, ga s' do-
brim delmi posvezhevali, in se vezhniga pozhit-
ka v' nebesih vredne delali.

*Ali Bog sdaj nizh ne dela, kar je svet
stvaril?*

Bog she vedno dela; f' svojo vfigamogozh-
nostjo, modrostjo in dobroto svet in vse stvari
ohranuje, obdershi in jim ostanik daja, on stori,
de se na svetu vse na svojim mestu, vse v' svo-
jim zhasu godi, vse obrazha in vlada ali visha.

„Moj Ozha do sdaj dela, in jest delam.“
Jan. 5, 17.

„Kako bi kaj ostanik imelo, ko bi Bog ne
hotel! Vse je njegovo djanje od konza do kon-
za.“ Modr. 7, 8. „Bog vse po sklepu svoje vol-
je ravna.“ Efesh. 1, 11. „Gospod, kako velike
in zhahtitljive so tvoje dela! vse si modro storil,
semlja je polna tvoje lastine. — Vse stvari zha-
kajo, de jim dasih jed v' pravim zhasu. Ako
svojo roko odpresih, so vse f' tvojim blagam
nasitene. Ako pa svoje oblizhje skrijesh, se pre-
strashijo, zhe jim sapo vsamesh, poginjejo, in
spét prah postanejo.“ Psalm. 103.

Sa koga Bog she soseбно fkerbi?

Sa zhloveka, ker on sam je po boshji podobu vstvarjen, sam samore Boga prav zhaštiti, hvaliti, moliti in f' sveštim spolnjenjem boshjih sapoved v' nebefa priti, in k' temu mu Bog gnado daja; Bog obrazha, kje, kdaj, in v' kakim zhasu naj kdo shivi, in kako naj se mu godi. „Bog je, kateri v' vas daja, de hozhete in storite, kar je njegova sveta volja.“ Filiplan, 2, 13.

Sgodbe, ki so v' svetim pismu' sapifane naš od té rešnize terdno preprizhajo. Adama je Bog v' lep vert (paradish) postavil, v' njim je bil s' vřim potrebnim preskerbljen. Ko je gresřil, se Bogu samirel, in gnado boshjo sgubil, ga fizer Bog po pravizi shtrafa, is raja isshe, pa ga vender she f' potrebnim shiveshem preskerbi, in mu she odresřenika pošlati obljudi, kateri je tudi v' svojim zhasu na svet priřhel. Noeta s' njegovo drushino je ohranil, ko je veř svet v' vodi potopil. Abrahamu je ukasal iti is deshele malikovavzov v' deshelo, ktero mu je odkasal. Kako zhudno je vodil Joshefa, de je v' Egipt priřhel, in ga tam k' veliki zhařti povsdignil. Mojsesa v' pletenizi na vodi Nilu ohrani, in štori, de kraljeva hzhi k' vodi pride, de ji ga is vode dajo, in preskerbela ga je bolj, ko bi ga bila mati samogla. Israelsko ljudřto nam kashe, de tako Bog sa zelo ljudřto fkerbi, kakor sa ljudi po samim, řpelje ga is Egiptovřke řushnosti, in ohrani ga prezhudno řhtirdeset let v' puřti puřhavi. Davida pařtirja isvoli sa kralja

namésti Savla. Elija po orlu f' kruham in me-
sam vsak dan preskerbi. Zhišto Susano pred
nezhistimi sodniki obvaruje, in krive sodbe soper
njo sklenjene po mladenzhu Danielu overshe.
Daniela v' jami med levi ohrani i. t. d.

*Ali nam je sa svoje ohranjenje skerbeti, ker
Bog sa nas skerbi?*

Vse si moremo persadevati, sebe ohraniti;
sato nam je Bog um, pamet in telesno mozh
dal; pa nesmerno ne smemo skerbeti, ker Bog
po ozhetovo sa nas skerbi. „Ne skerbite tedaj
rekozh: Kaj bomo jedli ali pili, ali f' zhém se
bomo oblekli? saj vash nebesfki Ozha vé, de
vfiga tega potrebujete.“ Mat. 6, 32.

*Ker Bog po ozhetovo sa nas skerbi, sakaj
je pa tolikanj hudiga na svetu?*

Sato, ker Bog hozhe, de bi vsi ljudje sve-
lizhani bili, nadloge jim pa veliko k' svelizha-
nju pomagajo, ker

1) vést zhloveka obudé, de svoje grehe
sposna, ki bi jih ne bil sposnal, zhe bi mu
smirej dobro bilo.

Sgubljeniga fina je lakota k' ozhetu gnala,
fizer bi bil she le pregresfno shivel.

2) Stiske in sopernosti uzhé zhloveka Bo-
ga sposnovati. V' obilnosti dobriga zhlovek Bo-
ga posabi, mu ni mar moliti, v' zerkev hoditi
in svete rezhi premisfhljevati.

Kralj Manase ne bil pokore sfiril, zhe bi
ga Bog ne bil dal sovrashnikam v' roké, kteri

so ga v' Babilon odpeljali in v' jezho vergli, kjer se je spokoril.

3) Nadloge zhloveka ponishajo, in upanje v' Boga v' njegovim serzu budé, ker zhlovek sposna, de mu Bog pomagati samore.

4) S' nadlogami in britkostmi Bog pravi-zhne zhisti in greslhniko pokori.

5) Storé, de radi molimo.

6) Storé zhloveka usmiljeniga, ker is last-ne skufhnje vé, kaj de je terpljenje, in ga ishe tudi drugim manjshti.

Kako se more zhlovek sadershati, ko vé de Bog vse po svoji previdnosti obrazha?

1) More v' Boga saupati, in s' vsm sado-voljin biti, kar mu Bog da, ko vé, de mu bo vse v' dobro saleglo, desiravno sdaj ne vé, sa-kaj se mu tako godi.

2) Verno moliti, Boga gnade profiti, in se ne dati motiti, ko vidi, de se tolikanj naro-be godi; temuzh misliti, enkrat bo vse srav-nano.

3) Vse dobro in slabo, kar mu Bog da, Bogu isrozhiti, v' boljshanje svojiga shivljenja in v' svelizhanje svoje dushe oberiniti, in sa vse Boga sahvaliti.

Sakaj je Bog nebo in semljo stvaril?

Bog je nebo in semljo k' svoji zhashti stvaril, de je svojo vfigamogozhnošt in dobroto ra-sodel, in de bi ga ljudje sa svojiga vfigamogo-

zhniga Boga sposnali in molili. „Vse je Gospod savolj samiga sebe storil.“ Prip. 16, 4.

Kako samorejo stvarjene rezhi k' vezhni srezhi flushiti?

1) Zhe po dolshnosti vse stvarjene rezhi k' boshjimu sposnanju in zhašti obrazhamo.

2) Zhe rezhi, ktere je Bog stvaril, smer-no vshivamo.

3) Zhe smo dobrotljivimu stvarniku refni-zhno hvaleshni, in ga ljubimo, ker nam je toliko dober.

Ktere so nar imenitniishi stvari boshje?

Nar imenitniishi stvari boshje so angeli in ljudje.

Od angelov.

Kaj so angeli?

Angeli so sgoli duhovi, ki imajo um in voljo, pa ne telefa. „Ti storish svoje angele hitre ko vetrove, in svoje flushabnike mozhne, ko ognjen plemen.“ Pfalm. 103, 4.

Kakshne je Bog angele stvaril?

Bog je angele v' svoji gnadi in s' velikimi popolnamaštmi stvaril.

Zhimu je Bog angele stvaril?

Bog je angele stvaril, de ga zhašté, molijo, ljubijo, mu flushijo, svelizhanje vshivajo in

ljudi varujejo. „Hvalite Gospoda vi vsi njegovi angeli, vi, kateri ste tako mozhni, kateri njegovo povelje izpolnite, kakor hitro glas njegove besede slišate.“ Psalm. 102, 20.

Od kod vemo, da imamo anđele varhe?

Is boshjiga rasodenja to vemo, kar so pravoverni tudi vselej verovali. „Savolj tebe je svojim angelam sapovedal, da te na vsih tvojih potih varujejo.“ Psalm. 90, 11.

„Kaj ne, (pravi s. Pavel) vsi angeli so flushabni duhovi sa šreshbo poslani savoljo njih, kateri bodo delesh svelizhanja prejeli.“ Heb. 1, 14. In Jesus pravi: „Glejte, da ne sanizhujete eniga tih majhnih, sakaj vam povem, da njih angeli v' nebefih vselej gledajo oblizhje mojiga Ozheta, kateri je v' nebefih.“ Mat. 18, 10.

Kadar je angel s. Petra is jezhe ispeljal, je prishel s. Peter k' hifhi, kjer so bili verni skupej, je na dur terkal, in verni niso verjeli, da bi on bil, rekli so, Petrov angel je. To prizha vero vernih v' anđele varhe. — Lota so angeli otéli is Sodome, da ni sgorel. — Angel je rekel Filipu, da naj gre na zesto, po kateri se od Jerusalema v' Gazo gre, tam bo Etjopza mogozhniga kraljize Kandaze kerstil i. t. d.

Kaj dobriga nam angeli varhi storé?

1) Sa nas Bopa profijo, in nashe molitve Bogu srozhujejo. „Kadar si, (pravi angel Tobiju) s' solsami molil, sim tvoje molitve Bogu srozheval.“ Tob. 12, 12.

2) Na boshje povelje vezhkrat ljudém boshjo voljo osnanujejo.

Kadar je Agari v' pufhavi vode smanjkalo, je bilo otroku (*Ismaelu*) od shéje umreti. Agar ga poloshi pod drevo, gre sa strelaj dalezh od otroka, sakaj djala je: Ne morem gledati otroka umirati, in je milo jokala. Bog pa je uflifhal jok otrokov, in angel boshji je Agar is nebes klizal rekozh: Kaj delafh Agar? ne boj se, Bog je uflifhal glaf otrokov. I. Mojs. 21, 15 — 17.

Angel je Marii osnanil uzhlovezhenje Sinu boshjiga. Joshefu se je v' spanji perkasal. Angel je pastirjem osnanil rojstvo Jesufa Kristufa i. t. d.

3) Varujejo nas mnogih skufhnjav in nevarnost.

4) Obudujejo v' nas dobre misli in fklepe, in nas teh spomnujejo.

5) Odvrazhujejo nas od fkhodljivih savés, ktere bi nas lahko pogubile, in nas k' pokori nagibljejo.

Kakfshne dolshnosti imamo do angelov?

Ker angeli sa nashe svelizhanje fkerbé, smo dolshni,

1) jih zhaftiti, ljubiti, in jim hvaleshni biti.

2) Njih svarjenje poslufhati, in nizh ne storiti, kar bi jih shalilo, ker so vselej prizhe nafhih dél.

3) Jih profiti, posebno sjutrej in svezher, de naj Boga sa naf grofijo, de bi naf pred greham varoval.

Ali so vsi angeli v' gnadi boshji ostali?

Veliko angelov je gnado boshjo s' greham prevsetnosti sgubilo.

Kako je Bog prevsetne angele shtrafal?

Bog je prevsetne angele, ktere hudizhe imenujemo, vezhno savergel, in v' pekel pahnil. „Bog tudi angelam, kateri so gresili, ni sanefil, ampak jih je s' peklenškimi ketnami v' pekel potegnil, in v' terplenje isdal, de bojo k' sodbi perhranjeni.“ 2. Pet. 2, 4.

Kakshni so hudobni angeli do ljudi?

Ljudi is nevošljivosti skušhajo, de bi jih v' greh sapeljali in pogubili.

Ali samorejo hudobni angeli nam shkodovati?

Ne samorejo, zhe v' Boga terdno saupamo, se f' pomozhjo gnade boshje skušhnjavam vstavimo, in v' greh ne dovolimo. „Ako je Bog sa naf (pravi f. Pavel) kdo bo soper naf.“

Od zhloveka.

Ktere so sa angeli nar imenitnišhi stvari boshje?

Sa angeli so ljudje nar imenitnišhi stvari boshje.

Is koga je zhlovek?

Zhlovek je is telefa in neumerjozhe dufhe, ktera je po boshji podobi stvarjena.

Po zhigavi podobi je dufha zhlovekova vstvarjena?

Dufha zhlovekova je po boshji podobi vstvarjena.

V' zhim je dufha zhlovefhka Bogu podobna?

Dufha zhlovefhka je Bogu podobna v' tim: ona je duh, je neumerjozha, ima um, prosto voljo, spomin in samore sveto shiveti in svelizhana biti.

Zhimu je Bog ljudi stvaril?

Bog je ljudi stvaril, de bi ga sposnali, zhaftili, ljubili, molili, mu flushili, mu pokorni in svelizhani bili.

Ktera sta bila perva zhloveka na svetu?

Perva zhloveka na svetu sta bila Adam in Eva.

Kdaj je Bog perviga ozheta Adama stvaril?

Bog je perviga ozheta, Adama stvaril shesti dan. Bog je nebo, semljo, shivali in vse stvaril; kadar je bilo to lepo stanovanje dodelano, je zhloveka stvaril, de bi zhes vse rezhi gospodoval, in de bi svojiga usmiljeniga Stvarnika hvalil.

Bog je Adamovo telo is persti storil, in je va-nj dihnil, mu je dal pametno in neumerjозho dušho.

Kako je Bog Evo stvaril?

Bog je Evo is Adamoviga rebra stvaril.

Kadar je Bog Adama stvaril, kam ga je bil postavil?

Bog je Adama v' lep vert postavil.

Kakšhen je bil vert, v' kterim so prvi starishi bili?

Vert je bil filno lep, s. pisno pravi tako: Gospod Bog je od sazhetka vert veselja sašadil, in tje je zhloveka postavil. V' njem so bile mnoge drevesa, lepe viditi, in prijetne jesti, tudi drevo shivljenja v' fredi paradisha, in drevo snanja dobriga in hudiga.“ I. Mos. 2, 8 — 9. Vše je bilo lepo in prijetno v' raji, de bi bil zhlovek dobriga Stvarnika hvalil.

Sakaj je Bog Adama v' vert veselja postavil?

Sato, de bi ga obdeloval in varoval. I. Mos. 2, 15. Adam in njegovi otrozi bi bili semljo obdelovali, pa ne s' terpljenjem, kakor sdaj.

V' kakšnim stanu so bili nashi prvi starshi stvarjeni.

V' stanu gnade boshje in nedolshnosti, in tudi po telefonu neumerjозhi so bili stvarjeni; popolnoma so is rok boshjih prishli, njih um

je bil rasvetljen, volja je bila možna, od hudega nagnenja prosta. Telo je bilo dušni pokorno, duša pa Bogu.

Is koga sposna zhlovek Boga in njegovo sveto voljo?

1. Is stvarjenih rezhi, 2) is samiga sebe po vesti, in 3) po veri.

Kako sposna zhlovek Boga is stvarjenih rezhi?

Zhe premišljuje kako lepe, dobre in v kakim lepim redu so vse stvarjene rezhi, ktere stvarnika in ohranika svojiga osnanujejo, more rezhi: to ni samo od sebe, Bog je vse stvaril; in on je vsigamogozhen, neskonzhno moder in dobrotljiv, ki je vse tako stvaril in ohrani.

„Sakaj kar je nevidno na njem, se od stvarjenja sveta is stvari sastopi in vidi“. Rim. 1, 20. „Vprashaj shivino in te bo uzhila, ptize pod nebam, in ti bodo povedale, ogovori semljo, in ti bo odgovorila, in ribe v' morji bodo povedale. Kdo ne vé, de je vse to Gospodova rōka naredila?“ Job. 12, 7 — 9.

„Nebesa pravijo boshjo zhašt, in firmament osnanuje dela boshjih rok, en dan dopoveduje drugimu, in ena nozh drugo uzhi, ni jesika, ne besedi, kjer bi se njih glaf ne slishal.“ Pfalm. 18, 1 — 4.

„Vsi ljudje pa so nezhimerni, kteri nimajo snanja boshjiga, in is vidnih dobrot niso mogli sposnati, kdo je njih stvarnik.“ Buk. Mod. 13, 1.

Kako spoznamo Boga in njegovo voljo po vesti?

Vest zhloveka k' dobrimu opominja in ga hudiga varuje, glasi se, kadar zhlovek hozhe hudo storiti, in, kadar je hudo storil, ga svari, mu ne da miru, vedno mu govori, de je gnado in dopadajenje boshje sgubil, in shtrafingo saflushil. Kadar je pa dobro storil, mu vest govori, de je Bogu prijeten, in mu serzé pokojno in veselo stori.

Ta notrajni glas, to je vest, sprizhuje, de Bog je, ki je vest stvaril, in de je svet, ker ljubi dobro, in sovrashi hudo, in pravizhen, ko dobro s' dobrim in hudo s' hudim plazhuje.

Sveti Pavel pravi: „Neverniki, kateri postave nimajo sami od sebe to délajo, kar je v' postavi sapopadeno, oni so, ker postave nimajo, sami sebi postava, in kashejo, de so déla postave v' njih serzih sapisane, ker jim njih vest prizhuje, in njih misli se med seboj ali toshijo ali sgovarjajo.“ Rim. 2, 14 — 15.

Samoremo Boga po stvarjenih rezhéh, po vesti in pameti prav spoznati?

Ne samoremo. Nasha pamet je preflaba, je popazhena, in sato ne more Boga in njegove svete volje prav spoznati. Ona nas fizer uzhi, de stvarjene rezhi stvarnika imajo, in de je vsigamogozhen, moder, svet, dober in pravizhen; ali bres vere od Boga rasodete ne samoremo praviga in zhistiga spoznanja imeti, le ona nas uzhi Boga prav spoznati.

Od boshjih lastnosti.

Kaj je Bog?

Bog je sam is sebe nar bolj popolnoma bitje, stvarnik vseh rezi. „Sakaj is njega, in po njem in v' njem je vse.“ Rim. 11, 36.

Sakaj pravimo, Bog je nar bolj popolnoma bitje?

Sato, ker so vse dobre lastnosti v' njem popolnoma, v' njem je vse dobro, in vse dobro je le od njega.

Ktere so lastnosti boshje?

So leté.

1) Bog je vezhen; je vselej bil, je, in bo vselej.

Po zhim vémo, de je Bog vezhen?

Po tem, ker on stvarnik vseh stvari je biti mogel, pred ko je kaj drusiga bilo; torej ni mogel od nikogar stvarjen biti, in ker ima shivljenje sam od sebe, mu ga tudi nihzhe vseti ne more, sato, kakor ni nikoli sazhel biti, tudi nikoli nehal ne bo.

„Preden so gore postale, in preden je semlja in svet stvarjen bil, fi ti Bog od vekomaj do vekomaj.“ Psalm. 89, 2.

Kaj naf uzhi ta resniza, de je Bog vezhen?

Ta resniza naf uzhi, de se nam ni tréba bati, de bi svojiga tolikanj dobriga Ozheta sgu-bili; de moremo Bogu svesto flushiti, in nik-dar od njegove flushbe odstopiti, ker Bog ve-ko-maj ostane, naf bo vekomaj frezhne storil, ako mu bomo svesto flushili; varujmo se pa tudi greha, ki ga bo vezhni Bog vezhno shtra-foval.

2) Bog je sgoli duh; sam od sebe nar bolj popolnoma bitje, ktero ima neskonzhno popol-nama um in voljo, telefa pa ne.

„Bog je duh.“ Jan. 4, 24. „Kralju pa vezhnimu, neumerjozhimu, nevidnimu, sami-mu Bogu bodi zhasht in hvala od vekomaj. Amen.“ I. Tim. 1, 17.

Zhe je Bog sgoli duh, sakaj sveto pismo od njega pravi, de govori, vidi, flishti, ima roke, noge?

Sveto pismo tako od Boga govori sovoljo nafhe slabosti, de loshej sastopimo, ker druga-zhi od Boga ne moremo govoriti, in vsak vé, de se po duhovno sastopiti more, ko Bog tele-fa nima. Se rezhe, de Bog govori, ker f' svo-jo vsigamogozhnostjo stori, de zhlovek besede flishti. Se rezhe, de Bog vidi in flishti, ker vse vé, je vsigavedozh, in vsigaprizhjozh; de ima roke, ker je vsigamogozhen, vse lahko sto-ri; de sedi na sedeshu, ker ima vso oblast do vsiga v' nebesih in na semlji.

Kaj naf to uzhi, de Bog je sgoli duh?

To naf uzhi, de moremo Boga v' duhu in v' refnizi moliti, to je, misliti in storiti, kar Bogu dopade.—Kdor po mesenih sheljah shivi, bo vekomaj umerl, ker to Bogu ne more dopasti, kdor sheljé mesa s' mozhjo duha premaguje, bo vekomaj shivel, ker to Bogu dopade,

Ker je Bog sgoli duh, je mar napak, de pisane podobe od njega imamo?

To ni napak, podobe naf she le vezhkrat opomnijo na Boga, in naf budé k' zheshenju boshjimu; le misliti ne smemo, de podobe kako mozh v' sebi imajo, ali de bi od njih kaj dobili ali sprosili.

3) Bog je vsigavedozh; vé, kar je bilo, kar je, in kar bo, vé nafhe nar skrivniishi misli, ne more tedaj golufan biti.

„Nobena stvar pred njegovimi ozhmi ni nevidna, ampak vse je golo in odgernjeno ozhém tige, od kteriga govorimo.“ Hebr. 4, 13. „Gospod ti vesh moje djanje in moje nehanje, ti sastopish od delezhi moje misli. Ti vse vesh prihodno in pretezheno.“ Psalm 138, 1 — 5. „Ali ta, kteri je uho stvaril, ne slishi? Ali ta, kteri je oko naredil, ne vidi?“ Psalm. 93, 3.

Kaj naf uzhi boshja vsigavedozhnost?

Uzhi naf, de se nam ni treba bati, zhe ljudje hudo od naf mislijo, in govore; nafha nedolshnost je Bogu snana.

Hvala ljudi ne pomaga hudodelniku, tudi obdolshenje ne fhkodje pravizhnimu, ker Bog bo vsakiga po pravizi sodil; pred njim je vsaka stvar in vsako serze raskrito.

Sato tudi radi na skrivnim dobro storimo, desiravno ljudje ne vidiijo in ne svedo. Vse hudo naj se nam gnusi, zhe tudi nobeden ne vidi, in zhe se nikogar ne bojimo.

Shiva vera v' vsigavedozhnost boshjo je nedolshniga Joshefa in zhisto Susano obvarovala, de se nista dala sapeljati. Kako hozhem, odgovori Joshef sapeljivi sheni, pred ozhmi svojiga Boga tako velik greh storiti! In Susana rezhe: Boljsihi je sa-me, de bres greha po krivizi umerjem, kakor pred ozhmi Gospodovimi greh storiti. Voljno je Tobija terpel slepoto in uboshnost, Job svojo revshino, strashne bolezhine in spezhenine, ker sta vedila, de Bog dobro sa-nje vé.

4) Bog je nar modrejshi; ima nar boljsihi voljo, in de se vse po njegovi volji sgodi, isvoli tudi nar boljsihi pomozhi.“ Gospod, kako velike in zhahtitljive so troje déla. Vse si dobro storil.“ Pfalm. 103, 24.

„Gospod je po modrosti semljo uterdil, in po rasumnosti nebefa naredil. Po njegovi modrosti vode is bresnov hahlajo, in napojeni oblaki rosé.“ Pripov. 3, 14 in 8, 22 — 32.

„O visokost bogastva boshje modrosti in snanja. Kako nesapopadljive so njegove sodbe, in neisvedljive njegove pota!“ Rim. 11, 33.

Sakaj Bog toliko hudiga na svetu perpušti?

Bog perpušti toliko hudiga, de grešnika od greha odvrazha, in ga sa storjene grehe pokori; pravizhnimu pa perloshnost daje, dosti dobra si sa nebefa perdobiti, in se v' dobrim smirej bolj uterditi; in de bi zhlovek sraven hudiga, kar ga sadene, dobro, kar mu da, bolj sposnal.“ Kteri Boga ljubijo, jim vse k' dobri-mu tekne.“ Rim. 8, 28.

Kako se moremo sadershati, ko je Bog moder?

V' terpljenji moremo v' Boga upati, de ga bo k' našhimu svelizhanju obernal, smirej bolj brumno shiveti, in modri biti si persadevati.

Kako Bog po svoji modrosti vse terpljenje k' pridu pravizhnih obrazha, se preprizhamo is sgleda Egiptovfkiga Joshefa, Tobija, Joba i. t. d.

5) Bog je vfigamogozhen; je stvaril nebo in semljo, in vse, kar je, njemu ni nizh nemogozhe storiti. „Gospod je vse, kar je hotel, v' nebesih in na semlji, v' morji in v'fih globozhinah storil.“ Psalm. 134, 6.

„On je rekel, in vse je bilo stvarjeno.“ Psalm. 32. 9.

„Per Bogu ne bo nobena rezh nemogozha.“ Luk. 1, 37.

Kako se moremo sadershati, ker je Bog vfigamogozhen?

Ker je Bog vfigamogozhen, terdno v' njega upajmo, de bo nam vso potrebno pomozh

dodelil, in greha se varujmo. „Strašno je pa-
sti v' roke shiviga Boga.“ Hebr. 10, 31.

„Ako je Bog sa nas, kdo bo soper nas.“
Rim. 8, 31.

6) Bog je povsod prizhijozh, je povsod, v' nebesih in na semlji. „Menish li, rezhe Gos-
pod, de sim jest Bog od blis, in de nish Bog od delezh? Se bo li kdo v' skrivaljish skrili, de bi ga jest ne vidil, ne napolnujem li jest neba in semlje? rezhe Gospod.“ Jerem. 23. 23 — 24. „Kam hozhem jest iti pred tvo-
jim dubam? in kam hozhem pred tvojim o-
blizhjem beshati? Ako gori v' nebese grem, si ti tamkaj, ako doli v' pekel grem, si tudi ti tukaj. Ako bom s' danizhnimi perutami sletel, in na kraji morja prebival, me bo tudi tjekej tvoja roka peljala, in me bo tvoja desniza der-
shala. Psalm. 138, 7 — 10.

Kaj se uzhimò is té resnize, Bog je povsod prizhijozh?

Ker je Bog povsod prizhijozh, moremo v' njega upati, njega na pomozh klizati, ker nam povsod lahko pomaga, in povsod se greha varo-
vati, zhe tudi nobeden ne vidi, in povsod dobro storiti, zhe tudi nikomur snano ne bo; Bog je per nas, vidi nashe dobre in hude déla.

„Sakaj v' njem shivimò, in se gibljemo, in fmo.“ Apost. Djan. 17, 28.

7) Bog je nar svetejsi; hozhe in ljubi vse dobro, in sovraši vse hudo. „Jest sim Gospod vaš Bog, sveti bodite, kakor sim jest svet.“

3. Mos. 11, 44. „Ti si Bog, kateri nozhe krivize, hudobni ne bo sraven tebe prebival, in krivizhni ne bodo pred tvojimi ozhmi obštali. Ti sovrashish vse, kateri hudo delajo, ti bošh pogubil vse, kateri lashnjivo govore.“ Pfalm. 5, 5 — 7.

Kakshni moremo biti, ker je Bog, nash Ozhe, svet?

Vse dobro moremo ljubiti in storiti, vse hudo pa sovrashiti, kakor Bog, kateri naf je k' svetošti poklizar. „Bodite popolnoma, kakor je vash Ozha v' nebesih popolnoma.“ Mat. 5, 48.

Ali gleda Bog na veljanje ljudi?

Bog ne gleda na veljanje ljudi, kateri dobro stori, per njem velja. Savergel je prevsetniga Savla, in ljubil je ponishniga pastirja Davida, savergel je bogatiga mosha, desiravno ga je veliko perlisovavzov hvalilo, in vsel je v' svoje narozhje revniga poterpeshljiviga Lazarusa, na kteriga se ni nobeden oserl, ko je pred durmi bogatina vbogajme profil.

8) Bog je nar refnizhnish in nar svestejshi; ne more ne legati ne golfati.“ Bog je refnizhen, vsak zhlovek pa je lashnjiv. Rim. 3, 4. „Bog ni kakor zhlovek, de bi legal, tudi ne, kakor sin zhloveka, de bi se premenil. Ker je tedaj on rekel, ali ne bo storil; ker je govoril, ali ne bo spolnil?“ 3. Mos. 23, 19. Vse tvoje sapovedi so refniza.“ Pfalm. 118, 151.

K' kakšninu pridu nam flushi vediti, de je Bog resnizhen in svešt?

De stanovitno verovati moremo vse, kar je Bog rasodel, in s' sveštjo perzhakovati, kar je Bog obljubil. Gotovo bo brumne svelizhal; in hudobne savergel.

9) Bog je nespremenljiv; je od vekomaj do vekomaj smirej tisti. „Jest sim Gospod in se ne spremenim.“ Malah. 3, 6. „Ti, o Gospod! si semljo v' sazhetku uterdil, in nebo je delo tvojih rok. Ono bo minulo, ti pak ostanesh; vse se bo kakor oblazhilo postaralo, ti pak ostanesh ravno tisti, in tvoje léta ne bodo nikoli prefhle. Psalm. 101, 26 — 27.

Kaj se nam je uzhiti is té resnize, Bog je nespremenljiv?

Na boshje obljube se moremo vselej sanesti, in njegoviga shuganja vselej se bati, on ne bo nehal vsiga spolniti, kar je obljubil, in tudi gresnikam, zhe se is zeliga serza k' njemu ne bodo spreobrnili, bo vse hudo po saflushejni povernil. 2. Petr. 2, 4 — 7. Zhe se pa spokoré, naj se pa tudi terdno saneso, de jim bo milost dodelil kakor Adamu, Evi, Davidu, Magdaleni i. v. d.

10) Bog je nar dobrotljivshi; ni le sam na sebi nar bolji popolnoma, in nar boljshi bitje; ampak je tudi nar boljshi ali dobrotljivshi do svojih stvari, vse dobro imamo od njega. „Hvalite Gospoda, sakaj Gospod je dobrotljiv.“ Psalm. 103, 3. „Bog je dober,“ govori Kristuf. Mat.

19, 17. „Kaj se hvališ, kakor de bi ne prejel?“ I. Korin. 4. 7.

Kako more zhlovek to boshjo lastnost posnemati?

On si more persadevati, sam smirej boljši, in tudi do svojiga blishnjiga dobrotljivi biti, kolikor samore.

11) Bog je nar milostljivši, nam odpušča naše grehe. „Ti nar vikši oblašnik, Gospod in Bog, usmiljen in milostjiv, veliziga usmiljenja in refnizhen, kateri svojo milost noter do tavshent perhraniš, kateri krivizo, hudobije in grehe odjemlješ.“ 2. Mos. 34, 6 — 7. „Bodite usmiljeni, kakor je tudi vaš ozhe usmiljen.“ Luk. 6, 56. V' vezh perglihah svetiga pisma nam Jesus milost boshjo ozhitno pokashe. V' perglihi dobriga pastirja, ki svoje sgubljene ovze ishe, in kadar jo je najdel, jo na svojih ramah nasaj pernese. V' perglihi od kralja, kateri je svojimu hlapzu dolg, deset tavshent talentov odpuštil. Od sgubljeniga fina, ki ga je ozha tako milostljivo sprejel. Magdaleni in rasbojniku je grehe odpuštil. Nar lepši pa se boshja milost kashe, ker je Jesus Sin boshji sa gresfnike umerl. Torej veselimo se, ker vemo, de je Bog usmiljen, in de sgrevanim gresfnikam grehe odpušti.

Kako se moremo do tistih sadershati, ki so nas rasshalili, ker je Bog usmiljen?

Moremo tudi do njih milostljivi biti, in jim is serza odpušiti. „Tisti bo sodbo bres

uſmiljena imel, kateri ni uſmiljenja ſkaſal.“ Jakop. 2, 13.

12) Bog je nar pravizhniſhi; plazhuje dobro, in ſhtrafuje hudo. „Po tvoji terdovraſtnoſti pa, in po tvojim neſpokorjenim ſerzu ſebi jeſo nakopavaſh na dan jeſe in rasodenja pravizhne ſodbe boſhje, kateri bo vſakimu po njegovih delih povernil.“ Rim. 2, 5 — 11. „Kdor koli bo piti dal enimu is tih nar manjiſhjih le en koſarz merſle vode v' imenu eniga uzhenza, reſnizhno vam povem, ne bo ſgubil ſvojiga plazhila.“ Mat. 10, 42. „Jeſt vam povem, de ſa vſako praſno beſedo, ktero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali na ſodni dan.“ Mat. 12, 36.

Iſgledov boſhje pravize najdemo obilno. Hudobne angele je is nebeſ v' pekel ſavergel, Adama in Evo is paradisha, ſvét potopil, Noeta pravizhniga in njegovo druſhino ohranil. Sodomo, Gomoro, Adama in Seboim ſo bile s' vſimi prebivauzi vred poſhgane, in pravizhni Lot po angel otét. Jeruſalem je bil raſdjan, in kriſtjani ſo bili od vſiga ſlega, ki ſo ga ljudje v' meſtu preterpeli, reſhjeni. Nar bolj ozhiten ſgled ſvete boſhje pravize imamo nad Jeſuſam, ki je naſhe grehe na ſe vſel, kako ojſtro ga je boſhja praviza ſavoljo njih ſhtrafovala.

Kako ſe moremo ſadershati, ker je Bog pravizhen?

Ker je Bog pravizhen, moremo le dobro s' veſeljem delati, in hudiga ſe bati, nikoli

nizh zhes voljo boshjo storiti, in tudi svojimu blishnjimu nikoli nobene krivize narediti. Tudi se moremo veseliti, ker vemo, de bo Bog vse poplazhal, karkoli bomo dobriga savoljo njega storili, ali hudiga voljno preterpeli. „On bo vsakimu po njegovih delih povernil; tem, ki f' stanovitnostjo dobriga djanja zhasť in hvalo in nestrohljivosti ishejo, vezhno shivljenje; tem pa, kateri so prepirljivi, in se resnizi ne vdajo, krivizi pa verjamejo, jeso in serd. Nadloga in britkost zhaka dushe vfaziga zhloveka, kateri hudo dela; zhasť pa, in hvala, in mir vsakiga, kateri dobro dela.“ Rim, 2, 6 — 10.

Od Boga ediniga v' natori, trojniga v' perfhonah.

Koliko je Bogov?

En sam Bog je. „Poslufhaj Israel, Gospod nash Bog je le en sam Gospod.“ 5. Mojs. 6, 4. „Jest sim Gospod, in ni drusiga Boga rasun mene.“ Isa. 45, 5. „Mi vender eniga samiga Boga imamo, Ozheta, od kteriga je vse.“ I. Kor. 8, 6.

Koliko je boshjih perfhon?

Tri boshje perfhone so. Mat. 28, 19. „Kerfite jih v' imenu Ozheta, Sinu in svetiga Duha.“ 1. Janes. 5, 7. „Trije so, kateri v' nebu prizhujejo: Ozhe, Beseda, in sveti Duh: in ti trije so eno.“ Kadar je f. Janes Jesusa v' vodi

Jordan kersheval, so se tudi vse tri boshje pershone rasodele. Bog Ozhe je govoril: ta je moj ljubi Sin, nad katerim vse dopadajenje imam; Bog Sin je na semlji stal, in f. Duh je bil v' podobi goloba nad glavo Jesufovo.

Od kod vemo, de so tri boshje pershone?

Is svetiga pisma vemo, de so tri boshje pershone, katerih sledni se perlastuje, 1) boshja natora in bitje, 2) boshje lastnosti, 3) boshje ime, 4) boshje dela in 5) boshja zhaft.

Kako se imenujejo tri boshje pershone?

Perva boshja pershona se imenuje Ozha; druga Sin, tretja sveti Duh.

Kako so tri boshje pershone ena od druge raslozhene?

Tri boshje pershone so ena od druge tako raslozhene: Bog Ozhe je sam od sebe od vekomaj, Sin je rojen od Ozheta od vekomaj, in f. Duh se is-haja od Ozheta in Sina od vekomaj. „Gospod mi je djal: Ti si moj Sin, danš sim te rodil.“ Psalm. 2, 7. „Kadar bo pa Trofhtar prišel, kteriga vam bom od Ozheta poslal, Duh refnize, kteri se od Ozheta is-haja, ta bo od mene prizheval.“ Jan. 15, 26.

Sakaj se pravi prvi boshji pershoni Bog Ozha?

1) Ker je svojiga ediniga Sina od vekomaj rodil?

2) Ker je vse stvaril, vse ohrani, torej je Ozha vseh ljudi, angelov i. t. d. „Eden je vaš Ozha, kateri je v' nebesih.“ Mat. 23, 9. Savoljo tega per pogujemo svoje kolena pred Ozhetam Gospoda našhiga, Jesusa Kristusa, kateri je pravi Ozha vfiga, kar je v' nebesih in na semlji. Efesh. 3, 14, 15.

Ktere dela se sosebno sleherni boshji perfhoni posebej perlastujejo?

Leté dela se sleherni boshji perfhoni posebej perlastujejo: Ozhetu stvarjenje, Sinu odrešenje, svetimu Duhu posvezhenje.

Koliko nator ima Bog Ozha?

Bog Ozha ima eno samo boshjo natoro.

Koliko nator ima Bog Sin?

Dve natori, boshjo in zhloveshko.

Koliko nator ima sveti Duh?

Samo boshjo natoro.

Koliko volj ima Jesus Kristus?

Kakor ima Jesus dve natori, tako ima tudi dve volje, boshjo in zhloveshko.

Ali je Jesus Kristus nebeshkimu Ozhetu enak?

Ko Bog je Jesus svojimu nebeshkimu Ozhetu v' vsem enak, ker ima vse boshje popolnamasti, je vezhen, vfigamogozhen, vfigavedozh i. t. d. kakor Bog Ozhe; ko zhlovek mu pa ni

enak, ampak je manj. „Jest in Ozha sva eno.“ Jan. 10, 50. „De vfi Sina zhašté, kakor Ozhe-ta zhašté.“ Jan. 5, 23. „Ozha je vikshi, kakor jest.“ Jan. 14, 28.

So tedaj trije Bogovi, ker je vsaka pershona Bog?

Niso, le en sam Bog je, ker te tri pershone imajo le eno samo boshjo natoro.

Nihzhe ne more tega umeti, ker je skrivnost, verovati pa je vsak dolshen, sato ko je Bog sam rasodel.

Ker pravimo: verujem v' Boga Ozheta vfigamogozhniga, ali je le Bog Ozhe vfigamogozhen?

Ni le Bog Ozhe, temuzh tudi Bog Sin in f. Duh je vfigamogozhen. Kakor prizhamo, Ozha je Bog, Sin je Bog, in f. Duh je Bog, in vender niso trije Bogovi, temuzh le en sam Bog; tako tudi prizhamo, de Ozhe, Sin in f. Duh so vfigamogozhni, in de niso trije; temuzh le en sam vfigamogozhni Bog.

Kako se tri boshje pershone skupej imenujejo?

Skupej se tri boshje pershone f. Trojiza imenujejo.

S' zhem sposna katolshki kristján sveto Trojizo?

Katolshki kristjan sposna f' snamnjem svetiga krisha presveto Trojizo; ker takrat, kadar

krish déla, vsako boshjo perfhono posebej imenuje.

Kaj drusiga she sposna katolshki kristjan f' snamnjem f. krisha?

Katolshki kristjan f' snamnjem svetiga krisha tudi sposna, de naš je Jesuf Kristuf na krishu f' svojo smertjo odreshil.

Kako se krish dela?

Krish se déla, zhe fi s' defno roko zhelo, ušta in perfi prekrishama rekozh: „V imenu Boga Ozheta †, in Sina †, in svetiga Duha †. Amen.

Ali je dobro vezhkrat krish storiti?

Dobro je vezhkrat krish storiti; fosebno pa bersh, ko se kristjan sbudi, preden ko spat gre, pred in po molitvi, pred in po jedi, pred delam in po storjenim delu, v' nevarnosti in skufhnjavah i. t. d.

Koga naj se spomni kristjan, kadar krish dela?

Naj se spomni, de je v' imenu Boga Ozheta, Sina in f. Duha kerfhen, de ga je Jesuf na krishu odreshil, in se sa-nj daroval; de naj tudi on Bogu svešto flushi, in naj bo perpravljén, tudi raji umreti, kakor s' greham Boga rasshaliti.

Od greha prvih stvarškov.

Sta Adam in Eva v' nedolshnosti in v' gnadi boshji oftata?

Nista, ker Eva, od hudizha sapeljana, je v' raju sad drevesa sposnanja dobriga in hudiga, kteriga jesti jima je bil Bog prepovedal, sama jedla, in tudi Adamu jesti dala, tako sta greh storila.

Kako nam f. pismo od tega pove?

Sveto pismo nam tako pove: „Gospod Bog je zhloveka v' paradish veselja postavil, de bi ga obdeloval in varoval, in mu je sapovedal rekozh: Od vsakiga drevesa verta jej, od drevesa snanja hudiga in dobriga ne smesh jesti, sakaj kteri dan bosh od njega jedel, bosh smer-ti umerl. Kazha pa je bila bolj prekanjena od vsih shival semlje, ktere je Gospod stvaril. Rekla je sheni: Sakaj vama je Bog sapovedal, de bi ne jedla od vsaziga drevesa tega verta? Shena ji je odgovorila: Od sadu dreves, ktere so v' vertu, jeva, od sadu tega drevesa pa, ktero je na fredi verta, nama je Bog sapovedal, de bi ne jedla, in se ga ne dotaknila, de bi ne umerla. Kazha pa je sheni rekla: Ne bota kratko nikar umerla, sakaj Bog vé, de kteri dan koli bošta od njega jedla, se bodo vajne ozhi odperle, in bošta kakor bogovi, in bošta vedila dobro in hudo. Shena je tedaj vidila, de je to drevo dobro in lepo viditi, in je vsela od njegoviga sadu in je jedla, in je dala svojimu moshu, kteri je tudi jedel.“ I. Mos. 2. in 3. p.

Kaj je greh nepokoršhine pervima zhlovekama shkodoval?

Greh nepokoršhine je na dushi in na telesu pervima zhlovekama shkodoval:

- 1) Gnado boshjo in nedolshnost sta sgubila.
- 2) Bila sta ob pravizo do nebeshkiga kraljestva, in saflushila si vezhno pogubljenje in vezhne shtrafenge.
- 3) Prishla sta pod oblast hudizha.
- 4) Njih um je otamnil, in njih volja je bila popazhena in k' hudimu nagnjena.
- 5) Is raja sta bila isgnana.
- 6) Teshko sta mogla delati, mnogim nadlogam, telesnim slabostim in bolesnim sta bila podvershena, in umreti sta mogla.

Adamu je Bog rekel: „Ker si poslusshal glas svoje shene, si od drevesa jedel, od kteriga sim ti sapovedal, de ne smesh jesti, bodi semlja prekleta v' tvojim delu, v' trudu se bosh od nje shivel vse dni svojiga shivljenja. Ternje in ofat ti bo rodila, in ti bosh selje semlje jedel, dokler se ne povernesh v' semljo, is ktere si vset, sakaj ti si prah, in v' prah nasaj pojdesh.“ I. Mos. 5, 17 — 19.

Sheni pa je rekel: „Jest bom pomnoshil nadloge tvojiga noshezhiga stanu, v' teshavi bosh ti svoje otroke rodila, in bosh pod oblastjo moshha, in on bo zhes te gospodoval.“ I. Mos. 3, 16.

„Bog je zhloveka neumerjozhiga stvaril, in ga je k' svoji podobi storil. Po nevozhljivosti

hudizha pa je smert na svét prishla.“ Buk. mod. 2, 23. 24.

Kako sta Adam in Eva po storjenim grehu shivela?

V' pokori sta shivela. Njima je bilo filo britko, ker sta bila pred greham zhes vse frezhna, potlej pa nefrezhna, in sta grosovitno veliko terpela.

Ali je ta greh le Adamu in Evi shkodoval?

Ni le njima shkodoval, ampak tudi nam vsm, ki smo njih rodu. Vsi smo v' poverbanim grehu rojeni, torej tudi shtranseng tega greha vredni; zhasno in vezhno smert in she vezh drusih slegov na dushi in telesu nam je pernefil.

Kaj prizhuje, de smo greh, in shtrafenga greha pervih starshev poverbali?

Boshja beseda, mati katolska zerkev in nasha popazhena natora.

Kako prizhuje boshja beseda, de smo po pervih starskih greh in shtrafenge greha poverbali?

Tako, ker v' vezh krajih svetiga pisma od tega govori. „V' hudobii sim spozhet, in v' grehu me je moja mati spozhela.“ Psalm 50, 7.

„Bili smo od nature otrozi jese, kakor tudi drugi.“ Efesh. 2, 3.

„Kakor je po enimu zhloveku greh na svét prishel, in po grehu smert, tako je tudi smert

na vse ljudi prishla po tem, v' katerim so vsi gresili," Rim. 5, 12.

„Sakaj vemo, de je postava duhovna, jest pa sim mesen, pod greh prodan.“ Rim. 7, 14.
 „Kteri je naš otel od oblasti teme, in postavil v' kraljestvo svojiga preljubiga Sina.“ Kolosh. 1, 13.

„Zhlovek od shene rojen malo zhasa shivi, in je s' mnogimi nadlogami obdan, on se kakor zvet perkashe in ufahne, beshi kakor senza, in nikoli stanoviten ne ostane. In se vredniga storish zhes taziga svoje ozhi odpreti, in s' seboj v' sodbo vseti? Kdo samore ozhistiti, spozhetiga is nezhistiga rodu? Kaj ne, ti sam si isti?“ Job. 4, 1 — 4.

Kako mati katolshka zerkev prizha, de smo greh in greha shtrafenge poverbali?

Ker je vselej verovala in uzhila, de vsi smo v' grehu spozheti in rojeni. „Kdor pravi, de Adam je le sebi, ne pa v' sim sgubil pravizhnosti, ali pravi, de njegova nepokorshina je le smert in zhasne shtrafenge, ne pa smerti dushe nam saflushila, ta naj bo is gmajne kristjanov isbrisan (naj bo preklet,) govori mati katolshka zerkev v' svetim Tridentinskim sboru. Sej. 5.

Kako popazhena natora od poverbaniga greha prizhuje?

Prizhuje, ker take, kakorshna je sdaj, ni mogel Bog stvariti, kteri je svet, in le dobro ljubi. Zhlovek pa je poln slabosti in meseniga

poshelenja, oflepljen na um, vezhkrat sposna dobro, pa hudo stori. sheli frezhen biti, pa si radovoljno sam nefrezho nakopava.

Je presveta deviza Marija tudi Adamovi greh poverbala?

Nauk, de je bila Marija mati boshja bres madesha spozheta, zerkev sa dobriga sposna, in zhe ga ravno ni sa verno resnizo sposnala, je vender prepovedala drugazhi uzhati. Trident. sbor. sej 5.

Ali je Bog ljudi, kakor napuhnjene angele vekomaj savergel.

Ljudi ni Bog vekomaj savergel, kakor napuhnjene angele.

Koga je Bog k' odreshenju savoljo greha pogubljenja vredniga zhloveka obljubil?

Bog je obljubil Odreshenika poslati, kterimu se tudi Mesija pravi.

Kaj tedaj samore popazhenimu zhloveka pomagati, de po volji boshji shivi?

Le gnada, milost boshja, ki nam jo je Jesus Kristus saflushil.

Drugi zhlen vere.

In v' Jesufa Kristusa, Sinu njegoviga ediniga, Gospoda nashiga.

Ali je bil Odreshenik potreben?

Odreshenik je bil potreben, sakaj vsi smo v' Adamu greshili, boshjo gnado in pravizhnost sgubili, in pogubljenja vredni postali.

Bi bili tedaj vſi pogubljeni bres Odreſhenika?

Vſi bi bili pogubljeni, ko ſmo vſi greſhnik, ako bi ne bil uſmiljen Bog is ljubesni Odreſhenika dal.

Ali je obljubljen Odreſhenik prezej po grehu prvih ſtarishev na ſvet priſhel?

Obljubljen Odreſhenik je ſhe le ſhtir tavſhent let po grehu prviga zhloveka na ſvet priſhel.

Kako ſe imenuje Odreſhenik, kteriga je Bog zhloveku obljubil in tudi dal?

Imenuje ſe Jeſuf Kriſtuſ.

Kako ſpoſnamo, de je Jeſuf Kriſtuſ pravi obljubljeni Meſija ali Odreſhenik?

Nad ſnamnji, ktere je Bog po prerokih oſnanoval, ki ſo ſe nad Jeſuſam Kriſtuſam ſpolnile.

Kakſhne ſnamnja ſo preroki napovedovali, de ſe bodo nad Jeſuſam Kriſtuſam ſpolnile?

Preroki ſo lete ſnamnje napovedovali: de bo is Judoviga rodu, is hiſhe Davidove, od devize in v' Betlehemu rojen, v' Nazaretu ſrejen, de bo zhudeshe delal, de ga bodo ljudje ſovraſhili, preganjali, martrali. umorili, de bo od ſmerti vſtal, de ſe bo njegovi nauk po vſim ſvetu raſſhiril, in de bo do konzhanja ſveta.

Kdo je tedaj Jesus Kristus?

1) Edinorojen Sin Boga Ozheta. „Tako je Bog svet ljubil, de je dal svojiga edinorojeniga Sinu.“ S. Jan. 3, 16.

2) Bog in zhlovek skupej. „Dete bo nam rojeno, Sin nam bo dan, in njemu bo ime. Prezhuden, Svetovavez, Bog.“ Isa. 9, 6.

„En sam Bog je, tudi en sam sodnik med Bogam in med zhloveki, zhlovek Kristuf Jesus.“ I. Tim. 2. 5.

3) Nafh Gospod, sapovednik, uzhenik in sodnik. „Meni je dana vsa oblast v' nebesih in na semlji.“ Mat. 28, 18.

Mojstra in Gospoda me imenujete: in pravimate, sakaj jest sim.“ Jan. 13, 15.

„Duh Gospoda je nad mano, sato me je pomasal, in me je poslal evangeli osnanovat ubogim.“ Luk. 4, 18.

Kaj se pravi Jesus?

Jesus se toliko pravi, kot Svelizhar.

Sakaj se Jesusu Svelizhar pravi?

Jesusu se Svelizhar pravi, ker smo po njem svelizhanje dosegli, ker nas je od dolga in shtrafenge greha, od vezhne smerti odreshil, in gnado boshjo saflushil. „Ona (Maria) pa bo rodila Sina, in tega ime Jesus imenuj: sakaj on sbo voje ljudstvo od njih grehov odreshil.“ Mat. 1, 21.

Kako s'he je Jesus imenovan?

Jesuf je tudi Kristuf, to je pomasani (po-shavban) imenovan. „Kako je Bog pomasal f' f. Duham in s' mozhjo Jesufa is Nazareta.“ Djan. apost. 10, 38.

Sakaj je Jesus Kristuf edinorojen Sin boshji imenovan?

Jesuf Kristuf je edinorojen Sin boshji imenovan, ker je on sam od svojiga nebeshkiga Ozheta od vekomaj rojen.

Sakaj pravimo, Jesus Kristuf je Bog in zhlovek skupej?

Sato, ko je Jesuf Kristuf od vekomaj, in ker je zhloveshko natoro ob zhasu na se vsel, in pravi zhlovek postal.

Sakaj se Jesusu Kristufu nash Gospod pravi?

Jesufu Kristufu se pravi nash Gospod, sato, ko je Bog in nash Odreshnik.

Sakaj je Sin boshji zhlovek postal?

Sin boshji je zhlovek postal, de je naf f' svojo smertjo na krishu odreshil in svelizhal. „Ker so tedaj otrozi meso in kri s' njim imeli, je tudi on rayno tako s' njimi deleshen postal, de bi f' smertjo poterl tega, kateri je oblast zhes smert imel, to je hudizha. De bi té odreshil, kateri so smertnimu strahu vse svoje dni kakor fushni podversheni bili.“ Hebr, 2, 14 — 15.

Kako nas je Jesus odresul?

On je dolg in shtrafinge nashih grehov na-se vsel, in sa-nje na svetim krishu umerl, boshji pravizi sadosistoril, s' Bogam nas spravil, in nam gnado boshjo saflushil. de samoremo pravizhno shiveti in svelizhani biti.

Ali je Bog Sin s' zhloveshko natoro tudi hudo posheljenje na-se vsel?

Sin boshji je slabost zhloveshke natore na-se vsel, hudiga posheljenja pa ne; on je imel podobo greshniga zhloveka, greha pa ni imel.

Tretji zhlen vere.

Spozhet od svetiga Duha, rojen is Marije devize.

Ima Jesus Ozheta?

Jesus kakor Bog ima nebeshkiga Ozheta; kakor zhlovek nima ozheta. S. Joshef je bil le rednik Jesufa Kristusa. „Gospod je meni rekel: ti si moj Sin, danš fim te rodil.“ Psalm. 2, 7, „Deviza bo spozhela in sinu rodila, kateri bo Emanuel imenovan.“ Isa. 7, 14.

Ali je imel Jesus mater?

Jesus, kakor Bog ni imel matere; kakor zhlovek je imel Marijo, presveto devizo, mater.

Sakaj je Marija mati boshja imenovana?

Marija je mati boshja imenovana sato, ker je Jesufa Kristusa, kateri je Bog in zhlovek sku-pej, rodila.

Od koga je Marija Jesusa spozhela?

Marija je Jesusa od svetiga Duha spozhela.

Kdo je Marii to veliko skrivnost vzhlovezhenja Jesusa Kristusa osnanil?

Angel Gabrijel je bil od Boga k' Marii v' Nazaret poslan, in ji je veliko skrivnost vzhlovezhenja Jesusa Kristusa osnanil.

Kako je angel Gabrijel Marii govoril?

Angel Gabrijel je Marii tako govoril: „Zhefhena si Marija, gnade polna, Gospod je s' tabo, shegnana si med shenami. Ti bošh spozhela v' svojim telesu; in sinu rodila, in ga bošh Jesus imenovala. Ta bo velik in Sin Narvishiga imenovan.“ Luk. 1, 28 — 32.

Kaj je Marija angelu odgovorila?

Marija se je prestrašhila nad govorjenjam angela Gabrijela, in je mislila, kakshno posdravljenje bi to bilo, in je angelu odgovorila: Kako se bo to sgodilo, ker mosha ne sposnam.

Kaj je angel Gabrijel na ta odgovor Marii rasodel?

Angel Gabrijel ji pove: Sveti Duh bo v' te prishel, in mozh Narvishiga te bo obsenzhila, in sa voljo tega bo to sveto, ktero bo is tebe rojeno, Sin boshji imenovano.

Kaj je na to Marija angelu rekla?

Marija je angelu odgovorila: Glej jest sim dekla Gospodova, sgodi se meni po tvoji besedi. Takrat je Sin boshji zhlovek postal.

Kje je Marija Jesusa rodila?

Marija je Jesusa v' Betlehemu v' hlevu rodila.

Kako je, de je Marija Jesusa v' Betlehemu rodila, ker je v' Nazaretu stanovala?

Marija je Jesusa v' Betlehemu rodila, ker je savoljo napovedaniga popisa v' Betlehem fhla. Zesar Avgust je sapovedal vse ljudi popisati. Marija pokorna zesarjevi sapovdi je fhla s' Joshefom v' mestu Betlehem, ko sta bila Davidoviga rodu, kateri je bil v' tistim mestu rojen. Ravno takrat so bili dnovi dopolnjeni, in tamkej je Jesusa rodila. To se je sgodilo, de se je dopolnilo, kar je prerokoval Mihea 5, 2. „Ti Betlehem nifi nar manjšhi med vojvodi Juda, sakaj is tebe bo prishel, kateri bo v' Israelu gospodoval.“

Kako se je pergodilo, de je Marija Jesusa v' hlevu rodila?

Mesto Betlehem je bilo polno ljudi savoljo popisvanja. Marija in Joshef sta bila uboga, in nista od ljudi pod streho bila vseta. Sta bila permorana is mesta iti, sta nashla ravno hlev, v' kteriga sta fhla, in tam je bil Jesus rojen, in Marija ga je v' pelnize povila, in v' jasli poloshila.

Sakaj je hotel Jesus v' revnim hlevu rojen biti?

Sato, de je on nam dal sgled poterpeshljivosti, ponishnosti, in ljubesni do uboshtva.

Ali je Marija vedno deviza ostala?

Marija je ko deviza spozhela, rodila in vedno deviza ostala. — To je verna refniza, in tistiga, ki bi drugazh veroval ali uzhil, bi zerkev sa krivoverza imela.

Kdaj zerkev hvaleshno ohhaja vesel spomin rojstva Jesusa Kristusa?

Zerkev hvaleshno obhaja vesel spomin rojstva Jesusa Kristusa na svet boshizhni prasn timer.

Sakaj je zerkev ta prasn timer postavila?

Sato, de bi se kristjani spomnili neisrezhe- ne gnade nashiga odrefhenja, ktero je Jesus ta dan ozhitno delati sazhel, de bi ga sato molili, hvalili, in posnemali njegov sgled, ki ga je nam v' rojstvu dal: torej naf zerkev v' adventu k' posvezhvanju tega prasn timer perpravlja.

Kaj sosebno premishlja je zerkev v' advent- nim zhasu?

Zerkev premishlja je: 1) gorézhe shelje in sdihovanje svetih ozhakov po prihodu obljublje- niga Mesija.

2) Pridgvanje f. Janesa Kerstnika od poko- re, s' ktero je Jesusu Kristusu pot perpravljjal.

3) Drugi prihod Jesusa Kristusa, ker bo prishel sodit shive in mertve.

Kako moremo zhas adventa posvezhevat i?

1) Moremo si persadevati sposnati, in shivo obzhutiti, de je nam Jesus in njegova gnada potreben.

2) Se moremo s' pokoro vřiga ozhiřtiti, kar bi vtegnilo na poti biti, de bi Kristuf k' nam ne priřhel, in v' nař ne prebival,

3) Profiti Jesufa Kristufa, de bi se hotel s' nami řkleniti řkosi gnado, ktero je per pervimu prihodu perneřil, de bi se nam ne bilo treba bati njegoviga drusiga prihoda, kader nař bo po řvoji řveti pravizi řodil, zhe ři ne bomo perviga njegoviga prihoda k' řvojimu pridu obernili.

Kaj ře je po rořřtvu Jeřusovim řobebniga řgodilo?

Rořřtvo Jesufa Kristufa je bilo osnanjeno. Namrezh:

1) Ga je osnanil Angel pařtirjem, ki řo bili na ponožhnih řtrashah per řvoji zhedi.

Kader je Marija Jesufa rodila, ře je angel pařtirjem perkasal, in řvitloba boshja řih je obřvetila, in řo ře bali, in angel řim je djal: Ne bojte ře, sakaj osnanujem vam veliko veřelje, ktero bo řřřmu řjudřtvu, danař vam je rojen řvelizhar, kteri je Kristuf Gořpod, v' meřti Davidovim. In to vam ho řnaminje: Neřhli bote dete v' pelnize povito, in v' jařlih leřhatı. In s' angelam je bila mnoshza nebeřhke vořřke, kteri řo Boga hvalili rekozh: Zhař Bogu na viřkosti, in mir na řemlji řjudem, ki řo dobre voľje. In kadar řo angeli od řjih v' nebeřa odřhli, řo pařtirji med řeboj rekli: Pořdimo do Betleheřma, in poglejmo to řezh, ktera ře je řgodila, ktero je nam Gořpod osnanil. In oni řo hitro

prishli, in so najdli Marijo in Joshefa, in v' jasle polosheno dete. Ker so pa vidili, so spoznali, de je beseda tako, kakor se jim je bila povedala, od tega deteta. In vsi, ki so slishali, so se zhudili nad tem, kar so jim pastirji pravili. Marija pa je vse te rezhi ohranila, in jih v' svojim serzi premishljevala. In pastirji so se vernili, in Boga zhaslili in hvalili sa vse to, kar so slishali in vidili, kakor je njim bilo povedano. Luk. 2.

2) Svesda modrim v' jutrovi desheli, in modri Herodeshu kralju in pismauzhenim.

Kader je bil Jesus rojen v' Betlehemu, so modri (*ktere sploh tri kralje imenujemo*) prishli od jutrove deshele v' Jerusalem rekozh: Kje je rojen kralj Judov? Sakaj vidili smo svesdo v' jutrovi desheli, in smo prishli njega molit. Kader je pa Herodesh, kralj to slishal, se je prestrashtil in ves Jerusalem s' njim. In je sklizal vse vikshi duhovne in pismarje ljudstva, in jih je sprasheval, kje bi imel Kristus rojen biti.

Oni so mu rekli: V' Betlehemu na Judejskim, sakaj tako je pisano od preroka: In ti Betlehem, semlja Juda, nifi nikakor nar majnshti med vojvodi Judovimi, sakaj is tebe bo prishel vojvoda, kateri bo vishal moje ljudstvo Israel. Tedaj je Herodesh modre skrivaj poklizal, in je skerbno is njih isprasheval, kateri zhas se jim je svesda perkasala. In jih poshlje v' Betlehem rekozh: Pojdite, in skerbno oprashujte po Detetu, in kader ga bote nashli, pridite nasaj mi povedati, de tudi jest pridem, in ga molim. Oni pa, ko so bili kralja saslishali, so prozh

fhli, in lej svesda, ktero so vidili v' jutrovi desheli, je pred njim fhla, dokler ni prishla, in sgoraj obstala, kjer je Déte bilo. Kader so pa svesdo sagledali, so se filno obveselili, in ker so v' hifho prishli, so nashli Déte s' Marijo, njegovo materjo, in so pred-nj padli in ga molili, in mu darovali slato, kadilo in mire. Mat. 2.

3) Simeon in Ana ljudem v' tempelnu.

Kader so bili dnevi nje ozhishevanja po sapovdi Mojsefovi dopolnjeni, so Jesusa pernesli v' Jerusalem, de bi ga pred Gospoda postavili, kakor je bilo v' postavi Gospodovi sapovedano. Vsaki pervirojen otrok mofhkiga spola naj bo Gospodu posvezhen. In de bi dali ofer, kakor je rezhen v' postavi Gospodovi, dve garliz ali dva mlada golobza. In Simeon pravizhen in bogabojezh zhlovek v' Jerusalemu je zhakal na oveselenje Israela, in svet Duh je bil v' njemu, in mu je bilo od svetiga Duha rasodeto, de ne bo umerl, preden bo vidil Gospodoviga Kristusa. On je prishel v' tempel, in kader so otroka Jesusa starshi noter pernesli, de bi po shegi postave sa-nj storili, ga je tudi na svoje narozhje vsel, Boga hvalil rekozh: Gospod sdaj ispuftish svojiga hlapza po svoji besedi v' miru, ker so moje ozhi vidile tvoje svelizhanje, ktero si perpravil pred oblizhjam vsih narodov, sa luzh v' rasvetlenje nevernikam, in k' zhasti svojimu ljudstvu Israel. Luk. 2.

Kaj se je ósmi dan po rojstvu Kristusovim sgodilo?

Kristus je bil obresan, in ime Jesus mu je

bilo dano, katero mu je bilo ad angela prej dano, ko je bil spozhet.

Ali so modri shli k' Herodeshu nasaj?

Niso; v' spanji so odgovor prejeli, de se ne smejo k' Herodeshu verniti, in so shli po drugi poti nasaj v' svojo deshelo.

Kaj je Herodesh pozhel, kader je svedil, de so modri po drugi poti v' svojo deshelo shli?

Herodesh se je nasferdil, in je sapovedal vse otroke pomoriti, kar jih je bilo v' Betlehemu in po vsih tistih stranah, ki so bili spod dveh let stari, ker je mislil, de bo tudi Jesus s' drugim vred umorjen.

Kako je Jesus smerti odschel?

Jesus je smerti tako odschel: Angel Gospodovi se je Joshefu v' spanji perkasal, rekozh: Vstani, vsemi Déte in njegovo mater, in bejshi v' Egiptovsko deshelo, in ostani tamkej, dokler ti porezhem. Joshef je tedaj vstal, je vsel Déte, in njegovo mater po nozhi, in se je vganil v' Egiptovsko deshelo.

Koliko zhafa je bil Jesus v' Egiptu?

Toliko zhafa, de je Herodesh umerl, po tim je bil na Israelsko semljo nasaj perneshen in v' Nazaretu isrejen.

Kader je bil pa Herodesh umerl, lej angel Gospodov se je Joshefu v' spanju perkasal v' Egiptovski desheli rekozh: Vstani, in vsemi Déte in njegovo mater, in pojdi na Israelsko sem-

ljo, sakaj tiſti ſo pomerli, kateri ſo iſkali Déte-
tu ſhivljenje vſeti. On je tedaj vſtal, je vſel
Déte in njegovo mater, in je priſhel na Israel-
ſko ſemljo. Kadar je pa ſliſhal, de Arhelaj na
meſti ſvojiga ozheta kraljuje, ſe je bal kjekej
iti; ker je pa v' ſpanji odgovor prejel, ſe je
vganil v' kraje Galilejſke deſhele. In je pri-
ſhel, in prebival v' meſti, kterimu je imé Na-
zaret, de bi ſe dopolnilo, kar je govorjeno ſko-
si preroka, de bo Nazarejan imenovan.“ Mat.
2, 19 — 23.

Kaj vemo ſoſebniga od Jeſuſove mladosti?

1) De je Jeſuf, ko je bil dvanajſt let ſtar,
na prasn timer v' Jeruſalem s' ſvojimi ſtarſhi pri-
ſhel.

2) De je v' Jeruſalemi oſtal, zhes tri dni
pa ſo ga ſtarſhi v' tempelnu naſhli ſedet med
piſmauzhenimi, ki jih je poſluſhal in popra-
ſhoval, de ſo ſe vſi njegovimu umu in njego-
vim odgovoram zhudili.

3) De ſe je ſpet v' Nazaret vernil, in on-
di oſtal.

4) De je ſvojim ſtarſham pokoren bil.

5) De je raſtel v' ſtarosti, modroſti in gna-
di pred Bogam in pred ljudmi.

*Kaj nar imenitniſhiga od Jeſuſa vemo,
preden je uzhiti ſazhel?*

1) Janes je prizhal, de je Jeſuf jagnje bo-
ſhje, ki grehe ſveta odjemlje.

2) Jeſuf ſe je dal Janesu v' reki Jordan
kerſtiti.

3) Nebesa so se odperle, in sveti Duh je v' golobji podobi vidno dolj na nj prishel.

4) Bog Ozhe se je oglašil: Ta je moj ljubesnivi Sin, nad katerim dopadejenje imam. — Per te sgodbi so se vse tri boshje perfhone ozhitno rasodele.

5) Duh je peljal Jesusa v' pushavo, in ko se je shtirdefet dni in nozhi postil, ga je hudizh skufhal, in po tem so mu angeli sfregli.

Kaj se je sgodilo, kader je bil Jesus trideset lét star?

S. Janes je she v' mladosti ozhetovo hisho sapustil, je shel v' pushavo, tam je molil, in spokorjeno shivel, in kader je trideset let star bil, je na povelje boshje v' pushavi per reki Jordanu ozhitno uzhiti sazhel, ljudi k pokori opominjal, in jih kerstil.

So ljudje skosi kerst f. Janesa sadobili odpushenje grehov?

Niso sadobili odpushenja grehov, f. Janesa kerst je bil le kerst pokore, kakor je sam rekel: „Jest kersfhujem v' vodi, Jesus val bo kerstil v' svetim Duhu.“ Luk. 3, 16.

Sakaj se je Jesus Janesu kerstiti dal?

Jesus se ni dal kerstiti, kakor de bi bil kersta pokore potreben; sakaj on je bil nedolshen, bres vfiga greha, in tudi bres nagnenja k' grehu, temuzh sato, de je

1) Svetiga Janesa pridigovanje in kerst kakor snaminje pokore poterdil.

2) De je dal sgled ponishnosti, ker se je gresnikam enakiga storil.

3) De ga je Ozhe nebeshki ozhitno pred veliko ludstva sa svojiga boshjiga Sina osnanil. Mat. 3, 15.

4) De je spolnil vse, kar je od Boga sapovedaniga.

Kam je Jesus po prejetim kerstu shel?

Jesus je bil po prejetim kerstu od svetiga Duha v' pushavo peljan, de je tam odlozhen od ljudi molil, se postil, in skuhan bil.

Kaj naf uzhi Jesus s' tem, de je shel v' pushavo?

Uzhi naf, de zhe hozhemo gnado svetiga kersta in nedolshnosti ohraniti, moremo tudi

1) v' samoto iti, to je, se lozhiti od slabih, sapeljivih ljudi, in skodljivih skerbi.

2) De zhlovek v' odlozhenji od slabih ljudi Boga najde, ker ima zhas svete rezhi premishljevati.

3) Naf uzhi s' molitvijo vse svoje dela sazheti.

Kako je bil Jesus v' pushavi skuhan?

Jesus, kader se je shtérdeset dni in nozhi postil, je bil v' pushavi trikrat od hudizha skuhan:

1) Skushnjavez je k' njemu stopil rekozh: Ako si ti Sin boshji, rezi de to kamenje kruh postane. Jesus mu odgovori: Je pisano: zhlo-

vek ne shivi od samiga kruha, temuzh od vsake besede, ktera is boshjih ust pride.

2) Skushnjavež je vidil, de Jesus ne spreberne kamenja v' kruh, ga je vsel v' sveto mesto, in ga postavi verh tempelna, in mu rezhe: Ako si ti Sin boshji, spusti se doli, sakaj stoj pišano: Švojim angelam je savoljo tebe sapovedal, in na rokah te bodo nosili, de svoje noge kje ob kak kamen ne sadenesh. Jesus mu odgovori: Sapisano je: Ne skushaj Gospoda svojiga Boga.

3) Skushnjavéz Jesufa vsame na visoko gor: in pokashe mu vse kraljestva sveta in njih zhašt, in mu rezhe: Vse to ti bom dal, ako pred-me padeš in me moliš. Jesus mu je odgovoril: Poberi se prozh satan, sakaj pišano je: Gospoda svojiga Boga moli, in njemu samimu flushi. Tedaj ga je hudizh pustil, in angeli so perstopili, in mu stregli. Mat. 4, 1 — 11.

Sakaj se je pustil Jesus skushati?

Pustil se je Jesus skushati:

1) De bi nam pokasal, de je pravi, resnizhen zhlovek, samo s' tem raslozhkam, de greha nima nad seboj, kakor vsaki drugi zhlovek.

2) De je nam gnado saflushil sovrashnika premagovati.

3) De nam je dal sgled, de naj tudi mi s' molitvijo, postam in s' besedo boshjo sovrashnike svoje dushe premagujmo.

4) De naš je poduzhil, de tudi sveti niso bres skushnjav.

Koliko je bil Jesus star, ko je ozhitno uzhiti sazhel?

Jesuf je bil v' tridesetim letu svoje starosti, ko je uzhiti sazhel.

Kaj nar imenitshiga od Jesusa vemo, ko je uzhiti sazhel?

1) To le: Jesuf je po svoji domazhi desheli hodil od kraja do kraja.

2) Si je uzhenzov vsel, in smed njih isvolil dvanajst apostelnov.

3) Je osnanoval sapovedi gnade, rasodeval refnize, ki nam jih je verovati, in uzhil zhednosti, ki nam jih je v' djanju spolnovati.

4) Je svaril nevéro in pregréhe, je ovražhal smote Judov, pismauzhenih in farisejev.

5) Je poterdoval svoje nauke s' prizhleji svetiga pisma, f' zhudeshi in f' svojimi sgledi.

6) Je prerokoval prihodne rezhi.

7) Je povsod dobro delal.

„Kako je Bog pomasal s' svetim Duham, in s' mozhjo Jesusa is Nazareta, kateri je okoli hodil, dobrotljiv bil, in osdravljial vse od hudiža obsédene, ker je Bog s' njim bil.“ Dianje apost. 10, 38.

Kaj je Jesus osnanoval?

Jesuf je svet evangeli osnanoval.

Kaj pomeni beseda evangeli?

Evangeli pomeni veselilo osnanilo.

Sakaj se nauki Jesusovi imenujejo evangeli ali veselo osnanilo?

Sato, ker nam spravo s' Bogam osnanujejo, in ker le s' njih spolnenjam bomo rešeni od vezhne smerti, sadobimo odpushtenje grehov, mir in veselje serza in vezhno shivljenje v' nebesih.

Kakshine zhudeshe je Jesus delal?

Jesus je v' Kani v' Galileji na shenitnini vodo v' vino spremenil, slepe je osdravil, de so vidili, gluhe, de so shlishali, hromove, de so hodili, mutaste, de so govorili, hudobne duhove je isganjal is obsedenih, in mnoge bolesni je osdravil. Enkrat je pet taushent ljudi s' petimi kruhi in dvema ribama, drugikrat s' sedmimi kruhi in malo rib per shtir taushent ljudi nahranil, in vsakikrat je vezh jerbasov ostankov ostalo. Mertve je v' shivljenje obudil, ediniga sina vdove is mesta Najm, ki so ga k' pogrebu nefli. Luk. 7. Lazara, ki je she shtir dni v' grobu leshal. Jesus pride k' grobu, sapove kamen od groba odvaliti, poklizhe Lazara, in Lazar pride shiv is groba. Jan. 11, 1 — 45. Ko so se imeli na morji potopiti, je vetram in morju sapovedal, in velika tihota je postala, in ohranjeni so bili. Mat. 8, 24 — Po morji je kakor po suhim hodil. Mat. 14, 25. Na gori se je spremenil v' prizho Petra, Janesa in Jakopa. Mat. 17, i. t. d.

Kakshine prihodne rezhi je Jesus prerokoval?

Jesus je take prihodne rezhi prerokoval, ki

jih nihzher drugi, kakor Bog sam, véditi ne more, ktere vse so se tako na tanko sgodile, kakor je poprej povedal. Jesuf je prerokoval svoje terpljenje, smert, in od smerti vstajenje na tretji dan. Svojim apostelnam in uzhenzam je prerokoval, kako hudo se jim bo godilo, Judeshu pové, de ga bo isdal, Petru, de ga bo satajil, pove jim, de jim bo svetiga Duha poslál, kaj de se bo godilo s' Jerusalemam in tempelnam, in od svojiga uka, de bo smiram, in se po vsm svetu rashiril.

So verovali vsi v' Jesufa in v' njegovi nauk?

Veliko jih je verovalo, ker so se preprižhali, de Jesuf ne mogel takih rezhi storiti in vediti, zhe Bog ne bil s' njim; pa vishi duhovni, písmauzheni in fariseji so ga sovrashili savoljo njegoviga uka, ko jih je svaril, in so sheléli ga umoriti. „Rabi mi vemo (*pravi Nikodemus Jesufu,*) de si kakor uzhenik od Boga prishel, sakaj te zhudeshe ne more nobeden délati, ktere ti délash, ako bi Bog ne bil s' njim.“ Jan. 3, 2.

„Vender pa je tudi veliko is vishih v' nje-ga verovalo, pa savoljo farisejev se niso rasodeli, de bi ne bili is shol versheni. Sakaj oni so zhašt ljudi vezh ljubili, kakor zhašt boshjo.“ Jan. 12, 42, 43.

Ali smo dolshni po Jesufovim nauki shiveti?

Dolshni smo po njim shiveti, sakaj beseda Jesusova ostane vekomaj, in po ti besedi bo vsak sojen, naj bo bogat ali ubog, mlad ali

star, slabe ali dobre nature. Ni ga isgovora, ni je navade soper evangeli. Jesus je djal. „Bese-da, ktero sim govoril, bo zhloveka sodila posled-ni dan.“ Jan. 12, 48.

Koliko zhasa je Jesus uzhil?

Tri leta je Jesus uzhil, in vselej vsm k' sgledu sveto shivel.

Zheterti zhlen vere.

Terpel pod Ponzijam Pilatusham, krishan bil, umerl in v' grob poloshen.

Je samogel Jesus terpeti?

Kakor zhlovek, ne pa kakor Bog, je Je-sus samogel terpeti; in je na dushi in na telesu tudi filno veliko terpel.

Kaj je Jesus na svoji dushi terpel?

Jesus je na svoji dushi veliko britkost in shalost terpel. Bil je per svojim Ozhetu nash porok, in je vse nash grehe na se vsel; pre-vidil je, kaj bo vse na svojim telesu terpel; sraven tega je pa tudi vidil nasho pregresfno nehvaleshnost, in je previdel, de njegova pre-sveta kri bo sa-njih veliko saстонj prelita. Vse to ga je tako filno shaloštniga storilo, de je ker-vav pot potil, in svojim apostelnam rekel: Mo-ja dusha je shaloštna, de mi je umreti.

Kaj je Jesus na svojim telesu terpel?

Jesus je na svojim telesu veliko rev in na-dlog terpel. Judesh njegov apostel ga je prodal

in ujel. Judje in neverniki so ga svesali, tepli, fuvali, va-nj pljuvali, ga gajshljali, s' ternjami kronali in krishali. Njegovo sveto telo je bilo vse ranjeno, kakor je shé Isaia prej pravil rekozh: „Vidili smo ga, ali ni ga bilo posnati, ker je bil vef smefarjen in polen kervi in sateklin.“ Isai. 53.

Kaj je Jesus fhe terpel?

Jesuf je terpel veliko ozhitniga sanizhevanja, hudiga obdolshenja, preklinjevanja, obrekovanja, lakote in sheje; krishan je bil med dvema hudodelnikama, kakor de bi bil on nar vezhi hudodelnik. Isa. 53, 12.

Pod kom je Jesus terpel?

Jesuf je terpel pod Ponzijam Pilatusham, deshelnim oblaftnikom rimskiga zefarja Tiberja na Judejskim.

Kdo je toshil Jesufa per Pilatushu?

Veliki duhovni, pismauzheni in ljudski starashini so toshili Jesufa per Pilatushu.

Sakaj je bil Jesus per Pilatushu toshen?

Jesuf je bil per Pilatushu is sgoli sovrash-tva in is nevoshljivosti toshen, kakor ko bi bil sapeljivez in podpihovavez ljudstva. „Sakaj on je vedil, de so ga veliki duhovni is nevoshljivosti isdali.“ Mark. 15, 10.

Kaj se je po toshbi velikih duhovnov, pismauzhenih in ljudskih starashin sgodilo?

Jesuf Kristuf je bil krishan, v' kar so Judeje filili, in v' kar je Pilatush dovolil.

Kje je bil Jesus Kristus krishan, in kje je umerl?

Jesus Kristus je bil na gori Kalvarii, bliso Jerusalema krishan, in je na krishi umerl.

Sakaj si je Jesus takshno shtrafengo isvolil?

1) De je nam pokasal, kako mozhno naf ljubi, de bi ga tudi mi ljubili.

2) De bi sposnali hudobo greha, sa kateri-ga neisrezheni veliko terpi; in kakoshne shtrafenge naf zhakajo, zhe se is ljubeshni do Boga ne bomo greha varovali, in se zhes storjene grehe ne bomo spokorili.

3) De je na lesi hudizha premagal, kateri je na lesi nafhe perve starshe sapeljal, in de je shivljenje tam sazhetek sadobilo, kjer je smert sazhelda.

Kakshina shtrafenga je bilo krishan biti?

Krishan biti je bila nar bolj saframvana smertna shtrafenga.

Ali je bil Jesus persiljen vse to terpeti in na krishi umreti?

Jesus je radovoljno in ne persiljen terpel, in na krishi umerl; on je umerl, kader in kjer je sam hotel. „Darovan je bil, ko je sam hotel.“ Isa, 53, 7.

Kaj so pozheli Jesusovi sovrashniki, kader je bil on krishan?

Sovrashniki Jesusovi so bili veseli, ker so

dosegli, kar so nar bolj sheleli; pod krisham so se sprehajali, ga sanizhevali in kleli rekozh: Drugim je pomagal, in sebi ne more pomagati, sdaj naj si pomaga, ako je Kristuf, Sin bo-shji.

Kako se je Jesus do svojih sovrashnikov sadershal?

Jesuf je sa-nje ljubesnjivo molil rekozh: Ozhe odpusti jim, sakaj ne vedo, kaj delajo. Defiravno niso bili isgovora vredni, vender jih je sgovarjal; po usmilenji je delal, in nam sgled sapustil, kako se do svojih sovrashnikov sadershati.

Kako sta se sraven Jesufa krishana rasbojnika sadershala?

Eden smed njih je Jesufa klel rekozh: Zhe si Kristuf, pomagaj sebi in nama. Drugi je Jesufa sposnal, ga je profil, de bi ga v' svoje kraljestvo vsel. In Jesus mu je milost dodelil rekozh: She danf bofh s' menojo v' raju. Luk. 23, 43.

Kdo je bil she pod Jesusovim krisham?

Bila je tudi Marija, s. Janef, vezh drusih brumnih shén in drugi prijatli, kateri so Jesufa obshalovali.

Komu je Jesus svojo mater srozhl?

Srozhl jo je s. Janesu, de bi sa-njo fkerbel.

Srozhlil je devizo devizi, in zhaft, imenitnost in saflushenje nedolshniga devishstva na kri-shi umirajozh zelimu svetu perporozhil. Dal je lep sgled vsm otrokam, ker v' svojih velikih bolezhinah ne posabi svoje matere, de bi tudi otrozi nikoli ne posabili svojih starishev, in jim vselej pomagali.

Kdaj je Jesusf umerl?

Jesuf je umerl v' petik ob treh popoldan. Spomni se torej vsakdan svojiga shivljenja s' hvaleshnim serzam na terpljenje in smert Jesufa Kristufa, sosebno v' petek ob treh popoldan, ker takrat je Jesuf sa te umerl, de bi ti shivel, in obshaljuy svoje grehe, savoljo kterih je terpel in umerl.

Kaj se je godilo ob Jesusovi smerti?

Zhudeshi so se godili, sonze je otemnelo, in tema je bila tri ure, (to je od poldan do treh po nashim shtevilu) sagrainjalo pred nar sve-tejshim v' tempelnu se je rastargalo na dvoje, semlja se je terfla, skale so pokale, grobje so se odpirali, in veliko teles svetnikov, kteri so spali, so se obudili. Rimski stotnik in vfi, ki so s' njim bili, ko so potref zhutili in vidili, kar se je godilo, so trepetali in rekli: Sares, ta je bil Sin boshji! In mnoshize, ki so vse to vidile, so se vernile, in na persi terkale.

Sakaj so se zhudeshi per smerti Jesusovi godili?

Sato, de je Jesuf svojo vsigamogozhnost in

boshjo natora skasal, de bi vſi v' njega verovali, in svelizhani bili.

Sakaj je Jeſuf terpel in umerl?

1) De je naſ od poverbaniga greha, naſhih djanſkih grehov in pogubljenja odreſhil, kakor ſ. Janes govori: „On naſ je ljubil in opral od naſhih grehov.“ Skriv. ſasod. 1, 5. „Bog je ſvet tako ljubil, de je dal ſvojiga edinorojeniga Sina, de vſakteri, ki v' njega veruje, ne bo pogubljen, ampak vezhno ſhivljenje ima.“ Jan. 3, 16.

2) De je naſ od oblasti hudizha in pekla odreſhil. Jeſuf ſam rezhe: „Sdaj je ſodba zheſ ſvet, sdaj bo vojvoda tega ſveta vun verſhen, in jeſt, kader bom od ſemlje povikſhan, bom vſe k' ſebi vlekel.“ Jan. 12. 31 — 32.

3) De je naſ, kakor ſrednik med Bogam in zhlovekam ſkosi ſvoje terpljenje in ſmert s' Bogam ſpravil, nam gnado boshjo ſaſluſhil in vrata nebefhke odperl. Heb. 10, 19. in v' 2. Kor. 5, 18, 19.

Po kateri natori naſ je Jeſuf odreſhil?

Po boshji in zhloveſhki natori: po zhloveſhki je terpel in umerl, in boshjo natora je terpljenju neſkqnzhno ſaſluſhenje dala, ki je bila ſ' zhloveſhko v' Jeſufu ſdruſhena.

H' zhimu nam ſhe ſluſhi Jeſuſovo terpljenje?

Nam ſluſhi v' ſgled nar lepſhih zhednoſt. Jeſuſovo ſhivljenje je ſizer od njegove mladofii popolnoma ſgled vſih zhednoſt, pa ſadnje dni

je Jezus posebno s' svojim sadershanjem v' terplenji in v' smerti vse spolnil, karkoli je na fuzhil. Mi vidimo:

1) Sgled ponishnosti, ker svojim apostelnam noge umiva, in se da svojimu isdajavzu kushniti.

2) Sgled nar vezhi ljubeshni, ker svoje telo in svoje kri v' podobah kruha in vina nam vshivati sapufti.

3) Sgled prave molitve; s' otrozhjim saupanjem je molil, in mozhnejshi ko so skushnjave in britkosti perhajale, s' vezhi gorezhnostjo je molil, in se je v' svoji molitvi volji boshji podvergel.

4) Sgled krotkosti, ker molzhi k' vsm krim toshbam in perklinvanju.

5) Sgled poterpeshljivosti. On filne bolezhine terpi, je med dvema rasbojnikama, kakor nar vezhi med njima, obejshen, svet ga ima sa hudodelnike, in Jezus molzhi, kakor jagnje, ne sagovarja svoje nedolshnosti, ampak vse srozhi svojimu nebeshkimu Ozhetu.

6) Sgled popolnoma pokorfshine; pokoren je bil do smerti, in smerti na krishi.

7) Sgled nar vezhiga uboshstva, ker ni imel ob svoji smerti kam glave poloshiti.

8) Sgled ljubeshni do svojih sovrashnikov, na krishi visejosh sa-nje profi.

9) Sgled ljubeshni do svoje matere.

10) Sgled, kako moremo svoje spazhenomesh krishati, kako more svet nam, in mi svetu krishani biti.

11) Tudi vidimo, kako velika je hudobija greha, in kako ojštra praviza boshja, ker nji ni moglo drugazhi sadoſti ſturjeno biti, kakor s' terpljenjem in ſmertijo Sina boshjiga.

12) V' terplenji in ſmertí Jeſusovi najde greſhnik nar mozhnejſhi terdnobo upanja, ko vidi Jeſusa is ljubesni do njega toliko terpeti, in ſa njega umreti, de bi greſhnik ne bil pogubljen, temuzh de bi ſhivel.

Po kom ſamoremo ſvelizhani biti?

Po Jeſusu Kriſtufu. „In ni v' nobenim drugim ſvelizhanja. Sakaj ni dano nobeno drugo ime pod nebam ljudém, pod kterim bi mogli ſvelizhani biti.“ Djan, apoſt. 4, 12.

Jeſuf Kriſtuſ je ſa vſe ljudji terpel in u-merl, ali bodo tudi vſi ſvelizhani?

Ne vſi, ampak le tiſti, kteri ſe bodo Jeſuſoviga odreſhenja deleſhne ſtorili. Efes. 5, 1. I. Pet. 1, 18. 19.

Kaj pa morejo ljudje ſtoriti, de bodo Jeſuſoviga odreſhenja deleſhni?

1) Morejo verovati in upati v' Jeſusa Kriſtufa, Sina boshjiga, ga moliti, ljubiti in ſa veliko dobroto odreſhenja hvaliti.

2) Svete ſakramente po vrednim prejemati.

3) Po ſvetim evangelji pravizhno ſhiveti, Jeſuſove ſglede poſnemati, is ljubesni do njega vſe ſvoje teſhave in nadloge voljno terpeti.

4) Sa gnado pravizhnoſti in ſtanovitnoſti v' dobrim Boga ponishno proſiti.

Kdaj je bilo Jesusovo telo is krisha sneto?

She tisti dan svezher je bilo s' krisha sneto in pokopano. Ker je bila drugi dan velikanozh, so Judje profili Pilatusha, de bi se krishanim kosti polomile, in njih trupla pokopale, de bi ob velikanozhnim prasniku na krishi ne vifile.

Ali so bile tudi Jesusu kosti sterte?

Jesuf je bil she mertev, sato mu niso kosti sterli, ampak en soldat je prebodil njegovo sverte desno stran s' sulzo, in kri in voda je is nje tekla. — Jesuf je pravo velikanozhno jagnje 1. Kor. 5, 7. Judovsko jagnje je bilo le tega podobna, tistimu niso smeli nobene kosti slomiti, tako se je prerokovanje spolnilo: Nobene kosti mu ne slomite.“ 2. Mos. 12, 46. Sraven se je pa tudi spolnilo, kar prerok Zaharija 12, 10. govori rekozh: „Vidili bodo, koga so prehodili.“

Kdo je telo Jesusa Kristusa pokopal?

Joshef Arimatejz in Nikodem sta telo Jesusa Kristusa pokopala.

Kam je bilo telo Jesusa Kristusa pokopano?

Telo Jesusa Kristusa je bilo v' nov v' skalo isfekan grob djano, kjer ni she nobeden pokopan bil.

Ali je boshja natora po smerti Jesusovi s' telefam in s' njegovo dusho sklenjena ostala?

Boshja natora je s' telefam in dusho sklenjena ostala, desiravno se je per smerti Jesusovi dusha od telefa lozhila.

Peti zhlen vere.

Shel je v' predpekel, tretji dan od smerti vstal.

Kam je shla Jesusova dusha po smerti?

V' predpekel je shla stare ozhake troshtat in reshit.

Kaj pomeni beseda pekel?

Beseda pekel pomeni tiste skrivne kraje, kjer so bile dushe mertvih hranjene, ktere nebeshkiga svelizhanja she niso dosogle.

Ali je vezh takih krajev, ki se pekel imenujejo?

Vezh jih je, in 1) kraj, kjer bodo pogubljeni vezhno terpeli: „Bogatin je umerl, in je bil v' pekel pokopan.“ Luk. 16, 22.

2) Kraj, kjer dushe zhasne shtrafenge terpe sa grehe, ki se jih v' shivlenji niso sadosti spokorili. *Zerkev per mashi sa mertve tako moli:* Gospod Jesus Kristuf, kralj zhasi, odreshi dushe vsih svojih mertvih vernih od peklenfskih shtrafeng. — Timu kraju se pravi vize.

3) Kraj, v' kterim so bile dushe pravizhnih mertvih ohranjene, kjer so v' veselim upanji odreshenja mirno in bres bolezhin perzhakovalle, dokler ni bil Jesus k' njim prishel; temu kraju se pravi predpekel: „Sakaj tudi Kristuf je enkrat sa nashe grehe umerl, pravizhen sa krivizhne, de bi nas Bogu ofral, po mesi fizer

umorjen, po dušhi pa oshivljen: v' katerim je tudi k' duhovam, kateri so v' jezhi bili, prišel in pridigoval, kateri so nekdanj maloverni bili, ki so se v' dnevih Noeta na boshjo poterpeshljivost sanasali, kadar se je barka delala. I. Pet. 3, 18 — 20.

Kdo so bili stari ozhaki?

Bili so: patriarhi, preroki in drugi pravi-zhni. ki so v' Jesufa verovali in upali, pa pred umerli, kakor je Jesus Kristus terpel in umerl.

Sakaj pravizhni niso mogli v' nebesa priti?

Sato, ker Jesus šhe ni bil sveta odreshil in nebes odperl, ktere so savolj greha saperte bile.

Kdaj je Jesus od smerti vstal?

Jesus Kristus je tretji dan is lastne mozhi neumerjosh in zhashtljiv, premagovaviz smerti in hudizha od mertvih vstal: „Sato me Ozhe ljubi, ker svoje shivljenje dam, de ga spet vsamem; sakaj nihzhe mi ga ne vsame, ampak jest ga sam od sebe dam, in imam oblast ga dati, in imam oblast ga spet vseti.“ Jan. 10, 17, 18. De bi skosi smert poterl njega, ki je imel oblast zhes smert, to je hudizha. Heb. 2, 14.

Kaj se je godilo takrat, ko je Jesus od mertvih vstal?

Per vstajenji Jesufovim, ktero se je v' nedeljo sjutraj ob soru godilo, je bil velik potres,

angel je odvalil veliki kamen od pokopalisha, in varhi so ostermeli in sbejšali.

Kdo je varhe postavil k' Jesufovimu grobu?

Judje so varhe postavili k' Jesufovimu grobu savoljo strahu, ker so se bali, de bi apostelni in uzhenzi Jesufoviga telefa ne ukradili. in potlej ne govorili, de je Jesus od smerti vstal.

So varhi prizhevali, de je Jesus od smerti vstal?

Varhi so prizhevali, de je Jesus od smerti vstal, kakor se bere per f. Math. 2, 11 — 15. Eni smed varhov so v' Jerusalemu pershli, in povedali vishim ljudstva vse, kar se je sgodilo. Vishi ljudstva so varham veliko dnarjev dali rekozh: Rezite, njegovi apostelni so po nozhi pershli, in ga ukradili, kader smo mi spali. Varhi so dnar vseli, in so govorili, kakor so bili nauzheni.

Kako je Jesus preprizhal ljudi od svojiga od smerti vstajenja?

Jesus se je vezhkrat in vezhim perkasal po svojim od smerti vstajenji, namrezh:

- 1) Se je perkasal Marii Magdaleni na vertu.
- 2) Drugim shenam, ki so k' pokopalishu shle.
- 3) Simonu Petru.
- 4) Dvema uzhenzama, ki sta v' Emaus shla.
- 5) Apostelnam, ki so per misi bili, ker ja k' njim pershel skosi saperte duri.

6) Apostelnam, ki je tudi Tomash per njih bil, kateri ni pred verovati hotel, da je sam videl Jesufa, in poloshil svoje roke v' njegove rane.

7) Per morji Tiberja Petru, Jakopu, Janesu, Tomashu, Jerneju in dvema drugima uzhenzama.

8) Enkrat se je perkasal vezh ko pet sto bratam. I. Kor. 15, 6.

9) Sadnizh vsm svojim apostelnam in uzhenzam na dan svojiga v' nebohoda.

Ali so tudi apostelni prizhevali, da je Jesus od smerti vstal?

Apostelni so po vsm svetu osnаноvali, da je Jesus od smerti vstal, in so sa to refnizo tudi svoje shivljenje dali.

Zhimu je Jesus Kristuf od smerti vstal?

Jesus Kristuf je od smerti vstal:

1) De se je s. pismo dopolnilo, ktero je od njegove smerti, in od njegoviga vstajenja govorilo. Tudi de se je dopolnilo, kar je sam govoril.

„Moje meso bo v' upanji pozhivalo, sakaj ti ne bosh moje dushe v' pekli pustil, tudi ne bosh perpusil; da bi tvoj svetnik strohljivost vidil.“ Psalm 15, 9, 10. „Ti si me is jame islekel, ti si me ismed teh, kateri v' grob gredo, per shivlenji ohranil.“ Psalm. 29, 4.

Jesus je velikrat od tega pravil, da bo tre-tji dan od smerti vstal. To je bilo zlo njego-

vim sovrashnikam snano: sato so pred Pilatusham rekli: Sapeljivez, dokler je sbe shiv bil, je rekel: zhes tri dni bom od smerti vstal. Mat. 27, 63. Jesus je djal: Poderite ta tempel, in jest ga bom v' treh dneih spet vsdignil, in je od svojiga telefa govoril. Jan. 2, 19 — 21.

2) De je svet preprizhal, de je vse ref, kar je uzhil, in de ga je ref Bog poslal; sakaj zhe bi ne bil od smerti vstal, kakor je velikrat govoril, bi mu ne bili verovali, kar je uzhil, ko je pa od smerti vstal, tako je Bog, in vse refniza, kar je govoril.

„Zhe Kristuf ni od smerti vstal, je prasen nash nauk, prasna vafha vera.“ 1. Kor. 15, 14. „Nekteri fariseji in pismauzheni so hotli zhudesh viditi, Jesus pa jim je odgovoril: hudobni in presheshtni rod isbe zhudesha, in mu ne bo zhudesh dan, kakor zhudesh Jona preroka. Kakor je bil Jona v' trebuhu morskiga soma tri dni in tri nozhi, ravno tako bo Sin zhloveka v' serzi semlje tri dni in nozhi.“ Mat. 12, 39, 40. 1. Petra 1, 18.

Jesufovo vstajenje je bilo tako potrebno, kakor njegova smert, ker f' svojim od smerti vstajenjem je nafhe odrefhenje konzhal. „Isdan je bil savoljo nashih grehov, in je vstal savoljo nashiga opravizhenja.“ Riml. 4, 25.

3) De je nafhe upanje poterdil, de homo tudi mi od smerti vstali. „Kristuf je od mertvih vstal, pervina spijozhih, sakaj skosi zhloveka (*Adama*) je smert, in skosi zhloveka (*Kristufa*) vstajenje mertvih. In kakor v' Adamu vfi

umerjejo, tako bodo tudi v' Kristusu vfi oshive-
li.“ 1. Kor. 15, 20 — 22. 1, Pet. 1, 3, 4. Vfi
bomo tedaj vstali, pa eni k' shivljenju, eni k'
smerti. *Sato pravi f. Pavl.*: „Glejte vfi fizer
bomo vstali, ali ne bomo se vfi spremenili.“
1. Kor. 15, 51.

*Kako moremo po sgledu Jesusa po duhov-
no vstati?*

Pergresno shivljenje moremo opustiti in
sveto shiveti.

Kako se sposna nashe duhovno vstajenje?

Sposna se:

1) De se vezh v' perloshnosti greha ne
snajdemo. Kakor je Jesus grob sapustil, ravno
tako more tudi gresnik grehe in pe loshnost
greha sapustiti.

2) De je zhlovek stanoviten v' dobrim. Je-
sus je vstal, in ni vezh umerl, tako more gres-
nik s' pomozhjo gnade boshje od smerti greha
vstati, in ne vezh gresniti.

3) De ta, ki je od smerti greha vstal, le
nebesko sheli in ishe, *kakor f. Pavl govori*:
„Ako ste s' Kristusom vstali, ishite, kar je tam
gori, kjer je Kristus, in sedi na desnizi boshji,
sastopite, kar je sgorej, ne pa, kar je na sem-
li.“ Kolof. 3, 1, 2.

Shefti zhlen vere.

Shel je v' nebese, sedi na desnizi Boga O-
zheta, vfigamogozhniga.

Kdaj je Jezus v' nebesa shel?

Jezus je štirideseti dan po svojim vstajenji is lastne mozhi, ko Bog in zhlovek, v' nebesa shel.

Kako se je godil Jezusov vnebohod?

Jezusov vnebohod se je tako godil: Kadar je zhaš pershel, de je imel Jezus v' nebesa iti, je svojim apostelnam rekel, de naj v' Galilejo, na oljsko goro gredo, in kadar do njih pride, jim rezhe: „Meni je dana vsa oblast v' nebesih in na semlji. Pojdite tedaj, in uzhite vse narode, in kerstite jih v' imenu Ozheta, in Sina in svetiga Duha. Uzhite jih spolnovati vse, karkoli sim vam sapovedal. In lej, jest sim s' vami vse dni do konzhanja sveta.“ Mat. 28, 18 — 20.

Dal je apostelnam oblast zhudeshe delati, hudizhe isganjati, nove jesike govoriti, in bolnike osdravljati, sato de bi vsi verovali besede, k' jih bodo osnanovali v' Jezusovim imenu.“ Mark. 16, 17, 18. Obljubil jim je s. Duha poslati, kteriga naj zhakajo v' Jerusalemu. „Ne hodite is Jerusalema, ampak zhakajte obljuje Ozhetove, ktero ste flifhali is mojih ust, ker bote keršheni s' s. Duham.“ Djanj. apost. 1, 4, 5. Potem je Jezus svoje roke vsdvignil, in jih je shegnal, se je od njih lozhil, in je shel is lastne mozhi v' nebesa. Luk. 24, 50, 51. In kader so v' nebo gledali sa njim, sta dva angela pershla, in jim rekla: „Moshjé Galilejski, kaj stojete in gledate v' nebo. Ta Jezus,

kteri je spred vas v' nebo vset bil, ho tako prifhel, kakor ste ga vidili v' nebo iti. Djanj. apof. 1, 9 — 11. Potem so se v' Jerusalemu vernili, in so bili stanovitni v' molitvi, de bi svetiga Duha prejeli,

Ali Jesus, ko je v' nebesa shel, ni vezh na semlji?

Vidno ne, ampak nevidno je she na semlji:

1) V' sakramentu f. réshniga Tetesa, kakor Bog in zhlovek.

2) S svojim duham in f' svojo gnado in posebno pomozhjo per svoji zerkvi, in per pravovernih kristijanih.

Kje sedi Jesus v' nebesih?

Jesus sedi v' nebesih na defnizi Boga Ozheta, vfigamogozhniga. „Zhe ste s' Kristusam vskali, ishite, kar je sgorej, kjer Kristus na defni boshji sedi.“ Kolof. 3, 1.

Kaj to pomeni: Jesus sedi na defnizi Boga Ozheta, vfigamozhniga?

Jesus sedi na defnizi boshji je toliko, kó: Jesus ima nar vezhi oblast in zhasť zhes vse v' nebesih in na semlji, kakor Bog Ozhe. „Meni je dana vsa oblast v' nebesih in na semlji.“ Mat. 28, 18.

Sakaj je Jesus v' nebesa shel,

Jesus je v' nebesa shel:

1) De je pokasal, de njegovo kraljestvo ni

od tega sveta, kakor je Pilatushu povedal. Jan. 18, 36,

2. De je zhloveshko natoro povikshal, in jo na desnizo Ozheta postavil.

3) De je vsm nebefa odperl, ktere so bile savoljo greha vsm saperte.

4) De je nasho vero in upanje poterdil, de kamor je po premaganih sovrashnikik glava shla tje tudi udje pojdejo, zhe bodo glavi pokorni, ker nam je sam povedal, de gre nam mesto perpraviti, de tudi mi sa njim pridemo. Jan. 14, 2, 3.

5) De je nash besednik in srednik per Ozhetu. „Moji otrozhizhi, to vam pissem, de ne bote greshili. Ampak zhe je tudi kdo greshil, imamo besednika per Ozhetu, Jesusa Kristusa, pravizhniga. In on je sprava sa nashe grehe, ne pak samo sa nashe, temuzh tudi sa zeliga sveta grehe.“ 1. Jan. 2, 1 — 2.

6) De je s, Duha poslal.

7) De nas je poduzhil, de nashe misli in shelje, zhe smo ravno na semlji, morejo le v' nebesih biti, kjer je nashe stanovanje; de se moremo tukaj le popotne, le ptujze misliti, kteri v' vezhnost gremo. Heb. 11, 13,

Sedmi zhlen vere.

Od ondod bo prishel sodit shive in mertve.

Ali bo Jesus spet prishel na svet.

Jesuf bo poslednji dan v' oblakih neba ozhitno, s' veliko mogozhnostjo in zhashtjo spet

prishel sodit shive in mertve, to je pravizhne in krivizhne. „Vidili bodo priti zhlovekoviga Sina v' oblakih na nebu s' veliko mozhjo in velizhastvam.“ Mat. 24, 30.

„Sapovedal nam je ljudstvu pridigovati in sprizhevati, de je on tisti, ki ga je Bog sodnika shivih in mertvih postavil.“ Djan. apost. 10, 4, 2.

Kako bo Jesus poslednji dan ljudi sodil?

Jesus bo ljudi po dobrim in hudim sodil, kolikor so kteriga storili. Sodil bo njih misli, shele, besede in dela. Pravizhne bo Jesus plazhal s' vezhnim shivlenjem v' nebesih, in greshnike bo vezhno shtrafal v' pekli. „Vsi moremo rasodeti biti pred sodnim stolom Kristusovim, de sleherni prejme po tem, kar je v' svojim shivlenji dobriga ali hudiga storil.“ 2. Kor. 5, 10. „Potem bodo hudobni v' vezhno terplenje, pravizhni v' vezhno shivlenje shli.“ Mat. 25, 46.

Kolikrat bo zhlovek sojen?

Zhlovek bo dvakrat sojen, prezej po smeri, in ta se imenuje *posebna* sodba, in poslednji dan, in ta se imenuje *poslednja* sodba.

Sakaj prvo sodbo posebno sodbo imenujemo?

Sato, ker je vsak posebej sojen. S. Pavl pravi: „Ljudem je postavljeno enkrat umreti, potem pa sodba.“ Hebr. 9, 27.

Kam pojde dušha po posebni sodbi?

Po posebni sodbi pojde dušha, kamor fi bo saflushila, ali v' nebefa, ali v' vize, ali pa v' pekel.

Ktere dušhe pridejo v' nebefa?

Tiste, ki so se v' gnadi boshji bres vfiga greha od trupla lozhile.

Ktere pridejo v' vize?

Tiste, ki so se v' gnadi boshji od telef lozhile, pa she kake majhne grehe nad seboj imajo, ali sa grehe she niso sadostistorile.

Ktere pridejo v' pekel?

Tiste, ki so se v' enim ali vezh smertnih grehah od telef lozhile.

Ktera se poslednja sodba imenuje?

Poslednja sodba se imenuje tista, ki jo bo Jesus po konzhanji sveta imel, in bo sodil vse ljudi vseh zhasov in krajev. Posledna se pa imenuje sato, ker sa njo vezh druge ne bo.

Ofmi zhlen vere.

Verujem v' svetiga Duha.

Kaj so pozheli apostelni po Jesusovim v' nebohodu?

Po Jesusovim v' nebohodu so se s' oljske gore vernili v' Jerusalem, in tamkej skupej

sbrani molili, se postili in zhakali prihoda f. Duha, kteriga jim je Jesus obljubil poslati.

Kdaj so apostelni svetiga Duha prejeli?

Apostelni so deset dni po Jesusovim v' nebohodu na binkushtni prasn timeriga Duha prejeli?

Kaj fosebniga se je ob prihodu f. Duha godilo?

Ko so bili apostelni v' Jerusalemu sbrani in so molili, je na naglim sutraj ob devetih is neba vstal shum, kakor prihajozhiga filniga pisha, in je vfo hisho napolnil, v' kteri so bili. In perkasali so se jim rasdeljeni ognjeni jesiki verh njih. In vfi so bili s' svetim Duham napolnjeni. Djanje apost. 2, 2 — 41.

Kaj je storil sveti Duh v' apostelnih?

1) Um apostelnov je rasvetlil, de so Jesusov nauk, in njegove nar vikshi skrivnosti prav sastopili, kakor jim je she pred Jesus obljubil rekozh: „Kadar bo pa pris hel Duh resnize, val bo on uz hil vfo resnizo, sakaj on ne bo sam is sebe govoril, ampak bo govoril, karkoli bo flis hal, in vam bo prihodne rezhi osnanoval.“ Jan. 16, 13.

2) Voljo apostelnov je popolnoma spreobertil, v' veri jih poterdil in ferzhne storil Jesusov nauk po zelim svetu osnanovati.

3) Mozh jim je dal k' poterjenju vere zhu-deshe delati, in mnoge jesike govoriti, in

4) de so ferzhno Jesusov nauk pridigovali.

Kdo je sveti Duh.

Sveti Duh je tretja boshja pershona v' sveti Trojizi, kateri ishaja od Boga Ozheta in Boga Sina od vekomaj, in je s' njima pravi vezhen Bog. V' svetiga Duha moremo tako verovati in upati, in ga ravno tako zhasitati in moliti, kakor Boga Ozheta in Sina.

Kaj dobriga nam stori sveti Duh?

S. Duh nas posvezhuje.

Kje nas s. Duh posvezhuje?

S. Duh nas posvezhuje:

1) Per svetim kerstu. „Ni nas savoljo del pravize, temuzh po svojim usmilenji svelizhal skosi kópvo prerojenja.“ Tit. 3, 5.

2) V' sakramentu svete pokore.

3) Kolikorkrat druge sakramente vredno prejmemo.

Kako nas posvezhuje sveti Duh?

Sveti Duh nas posvezhuje, ker v' nas gnado boshjo vlije in nas otroke boshje stori, ali pa gnado boshjo v' nas pomnoshi. S. Duh nas stori s' svojo gnado is gresnikov pravizhne, ljubesen do Boga v' nashe serza vlije, in nas smoshne dela is ljubesni do Boga pravizhno zhiveti in se svelizhati. „Po katerim nam je nar vezhi in drage obljubljene dari dal, de po njih postanete deleshni boshje natore, zhe se bošte sder-shali spazheniga poshelenja, katero je na sveti.“ II. Petr. 1, 4.

Kaj s'he dela sveti Duh s' svojo gnado v' nas?

Sveti Duh rasvetljuje naš um, naš uzhí in obuduje po volji boshji delati, nam daje svoje sošebne dari.

„Trošhtar pa sveti Duh, kteriga bo Ozhe v' mojim imenu pošlal, on vaš bo vse uzhil.“ Jan. 14, 26. „Bog je, kteri v' vaš dela, de hozhete, in dopolnite njegovo dobro voljo.“ Filip. 2, 13.

Kteri so darovi svetiga Duha?

So leti: 1) Dar modrošti. 2) Dar umnošti. 3) Dar šveta. 4) Dar mozhi. 5) Dar uzhenošti. 6. Dar brumnošti. 7) Dar štrahu boshjiga.

So ti darovi kristjanam potrebni?

Silno potrebni so, ker dušho Bogu prijetno štoré. „Vše to pa dela eden in ravno tišti Duh, kteri šlednimu daje, kakor hozhe.“ 1. Kor. 12, 4 — 11.

1) Dar modrošti štori, de kristjan to ljubi, kar je boshjiga, in ne, kar je pošvetniga ali ptujiga. „Vša modroš je od Gospod Boga.“ Šir. 1, 1.

2) Dar saštopnošti ali umnošti rasvetli dušho, de saštopi rešnize in škrivnošti vere.

3) Dar šveta štori, de kristjan rasložhi in švoli, kar je Bogu bolj dopadljiviga, in k' švelizhanju pošmagljivšhiga.

4) Dar mozhi daje kristjanu serzhnost. de dobro dela, zhe ima savolj dobriga she f' tem vezh terpeti, in de vse sovrashnike svojiga svelizhanja premaga.

5) Dar snanja, ali uzhenosti rassvetli kristjana, de sposna Boga in njegove popolnamosti, pa tudi pot, po katerim je hoditi, de vezhno svelizhanje doseshe, in de ve nevarnosti svojiga svelizhanja odverniti.

6) Dar brumnosti stori, de kristjan Boga vredno moli, mu je pokoren, in njegovo voljo dopolni, ne kakor hinavzi, kateri se mu le s' besedo perlisujejo, tudi ne kakor fushni, kateri jo le is strahu dopolnujejo, ampak kakor dobri otrozi, kateri is ljubesni radi boshjo voljo storé.

7) Dar strahu boshjiga déla v' kristjanu, de se Boga is ljubesni boji, in vse odvrazhuje, kar bi utegnilo Boga shaliti. Modri pravi: „Srezhna dusha tistiga, kateri se Gospoda is ljubesni boji, sakaj Bog mu bo mozhen varh.“ Sir. 34, 17 — 19.

Kokoshni sad pernese sveti Duh v' kristjanu?

Takiga le, pravi s. Pavl: „Ljubesen veselje, mir, poterpeshljivost, prijasnost, dobroto, dolgosanashanje, krotkost, vero, pohlevshino, sdershnost in zhivost.“ Gal. 5, 22. 23. Is le-teh zhednost se kristjan sposna, de s. Duh v' njem prebiva.

Deveti zhlen vere.

Eno, sveto, katolshko zerkev, gmajno svetnikov.

Od Zerkve Jesufove.

Kaj je Jesus storil, de je ves njegov nauk zhist in nepopazhen she po njegovim v' nebohodu na svetu ohranjen?

Zerkev je postavil, in s. Duha ji je poslal, kateri per nje ostane do konza sveta, de se v' resnizah s. vere nikoli motiti ne more.

Kaj je sveta, kotolshka kershanska zerkev?

Je vidni sbor (ali sdrushek) vsih pravovernih kristjanov pod oblastjo duhovnih pastirjev in sosebno Rimskiga papesha, kateri vsi ravno tisti nauk verujejo, in vsi ravno tiste sakramente imajo in prejemajo.

Kako se je Jesusova zerkev sazhela in rashirila?

Jesus je sam uzhil, in si tudi svolil dvanajst apostelnov, jih je poduzhil, in jim je sapovedal po vsm svetu vsm ljudem njegov nauk osnanovati. Mat. 28.

Jesus je sam tri leta uzhil, v' svetimi sgledi svoje nauke poterdoval, in z~~u~~meshe delal, de so ljudje v' njega verovali. Svolil si je tudi dvanajst apostelnov, kateri so bili njegovi stanovitni tovarshi in prizhe vsih njegovih del in

befedi. On jih je v' vsim poduzhil, de so samogli ljudi uzhati, potem ko je Jesus k' svojimu Ozhetu v' nebesa odshel. Rekel jim je: „Kakor je Ozhe mene poslal, tako tudi jest vas poshljem.“ Jan. 20, 21. „Pojdite tedaj, in uzhite vse narode, in kerstite jih v' imenu Ozhetu, Sina in s. Duha.“ Mat. 28, 19. Poslal jim je svetiga Duha, kateri jih je rasvetlil, mozhne storil, de so bili serzhni v' osnanovanji vere, dal jim je dar mnoge jesike govoriti, de so s' vsakim ljudstvom sastopno in lohka govorili; in k' poterjenji njih naukov tudi mozh zhudeshe delati.

Perva od Jesufa svoljena apostelna sta bila s. Peter in s. Andrej. Kader je Jesus ob Galilejskim morji hodil, je vidil dva brata, Simona, ko je imenovan Peter, in Andreja njegoviga brata, ker sta mresho v' morje metala (ker sta bila ribzha). In jima je rekel: „Hodita sa menoj, in jest bom storil, de bota ribzha ljudi. Oba sta prezej svoje mreshe popustila, in sta shla s' njim. In kader je on od tam naprej shel, je vidil dva druga brata Jakopa Zebedeviga in Janesa njegoviga brata v' zholnu s' njih ozhetam Zebedejam, kjer so svoje mreshe popravljali, in on jih je poklizal, in sta prezej mreshe in ozheta sapustila, in sta shla sa njim. Mat. 4, 18 — 22. S. Matevsha je vidil Jesus na zolu sedeti in mu je djal: Pojdi sa menoj, in on je vstal, in shel sa njim. Tako si je bil Jesus eniga sa drugim vsih dvanajst svolil. Imena apostelnov pa so lete: Pervi Simon, imenovan Peter, in Andrej njegov brat. Jakop Zebe-

dejev in Janes njegov brat, Filip in Jernj, Tomash in Matevsh, zolnar, Jakop Alfejev in Tadej, Simon Kananejz, in Judesh Ifhkarjot, kateri je tudi Jesufa isdal.“ Mat. 10, 2 — 4 in Luk. 6, 13.

Po Jesufovim v' nebohodu so apostelni namešt Judesha Ifhkariota f. Matia apostelna svasili. Djanj. apost. 1, 12 — 26. Skosi sosebno velik zhudesh je bil f. Pavl apostel od Boga svasljen. Djanj. apost. 9, 1 — 19.

Jesuf je sraven dvanajst apostelnov tudi she dva in sedemdeset uzhenzov svolil, ktere je, dokler je na svetu shivel, po desheli poshiljal njegov nauk osnanovat. Luk. 10, 1. Po Jesufovim v' nebohodu so tudi apostelni uzhenike postavljali, kjer so vidili, de jih je bilo treba, tako de pravoverni kristjani niso nikoli bres duhovnih pastirjev in uzhenikov bili. Tak je bil sazhetik Jesufove zerkve.

Kaj se je sgodilo, ko so apostelni po svetuzhli, in nauk Jesufov osnanaovali?

Veliko Judov in nevernikov je verovalo v' Jesufov nauk, se je spokorilo, in se jih je dalo kerstiti. She na pervo pridigo f. Petra na binkushtni prasn timer se jih je per treh taushent kerstiti dalo. Djanj. apost. 2, 14. Per perloshnosti, ko je Peter od rojstva hromiga mosha per durih tempeljna v' imenu Jesufa Kristusa osdravil, in potlej boshjo besedo v' tempeljni osnanaoval, je bilo pet taushent mosh pravovernih postalo. Djanj. apost. 4, 4. Tako se je vera

Jesufova hitro rasfhirila, od dne do dne je bilo vezh kristjanov, ker so apostelni povsod evangeli osnаноvali, in Gospod Jesuf je bil s' njimi, ker je vero poterdoval s' zhudeshi, kateri so se godili. Mark. 16, 20.

Kako so bili imenovani tisti, ki so v' Jesusa in njegov nauk verovali?

Kristjani so bili imenovani, in to lepo ime so nar pervizh verni v' Antiohii dobili. Djanj. apost. 11, 26. Tudi so se svetniki imenovali, ker so bili skosi posvezhujozho gnado boshjo posvezhevani, k' svetošti poklizani, in ker je tudi njih shivljenje sveto bilo. Djanj. ap. 26, 18.

Kdo je nevidni poglavar zerkve?

Nevidni poglavar zerkve je Jesuf Kristuf.

Koga je Jesuf Kristuf vidniga poglavarja zerkve postavil?

Jesuf Kristuf je s. Petra vidniga poglavarja svoje zerkve postavil sbe prej, ko je v' nebese shel, rekozh: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovze.“ Jan. 21, 16. 17. „Ti si Peter, in na to skalo bom sidal svojo zerkev, in peklenške vrata je ne bodo premagale. In tebi bom dal kljuzhe nebeshkiga kraljestva, in karkoli bosh savesal na semlji, bo savesano tudi v' nebeshih, in karkoli bosh rasvesal na semlji, to bo rasvesano tudi v' nebeshih.“ Mat. 16, 18. 19.

Kdo je sa Petram vidni poglavar zerkve?

Vsi pravi Rimski papeshi saporedama so vidni poglavarji zerkve in namestniki Jesusa

Kristufa. — Papesh, ki je vidna glava zerkve, ima prvo zhaft in oblast v' Jesufovi zerkvi, kakor jo je Peter prvi med apostelni imel.

Kdo so shkofje?

Shkofje so pravi namestniki apostelnov.

Ali so shkofje tudi oblast apostelnov sadobili?

Tudi oblast apostelnov so sadobili; sakaj zerkev bo do konza sveta, tako je Kristuf hotel, de tudi oblast apostelnov v' njih namestnikih, shkofjeh do konza sveta ostane. „Resnizhno vam povem, karkoli bote savesali na semlji, bo tudi v' nebesih savesano, in karkoli bote rasvesali na semlji, bo tudi v' nebesih rasvesano.“ Mat. 18, 18. „Glejte na sebe in na vso zhedo, v' kateri vas je sveti Duh sa shkofe postavil k' vishanju boshje zerkve, ktero je s' svojo ker-vijo perdobil.“ Djan. apost. 20, 28.

Ali je vezh pravih zerkva?

Le ena je prava zerkev, sunaj ktere ni upati svelizhanja.

Kako se da sposnati prava zerkev?

Is shtirih lastnost, namrezh 1) de je edina, 2) sveta, 3) katolska, 4) in apostolska.

Kako je prava zerkev edina?

Edina je 1) ker ima eno glavo. „En Gospod je, ena vera, en kerst.“ Efes. 4, 5.

„Tako naš je tudi veliko eno telo v' Kristusu, vsak posebej pa smo eden drusiga udje.“ Rim. 12, 5. „Imam še druge ovze, ktere ni- so is tega hleva, in morem tudi tiste perpeljati, in bodo moj glas slišhale, in bo en hlev in en pastir.“ Jan. 10, 16.

2) Ker ima en nauk in ene sakramente. „Skerbite ohraniti edinošt duha v' saveši miru. Eno telo in en duh bodite, kakor ste poklizani k' enimu upanju svojiga pokliza.“ Efes. 4, 3. 4. „Prosim vas pa, bratje, skosi ime Gospoda našhiga Jesusa, de vsi eno govorite, in de med vami ne bodo raspertja, ampak de bote popol- nama eniga duha in ene misli.“ 1. Kor. 1, 10.

Kako se preprizhamo, de mati katolshka zerkev ravno tisti nauk uzhi, ki ga je od Kri- stusa po apostelnih prejela?

Se preprizhamo, ko ji je Jesus s. Duha poslal, kateri je od sazhetka, in bo do konza sveta per nje; on je varuje pred vso smoto, jo vso resnizo uzhi, jo posvezhuje in vlada; Je- sus ji je obljubil, de vrata peklenške (smote) jo ne bodo nikoli smagale, in de on ostane s' njo do konza, tako se ne more smotiti v' resni- zah s. vere, torej vselej ravno tisti nauk uzhi, ki ga je Kristus in njegovi apostelni uzhili, in rav- no tiste s. sakramente deli, ki jih je Jesus po- stavil.

Jesus pravi: Jest bom Ozheta profil, in vam bo drusiga Troshtarja dal, de per vas osta- ne vekomaj, Duh resnize, kteriga svet ne mo-

re prejeti, kí ga ne vidi, in tudi ne posna, ví pa ga bošče posnali, ker bo per vas ostal, in bo v' vas. Jan. 14, 16, 17. „Kadar pa on pride, Duh rešnize, vas bo uzhil vso rešnizo.“ Jan. 16, 13. „Ti si Peter, in na to skalo bom sidal svojo cerkev, in vrata peklenške jo ne bodo smagale.“ Mat. 16, 18.

Kako je prava cerkev sveta?

(Sveta je 1) ker je nje sazhetnič Kristus svet, 2) ker je nje nauk svet, 3) ker svete sakramente ima, 4) ker svoje ude v' svetosti napeljuje, 5) ker so vedno svetniki v' nje. „De bi jo posvetil, ker jo je s' besedo shiviljenja v' kopvi vode ozhištil. De bi sam sebi napravil zhaštitljivo cerkev, ktera nima madesha, ali gerbe, ali kaj drusiga taziga, ampak de jo sveta in neomadeshana.“ Efes. 5, 26. 27.

Vsi nauki Kristusovi napeljujejo kristjana k' svetosti in jo sapovedujejo; in kar je Kristus storil, je le storil, de bi nas posvetil: tako tudi prava cerkev svoje ude ob vsih zhaših v' svetosti napeljuje, kar prizhajo toliko tavshent marternikov in marterniz, svetnikov in svetniz, ki so od nje poduzheni in napeljani bili sveto shiveli, lepe sglede dajali in vezhno svelizhanje sadobili.

Kako je prava cerkev katolshka?

Katolshka je: 1) ker jo je Kristus sa vse ljudi, 2) sa vse zhaše, 3) sa vse kraje postavil.

Jesuf sam svojim uzhenzam pravi, de mu bojo prizhe v' Jerusalemu, in po vfi Judeji in Samarii, in do kraja sveta. Djanj. apost. 1, 7. Ker je Jesuf hotel, de bi bili ljudje frezhni in deleshni njegoviga odreshenja in neskonzhniga saflushenja, je svoje apostelne in uzhenze po vsm sveti poslal njegov evangeli osnanovat, de sledni, kateri v' njega veruje, ne bo pogubljen, ampak vezhno shivljenje ima. „Sakaj od sonzhniga is-hoda do sahoda bo moje ime veliko med narodi, in povsod se bo darovalo, in zhasi daritev darovala mojimu imenu, sakaj moje ime bo veliko med narodi, pravi Gospod vojsknh trum.“ Malah. 1, 11.

Kako je prava zerkev apostolska?

Apostolska je: 1) ker veruje in uzhi, kar so apostelni verovali in uzhili, 2) ker so apostelni na Jesufovo povelje njene nauke po vsm svetu rasfhirili, 3) ker so njeni shkofje nastopniki apostelnov.

„Ste sidani na fundament apostelnov in prerokov, in sam Jesuf Kristuf je poglaviten vogalni kamen.“ Efes. 2, 20.

Sama ta zerkev je prava, ktera skashe,¹ de je od apostelnov, leta uzhi zhisto resnizo, ker le svoji zerkvi je Jesuf obljubil, de ji bo poslal svetiga Duha, kateri jo bo pred smoto varoval, in de on sam bo per nji do konzhanja sveta; in ta je katolska zerkev.

Ker je katolshka keršhanska zerkev edina, sveta, apostolska in katolshka, kaj is tega sposnamo?

Is teh lastnosti sposnamo, de le ona je prava Jesufova zerkev, v' kateri samoremo svelizhani biti.

Kako se prava zerkev od prvih zhasov keršhanstva she imenuje?

Prava zerkev se tudi rimska imenuje, ker je zerkev v' Rimu glava vsih drugih zerkva in sredi edinosti. Torej se tihti, ki se od rimske zerkve odlozhi, od prave zerkve odlozhi.

Kaj nam je storiti, ker smo v' pravi Jesufovi zerkvi?

1) Boga sa ta dar milosti hvaliti, ki je na po svoji veliki ljubeshni v' svojo sveto zerkev vsel in ljudstvo boshje storil. 2) Zerkev, svojo mater, serzšno ljubiti. 3) Sa njeno rasshiranje in povikshanje moliti. 4) S' njo sklenjeni in nji pokorni biti. 5) Vse njenje udje kakor bratje in sestre ljubiti, in kar je mogozhe storiti, de bi jim v' svelizhanje pomagali.

Od gmajne svetnikov.

V' zhim obstoji gmajna svetnikov?

V' tém, de so vsi pravoverni kristjani kakor udje telefa med seboj svesani; in de so vsi udje verkve duhovnih darov in dobrot deleshni.

Kdo nas stori udje Jesufoviga telefa?

S. Duh; on oshivi nafhe dufhe sa vezhno shivljenje, vshge v' nafhih serzah ljubesen do Boga, in jo ohrani, po kateri smo svesani s' Jesufam, kakor so udje telefa s' glavo.

Kaj dobriga sadobimo is te savese s' Jesufam?

Veliko dobriga: 1) Smo deleshni Jesufoviga nefkonzhniga saflushenja, ki ga je nam svojim udam dal.

2) Kar dobriga sa svelizhanje storimo, Jesus s' nami in v' naf dela, in sato bodo nafhe dobre dela vezhniga shivljenja vredne. „Oftanite v' meni, in jest v' vas, kakor mladika ne more sama od sebe sadu roditi, ako na terti ne oftane, tako tudi vi ne, ako v' meni ne oftanete. Jest sim vinska terta, vi mladike, kdor v' meni oftane in jest v' njem, ta veliko sadu rodi, sakaj bres mene ne morete nizh storiti.“ Jan. 15, 4, 5.

3) Smo deleshni eden drusiga dobrih del, zhe v' ljubeshni boshji in blishniga shivimo, ker smo udje med seboj, sklenjeni s' Jesufam, glavo nafho.

„In vse je njegovim nogam podvergel, in njega glavo zeke zerkve postavil, ktera je njegovo telo, in polnost njega, kateri vse v' vseh dopolne.“ Efes. 1, 22. „Sakaj v' enim duhu smo vfi v' eno telo kerfsheni. — Vi pa ste Kristusovo telo in udje med seboj.“ 1. Kor. 12, 12 — 27.

Kteri sosební duhovní darovi so, ki so jih vsi udje zerkve deleshni?

(So: 1) Jesufov nauk, 2) gnada boshja, 3) sveti sakramenti, v' kterih posebno gnado boshjo sadobimo, 4) nar svetejsi offer svete mashe, 5) molitev, in 6) saflushenje vernih in dobre dela.

Kteri udje zerkve imajo med seboj gmajno?

Vsi pravoverni na semlji, svetniki v' nebesih in dushe v' vizah.

Kako se tedaj rasdeli Jesufova zerkev, ker smo kristjani na semlji tudi s' svetniki v' nebesih in s' dushami v' vizah v' savesi?

Se rasdeli, 1) v' zerkev v' veselji, to so svetniki v' nebesih, ki so srezhno svet premagali, in se sdaj v' nebesih veselé.

2) V' zerkev v' terplenji, to so dushe v' vizah, ki se s'he pokoré, de bodo od vsih madeshev ozhishene.

3) V' zerkev v' vojskvanji; to so vsi pravoverni na semlji, ki se s'he soper slabo posheljenje, svet in hudobniga duha vojskujejo.

Kakshno gmajno imajo verni na semlji med seboj?

Verni na semlji imajo gmajno med seboj, de njih molitev, in saflushenje dobrih del eden drusimu pomaga.

Kakšno gmajno imajo verni na semlji s' svetniki v' nebesih?

Verni na semlji imajo gmajno s' svetniki v' nebesih, de verni na semlji svetnike zhašté, in se v' njih proshnje perporozhajo, svetniki v' nebesih pa sa verne na semlji prosijo. „Onija pa je odgovoril in djal: To je Jeremija, prerok boshji, ljubik bratov in Israelskiga ljudstva; ta je tisti mosh, kateri veliko sa ljudstvo moli in sa zelo sveto mesto.“ 2. Mak. 15, 14.

Kakšno gmajno imajo verni na semlji s' dušhami v' vizah?

Verni na semlji imajo gmajno s' dušhami v' vizah, de verni na semlji sa dušhe v' vizah Boga prosijo, in jim s' molitvijo, s' dobrimi déli, in sosebno s' tem pomagajo, de sveto maho sa nje ofrujejo, dušhe mertvih pa is hvalshnosti sa verne na semlji Boga prosijo.

„Sveta in dobra je tedaj misel sa mertve moliti, de bi bili od grehov resheni.“ 2. Mak. 12, 46.

Defeti zhlen vere.

Odpufhanje grehov.

Kaj nas ta zhlen vere uzhi?

Nas uzhi, de je Kristuf svoji zerkvi oblast dal grehe odpufhati. „Prejmite svetiga Duha, katerim bošste grehe odpustili, so jim odpusheni,

in katerim jih bote sadershali, so jim sadershani.“ Jan. 20, 22, 23.

So vsi ljudje tega shaza (saklada) deleshni, kteriga je Jesus Kristus v' svoji zerkvi s' svojim terplenjem in svojo smertjo perpravil, de bodo odpushtanje grehov in shtrafeng sado-bili?

Deleshni so skosi gnado, kteri v' Jesusa Kristusa verujejo in so kersheni, s' Kristusovo zerkvijo sklenjeni, in v' pokorshni do nje ostanejo; kteri, zhe so po kerstu gres'hili, pravo pokoro storé, in s. sakramente s' potrebno perpravo prejemajo.

Kdo ima v' pravi zerkvi oblast grehe odpushtati?

V' pravi zerkvi imajo shkofje in mashniki oblast grehe odpushtati.

Imajo shkofje in mashniki od Jesusa oblast odpushtati grehe, kader in komur hozhejo?

Shkofje in mashniki imajo od Jesusa oblast le sgrevanim in spokorjenim gres'hnikom grehe odpushtati. Jesus je sato svojim namestnikom oblast dal grehe odpushtati, ali pa perdersheva-ti, de bi storili, kakor sposnajo, de so gres'hni-ki sgrevani in spreobernjeni, ali ne. Bog grehov ne odpusti, zhe gres'hnik ni sgrevan, in ni-ma terdne volje se poboljšati.

„Kdor svoje grehe sposna in opusti, usmi-lenje doseshe. Prip. 23, 13.“

Kje se grehi odpuščajo?

Grehi se v' sakramentu s. kersta, in v' sakramentu s. pokore odpuščajo.

Kteri grehi se per s. kerstu, in kteri v' s. pokori odpušče?

Poverban greh, in vsi pred s. kerstam storjeni grehi se per s. kerstu odpušče, v' s. pokori pa tihi grehi, kteri so po s. kerstu storjeni.

Ali samore grešnik odpuščenje grehov saflushiti?

Grešnik nikdar ne more odpuščenja grehov po vrednosti saflushiti. Zhe je sgrevan in poboljšhan, sadobi odpuščenje grehov po boshji milosti in skosi Jesuovo saflushenje, ne pa skosi dela, ktere bi on storil, ker zhe se poboljšha in dobro stori, stori le to, kar bi bil tudi pred mogel storiti. Sato pravi Isaija prerok 55, 7. „Zhe grešnik sapusti svojo hudobno pot, Gospod se bo zhes njega usmilil.“ Tedaj tudi rešničzno poboljšhanimu grešniku daje Bog odpuščenje grehov le is sgoliga usmiljenja. Torej vsak naj hvali in ljubi usmiljeniga Jesusa, kteri je svoji zerkvi to oblast dal, in vsak naj si veliko persadeva se te posebne milosti s' pravo pokoro deleshniga storiti.

Enajfti zhlen vere.

Vstajenje mesa.

Kaj verujemo od telef mertvih ljudi?

Verujemo, de bo Bog sodni dan vse mertve obudil, in de bodo telefa mertvih s' svojimi du-

shami fklenjene shive is groba vstale. „Ne zhudite se nad tém, sakaj ura pride, v' kateri bodo vsi, kateri so v' pokopalishih, glas Sinu bo-shjiga slifhali, in kateri so dobro delali, bodo is njih shli v' vstajenje shivljenja, kateri so pa hudo storili, v' vstajenje obsojenja.“ Jan. 5, 28. 29.

Od kod vemo, de bodo trupla mertvih ljudi spet shive vstale?

De bodo mertvi ljudje s' temi shivotmi, ki so jih v' shivljenji imeli, vstali vemo: 1) Is bo-shjiga rasodenja, kar so pravovérni ob vshih zhasih verovali. 2) Nar bolj pa nas preprizha od te resnize Jesufovo od smerti vstajenje.

„Vem, de moj Odreshenik shivi, in de bom poslednji dan is semlje vstal, in bom spet s' svojo kosho obdan, in v' svojim mesu bom svojiga Boga vidil. Ravno jest ga bom vidil, in moje ozhi ga bodo gledale, kateri ne bom drugi.“ Job. 19, 25 — 27.

„In pride zhas, kakorshniga she ni bilo od takrat, kar so se ljudstva sazhele. — In veliko tih, (*to je vfi*) kateri v' prahu semlje spé, se bo sbudilo, eni k' vezhnimu shivljenju, in drugi k' oframotenju, ktero bo vselej pred njimi vezhno.“ Daniel 12, 1 — 2.

Drugi sin makabejske matere je v' martrah umirajozh tako govoril: „Ti nar hudobnifhi nam fizer prizhijozhe shivljenje vsamesh, ali kralj sveta nas bo, ker savoljo njegove po-

štave umerjemo, per vstajenju k' vezhnimu shivlenju obudil." 2. Mak. 7.

„Sakaj oni ne bodo mogli vezh umreti, sakaj oni so angeljam enaki, in so otrozi boshji, ker so otrozi vstajenja. De bodo pa mertvi vstali, je tudi Mojsel skasal per germu, ker Gospoda imenuje Boga Abrahamoviga, in Boga Isakoviga, in Boga Jakopoviga, Bog pa ni mertvih, ampak je Bog shivih, sakaj vsi v' njem shive.“ S. Luk. 20, 36 — 38. Jesuf je rekel Marti: „Tvoj brat bo spet vstal.“ Marta mu rezhe: „Vem, de na poslednji dan ob vstajenju bo spet vstal. In Jesuf ji je djal: „Jest sim vstajenje in shivljenje, kdor v' mene veruje, bo shivil, ako ravno bi she bil umerl.“ Jan. 11, 23 — 25.

Jesuf je tudi vezh mertvih v' shivljenje obudil, in kadar je na krishu umiral, so se grobi odpirali, in veliko telef svetnikov, kateri so spali, se je sbudilo, in kader so po njegovim vstajenju is grobov shli, so prishli v' sveto mesto, in so se mnogim perkasali. Mat. 27, 52-53,

„S. Pavl pravi: Kakor v' Adamu vsi umerjejo, tako bodo v' Kristusu vsi oshiveli.“ 1. Kor. 15. „Sakaj sam Gospod bo s' poveljam, in s' glasam vishiga angela in s' trobento boshjo od nebes prishel, in mertvi, kateri so v' Kristusu saspali, bodo nar prvi vstali. Po tim homo tudi mi, kateri shivimo in ostanemo, s' njimi vred kvishko vseti v' oblakih Kristusu naproti, in tako homo na vselej s' Gospodam, sato po-

veselujte se med seboj s' temi besedami.“ 1. Tes. 4, 15 — 17.

Sakaj bo Bog nashe telefa obudil?

Sato, ko je pravizhen, de jim bo po saflushenji povernil, kar so s' dusho vred dobri-ga ali hudiga storili. „Kteri so dobro delali, bodo is njih shli v' vstajenje shivlenja, kteri so pa hudo storili, v' vstajenje obsojenja.“ Jan. 5, 29.

Kakshne bodo telefa pravizhnih po vstaje-nji?

Telefa pravizhnih bodo po vstajenji nestrohljive, neumerjzhe, zhashtiljive, duhovne, in po podobi Jesusa, kteri je zhashtiljiv od smer-ti vstal. „Jesuf bo nashe revno telo premenil, ker ga bo po podobi svojiga telefa enakiga storil.“ Filip. 3, 21.

Kakskne bodo telefa hudobnih po vstajenji?

Bodo nezhashtiljive, fizer tudi neumerjzhe, pa le sato, de bodo vezhne martre terpele, ker so bile s' dusho vred Bogu nepokorne. „Bratje, skrivnost vam povem, vsi bomo vstali, ali ne bomo vsi premenjeni. 1. Kor. 15, 51.

Prav lepo naf f. Pavl od mertvih vstajenja poduzhi v' 1. listu do Korinzhanov 15, 39 — 58. „Ni vse meso eno meso, ampak drugo je zhloveshko, drugo shivinsko, drugo ptizhje, drugo pa ribje. So tudi nebeshke telefa in semljiske telefa, ali vender druga zhast je ne-beshkih, druga pa semljskih. Druga svetloba je

od sonza, druga svetloba od lune, in druga svetloba od svesd. Sakaj svesda se od svesde na svetlobi raslozhi, tako tudi vstajenje mertvih. Seje se v' strohljivosti, vstalo bo v' zhaſti. Seje se v' ſlaboſti, vstalo bo v' terdnoſti; ſeje ſe ſhivalſko telo, vstalo bo duhovno telo. Ako je ſhivalſko telo, je tudi duhovno, kakor je piſano. Pervi zhlovek Adam je poſtal ſhiva duſha, drugi Adam (pa) Duh, kateri oſhivlja. Tode ni pervo, kar je duhovno, temuzh, kar je zhloveshko, potlej, kar je duhovno. Pervi zhlovek je is ſemlje ſemljſki, drugi zhlovek is nebeſnebeſhki. Kakorſhen je ſemljſki, takſhni ſo tudi ſemljſki, in kakorſhen je nebeſhki, takſhni ſo tudi nebeſhki. Kakor ſmo tedaj podobo ſemljſkiga noſili, tako noſimo podobo nebeſkiga. To pa rezhem bratje, de meſo in kri kraljeſtva boſhjiga ne morejo poſeſti, tudi trohnenje ne bo neſtrohlivoſti poſedlo. Glejte, ſkrivnoſt vam povem: vſi fizer bomo vſtali, ali ne bomo ſe vſi premenili. Na enkrat, kolikor bi ſ' ozhmi trenil, na nar poſledno trobento; ſakaj ſabuzhala bo trobenta, in mertvi bodo neſtrohljivi vſtali, in mi bomo premenjeni. Sakaj ſtrohljivo more neſtrohljivoſt oblezhi, in umerjozhe more neumerjozhoſt oblezhi. Kadar bo pa umerjozhe obleklo neumerjozhoſt, takrat ſe bodo ſpolnile beſede, ktere ſo piſane: Poſherta je ſmert v' premaganji; ſmert, kje je tvoje premaganje? ſmert, kje je tvoje ſelo? ſmertno ſelo pa je greh, mozh greha pa poſtava. Bogu pa bodi hvala, kateri je nam dal premaganje ſkosi Goſpoda naſhiga, Jeſuſa Kriſtuſa. Sato moji

ljubi bratje, bodite stanovitni in nepremakljivi, obilni vselej v' opraviu Gospodovim: ker véste, de vaše delo ni saſtonj v' Gospodu.“

Kako se bo to sgodilo?

Bog bo ſ' ſvojo vſigamogozhnoſtijo trupla mertvih v' ſhivljenje obudil. Kakor lahko je bilo Bogu zhloveka is nizh ſivariti, ravno tako lahko mu bo trupla mertvih obuditi. „Naſhe prebivanje pa je v' nebefih, od koder tudi Sve-lizharja zhakamo, Gospoda naſhiga, Jeſufa Kri-ſtufa, kteri bo naſhe revno telo premenil, ker ga bo podobi ſvojiga ſvetliga teleſa enakiga ſtoril, po mozhi, s' ktero ſamore vse rezhi ſebi podvrezhi.“ Filip. 3, 20. 21.

Ta vera na vſigamogozhnoſt boſhjo je tudi poterdila vero na vſtajenje od mertvih v' ſer-zih mahabejſkih marternikov; od te vere shivo preprizhana mati je rekla ſvojimu ſinu. „Pro-ſim te (*moje*) dete, poglej na nebo in ſemljo, in na vse, kar je v' njih, in ſpoſnaj, de je Bog te rezhi is nizh ſivaril, kakor tudi zhlo-veſhki rod; tako bo, de ſe ne boſh tega ra-belna bal, ampak vreden deleſha ſvojih bratov ſtorjen, iti k' ſmerti, de te v' tiſtim uſmilenji (ktero upamo) s' tvojimi bratmi vred ſpet do-bim. Mak. 7, 28. 29.

Kedaj bodo mertvi vſtali?

Na dan poſlednje ſodbe. „In on bo poſlal ſvoje angele s' trobento in s' velikim glaſam, in oni bodo ſbrali njegove iſvoljene od ſhtirih

vetrov, od eniga kraja neba do drusiga.“ Mat. 24, 31.

Kaj nam je storiti, ko vemo, de bomo od mertvih vstali?

1) Moremo Jesufa Kristusa hvaliti, ki je smert premagal, de bomo, kakor je on tudi mi od smerti vstali in vezhno shiveli. „Gospod umori, in oshivi, pelje v' grob in unkaj.“ 1. Kralj. 2, 6.

2) Per svoji in svojih prijatlov smerti se tolashimo, in nesmerno ne shalujmo, ker vemo, de bomo vstali, se spet vidili, in vezhno skupaj shiveli.

3) Se moremo greha varovati, in svoje udje k' flushbi pravize podati, in svoje telo v' svetosti in zhistosti ohraniti, de bomo veseliga od smerti vstajenja in vezhniga svelizhanja vredni.

Dvanajfti zhlen vere.

In vezhno shivljenje.

Kaj verujemo in sposnamo s' besedami dvanajstiga zhlena vere?

S' besedami dvanajstiga zhlena vere verujemo in sposnamo vezhno svelizhanje, katero bo shelje svetnikov in isvoljenih popolnoma spolnilo.

Kako se bodo shelje svetnikov in svoljenih popolnoma spolnile?

Shelje svetnikov in svoljenih se bodo popolnoma spolnile, ker bodo Boga vekomaj gledali, ljubili in vshivali.

Ali bodo tudi hudizhi in pogubljeni vezhno shivljenje imeli?

Tudi hudizhi in pogubljeni bodo vezhno, tode neisrezheno nefrezhno shivljenje imeli, ker bodo terpeli v' pekli vezhne shtrafenge sa svoje grehe.

Sakaj se apostolska vera s' besedo amen sklene?

Sato, de poterdimo s' besedo amen, de vse resnizhno in gotovo verujemo, kar je v' nji sapopadeniga.

ka

V
pa
upna
ga
bija
ze
nj
fa
re
do
mo
je

D r u g i d é l.

O d u p a n j a.

Ali sme, kdor v' Boga veruje, tudi to upati, kar je Bog obljubil?

Vse to sme upati, kar je Bog obljubil. „Vera pa je terdno zhakanje na rezhi, ktere se imajo upati.“ Hebr. 11, 1.

Kaj je keršhansko upati?

Je t' svestjo perzhakovati od Boga, kar nam je obljubil. „Dershimo se sposnanja svojiga upanja terdno, sakaj svest je, kateri je obljubil.“ Hebr. 10, 23.

Kdor v' Boga veruje, to je, vse saref verjame, kar je Bog rasodel, in skosi svojo sveto zerkev verovati ukasuje; ta more tudi spolnje nje njegovih obljub upati, ker tudi te je Bog sam rasodel. Kdor upanja nima, tudi shive vere nima, ker vera uzhi, de Bog je neskonzhno dobrotljiv, usmiljen, resnizhen, svest in vsigamogozhen, de hozhe in lahko dopolni, karkoli je obljubil. Torej je upanje k' svelizhanju rav-

no tako potrebno, kakor je vera potrebna. Kain in Judesh nista upala, sato nista usmilenja dosegla.

„Kteri se Gospoda bojte, vervajte mu, in ne bote svojiga plazhila sgubili; kteri se Gospoda bojte, upajte va-nj, in usmilenje vam bo s' veseljam prishlo.“ Sir. 2, 8, 9.

Kaj upamo od Boga?

Od Boga upamo vezhno shivljenje, to je, vezhno svelizhanje in vse petrebne pomozhi ga dosezhi.

„Vfako nar boljsi darovanje, in popolna dober dar je od sgorej, in pride od Ozhe-ta svetlobe.“ Jak. 1, 17.

Smemo tudi zhasne in telefne dobrote od Boga upati?

Tudi take dobrote smemo upati od Boga, kolikor so nam k' svelizhanju potrebne. „Ishite tedaj nar poprej boshjiga kraljestva in njegove pravize, in vse to vam bo perversheno.“ Mat. 6, 33.

Ali nam bo Bog dal, karkoli shelimo?

Bog nam ne bo dal, kar shelimo, temuzh le to, kar nam je treba; tega pa mi ne vemo, ampak le Bog sam ve, kaj nam je dobro in potrebno.

Sakaj upamo vse od Boga sadobiti?

Sato 1) ker je Bog vse obljudil, ki je ref-nizhen in svest v' svojih obljudah. „Ne dajmo

se premakniti v' uku svojiga upanja, sakaj on, ki je obljubil, je svest.“ Hebr. 10, 23.

2) Ker je vsigamogozhen, nam torej vse lahko da, kar nam je sa dusho in sa telo treba.

3) Ker je Bog neskonzhno dobrotljiv in usmiljen, torej tudi hozhe dopolniti, kar je obljubil.

4) Ker je Bog vsigavedozh, torej tudi vé, koga nam je treba.

5) Ker sam Bog sapove, de upajmo va-nj. „Saupajte v' njega (Boga), islite pred njim svoje serze. Bog je nash pomozhnik na vekomaj.“ Psalm. 61, 9.

Po kom moremo upati od Boga vse potrebne gnade in dobrete sadobiti?

Po Jesufu Kristufu, ki je nash srednik per Bogu. „Takshno saupanje pa imamo skosi Kristufa na Boga.“ 2. 3, 4.

Je samo upanje sadoſti?

Ni sadoſti, zhlovek more tudi ſloriti, kar mu je Bog sapovedal, in gnadi boshji se ne sme s' grehi vſtavljati. „Preljubi, ako nam nafhe serze nizh ne ozhita, imamo saupanje v' Boga, in karkoli homo profili, homo od njega prejeli, ker njegove sapovedi ſpolnujemo, in ſlorimo, kar je pred njim dopadljivo.“ 1. Jan. 3, 21
— 22.

Jesuf je v' zholn ſtopil, in je rekel Petru: Pelji na globoko, in versite svoje mreshe, de

vlak storite. In Simon je odgovoril: Gospod zelo nozh smo delali, in nismo nizh vjeli, na tvojo besedo pa hozhem mresho vrezhi. In sajeli so tako veliko trumo rib, de se je njih mresha tergala, in dva zholna so s' njimi napolnili. Luk. 5, 3 — 7. Zhe bi apostelni ne bili storili, kar jim je Jesus sapovedal, bi tudi rib ne bili vjeli: tako more tudi zhlovek vselej to storiti, kar mu je Bog sapovedal, in potem naj od Boga vse upa.

Jesus je bil nekiga zhloveka, ki je ofem in trideset lét bolan bil, s' besedo osdravil, de je prez vstal, in svojo postjlo sadel, in prozh nesel. Posneji ga je Jesus v' templji najdel, in mu rekel: Lej, ti si sdrav postal, nikar vezh ne greshti, de se ti kaj hujshiga ne sгоди. Jan. 5, 5 — 14.

Kaj pa nas stori k' takimu saupanju perpravne?

Gnada boshja.

Kaj je kershanško upanje?

Kershanško upanje je zhesnatorna od Boga vlita zhednost, s' ktero se svešto sanesimo od Boga vse sadobiti, kar nam je obljubil.

Ali smo dolshni upanje v' sebi povikshivati?

Dolshni smo. Kdor upanja nima, tudi Boga ne more prav ljubiti, ker si ga neusmiljeniga misli, on ne more nadlog in britkost sdajnega shivlenja po kershanško preterpeti, ne is

serza moliti, ne pokore delati; tak zhlovek tudi sapovedane dobre dela opufha, ker misli, de mu vse nizh ne pomaga.

Kaj naj kristjan vezhkrat premishljuje, de bo v' upanji mozhnejshi perhajal?

1) Naj premishljuje vezhkrat boshje neskonzhne popolnamasti, posebno boshjo vsigamogozhnost, modrost, dobroto, milost, vsigavednost, svekost in refnizhnost.

2) Spomni naj se velikih bozhjih obljud, ktere so se ravno tako spolnile, kakor jih je Bog storil.

3) Spomniti se lepih sgledov, ktero so nam sveti ljudje dajali, ki so v' Boga terdno in svetlo upali, in kterim je Bog savoljo njih upanja pomagal.

4) Premishljuje naj, kaj je Bog she sa svoje ljudstvo storil, de bi ga svelizhal, in posebno neskonzhno Jesufovo saflushenje, in nauke, s' kterimi naf Bog k' upanju opominja.

5) Moliti in Boga profiti, de bi ga rasvetlil, in mu mozh dal v' vsih sopernostih, nadlogah in terplenji stanoviten ostati.

Ta sgled nam da David, ki je poln saupanja v' Boga molil rekozh: „Gospod je moja luzh in moja pomozh, koga se bom bal? Gospod je varih mojiga shivlenja, pred kom se bom trefil? Sakaj on me bo v' hudih dnevih s' svojim shotorjem sakril, on me bo v' skrivnim kraji svojiga shotorja skril. On me bo na visoko postavil. Gospod poslushaj moj glas, ker

k' tebi vpijem, usmili se zhes me, in uflifhi me. Ne oberni svojiga oblizhja od mene. Bodi moj pomozhnik, ne sapusti me, in ne saversi me o Bog, moj Svelizhar. Sakaj moj ozhe in moja mati sta me sapustila, Gospod pa me je sprejel. Gospod! uzhi me tvoje poti, in vodi me po pravi stesi. Verujem, de bom v' desheli shivih dobrote Gospodove vidil. Zhakaj Gospoda, bodi serzhan, in zhakaj Gospoda." Psalm. 26.

S' zhim kristjan nar bolj kashe, de v' Boga upa?

S' molitvijo.

Od molitve.

Kaj je molitev?

Molitev je povsdigovanje serza k' Bogu.

Sakaj molimo?

- 1) De Boga po dolshnosti zhasimo.
- 2) De ga sa prejete gnade in dobrote sahvalimo.
- 3) De ga sa vse nam potrebne telefne in dufhne dari profimo.
- 4) De ga tudi sa odpushenje svojih grehov, in
- 5) tudi sa vse nashimu blishnimu potrebne pomozhi profimo.

Ali je molitev sapovedana?

Molitev je od Boga sapovedana, in je k' svelizhanju potrebna. Jesuf sam sapove bres prenehanja moliti, in sam je tudi veliko molil, vzhasi zelo nozh; preden je sazhel uzhiti, je v' pufhavi fhtirdefet dni molil, in svoje shivljenje je fklenil s' molitvijo na krishi. Luk. 6, 12, 1. Petr. 3, 7. Jak. 5, 13, 16.

Kolikera je molitev?

Molitev je dvojna, notrajna ali serzhna, in unajna ali uftna.

Kako se snotraj ali v' serzi moli?

Snotraj ali v' serzi se moli, zhe se misli, shelje in obzhutleji serza k' Bogu poshiljejo.

Bogabojezha Ana Samuelova mati je prav serzhno dolgo pred Gospodam molila, in glaf se ni flifhal. Heli jo vidi, in misli, de je vinjena, rezhe ji: Kako dolgo bofh pijana, Ana mu rezhe, nisim pijana, temuzh fim svoje serze prizho Gospoda raslivala. 1. Kralj, 1, 12 — 15.

Kako se od sunaj ali s' uftmi moli?

Zhe s' besedo isrezhemo, kar v' serzi mislimo, obzhutimo in shelimo od Boga dosezhni. „On (moder) bo svoje ufta k' molitvi odperl, in odpufhenje svojih grehov profil. On bo besede svoje modrosti kakor desh islival, in v' molitvi Gospoda hvalil.“ Sir. 39, 7 — 9.

Kaj se more per unajni molitvi skerbeti?

Skerbeti se more, de nasha dusha ravno to misli, hozhe in sheli, kar s' ustmi isrezhe-mo, fizer bi bila molitev prasen glas, nizh vredna in Bogu she soperna, kar nam sam Jesus pove rekozh: „To ljudstvo me s' ustmi zhashti, njih serze pa je delezh od mene.“ Mat. 6, 7 — 8.

Sakaj je tudi unajna molitev potrebna?

Sato, de se eden drusiga k' poboshnosti obudujemo, tistim, ki nas vidijo ali slisijo, lep sgled dajemo, ker ne morejo nashiga serza viditi?

Kako se moremo per molitvi sadershati?

Spodobno. tako de samoremo sami prav poboshno moliti, in de tudi druge s' svojim unajnim sadershanjem k' poboshnosti obudujemo. Ta vsa spodobnost more is serza isvirati, fizer je nasha molitev hinavshina.

Torej kader svoje roke proti nebesam povsdigujemo, se na persi terkamo, svojo glavo perpogujemo, poklekujemo, naj tudi v' serzi takrat svoj nizh shivo obzhutimo, in dolshnost Bogu v' vsm pokorni biti v' ponishnosti svojiga duha sposnajmo.

Jesusu je bilo unajno ponishvanje ozhitniga greslnika dopadljivo, ker je is serzhne shalosti in ponishnosti isviralo, savergel je pa unajne ponishvanje fariseja, ko je le is napuhnjeniga duha prishlo.

Ali uflifhi Bog nashe molitve, kadar sa druge prosimo?

Uflifhi jih, ker smo vsi njegovi otrozi, in bratje med seboj. To nam je sam Bog rasodel, ker je prijal lam Jobovim rekel: „Pojte k' Jobu, mojimu flushabniku, in ofrujte shgan ofer sa-se; Job pa, moj flushabnik bo sa val profil, in njega bom dobrotljivo pogledal, de vam valha neumnost ne bo sa hudo vseta.“ Job 42, 8.

Sa koga je kristjan dolshan moliti?

1) Sa-se in sa vse ljudi, de bi Boga spoznali, mu flushili, in svelizhani bili, kakor s. Jakop sapove rekozh: „Molite eden sa drusiga, de bote svelizhani.“ Jak. 5, 16.

2) Sa papesha, shkofa in vse druge duhovne pastirje, de bi bili s' svetim Duham napolnjeni, de bi vestno pasli zhedo boshjo is dobri-ga forza, sato de, kadar se bo perkasal pogla-var pastirjev, bodo krono prejeli. 1. Pet. 5, 2 — 4.

3) Sa zesarja in druge deshelske gosposke, de bi mirno in pokojno shiveli v' brumnosti in zhistosti. 1. Tim. 2, 2.

4) Sa svoje starše, otroke, shlahto, pri-jatle, dobrotnike, shive in mertve kristjane: „Prosim, de se storé molitve sa vse ljudi.“ 1. Tim. 2, 1.

5) Sa svoje neprijatle in sovrashnike.

6) Sa greslnike, de bi se poboljšhali, po-koro storili, in Boga vezh ne shalili: tudi sa

krivoverze in nevernike, de bi se k' pravi veri spreobrnili.

7) Sa pravizhne, de bi v' gnadi boshji ostali in rasli.

Kaj nam je treba posebno Boga profiti?

Posebno in pred vsm drusim, kar je k' svelizhanju nashe dushe treba, to je gnado in pomozh boshjo, k' poboljsanju nashiga shivlenja in k' odpushtanju grehov. „Ishte tedaj narpoprej boshjiga kraljestva in njegove pravize.“ Mat. 6, 53. „Zhujte in molite, de v' skušnjave ne padete.“ Mat. 26, 41.

Kaderkoli homo molili, in sa karkoli bomo Boga profili, naj bo vselej nasha poglavitna misel in shelje, de bi bogabojezhe shiveli in kdaj svelizhani bili, te shelje ne smejo nikoli biti is nashiga serza, spremlujejo naj vse nashe dela, in naj vladajo nashe molitve, ker vse drugo nizh ne velja, zhe bogabojezhe ne shivimo.

Ali nam bo pa Bog dal, kar je nashi dusshi treba?

Gotovo nam bo dal, zhe ga homo prav, in s' gorezhimi sheljami sa dushe dari profili. „Ako tedaj vi, ki ste hudobni, snate dobre dari dajati svojim otrokam, sa koliko vezh bo vash Ozhe is nebes dobriga duha dal tem, kateri ga profijo.“ Luk. 11, 15. „Ako pa kdo is vaf mo drosti potrebuje, naj profi Boga, kateri vsm obilno da, in ne oponasha, in mu bo dana.“ Jakop. 1, 5.

Kako moremo sa telefne dari profiti?

S' tim perstavkam, zhe je Bogu k' zhasli, in nam k' svelizhanji, de jih dobimo; zhe bi nam utegnile fhkodovati, de bi jih pa ne dobili.

Kako se more kristijan k' molitvi perpravljati?

1) More Boga in vezhne resnize, sraven pa tudi svoje slabosti premishljevali, de se serze vname, ponishuje, in k' Bogu sdihuje.

Kader je David premishljeval slabosti in potrebe, je bil shalosten, in Boga pomozh profil rekozh: „Jest sim v' svojim premishlevanju shalosten in prestrashen. Jest hozhem k' Bogu klizati, in on mi bo pomagat.“ Psal. 54, 3 — 17.

2) More ljubesen do greha v' serzi sadushiti.

3) Sovrashnikam odpustiti.

4) Posvetne smote in skerbi odloshiti.

So rastresene misli per molitvi vselej greh?

Rastresene misli per molitvi so greh, kader je zhlovek rastresenja sam kriv; zhe pa go-rezhe shelje ima, de bi rad poboshno molil, in se rastresenim mislim na vso mozh stavi, mu niso greh.

Kako je zhlovek rastresnosti per molitvi sam kriv?

Je kriv, zhe se k' molitvi ne perpravlja, zhe je prevezh v' zhasne rezhi samishljen; ali

zhe per molitvi v' take kraje gre, kjer ga ka-
ke rezhi motijo, in zhe se osera.

*S' zhim naj zhlovek svojo vest tolashi, zhe
per vsm svojim persadevanji bres rastresnosti
moliti ne more?*

S' tim, de Bog na serze in na voljo zhlo-
vekovo gleda, in de mu bo tudi persadevanje
povernil.

*Kako naj molimo, de bo nasha molitev Bo-
gu prijetna, in usflishana?*

1) V' Jesusovim imeni; sakaj on je nash
frednik in besednik per Bogu. „Refnizhno, ref-
nizhno vam povem, ako bote Ozheta v' mojim
imeni profili, vam bo dal.“ Profite, in bote
prejeli. Jan. 16, 23 — 24.

Kaj se pravi v' Jesusovim imeni moliti?

Se pravi moliti s' saupanjem v' Jesusovo
neskonzhno saslushenje, in sa take rezhi profiti,
ktore so po Jesusovi volji.

2) Poboshno, to je, le na Boga misliti,
in v' serzi obzhutiti, kar Bogu govorimo.

3) S' terdno vero, in serzhnim saupanjem,
kar naf Jesus sam uzhi, rekozh: Vse karkoli
bote v' molitvi profili, bote prejeli, ako bote
verovali.“ Mat. 21, 22. „Naj pa profi s' saupa-
njem bres vfiga pomishljevanja.“ Jak. 1, 6.
Jajr je profil Jesusa sa svojo hzhir, in savoljo
njegove vere jo je Jesus v' shivljenje obudil.
Mark. 5, 36. Hlapza stojniga poglavarja je sa-
voljo vere osdravil. Mat. 8, 5. Ravno sato tudi
hzhir Kananejske shene. Mat. 15, 22.

4) V' ponishnosti in s' sgrevanim serzam. „Molitev tega, ki se ponisha, bo oblake prederla.“ Sir. 35, 21.

Ponishen zhlovek sposna svoje potrebe, slabosti in grehe, in torej tudi svojo nevrednost uslišhan biti, sato obshaluje svoje grehe in moli, kakor ozhitni gresnik, ne kakor prevsetni farisej. Luk. 18, 10 — 14.

5) V' duhu in v' resnizi. „Bog je duh, torej, kateri ga molijo, naj ga v' duhu in v' resnizi molijo.“ Jan. 4, 24.

Kdaj moli zhlovek Boga v' duhu in v' resnizi?

Kader je, ko premishljeje boshje popolnamasti in dela, ves v' Boga samishljen, njega zhes vse ljubi: Kader je ves v' boshjo voljo udau, in sadovoljen s' vsm, kar mu Bog poshlje; in kader si persadeva vse dopolniti, kar Bog hozhe, takrat ga v' duhu in v' resnizi moli.

6) Stanovitno, in ne jenjati, zhe tudi nismo bersh uslishani.

Tako neprenehama je profil prijatel svojiga prijatla tri hlebe kruha. Luk. 11, 5 — 13. Vdova krivizhniga sodnika. Luk. 18, 2 — 7. Slepí per Jeriho. Luk. 18, 35 — 43. Kanaejska shena sa hzhbir. Mat. 15, 22 — 28.

7) Uslishanje svojih proshnja boshji volji prepuštiti; to je, de bi se to sgodilo, kar Bog hozhe, in sato, ker on hozhe. Tako je Jesus molil: Ozhe vsemi grenki kelh od mene, pa ne moja, ampak tvoja volja naj se sгоди.

Sakaj ni vselej uflifhana našha molitev?

Sato, ker prav is serza ne molimo, ali pa sa take rezhi, profimo, ktere bi nam shkodvale, kar pa le sam Bog previdi, mi pa ne vemo. „Profite, in ne prejmete, sato ker sa húdo profite, de bi po svojim poshelenji napravili.“ Jak. 4, 3. „Naj pa prosi s' saupanjem bres vfiga pomishljevanja, sakaj kdor se pomishlja, je enak morfkiemu valu, kteriga veter góni in semtertje mézhe. Naj tedaj ne misli tak zhlovek, de bo od Gospoda kaj prejel.“ Jak. 1, 6 — 7.

Kdaj smo dolshni moliti?

Bres prenehanja. „Molite bres preneha.“ 1. Tef. 5, 17.

Nafhe misli, in shelje nafhiga serza morejo vedno per Bogu biti, de nikoli nizh taziga ne storimo, kar bi Boga shalilo. Sosebno pa moremo moliti sjutra, ko vstanemo, svezher prej ko spat gremo, pred jedjo in po jedi, pred sazhetim in po storjenim deli, ob zhasu sado-bljene frezhe, ali per odvernjenji kake nefrezhe, in kolikorkrat nam je boshje pomozhi treba, slasti v' skushnjav. „Vfaki zhas hvali Boga, in prosi ga, de tvojo pot visha, in de bo vse tvoje naprejšetje v' njem storjeno.“ Tob. 4, 20.

Kakfshna more biti našha molitev sjutra?

1) Moremo Boga is serza sahvaliti, ki je naf zhes nozh ohranil, in nam dal spet frezhno dan doshiveti.

2) Dobre fklepe v' serzi ponoviti, de ho-

zhemo zhes dan po volji boshji shiveti, se vsi-
ga greha varovati, in vse svoje dela Bogu ofrati.

3) Boga sa gnado, pomozh in shengen pro-
fiti, de bi samogli svoje dobre sklepe in dolsh-
nosti svojiga stanu svesto in savoljo Boga spolniti.

„Ako se ti sgodaj k' Bogu vsdignesh, in
Vfigamogozhniga sa odpushtanje profish, ako
zhisto in pravizhno shivish, se bo hitro k' tvoji
pomozhi obudil, in tvoje prebivalsthe savoljo
tvoje pravize mirno storil.“ Job. 8, 5, 6.

„De bi bilo vsm snano, de je treba tebi
hvalo dati, preden sonze iside, in ob sarji te
moliti.“ Buk. modr. 16, 28.

„Moder bo zlo sgodej zhul per Gospodu,
kteri je njega stvaril, in bo pred oblizhjem
Narvikshiga profil. On bo svoje usta k' molitvi
odprel, in odpushtenje svojih grehov profil.“
Sir. 39, 6. 7.

Jesuf nam da svet sgled, kakor s. evangeli
pove: In sjutra je vsal in ven shal, ter
se je podal v' pust kraj, in je tam molil. Mark.
1, 35.

*Na kaj naj se sjutra sše posebno spomni-
mo?*

Na nevarnosti, kterih se moremo ogibati,
de ne bomo ne na dushi in ne na telesu po-
shkodvani.

Kaj naj kristjan svezher stori?

1) Boga naj sa vse dobrote sahvali, ki jih
je zhes dan od njega prejel.

2) Naj svoje shivljenje premisli; kaj je do-
briga samudil, ali pa hudiga storil.

3) Naj Boga s' sgrevanim serzam sa odpu-
shenje svojih grehov prosi, in terdno sklene v'
gréh nizli vezh pervoliti.

4) Boga naj prosi, de bi naš nozofshno
nozih pred vřim slegam obvaroval, in v' svoji
gnadi ohranil.

„Gospod, po nozhi se na tvoje imé spom-
nim, in dershim tvojo postavo. Ob polnozhi
řim vřtajal tebe savoljo tvojih pravizhnih sapo-
ved hvaliti.“ Psalm 118, 54 — 62.

Jesuf nam tudi da sgled, ki je svezher po
vezh ur od uzhenzov odlozhen k' svojimu ne-
beřhkimu Ozhetu molil.

Kje nam gre moliti?

Povřod, ker je Bog povřod, in naš povřod,
uřliřhi. Nar raji molimo pa tam, kjer samo-
remo, s' nar bolj sbranimi miřlimi moliti, posta-
vim: v' zerkvi, ki je hiřha molitve, ali s' svojo dru-
řhino, ali pa na řkrivnim. Jesuf pravi: „Ti pa ka-
der molish, pojdi v' svoj hram, sapri duri, in moli
svojiga Ozheta na řkrivnim, in tvoj Ozha, kateri na
řkrivnim vidi, bo tebi povernil.“ Mat. 6, 6.

Zhimu řo nam molitevske bukve?

Zhe prav verno is njih molimo, se sbudé
v' naš bogabojezhe miřli in řvete řhelje, kterih
nam je per molitvi treba.

V' kateri molitvi najdemo vře, kar je treba
prořiti?

V' Ozhenashhi, to je, v' Gospodovi molitvi?

Od Ozhenafha.

Kdo je naf uzhil moliti?

Jesuf Kristuf, nafh Gospod, naf je uzhil moliti.

Ktero molitev naf je Jesuf uzhil?

Jesuf je naf uzhil *Ozhenafsh*, sato se mu pravi Gospodova molitev.

Kdaj je Jesuf to molitev uzhil?

Jesuf jo je uzhil, ko so ga njegovi uzhenzi profili. — Vidili so namrezh uzhenzi Jesufa vezhkrat moliti, perporozheval jim je Jesuf molitev, sato so tudi sami sheleli moliti. In sgodilo se je, de je na nekimu kraju molil, in kader je nehal, mu je eden njegovih uzhenzov rekel: „Gospod uzhi naf moliti, kakor je tudi Janes svoje uzhil.“ Luk. 11, 1. Jesuf pa mu je rekel: Tako le molite.

„Ozhe nafh, kateri si v' nebesih. Posvezheno bodi tvoje ime. Pridi k' nam tvoje kraljestvo. Sgodi se tvoja volja, kakor v' nebesih, tako na semlji. Daj nam danf nafh vsakdanji kruh. In odpušti nam nafhe dolge, kakor tudi mi odpušhamo svojim dolshnikom. In ne upe'ji naf v' skushnjavo. Temuzh refhi naf od hudiga. Amen.“ Mat. 6, 9 — 13.

Ali je Ozhenafsh Bogu prijetna molitev?

Ozhenafsh je Bogu nar prijetnifhi, in je tudi nar boljshi molitev, ker jo je sam Jesuf

uzhil. Ta molitev tudi vse v' sebi ima, kar koli kristjan sheliti in sa svoje zhasno in vezhno shivljenje profiti samore, in tudi uzhi prav po volji boshji profiti.

Je sadoſti snati Ozhenash?

Ni sadoſti, kristjan more tudi vediti, kaj leta molitev v' sebi ima, in kar ga uzhi, tudi ſtoriti.

Koliko proſhnja ima Ozhenash?

Sedem proſhnja in en ogovor.

Kakoſhen je ogovor?

Ogovor je ta: Ozhenash, kateri ſi v' nebeſih.

Sakaj pravimo Bogu Ozhe?

Sato, ker je naſ po ſvoji podobi ſtvaril, po ozhetovo ſa naſ ſkerbi, in ker je ſvojiga Sina na ſvet poſlal naſ odreſhit.

Sakaj pravimo Bogu Ozhe naſh?

Bogu pravimo Ozhe naſh, ker je naſ ſkoſi ſvetiga Duha per ſ. kerſtu ſa ſvoje otroke, verbe in ravnoverbe Jeſufa Kriſtufa, med ſabo pa ſa brate ſtoril. Rim. 8, 15 — 17.

Kaj naſ uzhé lete prijetne beſede, Ozhe naſh?

Naſ uzhé 1) de naj s' otrozhjim ſaupanjem k' Bogu molimo, ker vémo, de bomo uſliſhani. On je naſ ſhe bres naſhe proſhnje in bres vſiga ſafluſhenja ſa ſvoje otroke vſel,

koliko bolj bo naš ušlišhal in nam dal, kar ga bomo prosili, zhe bo le naši dušhi potrebno.

2) De naj eden drusiga kakor svoje brate in sestre ljubimo, eden sa drusiga škerbimo in molimo, ker smo vsi otrozi ravno tistiga Ozheta.

Sakaj pravimo, kateri si v' nebesih?

Pravimo sato, ker Bog, de si je ravno povsod prizhijozh, je sosebno v' nebesih, kjer se svojim isvoljenim od oblizhja do oblizhja gledati in vshivati daja. Tudi sato, de se spomnimo, de naša verbfshina je v' nebesih, in de sato morejo tudi naše misli in shelje tam biti.

Ktera je prva proshnja v' Ozhenashu?

Posvezheni bodi tvoje imé.

Sakaj prosimo nar pred, de bi bilo boshje imé posvezheni?

Prosimo nar pred, de bilo boshje imé posvezheni, ker moremo vselej in pred vsimi drusimi rezhmi prositi, kar je Bogu k' zhashti, in potém she le takih rezhi, ktere so nam, ali pa našimu blishnimu potrebne.

Kaj prosimo s' prvo proshnjo?

Prosimo: 1) de bi vsi ljudje na semlji boshje lastnosti in popolnamasti bolj in bolj sposnali, Boga zhaslili, in molili.

2) De bi se greshniki spokorili, in k' Boga spreobrnili.

3) De bi se boshjimu presvetimu iménu nikoli nezhašt ne godila, ne s' krivovero, ne s' nevero, ne s' preklinovanjem, in ne s' ne keršhanski shivlenjem.

Ktera je druga prošnja?

Pridi k' nam tvoje kraljestvo.

Kaj prosimo s' drugo prošnjo?

1) De bi vsi ljudje Jesufov nauk bolj in bolj spoznali in po njem shiveli, de bi se kraljestvo njegove zerkve bolj in bolj rasfhirjalo in uterdilo, kraljestvo nevere, smote in greha pa saterlo.

2) De bi Bog vero, upanje in ljubesen v' nas obudil, in te zhednosti v' nas povikshal.

3) De bi nam poslednizh po tém shivlenji nebefa dodelil.

Ktera je tretja prošnja?

Sgodi se tvoja volja, kakor v' nebefih, tako na semlji.

Kaj prosimo s' tretjo prošnjo?

1) De bi nam Bog gnado dodelil njegovo sveto voljo vselej tako svešto in voljno na semlji spolniti, kakor jo angeli in svetniki v' nebefih spolnujejo.

2) De bi Bog vse odvern timer, kar nas njegovo sveto voljo spolniti sadershuje.

Ktera je zheterta profhnja?

Daj nam danš nash vsakdanji kruh.

Kaj profimo s' zheterto profhnjo?

1) De bi nam Bog vse dal, kar nam je treba dušno in telešno shivlenje ohraniti.

2) De bi Bog dragino in lakoto, pa tudi greh, kteriga Bog vezhkrat s' takimi shibami tepe, dobrotljivo od nas odvernili.

Ktera je peta profhnja?

Odpusti nam nash dolge, kakor tudi mi odpushamo svojim dolshnikom.

Kaj profimo s' peto profhnjo?

Profimo, de bi nam Bog nash grehe odpustil, kakor tudi mi is serza odpustimo vsm, ki so nas rasshalili.

Ktera je shesta profhnja?

In nas ne upelji v' skushnjavo.

Kaj profimo s' shesto profhnjo?

1) De bi nas Bog v' take perloshnosti varoval, v' kterih bi hudo vidili, flishali, in tudi mi lohka greshili.

2) De bi nam Bog ob skushnjavi svoje pomozhi ne umaknil, temuzh de bi nam gnado dal skushnjave serzhno premagati.

Kdo nas sosebno skusha?

Skusha nas sosebno svet s' hudimi pogo-

vori in sgledi, lašno meso, to je nafhe hudo nagnenje in poshelenje, in hudizh.

Ali tudi pravizhne Bog skufsha?

Tudi, kader namrezh skufsha njih pravizhnost: 1) s' bolesnijo, 2) s' uboshtvam in s' drugimi nadlogami. „Srezhen je zhlovek, kateri skufshnjavo preterpi, sakaj, kader bo skufshan, bo prejel krono shivlenja, ktero je Bog oblubil tištim, ki ga ljubijo.“ Jak. 1, 12.

Ktera je sedma profshnja?

Temuzh refhi naf od hudiga.

Kaj profimo s' sedmo profshnjo?

Profimo: 1) de bi naf Bog slasti od dušh-niga hudiga, kar je greh, odrefhel, in pred zhasnimi in vezhnimi grehovimi shtrafengami obvaroval.

2) De bi naf refhil tudi od telefniga hudiga, zhe nam ni k' svelizhanju.

3) De bi nam Bog mozh in gnado dodelil, vse nadloge, ki nam jih poshilja, voljno in štanovitno preterpeti.

Kaj pomeni beseda amen?

Beseda amen pomeni toliko, kolikor: Sgo-di se, ali sgodilo se bo, kar profimo.

Od angeloviga zhefshenja.

Ktero molitev katolshki kristjani vezh del s' Ozhenasham sklenejo?

Angelovo zhefshenje.

Kaj je angelovo zhefshenje?

Je molitev, s' ktero kristjani sveto devizo Marijo, mater boshjo med vsimi angeli in svetniki posebno zhašte in profijo.

Kakšno je angelovo zhefshenje?

Angelovo zhefshenje je tako: Zhefhena si Marija, gnade polna, Gospod je s' teboj. Shegnana si med shenami, in shegnan je sad tvojiga telefa Jesus. Sveta Marija, mati boshja, prosi sa nas greslnike, sdaj, in nas ho smertna uro, Amen.

Is koliko delov obstoji angelovo zhefshenje?

Angelovo zhefshenje obstoji is treh delov, is posdravljenja arhangela Gabrijela, kader je Marii povedat prishel, de bo mati Odreshenika in boshjiga Sina; is Elisabetniga posdravljenja, kadar jo je Marija obiskala, in is besedi, ki jih je zerkev perstavila.

Kako je angel Gabrijel Marijo posdravil?

Angel Gabrijel je Marijo posdravil s' tem besedami: „Zhefhena si Marija! gnade polna, Gospod je s' tabo, shegnana si med shenami.“

Kako je Elisabeta Marijo posdravila?

Elisabeta je angelove besede povsela: „Ti si shegnana med shenami,“ in je she te besede perdjala, „in shegnan je sad tvojiga telefa.“

Ktere besede je zerkev perdjala?

Zerkev je te besede perdjala: „Jesus. Sve-

ta Marija, mati boshja, prosi sa nas greslnike sdaj in nasho smertno uro. Amen.“

Sakaj pravimo: Sveta Marija, mati boshja?

Pravimo sato: 1) ker je sveta deviza Marija Jesusa rodila, kateri je pravi Bog.

2) Ker nam to ime da saupanje, de bo Bog uflifhal nje proshnjo sa nas.

Sakaj pravimo: Prosi sa nas greslnike?

Prosi sa nas greslnike pravimo, de bi sposnanje nasliga uboshtva Marijo omeznilo sprofiti nam od Boga duha pokore, in odpustjenje naslih grehov.

Sakaj pravimo: Prosi sa nas sdaj in nasho smertno uro?

Prosi sa nas sdaj in nasho smertno uro pravimo sato, ker potrebujemo boshje pomozhi vselej, in tudi ob smertni uri, v' kateri so skufhnjave hudizhove vezhkrat nar hujshi.

Kdaj slasti zhasti zerkev Marijo s' angelovim zhesljenjem?

Zerkev Marijo, mater boshjo, zhasti s' angelovim zhesljenjem slasti; kader svoni sjutraj, opoldne in svezher k' molitvi.

Kaj moremo fosebno misliti ob tem svonilu?

Ob tem svonilu moremo fosebno misliti hvaleshno in poboshno v' vzhlovezhenje Sina boshjiga,

T r e t j i d é l.

Od ljubesni.

Kaj je kerfhanfska ljubesen?

Kerfhanfska ljubesen je zhesnatorna od Boga v' nashe serze vlita zhednost, skosi ktero Boga savoljo njega samiga, ker je nar vezhi dobrota, blishniga pa savoljo Boga, kakor sami sebe, ljubimo.

Sakaj se pravi, de je ljubesen zhesnatorna od Boga v' nashe serze vlita zhednost?

To se pravi sato, ker je od Boga f. Duha v' serze kristjanovo vlita, de njegovo voljo perpravno stori, de Boga v' vsm in zhes vse savoljo njega samiga, in blishniga savoljo Boga, kakor samiga sebe ljubi, in stori, de zhlovek per vsih svojih delih nizh drusiga ne sheli, kakor Bogu dopasti, „Ljubesen boshja je islita v' nashe serze skosi f. Duha, kateri nam je dan.“ Rim. 5, 5.

Kaj se pravi Boga savoljo njega samiga, ker je nar vezhi dobrota, ljubiti?

Se pravi Boga sato ljubiti, ker ima vse dobre lastnosti in vse popolnamasti v' sebi. On

je nar svetejšhi nar modrejshi, nar pravizhni-
shi, nar bolj resnizhen, svešt v' svojih oblju-
bah, milostljiv i. t. d.

Zhe she veselje do dobrih ljudi imamo, in
njih dobre lastnosti ljubimo, zhe tudi popolna-
ma niso, kolikanj bolj moremo Boga ljubiti,
ker je le on sam popolnoma dober, in ker le
od njega ljudje dobro sadobe, kar nad seboj
imajo.

Sakaj naj she Boga ljubimo?

Tudi sato, ker je pruti nam neskonzhno
dobrotljiv.

Nobeden nas tako ne ljubi kakor Bog, on
nas bolj, kakor nashi starshi, ljubi, ker sam pravi:
„Zhe bi tudi mati svojiga ediniga sina po-
sabila, nas vender on ne bo posabil.“ Isa. 49,
15. Bog je, od kteriga vse dobro sadobimo,
on nas je stvaril, on nas ohrani, svojiga edino-
rojeniga Sina je poslal, de nas je od vezhniga
pogubljenja odreshil; on nas je k' pravi veri
poklizal, on gresnikam, zhe se sgrevajo in
spokore, dolg in shtrasengo greha odpusti, jih
spet, kakor svoje ljube otroke, v' svojo gnado
vsame; on she zlo hudodelnikam dobre deli,
in na vse vishe k' sebi klizhe, i. t. d. In Bog
nam na stori le samo na tem svetu tolkanj do-
briga, ampak tistim, kteri ga bodo do konza
ljubili, je tudi po tem zhasnim shivlenji vezh-
no zhasht in veselje v' nebesih perpravil. „Lju-
bimo Boga, sej nas je on pred ljubil.“ 1. Jan.
4, 19.

Kako pa moremo Boga ljubiti?

Ker je Bog sam na sebi nar vezhi dobrota in lepota, in nash nar vezhi dobronik, ga moremo tudi is prave hvaleshnosti, zhes vse drugo, is ze le svoje dushe, is ze le svoje pameti in is ze le mozhi ljubiti. Mat. 22, 37 — 38.

Kaj se pravi Boga zhes vse ljubiti?

Se pravi Boga rajshi kakor vse druge stvari imeti, kakor Jesus sam uzhi rekozh. „Kdor ozheta in mater bolj ljubi ko mene, ni mene vreden; in kdor ljubi fina ali hzhher bolj ko mene, ni mene vreden.“ Mat. 10, 37. In f. Janes naf opominja rekozh: „Nikar ne ljubite sveta, tudi ne tega, kar je na svetu. Ako kdo svet ljubi, ni ljubeshni proti Ozhetu v njem.“ 1- List. 2, 15.

Kdaj zhlovek Boga is ze le dushe, ze le pameti in is ze le mozhi ljubiti?

Takrat, kader vse svoje misli in shelje, vse svoje besede in dela po boshji volji obraza, in si vse persadene, de bi se boshje ljubeshni vredniga storil; in kadar raji vse preterpi, in se raji vsmi sameri, in tudi raji vso zhast, frezho, premoshenje, sdravje in shivljenje sgubi, kakor de bi kako boshje sapoved prelomil, in Boga rasshalil.

Od take ljubeshni do Boga je bil f. Pavl unet, ker pravi: „Kdo naf bo od ljubeshni Kristusove lozhil? ali nadloga ali britkost? ali lakota, ali nagota? ali nevarnost? ali preganja-

nje? ali mezh? Sakaj terdno vem, de ne smert, ne shivljenje, ne angeli, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanja, ne prihodna fila, ne visokost, ne globozhina, ne druga stvar nas ne bo mogla lozhiti od ljubeshni boshje. „Rim. 8, 35 — 39. Marterniki so raji shivljenje sgubili, kakor de bili Kristusa satajili. Egiptovski Joshef je raji flushbo, zhaft in prostost sgubil, in je raji v' jezho shel, kakor de bi se bil od pregrešhne shene sapeljati dal, in Boga rasshalil.

Kako pokashe kristjan, de Boga ljubi?

1) Zhe boshje sapovedi spolnuje. „Kdor moje sapovedi ima (*pravi Kristus*) in jih spolni, tisti je, kateri me ljubi.“ Jan. 14. 21. „Vi ste moji prijatli, ako bote storili, kar vam sapovem.“ Jan. 15, 14.

2) Zhe rad na Boga misli in moli, vezokrat njegove dela, njegovo vfigamogozhnost, modrost in dobroto premishluje, s' veseljem od Boga in od njegove previdnosti govori; zhe boshjo besedo s' svetimi sheljami poslusha, in jo v' serzi ohrani; kateri svojo voljo boshji volji tudi v' sopernih pergodbah podvershe, zhe se rad sa boshjo zhaft in sa s. zerkev potegne, zhe drugim lepe sglede daje, in si vse persade ne, de bi Bogu dopadel.

Kako pokashe kristjan, de Boga ne ljubi?

Zhe boshjih sapovedi ne spolnuje.

Ali Boga ljubi, kdor blishniga ne ljubi?

Tak ga ne ljubi, ampak le tisti, kateri tudi blishniga, kakor sam sebe, savoljo Boga ljubi.

Kdo sebe prav ljubi?

Tisti, ki Boga is zeliga serza na vso mozh ljubi, se greha varuje, hudo posheljenje premaguje, in vezhne frezhe ishe.

Kdo je nash blishen?

Nash blishen je vsak zhlovek, bo naj prijatel ali neprijatel, snan ali nesnan, veren ali nevernik, dober ali hudoben, kakor naf Jesus v' perglihi od usmiljeniga Samarijana uzhi.

Ali smo dolshni blishniga ljubiti?

Dolshni smo ga ljubiti, sato ker je Bog sapovedal ga ljubiti, ker je po boshji podobi stvarjen in s' Jesufovo kervijo odreshen, kakor mi.

Kako je Jesus dolshnost blishniga ljubiti rasloshil?

S' temi besedami: „Storite ljudem vse, karkoli hozhete, de bi vam tudi oni storili, sakaj to so postava in preroki.“

Kdaj blishniga prav ljubimo?

Kader mu vse dobro shelimo kakor sebi, in mu vse storimo, kar shelimo, de bi tudi on nam storil; in mu na dushhi in telefu savoljo Boga pomagamo, de bi vekomaj svelizhan bil.

Kdor blishniga prav uzhi, svari, sa-nj moli, mu dober sgled daje, in sferbi, de bi svelizhan bil, ga prav in savoljo Boga ljubi. Kdor pa blishniga ljubi savoljo dobizhka, veselja ali drusiga slabiga namena, ga ne ljubi prav.

Ali je sadoſti bliſhniga le v' ſerzu ljubiti?

To ſhe ni ſadoſti, tudi v' djanji mu moremo ljubesen ſkaſovati, in po mozhi in potrebi mu dobro ſtoriti.

Ali ſmo dolſhni greſhnike ljubiti?

Dolſhni ſmo jih ljubiti, jim k' ſvelizhanju pomagati, greh pa moremo vſelej ſovraſhiti; pohujſhanja ſe bati, in ſe ſkerbno varovati, de ſe njih hudobe ne navſamemo, in njih grehov ne vdeleſhimo.

Koliko ſapoved od ljubezni nam je Jeſuf dal?

Jeſuf nam je dal dve veliki ſapovedi od ljubezni: Ljubi Boga, ſvojiga Goſpoda zheſ vſe, in bliſhniga, kakor ſam ſebe. Kdor te dve ſapovedi dopolni, dopolni vſe, kar nam je Bog ſkoſi Mojſeſa in ſkoſi preroke ſapovedal. Mat. 22, 37 — 40.

Ali je kerſhanſka ljubesen potrebna,

Tako je potrebna, de zhlovek, kateri je per pameti, bres ljubezni vezhniga ſvelizhanja doſezhi ne more. „Kdor ne ljubi oſtane v' ſmer-ti.“ 1. Jan. 3, 14 — 19.

Kako kriſtjan ljubesen do Boga in do bliſhniga ſkaſuje?

Zhe boſhje ſapoved ſpolnuje. „Kdor moje ſapovedi ima in jih derſhi, tiſti je, kateri me ljub-i. Jan. 14, 21.

Od deset boshjih sapoved.

Ktere so boshje sapovedi?

So le te: 1) Veruvaj v' eniga Boga.

2) Ne imenuj po nemarnim imena svojiga Boga.

3) Spomni se, de bosh prasniki posvezheval.

4) Spofhtuj svojiga ozheta in svojo mater, de bosh dolgo shivel, in de ti dobro pojde na semlji.

5) Ne vbijaj.

6) Ne presheštuj, ali ne delaj nezhistosti.

7) Ne kradi.

8) Ne prizhaj po krivim soper svojiga blishniga.

9) Ne shelji svojiga blishniga shene.

10) Ne shelji svojiga blishniga blaga.

Komu je Bog deset sapoved dal?

Mojsefu je Bog deset sapoved dal na gori Sinaji sa Israelfko ljudstvo, ko je po is-hodu is Egipta v' pufhavi bilo. 2. Mojs. 19.

Kako je dal Bog deset sapoved?

Bog je dal deset sapoved na dve kamnitne table sapifane s' gromam in trefkam.

Bog, kader je zhas prishel, de bi bil svoje sapovedi dal, je skosi Mojsefa ljudstvu sapovedal, de naj se tri dni prej ozhisti, in svoje oblazhila opere, in naj pride k' gori Sinaj.

Kader je tretji dan prishel, se je gromenje sasilhalo, sazhelo se je bliskati, zhern oblak je goro pokril, glas trobente je zhe dalej bolj buzhal, in ljudstvo se je balo. Vsa gora Sinaj pa se je kadila, in dim se je s' nje valil ko ispezhi; in vsa gora je bila strahna, in glas trobente se je zhe dalej bolj raslegal, in Gospod je deset sapoved povedal.

Sakaj je Bog s' gromam in treskam deset sapoved dal?

Sato 1) de bi se ljudstvo bolj nagnilo po boshjih sapovedih delati, in vezhi zhasi in pokorshino do boshje volje imelo.

2) De bi prelomvavze s' straham pred njegovo mozhjo in sashuganimi shtrafengi navdal.

Smo tudi mi dolshni deset boshjih sapoved dopolniti?

Tudi mi smo dolshni deset boshjih sapoved dopolniti:

1) Ker so raslaga natorne sapovedi, ki jo je Bog v' nashe serza sapisal.

2) Ker jih je sam Jesus Kristus poterdil, in dershati sapovedal. „Vi ne smete meniti, de sim prishel rasvesati postavo ali preroke: jest nisim prishal rasvesati, ampak dopolnit. Mat. 5, 17.

Ali samore zhlovek sam od sebe boshje sapovedi dopolneti?

Sam od sebe jih nemore dopolniti, pa s' boshjo pomozhjo jih samore dopolniti, „Bog je,

kteri v' vas dela, de hozhete, in dopolnite po njegovi dobri volji.“ Filipp. 2, 13. „Njegove sapovedi niso teshke.“ 1. Jan. 5, 3.

Bog nizh nemogozhiga ne sapoveduje, ampak s' sapovedovanjam te opominja, de florish, kar moresh, in de profish, kar ne moresh, in de ti pomaga, de moresh. Trient. sbor. sej. 6, p. 11.

Ktere dolshnosti imajo deset boshjih sapoved v' febi?

Perve tri boshje sapovedi imajo v' febi dolshnosti do Boga, unih sedem pa imajo v' febi dolshnosti do nas in do blishniga.

Kje je ob kratkim vsih deset sapoved?

V' dveh sapovedih od ljubesni je ob kratkim vsih deset sapoved.

Kaj gre per vsaki desetih sapoved vediti?

De vsaka sapoved kaj sapoveduje, in tudi kaj prepoveduje.

Od treh pervih sapoved, ki imajo v' febi dolshnosti do Boga.

I. S a p o v e d.

Kaj nam je v' prvi sapovedi sapovedaniga?

Nam je sapovedano le v' eniga samiga Boga veruvati, va-nj upati, ga zhes vse ljubiti, mu pokorni in hvaleshni biti, in ga moliti.

Smo Bogu pokorshino dolshni?

Bogu smo vselej in povsod popolnoma pokorshino dolshni, drugazhi nemoremo svelizhani biti. To nam Jesus sam sapove rekozh: „Ako hozhesh v' shivljenje iti, dershi sapovedi.“ Mat. 19, 16 — 19.

Smo vselej dolshni boshje sapovedi dopolnovati?

Mi smo vselej boshje sapovedi dopolnovati dolshni, sakaj ker je Bog svet, le samo to prepoveduje, kar je hudo in shkodljivo, in le samo to sapoveduje, kar je dobro. On je dobrotljiv, in ravno sato, ker hozhe, de bi vsi njegovi otrozi svelizhani bili, hozhe, de bi vselej dobro delali, in se hudiga varovali, in ravno to nam v' vsih svojih sapovedih sapove, in sato jih moremo tudi vse bres raslozhka spolnovati. „Kdor koli pa zelo postavu dershi, greshti pa v' enim samim, je vsiga kriv. Jak. 2, 10.

Smemo kako boshjo sapoved prelomiti sato, de bi svoje shivljenje ohranili?

Ne smemo, ker nam je Bog zhasno shivljenje le sato dal, de bi si s' njim vezhno perdobili, in sato nam ne more nikoli perpushteno biti, de bi sato, de bi zhasno shivljenje ohranili, pa vezhno sgubili, kar bi se pa gotovo sgodilo, ko bi boshje sapovedi prelomili. „Kdor svoje shivljenje najde, ga bo sgubil, in kdor svoje shivljenje savoljo mene sgubi, ga bo nashel.“ Mat. 10, 39.

Smemo savoljo zhasniga dobizhka boshje sapovedi prelomiti?

Ne smemo, sakaj Kristus pravi: „Kaj pomagaj zhlaveku, ako vef svet dobi, svojo dusho pa pogubi.“ Mat. 16, 26.

Smemo is strahu pred ljudmi boshje sapovedi prelomiti?

Tudi ne. Jesus naf uzhi, de se ne smemo tistih bati, kteri truplo umore, dushe pa umoriti ne morejo, temuzh de naj se tistiga bojmo, kteri dusho in truplo v' pekel pogubiti samore. Mat. 10, 28.

Sgled so nam tudi sedem Makabejskih bratov, apostelni, marterniki, ki so se raji umorili dali, kakor de bili greshili.

Smo Bogu tudi hvaleshnost dolshni?

Tudi, sakaj od Boga smo vse prejeli, kar imamo, in nizh nimamo, kar bi od njega ne bili prejeli. „Kaj imash, kar bi ne bil prejel? ako si pa prejel, kaj se hvalish, kakor de bi ne bil prejel. 1. Kor. 4, 7.

Kako kristjan Boga hvaleshnost skasuje?

Zhe boshje dobrote premishluje, zhe rad od njih perpoveduje in jih v' to obrazha, sa kar mu jih je Bog dal, to je v' boshjo zhasht, v' svoje lastno in svojiga blishniga svelizhanje.

Smo dolshni Boga moliti?

Tudi moliti smo ga dolshni, ker naf je sato stvaril, de bi ga molili in mu flushili.

„Moli Boga, svojiga Gospoda in njemu samimu flushi, pravi Jusuſ.“ Mat. 4, 10.

Kdaj zhlovek Boga refnizhno moli?

Kader Boga sa svojiga narvikfhiga Gospoda, in sazhetnika vſiga dobriga ſposna, ko njegovo neſkonzhno popolnamafſt veſel hvali, in tako shivi, kakor on ſapove.

Kaj je v' prvi ſapovedi prepovedaniga?

V' prvi ſapovedi je prepovedana nevera, malikovanje, krivoverſtvo, vedeshvanje, prasna vera, vera v' zopernije. neſauplivoſt, ali pa tudi predersno ſaupanje v' boſhjo miloſt.

Kdo je nevere kriv?

Nevere je kriv, kteri v' praviga Boga, ali v' to, kar je Bog raſodel, ne veruje.

Kdo je malikovanja kriv?

Kteri ſtvari kakor Boga moli, ali jim tako zhaſt ſkaſhe, ktera le ſamimu Bogu gre. Tako ſo ajdje, ſonze, ſveſde, luno, imenitne ljudi, shivali in tudi druge rezhi kakor Boga molili.

Samore kriſtjan, ki le v' eniga Boga veruje, greha malikovanja kriv biti?

Tudi, zhe namrezh kake ſtvari toliko ali pa ſhe bolj kakor Boga ljubi, ali zhe je perpravljen is ljubezni do njih Boga raſhaliti. Satorej ſ. apoſtel Pavl lokomnoſt malikovanje imenuje.

Kdo je krivoverstva kriv?

Krivoverstva je kriv, kateri kake od Boga rasodete rešnice, katere mati katoliška zerkev sa take sposna in veruje, terdovratno sametje.

Kaj je kristjanu storiti, de krivoverstva ne bo kriv?

Se more: 1) prevsetnosti varovati, sato ker is napuha krivoverstvo isvira.

2) More Boga ponishno sa stanovitnost v' katoliški veri profiti.

3) Se more takih ljudi skerbno ogibati, kateri radi soper vero in kershanske zhednosti govore, ali se is kakih boshjih rezhi radi norzhujejo.

Ta nauk nam s. Pavl da, ker pravi: „Eni so, kateri vas motijo in hozhijo preverniti evangeli Kristusov. Ali desiravno bi mi, ali kaki angel is nebes vam kaj osnanoval, sunaj tega, kar smo vam osnanovali, naj bo perklet.“ Galaz. I. 7, 8. In Titu perporozha: „Krivoverniga zhloveka se na eno ali drugo svarjenje ogibaj, ker vesih, de taki je ves spazhen, in gresih, kakor kdo, k' je skosi lastno sodbo oblojen.“ Tit. 3, 10 — 11.

4) More skerbeti, de bo v' katoliški veri dobro poduzhen.

5) Ne sme slabih bukov brati, ker govorjenje v' takih bukih kakor rak okoli sebe je. 2. Tim. 2, 17.

Kdo je vedeshvanja kriv?

Tisti, ki terdi ali veruje, da se is kakih ismišljenih snamenj prihodne rezhi vediti dajo. „Se nima snajditi med tabo, kateri bi uganovauze oprasheval, ali na sanje in na ptižhje petje dershal, — tudi ne da bi vedeshe sa svet prashal, ali prerokovavze, ali da bi od mertvih refnize iskal. Sakaj vse to je gnjusoba Gospodu, in savoljo takih hudobij jih bo on per tvojim prihodi pokonzhal.“ 5. Mos. 18, 10 — 12.

Samore zhlovek skrivne ali prihodne sgodbe napovedati?

Zhloveku je to nemogozhe; zhe mu ni od Boga rasodeto. — Preroki so fizer vedili prihodne sgodbe, pa le samo is boshjiga rasodenja.

Kdo je prasne vere ali vrash kriv?

Tisti, ki rezhém posebno mozh perpifuje, ki je ni ne po natori. ne po rasodenju Boga nje djal.

Kdo bi bil vere v' zopernije kriv?

Kteri bi se tako premotil, da bi veruval, da se s' pomozhjo vragov posebne rezhi storiti dado, in kateri vse take rezhi, katerih ne umejo, zopernikam in zopernizam perpifhejo. „Ne obernite se h' zopernikam, in od vganvavzov nizh ne prashajte, da ne bote skosi nje ognjuseni.“ 3. Mos. 19, 31.

Kako zhlovek zhes upanje greshti?

Zhe premalo ali pa predersno na boshjo milost saupa.

Kdaj zhlovek premalo v' Boga saupa, ali kdaj se s' nesaupnostjo pregreshti?

1) Zhe misli, de mu Bog njegovih grehov odpustiti ne more, ali zhe misli, de je to nemogozhe, de bi svoje pregreshtne navade sa-pustil, in se spreobernal.

2) Zhe v' boshjo previdnost ne saupa, in prevezh sa zhasne in telefne potrebe skerbi. „Blagor zhloveku, kteri v' Boga saupa.“ Psl. 33, 9.

„Jest sim bil mlad, in sim star postal, in she nisim vidil, de bi bil pravizhen sapushen, ali de bi bil njegov sarod kruha profil.“ Psl. 36, 25.

„Ne skerbite sa svoje shivlenje, kaj bote jedli, tudi ne sa svoje telo, kaj bote oblekli. Ali ni shivlenje vezh kakor jed, in telo vezh kakor oblazhilo? Poglejte ptize neba, sakaj one ne sejejo, in ne spravljajo v' shitnize, in vash Ozhe nebeshki jih shivi, ali niste vi veliko vezh kakor one? — Vash nebeshki Ozhe ve, de vsi-ga tega potrebujete.“ Mat. 6, 25 — 34.

3) Zhe v' kakiga zhloveka, ali v' kako drugo stvar, ali sam v' se bolj kakor v' Boga saupa. „Boljsi je na Gospoda saupati, kakor se na zhloveka sanesti. Boljsi je na Gospoda saupati, kakor se na poglavarje sanesti.“ Psalm. 117, 8, 9.

Ne sanafhajte se na poglavarje, na zhloveshke otroke, per kterih ni pomozhi. Njih duh pojde is njih, in se bodo povernili v' svojo semljo, takrat bo vfiga njih smishljevanja konez. Blagor temu, kteriga upanje je v' Gospodu, njegovim Bogu. Pfalm. 145, 2 — 10.

Kdaj pa zhlovek v' Boga predersno upa?

1) Kader se sam na svojo mozh sanafho, de bo bres boshje gnade dobre delal in se svelizhal. „Zhujte in molite, de v' skushnjave ne padete, naf Kristuf uzhi.“ Mat. 26, 41.

2) Zhe take rezhi od Boga perzhakuje, ali Boga sa-nje profi, kterih mu ni nikolj Bog oblubil. — To bi bilo, ako bi ne hotel delati, in bi fi le vender od Boga obilnost shelil. Zhe bi se nevarnosti ne ogibal, in bi le vender hotel, de bi ga Bog obvaroval i. t. d.

Ali ni soper pervo sapoved, de angele in svetnike zhaftimo, in jih na pomozh klizhemo?

To ni soper pervo sapoved, temuzh dobro in koristno je, de angele in svetnike zhaftimo, in na pomozh klizhemo, de bi Boga sa gnade profili, kterih nam je treba,

Kar to refnizo sadene, je mati katolska zerkev v' Tridentinskim sboru tako rasfodila: Leta sveti sbor vsm fhkofam in drusim pastirjem sapove kerfhansko ljudstvo uzhiti, de je dobro in koristno svetnike zhaftiti, se jim perporazhovati, ker oni per Bogu skosi Jesufa Kristufa, Gospoda nafhiga, sa naf profijo. Kteri

pa prederšno terdi, de zhašt svetnikam dana je malikovanje, ali de njim storjeno perporozhovanje Kristufu, Odreshniku nezhašt dela, ali de je nespametno misliti, de svetniki sa naf profijo, naj bo is shtvila vernih isbrisan (prek-let) Sej. 25.

Kdaj kristjani svetnike prav zhašté?

Takrat 1) ko jih kakor svešte prijatle bo-shje in svoje prihodne tovaršhe v' nebeskkm kraljestvu ljubijo.

2) Ko Boga sa gnade sahvalijo, ktere je svetnikam dodelil.

3) Ko njih shivljenje, to je, njih zhedno-sli posnemajo.

So svetniki vredni, de jih zhaštimo?

Svetniki so vredni nafhiga zhaštenja, in si-zer sato, ker jih Bog sam ljubi in zhašti, ker je po njih veliko zhudeshev storil, ker jih je v' svoje kraljestvu vsel, sato ko so mu svešto flu-shili, in ker je njih veliko tudi svojo kri sa vero prelilo.

Ali profijo svetniki sa naf?

Oni profijo v' nebesih sa naf, sato ker naf ljubijo, in ker naf ljubijo tudi gotovo shele, de bi tudi mi svelizhani bili.

Zhe so svetniki ravno od naf po telef od-lozheni, so le vender she smiraj s' nami s' lu-besnijo sklenjeni, in leta njih ljubesen do naf je sdaj she veliko bolj zhista in popolnoma ka-

kor popred, dokler so še na sveti shiveli, torej nam še tolikanj vezh dobra od Boga prosijo.

Ali je soper boshjo zhašt, zhe kristjani svetnike prosijo, de bi sa-nje Boga prosili?

To ni soper boshjo zhašt, ker kristjani verujejo, de svetniki s' svojo lastno mozhjo nizh storiti ne morejo, ampak de le Boga, od kteriga vsak dober dar pride, prosijo; in ker vedo, de molitev pravizhniga per Bogu veliko samore. Jak. 5, 16. — Torej per litanijah, kader v' Boga klizhejo, rezhejo: Ozhe is nebes, vsigamogozhni Bog, usmili se zhes nas, in kadar v' svetnike klizhejo, le rezhejo: Sa nas Boga profite.

Kteriga med svetniki so kristjani še posebno zhaštiti in profiti dolshni?

Prezhisto devizo Marijo, mater boshjo, ker ona je polna gnade per Bogu.

Sa ktere gnade je posebno treba, de se svetnikom perporozhujemo, de bi jih nam od Gospod Boga sprosili?

Posebno sa tiste gnade, ki so nam v' svelizhanje potrebne: de bi Boga prav sposnali, ga zhes vse ljubili in brumno shiveli, in de bi se vsi greslniki spreobrnili, in pravo pokoro storili,

Sakaj katolshki kristjani angele na pomozh klizhejo?

Sato angele na pomozh klizhejo, ker so jim sa varhe dani, ker jih ljubijo, sa njih sveli-

zhanje sferbe, sa nje profijo, in ker Boga vedno gledajo, in mu molitev ljudi ofrujejo. „Kadar si s' solumi molil, fim jest tvojo molitev pred Gospoda nofil, je djal angel Rafael Tobiju.“ Tob. 12, 12.

„Glejte, de ne sanizhujete eniga letih majhnih, sakaj vam povem, de njih angeli v' nebesih vselej gledajo oblizhje mojiga Ozheta, kteri je v' nebesih.“ Mat. 18, 10.

Ali ni to soper pervo sapoved, de imamo v' katolskhki zerkvi podobe?

Tudi to ni soper pervo sapoved, sakaj v' f. pismu je le podobe delati prepovedano, de bi jih molili. „Ne isresujte si podob, de bi jih molili.“ 3. Mos. 26, 1.

Sakaj katolskhki kristjani podobe zhasťe?

Sato ker podobe kaj zhasťitljiviga, kako boshjo perfhono, mater boshjo, ali kakiga drusiga fretnika pomenijo. Zhasť se ne daja podob, temuzh tistim, kogar podoba pomeni.

Zhimu pa katolskhki kristjani svetinje zhasťe?

Zhasťe jih 1) ker so ostanki tistih trupel, na kterih so svetniki savoljo Boga martre terpeli, ali ker so s' njimi pokoro delali, in s' drusimi dobrimi delami posebno lepo Bogu flusťhili.

2) Ker je Bog skosi svetinje vezhkrat zhudeshe delal, in veliko dobrot ljudem skasal.

Elisej vdari na vodo s' Elijavim plajsham,

in voda se rasdeli na dve strani, in Elisej je shel škosi. 4. Kral. 2, 3. Ko so mertviga v' grob Elisejevi vergli, je oshivel, kakor hitro se je kosti Elisejevih dotaknil. 4. Kral. 13, 21. Senza f. Petra je bolnike osdravila. Apost. djan. 5, 15. Potne rute in opasila f. Pavla so na bolehnne devali, in so osdravljeni bili. Apost. djan. 19, 12.

3) Ker bo Bog po od smerti vstajenji lih te ostanke, to je trupla svetnikov, vekomaj v' nebesih svelizhal.

II. S a p o v e d.

Kaj je v' drugi sapovedi prepovedananiga?

Boshjimu imenu nezhašt delati.

Kako se boshjimu imenu nezhašt dela?

1) S' vsakim greham. Vsaki greh je sanizhevanje in sametovanje oblasti, ker bi ljudje s' svestim spolnenjam boshje sapovedi Boga hvaliti, in mu pokorni biti mogli. S. Apostel Pavl to Rimljanam ozhita rekozh: „Ti se s' postavo hvalish, in s' perlomljenjam postave Bogu nezhašt delash.“ Rim. 2, 23.

2) S' preklinjevanjam, kadar se od Boga, od f. vere in od svetnikov s' sanizhevanjam govori. „Kteri bo ime Gospoda preklinjal, naj smerti umerje.“ 3. Mos. 24, 16.

3) Kadar kdo bres potrebe, ali zlo po krivim perfeshe. „Ti ne smesh v' mojim imeni krivo persegati, tudi ne imena tvojiga Boga k' nezhašti storiti: Jest sim Gospod. 3. Mos. 19, 12.

4) Zhe Bogu storjene obljube prelomi.

5) Kadar kdo boshje ime bres potrebe ali bres zhasi isrezhe, „Ne smesh imena Gospoda svojiga Boga po nemarnim imenovati, sakaj Gospod ne bo tega sa nedolshniga imel, kateri bo ime Gospoda svojiga Boga nemarno imenoval. 2, Mojf. 20, 7.

6) Zhe kdo boshjo besedo sanizhuje, popazhi in krivo obrazha.

Od perfége.

Kako zhlovek perféshe?

Zhlovek perfeshe, ko Boga na prizho vsame, de resnizo govori, ali de bo spolnil, kar govori.

Ali sme zhlovek Boga na prizho poklizati ali persegati?

Zhlovek sme persegati, kadar je treba.

Ker Bog ni vikshiga soper sebe imel, je sam v' svojim imenu persegel; in tudi veliko pravizhnih mosh je persegalo.

Persegel sim sam per sebi, pravi Gospod Abrahamu, ker si leto rézh storil, in nifi sa voljo mene svojimu sinu persanesil.“ 1. Mojf. 22, 16. Abimeleh je sa gotovo vediti hotel, de mu Abraham ne bo shkodoval, sato rezhe Abrahamu: Perfesi tedaj per Bogu, in Abraham je djal: Jest sim persegel. 1. Mojf. 21, 22 — 24.

S. Pavl je vezhkrat persegel. „Kar vam pa pissem, glejte, Bog je prizha, de ne lashem.“

Galazh. 1, 20. „Jest pa Boga na svojo dušho sa prizho poklizhem.“ 2. Kor. 1, 23. Jesuf sam je pred velikim duhovnam persegel, ker ga je uprašal, ali je Sin boshji rekozh: „Jest te sarotim per shivim Bogu, de nam povešh, ako si ti Kristuf, Sin boshji. Jesuf mu rezhe: Ti si rekel.“ Mat. 26, 63 — 64.

Ali ni Jesuf prepovedal persegati?

Jesuf ni prepovedal prav persegati, prepovedal je pa nepotrebne in krive persege.

Jesuf je fizer rekel: Ste slišhali, de je starim rezhenó: Ti ne smesh krivo persegati, ampak imash Cospodu svoje persege dershati. Jest pa vam povém, zlo ne persegati, ne per nebi, sakaj ono je sedesh boshji; ne per semlji, sakaj ona je podnoshje njegovih nog; ne per Jerusalemu, sakaj on je mestu velikiga kralja; tudi per svoji glavi ne smesh persegati, sakaj ti ne morešh eniga lasu beliga ali zherniga storiti. Vashe govorjenje pa nej bo: Je, je, ne, ne, kar je pa vezh, kakor leto, je od hudiga.“ Mat. 5, 33 — 37. To govorjenje Jesufovo je soper krive sapopadke, ktere so Judje od persege imeli, ker so fariseji uzhili, de nektere persege zhloveka ne veshejo; in soper njih nepotrebne persege, ki so jih navadno storili, kar se is Jesufoviga govorjenja per f. Mat. 23, 16 — 22, preprizhamo, ker pravi: „Gorje vam, vi slepi peljavzi, kteri pravite: Kterikoli bo persegel per tempelni, ni nizh, kdor bo pa persegel per slatu tempelna, ta je dolshan. Neumni in slepi! Sakaj, kaj je vezh slato ali tempel,

kteri slato posvezhuje? In kdor bo persegel per altarji, ni nizh; kdorkoli bo pa persegel per ofri, kteri je na njem, ta je dolshan. Slepzi! Sakaj, kaj je vezh ofer ali altar, kteri ofer posvezhuje? Kdor tedaj per altarji preseshe, tisti preseshe per njem in per vsm, kar je na njem, in kdor per tempelni preseshe, preseshe per njem, in per tem, ki v' njem prebiva, in kdor preseshe per nebi, preseshe per sedeshi boshjim in per tistim, kteri na njem sedi.“

Satorej varite se kristjani vsake smote, de ne bote mislili, de nektera persega toliko ne velja, kakor nektera, vsaka popolnoma zhlovenka veshe, imenujte jo she veliko ali malo persego, dershati jo morete pod velikim smertnim greham.

Varite se flabe in pregresfhne navade, ktero nekteri imajo, de vezhkrat reko: To je tako ref, kakor je Bog v' nebesih, per moji veri, per moji dushi i. t. d.

„Pred vsm pa bratje moji, nikar ne persegajte, ne per nebi, ne per semlji, in tudi ne s' kako drugo persego. Vashe govorjenje pa nej bo: Je, je, ne, ne, de ne boste obsojeni.,, Jak. 5, 12.

Sakaj so persege perpushene?

So perpushene, de se refniza skashe, in de se pravde konzhajo. To s. Pavl prizha rekozh: „Ljudje persegajo per komu, kteri je vikshi kakor oni, in vsake njih pravde konez je persega k' poterjenji.“ Heb. 6, 16. „Vsi kteri v'

Boga persegajo, se bodo hvalili, ker so tem ušla samafhene, kateri lash govoré.“ Pfl. 62, 12.

Ali je persega Bogu prijetno in dobro delo?

Kadar je potrebna, resnizhna in pravizhna, ker v' persegi kristjan Boga resnizhniga in pravizhniga sposna, in ga s' tem hvali. — Torej naj vsaki gleda, kako bo s' persego pred Bogam obstal.

Kdaj je persega potrebna?

Kadar se drugazhi sebi, ali drusim velika fhkoda odverniti ne da, ali pa zhe gosposka persego sapove.

Kdaj se zhlovek s' persego soper Boga pregreshi?

Kadar sa prasne rezhi perfeshe, ali kadar ne spolne, kar je s' persego obljudil, ali kadar po krivim perfeshe.

S' zhem Bog takim shuga, kateri po krivim perfeshejo?

Bog pravi, de tak bo preklet, kateri po krivim perfeshe. „Prekletstvo bo prishlo v' hifho tistiga, kateri lashnjivo v' mojim imenu persega, in bo ostalo v' sredi njegove hifhe, in bo konzhalo njo, in nje les, in nje kamnje. Zah. 5, 3 — 4.

Tak ima teshko vest vse dni svojiga shivljenja, nima notrajniga miru, nobeniga troshta ne v' shivljenji, ne ob zhafi smerti, ker je s'

krivo persegó gnado boshjo in vezhno shivljenje
sapravil.

*Kaj je takimu storiti, kateri je lashnjivo
persegel?*

Tak je dolshen ojštro pokoro delati, sato
ker je to strashna pregreha; in zhe je s' tem
blishniga poshkodoval, mu more tudi shkodo
poverniti.

*Kaj je takimu storiti, kateri je kako pregresh-
no rezh s' persegó obljubil?*

Tak ne sme svoje storjene obljube spolniti,
temuzh naj nad svojo pregreshno obljubo po-
koro dela.

Sgled take pregreshne persege najdemo v'
f. pismu. Vezh ko shtirdeset Judov se je saro-
tilo in so rekli, de nozhjo ne jesti, ne piti,
dokler f. Pavla ne umoré." Djanje apost. 23, 12.

Kaj mu je storiti, kdor more persezhi?

On more: 1) dobro v' serzi premisliti,
de Boga vsigavedozhiga in zhes vse pravizhni-
ga, ki ga sa prizho vsame, na mashevanje kli-
zhe, zhe bo krivo persegel, ali zhe tega ne bo
ravno tako spolnil, kakor s' persegó obljubi.

2) Zhe bo ko prizha persegati mogel,
naj se na tanko smisli, kaj je vidil, ali flishal,
in kar resnizhniga od tiste rezhi ve, sa kar bo
persegal; naj nizh vezh, in nizh manj ne po-
ve, kakor kar prav res ve, in naj se ne da od
nobeniga smotiti, de bi od resnize prav ne

prizhal. „In bosh persegel, kakor resnizhno Gospod shivi v' resnizi, v' pravizhnosti, in v' pravizi.“ Jerem. 4, 2.

3) Zhe mu je persegati, de bo spolnil, kar bo s' persego oblubil, Naj pred, ko perse-she, premisli, ali bo tudi to hotel in samogel spolniti, kar oblubi; ker more po storjeni per-segi svesto dopolniti, she tako teshko naj ga stane.

O d o b l j u b.

Kaj je obluba?

Obluba je radovoljno storjen sklep Bogu k' zhaſti kaj takiga storiti, kar nam po boshjih in zerkovnih sapovedih ni ravno sapovedano, pa nam vender pomaga, de smo boljſhi in brumnisſhi.

So oblube zhloveku k' pridu?

So, sato ker se ſkosi nje she kaj bolj do-briga spolne, kar bi se ſizer ne bilo sgodilo.

Kakſhne laſtnosti more vsaka obluba imeti, de je Bogu prijetna in dobra?

More biti: 1) radovoljna ne perſiljena.

2) S' premiselkam storjena, ker je veliko boljſhi, de zhlovek nizh ne oblubi, kakor zhe storjene oblube ne spolne. Sir. 5, 4.

3) More biti pametna, to je, de zhlovek kako dobro rézh oblubi.

Kaj more zhlovek storiti, preden se s' kako oblubo saveshe?

More: 1) dobro prevdariti sebe, svoj stan, svoje slabosti, svoje potrebe in druge okolščine, zhe bo to, kar Bogu k' zhaſti obljubiti miſli, ſpolniti ſamogel.

2) More Boga ſa raſſvetlenje proſiti; in tudi dobro je ſpovednika ſa ſvet vpraſhati.

Ali je to ſhe obluba, zhe kdo miſli, ali ſheli Bogu k' zhaſti kaj ſoſeſbniga dobriga ſtoriti?

To ſhe ni nobena obluba, ampak le dober ſklep.

Je dolſhnoſt ſtorjene oblube ſpolniti?

Dolſhnoſt je. Pred oblubo je zhlovek proſt, po oblubi je ſavesan. „Zhe nozhelſh obljubiti, boſh bres greha, kar ſi pa oblubil, moreſh ſtoriti.“ 5. Mos. 23, 22 — 23.

Ali je greh odlafhati oblube ſpolniti?

Gréh je, ſakaj Bog ſam pravi: „Nikar oblube ſpolniti ne odlafhaj, ſakaj ako boſh odlafhal, ti bo greh.“ 5. Mos. 23, 21.

Kdo ima oblaſt raſſoditi, zhe ſtorjena obluba zhloveka ſaveshe ali ne?

Oblaſt to raſſoditi ima zerkev. Sato naj tiſti, kteri ne vé, zhe je njegova ſtorjena obluba dobra ali ne; ali zhe mu je preteſhka, ali zhe ſe mu nemogozha ſdi, ſvojiga duhovniga paſtirja vpraſha. Zhlovek v' leti rezhi nikoli ſam ſebi ſodbe delati ne ſme.

Kako se boshje ime posvezhuje?

Se posvezhuje: 1) Zhe Boga pred vsim svetam s' besedo in djanjem na ravnost sposnamo. „Kdor me bo pred ljudmi sposnal, tistiga bom tudi jest pred svojim ozhetam v' nebesih sposnal.“ Mat. 10, 32.

2) Zhe od f. vere, od Boga, svetnikov in boshjih rezhi vselej s' veliko zhaſtjo govorimó.

3) Zhe Boga v' vsih duſhnih in telesnih potrebah sa pomozh profimo. „V' me klizhi ob nadlogi, in otel te bom, in hvalil me boſh.“ Psalm. 49, 15.

4) Zhe s' pravizhno perſego Boga na pri-zho vsamemo, de se nam veruje. „Gospoda, svojiga Boga se boj, in per njegovim imenu perſegaj.“ 5. Mos. 6, 13.

5) Zhe objube, ki so Bogu storjene, sveſto opravimo. „V' kar ſi se saobljubil, spolni, in ſtori, kakor ſi Gospodu svojimu Bogu obljubil, in ſamovoljno is svojih uſt isrekel.“ 5. Mos. 28, 23.

6) Zhe boshjo besedo pridno in sveſto poſluſhamo. „Sreznhi ſo, kateri boshjo besedo poſluſhajo, in jo ohranijo.“ Luk. 11, 28.

7) Zhe boshje ime s' ſpodobno zhaſtjo is-rekujemo, in na pomozh klizhemo; in kar pozhnemo, Bogu k' hvali, in k' zhaſti boshjiga imena obernemo in Bogu oframo. „Ali jeste, ali pijete, ali kaj drusiga delate, vse k' zhaſti boshji delajte.“ 1. Kor. 10, 31.

III. S a p o v e d.

Kaj je v' tretji sapovedi sapovedaniga?

V' tretji sapovedi je sapovedano v' nedéljo, kateri dan je she od apostolskih zhafov v' spomin Kristusoviga od smerti vstajenja sa naš postavljén, od dela prejenjati, in le dela bogabojeznosti dopernafhati.

So prasniki kristjanam potrebni?

Potrebni so. Zhlovek je dolshan svojiga stvarnika snotraj v' serzu, in sunaj s' djanjem in tudi ozhitno per boshji flushbi zhaftiti, moli-li in hvaliti, in ravno sato, de bi se to loshej sgodilo, je Bog sedmi dan posvezhevati sapovedal.

Sakaj je Bog sedmi dan posvetil?

Sato, ker je v' shestih dnevih nebo in semljo in vse, kar je, stvaril, in ker je sedmi dan stvariti jenjal. Mojsef nam to tako pové: „In Bog je dokonzhal sedmi dan svoje delo, kteriga je storil, in sedmi dan je pozhival od vsiga svojiga dela, kteriga je storil. In on je poshegnal sedmi dan, in ga je posvetil, ker je tisti dan pozhival od vsiga svojiga dela, kteriga je stvaril in storil. 1. Mos. 2, 2 — 3.

Kaj je Bog v' tretji sapovedi she v' starim testamentu sapovedal?

Bog je v' tej sapovedi Israelzam sapovedal, de naj shest dni delajo, in vse svoje opr-

vila opravijo, in de naj sedmi dan pozhivajo in boshjo flushbo opravljajo. „Spomni se, de bosh dan sabote (nedélje) posvezheval. Shešt dni delaj, in vse svoje déla opravi. Ali sedmi dan je sabota Gospoda, tvojiga Boga; tisti dan ne smesh nobeniga déla delati, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hzhi, ne tvoj hlapez, ne tvoja dekla, ne tvoja shivina, ne ptuji, kateri se snotraj tvojih vrat snajde. Sakaj v' sheštih dnevih je Gospod nebefa in semljo, in vse, kar je v' njih skoril, in sedmi dan je pozhival, sato je Gospod dan sabote poshegnal, in ga je posvetil.“ 2. Mos. 20, 8 — 11.

Sakaj kristjani nedeljo namest sabote prasnjujejo?

Sato, ker je Jesus v' nedeljo od smerti vstal, in v' nedéljo apostelnam s. Duha poslal. V' spomin teh velikih skrivnost so apostelni namest sabote nedeljo prasnovati sapovedali, de bi se kristjani hvaleshno na te dobrote vezhkrat spomnili.

Je she sadošti, zhe kristjani ob nedeljih od déla jenjajo?

To she ni sadošti, temuzh morejo tudi dobre déla delati. Pozhitik od zhasnih opravil je ob nedeljih le sato sapovedan, de bi serze s' délam smoteno ne bilo, in de bi loshej leté svéte dneve v' boshji flushbi, in v' dobrih délih dopernešli.

Kakšne dobre dela so kristjani dolžni ob nedeljih posebno dopernafhati?

Kristjani so dolžni, zhe svelizhani biti hozožejo, fizer smiraj hudiga se verovati in dobro storiti, ob nedeljih morejo pa tudi she k' boshji flushbi v' zirkev priti, s' andohtjo per f. mafhi biti; naj bodo tudi per pridigi in popoldanfhnim kerfhanfkim nauki, per litanijah, in naj vezh kakor druge dneve moljo, sato ker more zel dan Bogu posvezhen biti.

Kaj fosebno dobriga naj starfshi in gospodarji ob nedeljih she store?

Starfshi in gospodarji naj fvoje otroke in podlofhne flifhano pridigo in flifhan karfhanfki nauk isprafhajo, in naj jih tudi sami opominje, kako naj fi po letéh flifhanih naukih shivéti persadevajo.

Kaj je v' tretji sapovedi prepovedaniga?

So prepovedane 1) vse hlapzhevffe déla bres file in bres praviga perpufhjenja.

2) Vse druge opravila, ktere temu dnevu nezhaft delajo, ali njegovo posvezhevanje mudé in motijo.

Ktere dela fo kristjanam ob prasniki perpufhene?

Take, ktere se bres fhkode odlafhati ne dado, to de le s' perpufhenjem duhovffe gofposke; in ktere is ljubesni do Boga, in is ljubesni do blifhniga isvirajo. „Sabota, pravi Je-

suf, je savoljo zhloveka, ne zhlovek savoljo sabote (*nedelje*).“ Mark. 2, 27.

Je perpušheno ob nedeljih in sapovedanih prasniki na pot iti?

To sploh ni perpušheno, ampak le takrat, kadar se to drugazh ali bres shkode odloshiti ne da. Pregreshno je kako opravilo, kako kupzhijo ali kaj drusiga takiga na prihodni blishni prasniki odlashati samo sato, de bi se med tednam nizh ne samudilo.

Ali je kupzhija ob sapovedanih prasniki perpušhena?

Ni perpušhena, ker leti sveti dnevi niso sa kupzhijo, temuzh sa boshjo flushbo. Bog je zhloveku shest dni sa zhasne opravila odlozhil, sedmiga je pa v' svojo flushbo perhhranil, torej sapove zhasne fkerbi ob téh dnevih odloshiti.

Je kristjanam ob nedeljih in prasniki kako veselje perpušheno?

Nedolshno veselje, ktero jih v' boshji flushbi ne moti, in od nje ne odvrazha, jim je perpušheno. — S' prasnimi pogovori, s' igro, s' plesam in s' drugimi takimi nerodnimi rezhmi dan sgubljevati, kteri je ljudem v' posvezhevanje sapovedan, je pregreshno.

Kaj shuga Bog tistim, kteri prasniki ne posvezhujejo?

Bog pravi: Kteri bo ta dan delal, tega dusha bo is frede njegoviga ljudstva poginila, tak bo umerl. 2. Mos. 31, 14 — 15,

IV. S a p o v e d.

Kaj je v' zheterti sapovedi sapovedaniga?

Je sapovedano staršhe sposhtovati.

„Kdor se Gospoda boji, sposhtuje staršhe, in svojim vikšhim kakor gospodam flushi. Sposhtuj svojiga ozheta s' djanjem, s' besedo in s' vso poterpeshljivostjo, de njegov shegen zhes te pride, in do sadnjiga per tebi ostane, Ozhetov shegen otrokam hishe uterdi, materna kletuv pa jih do tla podéra. Sir. 3, 8 — 11. „Sposhtuj svojiga ozheta in svojo mater, ta je prva sapoved, ktera ima oblubo, de ti dobro pojde, in de dolgo shivish.“ Efes. 6, 2 — 3.

Kako skashejo otrozi sposhtovanje svojim staršhem?

Zhe od svojih staršhev dobro mislijo, zhe s' zhaštjo s' njimi, in tudi s' drusimi od njih govoré, zhe se sa njih zhašt in dobro imé potegnejo, njih slabosti pokrivajo, jih sagovorjejo, in tudi sami s' voljo prenasahajo, ko bi ravno she tako soperni bili.

Ali morejo otrozi staršhe vselej sposhtovati?

Vselej, ker staršhi smiraj njih staršhi ostanejo, tedaj tudi dolshnost jih sposhtovati smiraj ostane.

Tobija je svojiga fina tako uzhil: „Moj sin! poslušhaj besede mojih ust, in ohrani jih

terdno v' svojim serzu. Kadar bo Bog mojo dušo vsel, pokoplji moje telo, in spofhtuj svojo mater vse dni nje shivljenja.“ Tob. 4, 2 — 5. To je mladi Tobija svesto spolnil, in dobri otrozi storé tudi she dandanafhni.

Kaj so otrozi savoljo spofhtovanja she svojim starshem dolshni?

1) Dolshni so jih tudi ljubiti.

Starshi so sa Bogam njih nar vezhi dobrotniki; oni otroke, slasti dokler so majhni, s' vsm preskerbé, in posebno matere tudi veliko s' njimi terpé, tako de se njih dobrota in ljubesen nikoli ne more sadošti poverniti. Egipťovski Joshef, in tudi Jesus sam je otrokam sgled, kako naj svoje starše ljubijo.

2) So dolshni starshem hvaleshni biti, sato ker so po njih nar vezh prejeli.

3) Starshem v' vseh rezhéh pokorni biti, zhe niso boshjim sapovedam in njih svelizhannju nasproti. „Otrozi, hodite pokorni starshem v' vseh rezhéh.“ Kolof. 3, 20.

„Moj fin! ohrani sapovedi svojiga ozheta, in ne sapusti postave svoje matere. Navesuj jih vedno na svoje serzé, in obeshaj jih na svoj vrat. Kodar bosh hodil, naj te sprémljejo, kadar bosh spal, naj te varujejo, in kadar se sbudish, imej s' njimi pogovor.“ Prip. 6, 20 — 22.

Sgled pokorshine daje Isak, ki je bil svojimu ozhetu Abrahamu v' vsm pokoren, zlo umoriti se bil dal ozhetu, de bi ga bil Bogu ofral. 1, Mos. 22. Egipťovski Joshef.

Kdaj ne smejo otrozi staršem pokorni biti?

Kadar bi jim starši kaj hudiga sapovedali; postavim, de naj blisnimu kako krivizo storé, de naj se slashejo i. t. d. sakaj zhlovek more Bogu vselej bolj, kakor ljudém pokoren biti. „Kdor ozheta in mater vezh ljubi kakor mene, mene ni vreden.“ Mat. 10, 37.

4) Se svojih staršev ne sramovati, zhe so tudi bolj niskiga in revniga stanu.

„Spomni se na ozheta in mater svojo, kadar v' frédi mogozhnih stojiš.“ Sir. 23, 18. Lep sgled da otrokam Joshef, ki je v' Egiptu prvi sa kraljem bil, se ni svojiga ozheta sramoval.

5) Staršem v' dušnih in telesnih potrebah pomagati. Bog pravi: „Moj sin! podpe-raj svojiga ozheta v' njegovi starosti, in ne shali ga, dokler shivi, persanesi mu, ako mu na pameti smankuje, in ne sanizhuj ga per svoji mozhi, sakaj usmilenje, ktero se ozhetu skashe, ne bo posabljeno, in sa persanesene prestopke tvoje matere ti bo dobro vernjeno. In ti boš v' pravizi poterjen, tudi na dan nadloge se bo na te spomin imel, in tvoji grehi se bodo stopili, kakor léd na sonzu.“ Sirah. 3, 14 — 17.

6) Sa starše moliti, de bi jim Bog dodelil, kar na duši in telesu potrebujejo, in zhe so še mertvi, de bi jih Bog, ako morebiti v' vizah terpé, k' sebi vsel v' svoje nebeshko kraljestvo.

7) Sadno voljo staršev tako spolniti, kakor so narozhili, in njih naukov nikoli posabiti,

Kako otrozi v' dušnih potrebah svojim staršem pomagajo?

Ako jih v' sopernostih in v' britkostih tolašijo; zhe jih, kadar kaj nevredniga nad njimi vidijo, s' spofhtovanjem lepo posvaré, in si vse persadenejo, de bi jih poboljšhali, in kadar jih v' bolesni s' svetimi sakramenti, in s' vso duhovno pomozhijo preskerbé.

Kako otrozi staršem v' telesnih potrebah na strani stojé?

Kadar jim v' pomanjkanji, v' starosti, ali v' bolesni, kolikor samorejo, pomagajo.

Kaj je v' zheterti sapovedi otrokam prepovedaniga?

V' zheterti sapovedi je otrokam prepovedano, svojim staršem nepokornim biti, s' njimi gerdo délati, jih sovrashiti, smerjati, sanizhevati, kleti, jih v' potrebah sapustiti, ali jim fhkodovati. Shaloften sgled nepokorniga otroka imamo nad Absolonam. 2. Kral. 15, 18. Nad Kamam, Noetovim finam. 1. Mos. 9.

Ali s. pismo ojstro od tazih otrok govori, kteri s' svojimi starshi gerdo delajo?

Ojstro govori. Bog pravi: „Preklet bodi, kteri ne spofhtuje svojiga ozheta in svoje matere.“ 3. Mos. 20, 9. „Kdor svojiga ozheta ali mater kolne, more smerti umreti.“ Pripov. 20, 15 — 16. „Kdor bo svojiga ozheta ali mater ydaril, ta more smerti umreti.“ 2. Mos. 21,

15. „Neumen fin je ozhetova shalost. Kdor ozheta shali in mater podi, je bres poshtenja in frezhe. Kteri kaj svojimu ozhetu in materi vsame, in pravi, de to ni greh, je ubijavzov tovarsh.“ Prip. 28, 24. „Okó tega, kteri ozheta saframuje, in porod svoje matere sanizhuje, naj od potokov krokarji iskljuvajo, in mlade postojne snedo.“ Prip. 30, 17. In Jesus sam pravi. „Kteri ozheta ali mater kolne, more smerti umreti.“ Mat. 15, 4.

Kako je Bog take hudobne otroke v' starim testamentu shtrafati sapovedal?

Bog je po Mojsefu sapovedal, de so mogli starshi take otroke pred sodnike peljati, jih savoljo terdovratnosti toshiti, in de jih je moglo ljudstvo s' kamnjam pobiti.

Kako morejo bratje in sestre, in shlahto med sabo shiveti?

Se morejo med sabo ljubiti, v' miru shiveti, eden drusimu radi storiti, kar je treba, se ne shaliti, ne samirljivi biti, eden drusiga pred greham varovati, in k' lepimu, bogabojezhimu shivlenju nagibati in opominjati. S. pismo pravi: „Pole, kako dobro, in kako veselo je, kadar bratje sastopno vkupej prebivajo.“ Psalm. 133, 1.

Lep sgled da Joshef, ki je s' svojimi bratji tako ljubesnjivo ravnal, kaki naj kershanški bratje in sestre med sabo bodo. Veliko lét je preteklo, ko ni svojih bratov vidil. In kadar jih je vidil, se je od veselja na glas jokal, in

ker ga niso posnali, jim je rekel: Jesti sim Joshef vašh brat, kteriga ste v' Egipt prodali. Nikar se ne bojte, in naj vam ne bo teshko, de ste me v' te kraje prodali, sakaj Bog me je pred vami savoljo vašhiga shivlenja v' Egipt poslal. Vse svoje bratje je kushnil, in per vsazim je jokal. In rekel jim je: Hitite v' Egipt priti, in perpeljite mi ozheta. Kadar jih je od sebe spustil, jim je djal: Nikar se po poti ne kregajte. 1. Mos. 45. Ravno tako lep sgled da Abraham v' sadershanji do Lota, svojiga striza.

Od dolshnost, ktere starshi do svojih otrok imajo.

Kaj so starshi svojim otrokam dolshni?

Sa dusho in telo svojih otrok svesto skerbeti.

Sato morejo 1) svoje otroke sa boshje, in sa vezhno svelizhanje stvarjene sposnati, ktere je Bog isrozhil, de bi jih lépo v' boshjim strahu redili, varovali, in jim v' nebefa pomagali.

2) Vse svoje otroke bres raslozhka ljubiti.

3) Jih v' pravi veri poduzhiti, in zhe sami niso sato, jih drusim poduzhiti dati; jih k' pridigam in h' kershanskim naukam svesto voditi, ali poshiljati. „Vera je is poslushanja poslushanje pa skosi Kristusovo besedo.“ Rim. 10, 17. „Imash sinove, poduzhi jih, in perpogni njih vrat od njih mladosti.“ Sir. 7, 25.

Tako je stari Tobija svojiga fina uzhil rekozh: „Spofhtuj svojo mater vse dni njeniga shivlenja; Boga imej smiraj pred ozhmi, in v' gréh nikar ne pervoli. Od svojiga premoshenja daj ubogim, in tako bo Bog tudi tebi usmiljen. Ako obilno imash; obilno daj, ako malo imash, tudi malo rad podeli. Vari se moj fin vse nezhiſtoſti. Napuha ne puſti v' miſlih ali v' beſedah goſpodariti, ſakaj napuh je ſazhétek vſiga hudiga. Delavzu bersh plazhilo daj. Kar nozhesh, de kdo tebi ſtori, nikar tudi ti njemu ne ſtori. Iſhi vſelej ſveta per modrim. Vſaki zhaſ hvali Boga, in proſi ga, de tvoje déla obrazha. Mi fizer revno shivimo, pa veliko dobriga bomo imeli, ako ſe bomo Boga bali.“ Tob. 4.

4) Svoje otroke v' ſtrahu boſhjim isrediti, jih od perve mladosti tako voditi, de bodo greh ſovrashili, in ſe ga varovali; dobro pa ljubili, in s' veſeljami delali, radi molili, in radi v' zerkev hodili.

Mati ſedmih makabejſkih bratov je ſtarſham v' ſgled, ker jih je vſih ſedem v' takſhnim boſhjim ſtrahu ſredila, de ſo boſhjo poſtavo tako mozhno ljubili, in greh ſovrashili, de ſo raji martre terpeli, in shivljenje ſgubili, kakor boſhjo ſapoved prelomili, in greh ſtorili. 2. Mak. 7.

5) Morejo otroke pred vſim pohujſhanjem varovati, jim ne dati v' ſlabe perloſhnoſti in tovarſhije hoditi, in jim s' lepim bogabojezhim shivlenjem kaſati, kako morejo shiveti, de bodo vezhno ſvelizhani.

„Kteri bo pa pohujšhal eniga od letéh majhnih, kteri v' mene verujejo, temu bi bilo boljshi, de se obesi na njegov vrat malinski kamen, in se vtopi v' globozhino morja.“ Mat. 18, 6.

6) Morejo otroke s' ljubesnijo svariti in shtrafovati, in kadar se poboljšhajo, jim spet dobri biti.

Sveto písmo pravi: „Komur se shibe shkoda sdi, sovrashi svojiga sina, kteri ga pa ljubi, ga vedno strahuje.“ Prip. 13, 24. „Gladi sina, in te bo strahoval, igrej se s' njim, in te bo shalil. Nikar ga v' mladosti njegovi volji ne prepusti, in nikar v' nemar ne pusti, kar si umišhlja. Perpoguj njegov vrat v' mladosti, in tepi ga s' shibo, dokler je otrok, de ne postane terdovraten, in tebi nepokoren, in de te ne bo serze bolelo.“ Sir. 30, 4 — 11.

„Nikar otroku tepenja ne odtegni, sakaj ako bošh s' shibo udaril, ne bo umerl. Ti bošh njega s' shibo udaril, in njegovo dušo od pekla réfhil.“ Prip. 23, 13 — 14.

Kakor je ozhe svojiga sgubljeniga pa poboljšhaniga sina s' ljubesnijo sprejel, tako morejo tudi starshi svojiga poboljšhaniga otroka s' ljubesnijo sprejeti.

7) Ne smejo otrók drashiti in v' gréh napeljevati. „Ozhetje, nikar ne drashite svojih otrók k' serdu, de jim serze ne upade.“ Kolof. 3, 21.

8) Sa otroke moliti, de bi jih Bog v' svoji milosti ohranil, in jih na dušhi in na telesu poshegnal. Job, pové s. pismo, je molil sa svoje otroke rekozh, Moji finovi so more biti gréshili, in Boga v' svojih serzih rasshalili: in sato je Bogu vsaki dan ofre daroval. Job. 1, 5.

Kdaj so starshi posebno sa svoje otroke moliti dolshni?

Posebno takrat, kadar vidiyo, de flabi postajejo, in kolikor bolj so v' nevarnosti, tolikanj bolj morejo sa nje k' Bogu sdihovati, de bi se spreobernili; ker svarjenje samo bres molitve she ni sadošti, ker le od Boga vsaki dober dar pride.

S. Monika je sa svojiga fina Avgufhtina smiraj fkerbela in molila, in she posebno takrat, ko je bil sazhel pregresfno shiveti. Ona je veliko lét sa-nj molila, in Bog je bil njeno proshnjo uslisfal, in Avgufhtina spreobernil.

Kako so dolshni starshi sa telo svojih otrok fkerbeti?

Dolshni so sa shivesh in druge potrébe, in sa sdravje telefa svojih otrok fkerbeti; jih delati, in druge dobre rezhi uzhati, ali drusim uzhati dati; jih pred lenobo yarovati, in jim v' kaki stan pomagati, de bodo samogli sami sebe poshteno preshiveti.

Kakshno plazhilo bodo starshi prejeli, zhe svoje dolshnosti do otrok svesto in savoljo Boga spolnijo?

Taki starshi imajo: 1) per svojih otrokih

she tukaj na tem svetu veliko veselje, ker vidi-
jo ali slišijo, de njih otrozi po rešnici shivé.
2) Dobé pomozh od njih. 3) Bodo vezhno pla-
zhilo v' nebesih prejeli, ker bodo Bogu svoje
otroke oddali. „Shena bo pa szelizhana skosi
porode otrok, ako bo ostala v' veri, ljubesni,
svetosti in zhednosti.“ 1. Tim. 2, 15.

*Kaj pa takih staršev zhaka, kteri dolsh-
nost proti svojim otrokam ne spolnijo?*

Takih staršev zhaka zhasna in vezhna ne-
frezha in shalošt. „Ako pa kdo sa svoje, in sla-
sti sa domazhe skerbī nima, je véro satajil, in
je hujshi kakor nevernik.“ 1. Tim. 5, 8.

*Kakshne dolshnost imajo irofi ali ofkerbni-
ki, in batři do sapushenih otrok?*

Po smerti staršev tište ko starshi, to je, sa
njih dušho in telo, kolikor jim je mogozhe
skerbeti.

*Sadene zheterta sapoved sunaj otrok in star-
šev tudi druge ljudi?*

Zheterta sapoved sadene tudi vse podlosh-
ne, in vse njih duhovske in deshelske gospo-
ske, ravno tudi vse uzhenike, in tudi vse tište
ljudi, ktere gré savoljo starosti in njih vikshi-
ga stanu sposhtovati.

Od dolshnost kristjanov do duhovnov.

Kaj so kristjani duhovnam dolshni?

Kristjani so dolshni jih sposhtovati, ljubiti,

jim v' vsih duhovnih rezhéh pokorni biti, sa njih moliti, in sa potrebni shivesh skerbeti.

Sakaj so kristjani dolshni duhovne shposhtovati?

Sato, ker so duhovni Jesufovi namestniki, delivzi boshjih skrivnost in svetih sakramentov, in fredniki med Jesufam in ljudstvom.

„Is ze le dushe ljubi svojiga Boga, in njegove duhovne shposhtuj.“ Sir. 7, 33. Jesuf pravi: „Kdor val sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. Maslniki, kateri dobro vodijo, naj bojo v' dvojni zhashti dershani, slasti kateri delajo v' besedi in v' poduzhenji. 1. Tim. 5. 17.

Koga kristjani zhashtë, kader maslnike shposhtujejo?

Jesufa samiga, kteriga poslani in namestniki so. Satorej pravi Jesuf: Kdor val sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. „Namest Kristusa smo k' vam poslani.“ 2. Kor. 5, 20.

Kako kashejo kristjani shposhtovanje proti duhovnim?

Zhe s' njimi vselej kakor s' boshjimi namestniki ponishno govore, jih v' prizho drusih s' zhashtjo v' mislih imajo; se sa duhovski stan soper sanizhvavze poshenejo, zhe po njih opominovanji radi store, in s' njimi v' miru shive.

Sakaj so kristjani dolshni duhovne ljubiti?

Sato, ker duhovni sa njih svelizhanje skerbé, in ker so Kristusovi namestniki.

Kako kristjani ljubesen proti duhovnim škashejo?

Nar bolj s' pokorshino, zhe tako vse storé, kakor jih duhovni uzhé.

Sakaj so kristjani svojim duhovnim pastirjem pokorshino dolshni?

Sato, ker so duhovni pastirji Kristusovi namestniki, ker ne govoré v' svojim ampak v' Kristusovim imenu, in ker jim je to, kar jih uzhé, k' svelizhanju potrebno. „Kdor vas poslušha, mene poslušha, in kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. „Kdor vas sprejme, tega sprejme, kateri je mene poslal.“ Mat. 10, 40.

Kako kashejo kristjani pokorshino proti svojim duhovnim pastirjem?

Zhe so jim radi pokorni, in si vse persadenejo, de bi jim s' pokorshino njih flushbo veselostorili. S. apostel Pavl pravi: „Pokorni bodite svojim vishim, in bodite jim podloshni, sakaj oni zhujejo, kakor taki, kateri bodo sa vashe dushe odgovor dajali, de to s' veseljem storé ne sdihovaje, sakaj to sa vas ni dobro.“ Hebr. 13, 17.

Sakaj so kristjani sa duhovne pastirje moliti dolshni?

Sato, de bi jih Bog rasvetlil, de bi jih vselej prav in tako uzhili, de bi svelizbani bili. S. Pavl sam se je vernim v' molitev perporozhal rekozh: „Prosim vas skosi Gospoda nash-

ga Jesufa Kristusa, de meni pomagata v' svojih molitvah sa me k' Bogu." Rim. 15, 30.

Sakaj so kristjani dolshni svoje duhovne pastirje preshiveti?

Sato, de duhovni s' zhasnimi skerbmi niso smotljeni, in de so loshej perpravljeni ljudém v' dušhnih rezhéh pomagati. Jesus to sam verim perporozha, ker pravi, de je vsaki delavz svoje jedi vreden. Mat. 10, 10. Ravno tako tudi s. Pavl goveri. „Ako smo vam duhovne rezhi sejali, je kaj velikiga, de vashe telesno shanjemo? — Ne veste, de kateri v' svetishu flushbo opravljajo, tudi od téga, kar je od svetisha, jedo, in kateri altarju flushijo, se s' altarjam delé? Tako je tudi Gospod tém, kateri evangeli osnanujejo ukasal, od evangelja shiveti.“ 1 Kor. 6, 11 — 15.

Od dolshnost do Zefarja in drugih deshelfkih gospófk.

Je deshelfka gospofka potrebna?

Gospofka je savoljo hudobnih in nepokojnih ljudi, savoljo pravize, savoljo sunajnega miru in frezhe vsiga zhloveshkiga rodu filno potrebna. „Oblastnik je na mesti Boga tebi k' dobrim. Ako bosh pa hudo delal, boj se; sakaj ne nosi sahtonj mezha, sakaj boshji hlapez je on, mashevaviz k' strahovanju tega, kateri hudo stori.“ Rim. 13, 4.

Od koga ima deshelska gosposka oblast?

Od samiga Boga. „Ni oblasti od drugod kakor od Boga, ktera pa je, je od Boga postavljena.“ Rim. 13, 1. To je tudi Jesus povedal pred Pilatusham rekozh: „Ti bi nobene oblasti zhes me ne imel, ako bi ti ne bilo od sgorej dano.“ Jan. 19, 12.

Kaj smo dolshni zesarju in drusim od nje-ga postavljenim gosposkam?

Smu jih dolshni sposhtevati, tode ne s' perlisnjenim jesikam, ampak is serza kakor boshje namestnike in flushabnike. Rim. 13, 4.

Greh je od gosposke slabo misliti, jo slabo soditi, nje slabosti rasglasovati, jo kleti in ji hudo voshiti. S. pismo naf opominja, de se she k' takim, kteri gosposke ne sposhtujejo, predrushiti ne smemo, ker pravi: „Moj sin! boj se Boga in kralja, in ne perdrushi se k' njih sanizhevačam.“ Prip. 24, 21. In Bog je she skosi Mojsefa prepovedal, de se sodniki opravljati ne smejo, kteri so namest Boga. 2. Mos. 22, 28.

Kako kashemo gosposkam sposhtovanje?

Kadar s' njimi ponishno govorimo, kadar jih v' prizho drusih, s' zhaštjo v' mislih imamo, in tudi ne perpuštimo, de bi drugi od njih sanizhljivo govorili.

Kaj so she vezh kristjani gosposkam dolshni?

1) Jim v' vsm pokorni biti, kar ni zhes boshjo sapoved. „Bodite vsaki zhloveshki stvari

podloshni, (*pravi f. Peter*) savoljo Boga, ali kralju, kakor nar višhimu, ali vojvodam, kakor od njega poslanim, sakaj tako je volja boshja.“ 1. List. 2, 13 — 15. „Vfaki zhlovek bodi vikshi oblasti podloshen, sakaj ni oblasti od drugod, kakor od Boga, ktera pa je, je od Boga poslana.“ Rim. 13, 1.

2) Morejo kristjani svojim gosposkam davke dajati. To nam Kristuf sam sapove rekozh: „Dajte zesarju, kar je zesarjeviga.“ Luk. 20, 25. S. Pavl pravi: „Dajte tedaj všim, kar jim gré, komur davk, davk, komur zol, zol.“ Rim. 13, 7. Jesuf je tudi sam davk dal sa se in sa f. Petra, defi je bil Sin boshji, in kralj vsih kraljev. Mat. 17, 23 — 26.

3) Sa gosposke moliti, de bi jim Bog sdravje in shivljenje ohranil, de bi jim mozh in modrost dodelil, de bi svoje podloshne po boshji volji vodili. „Profim te nar préd, de se storé proshnje, molitve, perporozhenje, sahvalenje sa vse ljudi, sa kralje in vso gosposhino, de bi mirno in pokorno shiveli v' vfi brumnosti in zhistosti.“ 1. Tim. 2, 1 — 2.

Pervi kristjani so per vfaki boshji flushbi sa kralje in sa gosposke molili, defi so ravno sovrashniki Jesufovi in njegove f. vere bili. Mati katolska zerkev she prezej od perviga sazhetka per vfaki f. mashi pred povsdigovanjem sa papesha, sa shkosa in sa zesarja ali kralja spomin stori, in to se she v' posebnih molitvah veliki petek per odgernjenji krisha sgoti.

Je greh se zhes gosposko puntati?

Greh je se zhes gosposko puntati, sakaj kteri se oblaſti ſoperſtavi, ſe volji boſhji ſoperſtavi, in kteri ſe ſoperſtavijo, ſami ſebi pogublenje nakoplujejo. Rim. 23, 2.

Je kriſtjan dolſhan gosposki rasodeti, zhe bi vedil, de ſe kdo zhes gosposko ſpuntati ho-zhe?

Dolſhan je to ſtoriti, ſato de ſe pregrehe in neſrezhe odvernejo.

Kaj je kriſtjanu ſtoriti, zhe bi mu gosposka kaj taziga ſapovedala, kar je zhes boſhjo ſapoved?

Kaj taziga nikoli ne ſmé ſtoriti, zhe bi ſa- voljo tega tudi ſhivljenje ſgubiti mogel; punta- ti ſe pa vender nikoli ni perpuſheno. Pervi kriſtjani ſo tudi ajdovſke zefarje in kralje ſpoſh- tovali, in ſo jim bili v' vſih rezhéh pokorni, ktere niſo bile zhes boſhje ſapovedi; kadar ſo jim pa malike moliti, in jim ofrovati ſapove- dovali, ſo raji kri prelili, kakor pa de bi jim bili pokorni.

Ali more zhlovek tudi hudobni gosposki po- koren biti?

Tudi, ſato ker ima vſaka gosposka po be- ſedah ſ. piſma ſvojo oblaſt od Boga. Jeſuf je bil krivizhnimu ſodniku pokoren, in ſizer po- koren do ſmerti.

Od dolshnost poslov.

Kakoshne dolshnosti imajo posli do svojih gospodarjev in gospodinj?

1) Jih morejo sposhtovati savoljo oblasti, ki jo od Boga zhes nje imajo.

2) Jim v' vsih rezhéh, ktere niso boshjim sapovedam nasproti, pokorni biti. „Vi hlapzi, (pravi *s. Pavl*) bodite pokorni svojim telesnim gospodarjem s' straham in trepetanjem v' prepróshini svojiga serza, kakor Kristusu. In nikar ne flushite na oko, (*k' videsu*) kakor de bi hotli ljudém dopasti, ampak kakor hlapzi Kristusovi, storite boshjo voljo is serza radi, in flushite s' dobro voljo, kakor gospodu in ne kakor zhlovekam.“ Efes. 6, 6 — 7.

3) Jim svesti biti, to je pridno delati, zhe jih gospodar vidi ali ne; gospodarjev ne poshkodovati, ali jim kaj vseti, bodi sa se ali sa druge, in tudi ne perpuštiti, de bi jim kdo drugi shkodo delál, in de morejo s' gospodarjevim blagam ravno tako skerbno ravnati, kakor s' svojim.

Lép sgled dobrih poslov je nam Eliezer Abrahamov hlapez; Jakop, ko je per Labanu flushil; Egiptovski Joshef. 1. Mos. 24, 31 — 39. Evangelski hlapzi, kteri bi bili radi luliko is med psfenize ispleli. Mat. 13, 27.

4) Morejo molzhezhi biti, in tega, kar se v' hishi sgodi, ne okoli rasnashati. Sgled

molzhezhiga posla je nam Juditna dékla. Judith. 10.

5) Morejo sheleti s' svojim délam bolj Bogu kakor gospodarju dopasti, in si smiraj vezh sa vezhno, kakor sa zhasno shivljenje persadevati.

Kakshni morejo posli med sabo biti?

- 1) Morejo eden drusiga ljubiti.
- 2) Eden drusimu per délu pomagati.
- 3) Eden drusiga k' dobrimu opominjevati.
- 4) Eden drusiga slabosti in pregreslike s' voljo prenashati.

5) Med sabo v' miru shiveti.

6) Se ne smejo med sabo sovrashiti, eden drusimu nevozhljivi biti, se ne eden na drusiga jesiti, eden drusimu nagajati, ne eden drusiga zherniti, in opravljeni.

Kaj je poslu storiti, kadar vidi, de otrozi ali pa drugi posli gospodarju shkodo delajo?

Dober posel more take s' ljubesnijo posvariti, zhe pa svarjenje nizh ne pomaga, gospodarju povedati. Ravno to se more tudi takrat sgoditi, zhe od kteriga kaj pregreshniga vé, fizer je ptujiga gréha deleshen.

Od dolshnost gosposke in gospodarjev do njih podloshnih.

Kaj so gosposke in vikshi svojim podloshnim dolshni?

Gosposke in vikshi so svojim podloshnim vezh dél vse to dolshni, kar starshi svojim o-

trokam; posebno pa de sa njih dufhne in telefne potrebe fkerbé, de jih per pravi véri ohranijo, pravizo med njimi delajo, in krivize od njih odvrazhajo.

S. písmo pravi: „Zhes te, kateri podloshne imajo, bo nar ojštrejšhi sodba, ker Bog ne bo na nikogar obras gledal, tudi se ne od nikogar visokosti bal, ker je majhniga in velikiga stvaril, in sa vse enako fkerbi. Ali bolj mozhnih mozhnejshi terplenje zhaka.“ Buk. mod. 6, 6 — 9.

Kaj so gospodarji svojim poslam dolshni?

1) So dolshni fkerbeti, de so posli v' veri dobro poduzheni. „Kdor sa domazhe ne fkerbi, je véro satajil, in je hujshi, kakor nevernik.“ 1. Tim. 5, 8.

2) Jim s' lastnim sadershanjem lépe sglede dajati, in jih, kadar so nerodni, svariti, in jih od hudiga odvrazhati.

3) Jih ne sméjo zhes mozh s' délam obkladati, pa tudi ne bres déla pufhati.

4) Jim morejo tudi pozhitek dati, posebno ob prasniki.

5) Jim morejo potreben shivesh dajati, in jih tudi v' bolesni s' vřim, kar potrebujejo pre-fkerbéti, in jim k' sdravju pomagati.

6) Jih morejo ob sgovorjenim zhafu poshteno plazhati.

7) Ne smejo tazih poslov, kateri so jim v' mladosti svesto flushili, v' starosti sapustiti.

Kako se morejo uzhenzi do svojih uzhenikov sadershati?

Uzhenzi morejo svoje uzhenike ljubiti, jih sposhtovati, se jim poduzhljive skasati, jim pokorni in hvaleshni biti.

Kako se otrozi in mladi ljudje vezhkrat nad starimi ljudmi pregreshé?

Se pregreshé, zhe jih sanizhujejo, sasmehujejo, jih savoljo kakih slabost saframujejo, in jim primke dajejo.

Na kaj bi se mogli otrozi spomniti, de bi starih ljudi ne saframovali?

Spomniti bi se mogli na strasno pergodbo tistih otrok v' starim testamentu, kateri so stariga preroka Eliseja, kader je v' mestu Betel shel, savoljo njegove pleshafte glave saframovali, ker so vpili: Plesfiz pridi gori, plesfiz pridi gori! Elisej se osre, in v' imenu Gospoda te otroke sakolne. Bog spolni per ti prizhi njegovo pravizhno kletuv, in kar prideta dva medveda is gojsda in rastergata dva in shtirde-fét téh rasujsdanih otrok. 4. Kralj. 2. Tukaj pokashe Bog, kako je to njemu soperno, zhe kdo stare ljudi saframuje. Otrozi! varite se tega gréha, de vas Bog ne bo vezhno shtrasal.

V. Sapoved.

Kaj je v' peti sapovedi prepovedaniga?

Je prepovedano sebi ali drusim shivljenje vseti, ali sebe ali druge na shivljenju poshkodvati.

Kdo je zhloveku telo dal?

Bog mu ga je dal, in sato je tudi njegovo. 1. Kor. 6, 13.

Sakaj je Bog zhloveku telo dal?

Sato, de bi si s' njim vezhno shivljenje saflushil.

Kakshne dolshnosti imamo do svojiga telefa in do svojiga shivljenja?

1) Svoje telo varovati, de se ne poshkoduje, ker je velik dar boshji.

2) Skerbeti, de se per shivljenji ohranimo. Ravno sato je pridno delati potreba, de si potreben shivesh in obleko saflushimo.

3) Moremo sa sdravje skerbeti, in sato moremo v' jedi in v' pijazhi smerni biti.

Smé zhlovek sebe umoriti?

Tega ne smé, ker ni gospodar svojiga shivljenja, ampak je le Bog, kteri mu ga vsame, kadar hozhe.

Ali tak, ki sebe umori, velik gréh stori?

Tak neisrezheno velik gréh stori, kteri mu ne more odpushten biti, sato ker se, zhe se umori, nizh vezh spreoberniti in spokoriti, in torej tudi svelizhati ne more. Katolshka zerkev tazih na shegnano pokapalishe pokopati ne pusti.

Smé zhlovek svoje shivljenje v' nevarnost postaviti?

Bres file in potrebe nikoli ne.

Kdaj ga vender smé v' nevarnost postaviti?

1) Kadar bi gresihiti ali véro satajiti mogél. Kristuf pravi: „Kdor bo shivljenje ohranil savoljo mene, bo vezhniga sgubil. Kdor ga bo pa savoljo mene sgubil, bo vezhniga dobil.

Egiptovski Joshef, Eleazar, devedeset lét stari starzhek 2. Mak. 6, 18 — 31, in tolkanj marternikov in deviz ob prvih zhasih kersthanstva so nam sgled, de so raji svoje shivljenje v' nevarnost in v' smert dali, kakor de bili Boga rasshalili.

2) Is ljubesni do blishniga; postavim v' kushnih in nevarnih bolesnih bolnikam postrezhi, ali blishnimu is kake nevarnosti pomagati. To de v' tazih okolshinah se je potreba vender pametno, ne pa predersno sadershati.

3) Kadar zhloveka dolshnosti stanu veshejo, de se k' pridu blishniga v' nevarnost postaviti more; kakor duhovni, sdravniki in soldatje.

Smé kdo sebi smert sheleti?

Zhe si zhlovek smert is nepoterpeshljivosti sheli, ker ni nizh vezh per volji teshav in britkost na svetu terpeti, je gréh; zhe si pa smert le sato voshi, de bi grehu konz storil, de bi is vsih pregresnih nevarnost in perloshnost réshen bil, de bi vezh Boga ne shalil, in she kmalo per Bogu bil, je hvale vredno. S. Pavl si je tako smert shelil, ker je rekel: „Kristuf je moje shivljenje, in smert dobizhek; shelim rasvesan in s' Kristufam biti.“ Filip. 1, 21.

Smé zhlovek sebi na sdravju shkodovati?

Tudi ne, ker je svoje sdravje ravno tako, kakor shivljenje varovati dolshan.

Kteri si na sdravji shkodvajo?

1) Taki, ki si na svojim truplu kake rane napravijo, ali s he zlo kak ud odsekajo; postavim, de bi soldatje ne bili.

2) Kteri se per délu perfiliijo.

3) Kteri bres mére jedo in pijo, in posebno, zhe kake take jedi jédo, od kterih vedo, de jim shkodvajo.

4) Kteri se prevezh jesé, shalujeje, in kteri rasujsdano shivé, ali kaj drusiga taziga sdravju shkodljiviga pozhnó.

5) Kteri se v' bolesni nobenih sdravil poslushiti nozhijo, ako ravno bi to lohka storili.

Kaj je v' peti sapovedi prepovedaniga, kar blishniga sadene?

Prepovedano je blishniga umoriti, ali ga na sdravji poshkodovati.

Je velik gréh blishniga umoriti?

To je strashno velik gréh, kar nam sam Bog rasodene. „Kaj si storil, (rezhe Bog Kajnu) glaf kervi tvojiga brata Abelna vpije k' meni od semlje. Sdaj bosh preklét. 1. Mos. 4, 10 — 11. In Noetu Bog rezhe: „Kdorkoli bo zhlovefhko kri prelil, téga kri bo prelita, sakaj zhlovek je po boshji podobi stvarjen.“ 1. Mos. 9, 6. „Ali ne veste, de nima nobeden

vbijavez obstojezhiga shivljenja v' sebi." 1. Jan. 3, 15. In s. Pavl pravi, de vbijaviz ne bo nebeshkiga kraljestva dosegel.

Ali se le vbijavzi soper peto sapoved pregreshé?

Ne le samo taki, kateri blishnimu shivljenje vsamejo, ampak tudi tisti se pregreshé zhes to sapoved, kateri kaj taziga svetujejo, kateri blishniga umoriti ukashejo ali pomagajo, in tudi taki, kateri blishniga tako pretepejo, sunejo ali udarijo, de sato sboli, ali zelo umerje.

Kaj je vbijavez in vsak tisti, kateri blishniga na truplu poshkoduje, storiti dolshan?

Tak more ojštro pokoro delati, in tudi blishnimu po svoji mozhi vso shkodo poverniti, mu sdravila plazhati, in tudi vse poverniti, kar je v' bolesni samudil.

Kteri se she soper peto sapoved pregreshé, kar blishniga sadene?

Tudi tisti, kateri blishniga umoriti shelé, in kateri mu v' serzu smert shelé.

Smé vikshi oblast hudodelnike moriti?

Vikshi oblast smé hudodelnike moriti. S. Pavl pravi: „Oblastnik je na méstu Boga tebi k' dobrimu. Ako bosh pa hudo delal, boj se, sakaj ne nosi saštonj mezha, sakaj boshji hlapez je on; mashevaviz k' strahovanju tega, kateri hudo stori.“ Rim. 13, 4.

Kaj je s'he vezh v' peti sapovedi prepovedaniga?

V' peti sapovedi je tudi jesa, nevošljivost, sovrashtvo, pohujshanje, in vsako shalenje blishniga prepovedano.

Kaj je pohujshanje?

Pohujshanje je vsako tako govorjenje, djanje ali sadershanje, ktero blishniga v' gréh napeljuje.

Je zhloveku mogozhe se vsiga poñujshanja proti blishnimu obvarovati?

Takiga pohujshanja se obvarovati ne more, kteriga si blishni sam is kake dobre rezhi, ki jo storimo, vsame. Tako, postavim, so se hudobni Judje nad nar lepshimi Kristusovimi déli pohujshali. Tako pohujshanje ni dano, ampak le vseto.

Ali se je tazih rezhi varovati potreba, od kterih vémo, de se bodo ljudje nad njimi pohujshali?

Zhe so leté rezhi potrebne in dobre, jih opushtati ne smemo. Kristuf je ob sabotih bolnike osdravljaj, desiravno so se Judje nad tém pohujshali.

Kaj nam je takrat storiti, ko vidimo, de se blishni is slabosti ali nevednosti nad kakim nashim dobrim délam pohujsha?

Taziga je potreba od tega dobriga déla poduzhiti in preprizhati, ali pa se ga, zhe po-

sebnó potrebnó ni, popolnóma sdershati. Tako je s. Pavl storil, ker pravi: „Ako jéd mojiga brata pohujsha, ne bom mesa jédel na veko-maj, de svojiga brata ne pohujsham.“ 1. Kor. 8. 13. Tako kristjan! bi tudi ti marš kaj storiti smel, pa zhe bi se nad tém tvoj blishni spod-tikoval, raji nikar ne stori.

Kteriga pohujshanja se moremo vselej sder-shati?

Daniga pohujshanja, to je taziga, ki se s' nerodnimi besedami, ali s' kakim pregresnim sadershanjem da, od kar se dobro vé, de je blishnimu k' spodtikleju in napelovanju v' greh.

Je velik gréh druge pohujshati?

To je velik greh, kakor naš Kristus uzhi rekozh: „Kteri bo pa pohujshal kteriga letih malih, ki v' mene verujejo, temu bi bilo boljshi, de bi se mu malenski kamen na vrat obesil, in se potopil v' globozhino morja. Gorje svétu savoljo pohujshanja. Pohujshanje fizer more priti, ali vender gorje tistimu zhloveku, po kterim pohujshanje pride.“ Mat. 18, 6 — 10.

Sakaj je pohujshanje tako velik gréh?

Sato, ker Bog hozhe, de bi se vsi ljudje svelizhali, tisti pa, kteri blishniga pohujsha, blishnimu v' pogublenje pomagá.

Pohujshliviz, kteri blishniga v' kak greh sapelje, mu skosi to nedolshnost, boshjo gnado, mir vesti in nebesško kraljestvo odvsame. In kako ne bo pohujshanje velika pregréha, ker

je Kristus tolkanj terpel, in tudi kri prelil, de je naš is sushnosti hudizhove refhil, pohujshliviz pa zhloveka spet, tako rekozh, is Kristusovih rok isterga, in ga hudizhu isda! Kaj more biti hujshiga, kakor je to.

Kaj je takimu storiti, kteri je koga pohujshal?

Tak more storjeno pohujshanje, kolikor mu je mogozhe, popraviti.

Kako zhlovek storjeno pohujshanje popravi?

De zhlovek storjeno pohujshanje, zhe tudi ne popolnoma, vsaj nekoljko popravi:

1) More vse to opustiti, se od vsiga tistiga lozhiti, nad zhémur so se ljudje pohujshali, zhe bi bilo zhloveku tudi she tako teshko; in more s' vsm svojim djanjem in nehanjem pokasati, de ni nizh vezh tak, kakor je bil, in de mu je savoljo storjeniga pohujshanja mozno shal.

2) More pohujshane poduzhiti, de naj nikar tako ne shivé, kakor so pred nad njim vidili.

3) More tudi Boga profiti, de bi vsm tistim, kteri so se nad njim pohujshali, gnado spreobernenja dodelil.

S. Peter je bil Jesufa v' prizho drusih sajil, sato ga je pa tudi potlej pred drusimi s' toliko gorezhofstjo sposnal. S. Pavl je préd zerkev boshjo preganjal, in sato si je potlej tolkanj persadjal, de bi bil vse k' Jesufovi véri

spreobernal. Ozhitna greschniza v' f. Evangelii je ozhitno s' jokam ljudém na snanje dajala, de svoje hudobije obshaluje.

Kaj je v' peti sapovedi sapovedaniga?

Je sapovedano: 1) mir in spravo s' vsimi tudi s' takimi imeti, kateri so nas rasshalili. „Ako je mogozhe, imajte mir s' vsimi ljudmi, kar je per vas. Ne delajte si sami pravize preljubi, ampak dajte prostor jesi, sakaj pisano je: Meni gré mashovanje, jest bom vernil, rezhe Gospod. Ampak ako bo tvoj sovrashnik lazhen, daj mu jesti, ako je shejin, daj mu piti, sakaj ako to storish, bofh sherjavzo na njegovo glavo nosil.“ Rim 12, 18 — 20.

2) Vsim dobre sglede dajati. „Naj svéti vafha luzh pred ljudmi, de vafhe dobre déla vidijo, in zhashtë Ozheta, kateri je v' nebesih.“ Mat. 5, 16.

3) Blishnimu duhovne in telefne dobrote deliti. „Vi pa bratje! ne utrudite se dobro délati. 2. Tefal. 3, 13,

VI. S a p o v e d.

Kaj je v' shesti sapovedi prepovedaniga?

V' shesti sapovedi so prepovedane nezhiste, dela, vse nezhisto obnashanje, nezhiste besede, radovoljno dopadajenje in pervolenje v' nezhiste misli in shelje, in vse, karkoli v' nezhistost nape-ljuje. „Déla mesa pa so snane, in te so: presheh-tvo; negnusnost, nesframnost, nezhistost. Od tazih dél

vam naprej povém, kakor sim vam préd povedal, de kateri take rezhi delajo, ne bojo boshjiga kraljestva dosegli.“ Galazh. 5, 19 — 21. Kurbanje pa, in vsa nezhistost naj se med vami she zlo ne imenuje, ali norške ali gerde bese-de naj is vasih ust nikoli ne pridejo.“ Efes. 5, 4 — 5.

Se je gréha nezhistosti slo bati?

Prav slo se ga je treba bati sato, ker zhlovek grosno lohka va-nj pride, in ga filno teshko opusti. „Pregrehe njegove mladosti bodo njegove kosti napolnile in v' prahi s' njim pozhi-vale.“ Job. 20, 11.

Ali je nezhistost velika in slo ostudna pregreha?

Velika in slo ostudna pregreha je nezhistost, ker kristjan per s. kerstu Kristusov ud in tempel s. Duha postane, in ni le samo po du-shi, ampak tudi po truplu Bogu posvezhen.

Sato pravi s. apostel Pavl, de nezhistost se she med kristjani imenovati ne smé, kakor se svetim spodobi, in de nezhistniki ne bodo nikoli v' nebesa prishli. Ravno tako se tudi is shtrafeng, s' kterimi je Bog nezhistnike shtrafoval, lohka sklene, kako Bog leto hudobijo sovrashi. Potop je bil po sprizhovanji s. pisma shtrafenga nezhistosti. Sodoma, Gomora, in dve druge mesta so bile savoljo nezhistosti s' vsimi svojimi prebivavzi s' nebeshkim ognjem pokonzhane. In s. apostel Juda pravi, de so le-te mesta sgled terpljenja v' vezhnim ognji po-

stale: „Kakor Sodoma in Gomora in blisne mesta, ktere so ravno tako nesramno delale, in se pezhale s' drugim mesam, so sgled postale terpljenja v' vezhnim ongnji.“ Juda 7.

Ko se je bilo Israelsko ljudstvo s' Moabitskimi hzherami pregreshilo, je Bog Mojsefu sapovedal, vse tiste, ki so se bili pregreshili, na galge proti sonzu obešiti, in tako je bilo na enkrat shtir in dvajset taushent pomorjenih. 4. Mos. 25, 4 — 9. David je svojo pregreho sposnal, jo objokoval in se savoljo nje oistro pokoril, gréh mu je bil odpushten, vendar je savoljo njega velike zhasne shtrasenge terpel. Kako se bo pa she le takim godilo, kateri nobene pokore ne delajo!

So nespodobne misli in shelje vselej gréh?

Takrat niso greh, kadar si jih zhlovek ni sam kriv, in jih, zhe se mu v' glavo filijo, odganja. Greh so pa vselej takrat, kadar jih je zhlovek sam kriv, kadar si nizh ne persadeva, de bi si jih is glave isbil, ali zhe she zlo dopadajenje nad njimi ima. „Povém vam, de vsaki, kateri sheno pogleda, de je posheli, je she s' njo v' serzu preshehteval, pravi Kristus.“ Mat. 5, 28.

Kaj v' nezhistost napeljuje?

V' nezhistost napeljuje nezheémerna in nesramna nosha, prevsetnost, lenoba, poshreshnost v' jedi in v' pijazhi, pléf, preprijasno pezhanje s' drusim spolam, rasujsdani pogledi, posluhanje gerdihi pogovorov in pésem, in branje

neframnih bukev. „Glej to je bila pregreha Sodome tvoje sestre: napuh, kruha fitost in obilnost, in nje in njenih hzhera shivljenje bres déla.“ Ezech. 16, 49.

Kaj isvira vezhi dél is nezhistiga gréha?

1) Posabljenje Boga, 2) slepota uma, 3) oterpnjenost serza, 4) vzhasi odstóp od vére, kakor imamo shalošten sgled nad kraljem Salomonam, 5) nevarne in ostudne bolesni, in tudi vezhkrat presgodno smert. „Kdor se s' kurbami pezha, bo nesramen, on bo delesh strohlivosti in zherov, bo k' velikim sgledu postavljen, in njegova dusha bo is shtevila shivih vershena.“ Sirah. 19, 3.

6) Savoljo lete pregrehe so bile she vezhkrat zele deshele, mesta in narodi od Boga shtrafani.

Sakaj je v' leté sapovedi, kakor f. pismo govori, posebno presheshtvo prepovedano?

Sato, ker tiste perphone, ktere sakon prelomijo, sraven ostudne pregrehe nezhistosti, tudi pregreho krivize dopernesejo.

Kaj je v' shesti sapovedi sapovedaniga?

V' shesti sapovedi je sapovedano se na dushi in na telesu zhisto sadershati, se tudi she zlo slabih misel varovati, se takih perloshnost skerbnó ogibati, ktere v' leto pregreho napeljujejo, in sploh nizh taziga ne storiti, kar bi si v' prizho starshév, uzhenikov in drusih pametnih ljudi storiti ne upali. „To je boshja volja

valho posvezhenje, de se nezhistosti sdershite, in de vsaki smed val svoje telo v' svetosti in v' zhashti ohrani, ne pa v' gerdih sheljah, kakor malikvavzi, kateri Boga ne posnajo.“ 1. Tefal. 4, 3.

VII. S a p o v e d.

Kaj je v' sedmi sapovedi prepovedaniga.

V' sedmi sapovedi je prepovedana tatvina, rop, golufija per méri in vagi, sadershanje ptujiga blaga ali saflushka, krivizhni zhimshi, in dobizhki, in vsako poshkodovanje blishniga na blagu in pravizah.

Kaj je tatvina, in kaj rop?

Tatvina je, zhe se blishnimu fkrivaj kaj ukrade, rop pa, zhe se kaj blishnimu s' filo vsame. „Tatje in odertniki ne bodo boshjiga kraljestva posedli.“ 1. Kor. 6, 10.

Ali se zhlovek le samo takrat soper sedmo sapoved pregreshi, kadar sam kaj ukrade, ali kaki rop stori?

Pregreshi se tudi, zhe drugim krafi ali ropati pomaga; zhe jim kaj taziga svetuje, ali perloshnost in potuho daje; zhe ukradeno blago hrani, kupi ali prodaja. S. pismo pravi: „Kdor se s' tatam deli, svoje shivljenje sovra-shi.“ Prip. 29, 24.

Vsaki kristjan bi v' leti rézhi tako vesten biti mogel, kakor nam s. pismo od Tobija per-

poveduje. Ko je koslizhek, kteriga je bila Tobijeva shena saflushila in domu pernešla, vezhkrat meketal, je Tobija zhes to tak nepokoj v' sebi obzhutil, de je rekel: „Glejte, de bi kje ukraden ne bil, dajte ga njegovimu gospodarju nasaj, ker nam ni dopusheno kaj ukradeniga jesti, ali se ga dotakniti.“ Tob. 2, 21.

Smejo otrozi starishem sa se ali sa druge kaj vseti?

Tudi otrozi ne smejo svojim starshem nizh vseti, sato ker je starshem she v' lasti. „Kdor kaj svojimu ozhetu ali materi vsame in rezhe, de to ni gréh, je vbijavzov tovarsh.“ Prip. 28, 24. Tega gréha so tudi tisti deleshni, kateri otroke napravijo, de jim kaj od hishe dajejo ali prodajejo, in ravno sato so dolshni storjeno krivizo popraviti. Tega gréha so tudi tisti deleshni, kateri to, kar otrozi starshem ukradejo, hranijo.

Kdaj je zhlovek golufije kriv?

Takrat, kadar slabo blago sa dobro prodaja, kadar premajhna méra in vaga ima, ali kadar se podkupiti da, in kadar se kdo potrebe, nevednosti blishniga poslushi, de ga sviije, in kaj na premoshenji poshkodje. Bog pravi: Nizh krivizhniga ne pozhnite, ne per sodbi, ne per méri.“ 3. Mos. 19, 35.

Kako se starshi, gospordarji in gospodine tudi vezhkrat soper sedmo sapoved pregreshé?

Pregreshé se: 1) zhe svojim otrokam premoshenje spravljajo, sakaj Bog ne da ljudém

blaga sato, de bi ga sapravljali in s' njim delali, kakor bi hotli, ampak de s' njim gospodarijo, in de ga po keršhansko obrazhajo.

Ravno tako se tudi gospodarji gregreshé, zhe svojih poslov in delavzov po pravizi ne plazhajo, ali zhe jim plazhati odlašhajo, „Kteri kri prelije, in kteri najemniku plazhilo odterga, šta brata.“ Sir. 34, 27. Plazhilo tvoji ga najemnika naj nikar do drusiga dne per tebi ne oftane. 3. Mos. 19, 13. Torej je Gospod od nograda svojim delavzam prez svezher plazhilo dal. Mat. 20, 8.

2) Se pregreshé, zhe sami, ali pa njih drushina s' shivino sošedam shkodo delajo, ali zhe shivino nalash spušté, de gre kamor hozhe. „Kdor njivo ali nograd pošhkodje, in svojo shivina ispušti, de ptuje popase, tak more s' tém, kar nar boljshiga na svojim polji ali v' nogradu ima, po zeni shkode sa to poverniti.“ 2. Mos. 22, 5.

3) Se pregreshé, zhe mejnike prestavijo. „Ne prestavi mejnikov svojiga blishniga, ktere so postavili prvi ljudje v' tvoji lastnini.“ 5. Mos. 19, 14. „Ne prestopi starih mejnikov, kteri so tvoji ozhetje postavili.“ Prip. 22. 28.

4) Se pregreshé, kadarkoli kako krivizo blishnimu delati perpušté, ali kaj taziga pregledajo, in vselej kadar se krivizhno toshujejo, to je sa take rezhi, ktere jim po pravizi ne gredo.

Kako greshé antverharji ali rokodelzi in najemniki soper to sapoved?

Greshé, zhe predrago rajtajo, zhe svesto

zeli dan ne delajo, kakor so najeti, ali zhe se kakiga déla podstopijo, ki ga ne snajo, in tako blago spridijo; zhe kaj od daniga blaga perder-shé, ali namest dobriga blaga slabo nasaj dado.

Kako se kupzi s' golufijo pregreshé?

Se pregreshe: 1) zhe blago predrago prodajejo in prevelikih dobizhkov ishejo. "Lakomnik, pravi s. pismo, ima tudi dushe naprodaj." Sirah, 10, 10.

2) Zhe imajo krivizhno vago ali méro. „Tí ne smesh (*prepoveduje Bog*) dvojne vage ali mire vezhi in manjsi v' svoji hishi iméti, ampak moresh pravo in parvizhno vago, enako in previzhno mero imeti. Sakaj ta, ki letó dela, je pred Gospodam gnusoba. 5. Mos. 25, 13 — 16.

3) Kadar slabo sa dobro prodajejo, in ga she sraven hvalijo.

4) Kadar prekupujejo i. t. d.

Kako se podloshni soper to sapoved pregreshé?

Pregreshé se, zhe ne opravljajo davkov, desetín, ali kar po postavah in starih navadah gosposki gré.

Kako greshe dolshniki soper to sapoved?

Dolshniki greshe, zhe posojeniga ob pravim zhasu, ali pa she zlo ne vernejo, ali kadar, zhe jim je bilo kako zelo orodje posojeno, pokasheno nasaj dado.

S. pisno pravi: „Posodi blishnimu ob zhasu njegove potrebe, poverni pa tudi ob zhasu svojimu blishnimu tebi posojeno. Ispolni besedo, in svesto s' njim ravnaj, in ti bošh vsaki zhas najdel, kar ti je treba. Mnogim se sdi, de je to najdeno, kar se jim posodi, in tistim, kateri so jim pomagali, nadlego delajo. Dokler prejemlejo, roke dajavzu kufhujejo, in v' obetanji ponishno govoré. Ali ob zhasu vrazhenja profijo sa odlog, dajejo soperne besede in memrajo, ter toshijo zhes drage zhasé. Ako tudi poverniti samorejo, se branijo, in komaj polovizo od posojeniga vernejo, in she to unimu kakor kako najdeno rezh rajtajo. Ako pa nemorejo verniti, uniga ob dnarje perpravijo, in ga imaje bres potrebe sa svojiga sovrashnika, ja oni s' ozhitanjem in s' kletvijo plazhujejo, in mu sa zhas in dobrote saframuvanje vrazhujejo. Sir. 29, 2 — 9.

Ali je dolshnost take dolgove plazhati, kateri se pred gosposko sprizhati ne morejo, ker nobenih pisem in prizh ni?

Dolshnost je pod greham, ker gosposka sa vse golufije vediti ne more; ker lohka is nevednosti tudi krivizhno sodbo stori; ali savoljo tega more biti pravizhen dolg vse eno plazhan, in sraven tudi she shkoda povernjena; zhe jo je blishni savoljo téga terpel.

Kaj je storiti, kadar se kaka rézh najde?

Zhe se ve, zhigava de je, se more prezej nasaj dati, zhe se pa to ne vé, sé more dati

osnaniti. „Kadar bošh videl, de je vol ali ov-
za tvojiga blishniga safhla, jo v' svojo hišho
pelji, in naj per tebi bo, dokler je tvoj brat
ne ishe in nasaj ne dobi. Ravno tako morešh
storiti s' oblazhiam in vsako rezhjo svojiga
blishniga. 5. Mos. 22, 1 — 3.

*Kaj je takrat storiti, kadar se svediti ne
more, zhigava je najdena rézh?*

Se more kaki zhaš pozhakati, in zhe se
nobeden ne oglasi, naj svojiga duhovniga pastir-
ja vprašha, kaj je storiti.

Kaj je v' sedmi sapovedi sapovedaniga?

V' sedmi sapovedi je sapovedano vsakimu
puštiti, kar je njegoviga, vsakimu dati, kar je
njegoviga, ukradeno blago poverniti, in vso stor-
jeno shkodo popraviti, in s' delam sebi shivesh
bres shkode blishniga perdobiti.

Lep sgled lete resnize imamo v' s. pismu
nad Zahejam, kateri je Kristusu rekel: „Polovi-
zo svojiga blaga dam ubogim, in zhe sim ko-
ga golufal, povernem samozhvetero.“ Luk. 19, 8.

*Kdo je dolshan ukradeno ali perdershano
blago poverniti, ati nasaj dati?*

Tisti, ki ga je bil vsel, ali ki ga je per-
dershal, ali shkodo storil. Zhe jih je pa vezh
vkup bilo, de so blishnimu shkodo storili, mo-
re sleherni toliko poverniti, kolikor na njega
pride; zhe bi pa nekteri poverniti ne hotli,
morejo pa njih tovarshi toliko vezh poverniti.

Ravno tako bi mogel en sam poverniti, zhe bi drugi poverniti ne hotli.

Kdo more pa takrat ukradeno ali pergolfano blago in storjeno fhkodo poverniti, kadar tisti, ktere ta dolshnost sadene, umerjó?

Takrat so pa njegovi verbi storiti dolshni, sakaj do krivizhniga nimajo tudi verbi nobene pravize.

Komu se more poverniti?

Posfhkodovanimu; zhe umerje pa njegovim verbam, in zhe se sa nobeniga verba ne vé, naj svojiga spovednika sa svet vprasha.

Kdaj se more poverniti?

Poverniti se more bersh ko bersh, sakaj f. Augushtin pravi, de greh nemore biti pred odpulhen, dokler ukradeno blago povernjeno ni. In zhe se s' odlashtanjem blishnimu nova fhkoda naredi, more potlej tudi ta fhkoda povernjena biti.

Koliko se more poverniti?

Toliko, kolikor je bilo vsetiga, ali kar je bilo fhkode storjene. Zhe so pa vséte rézhi posfhkodovane bile, je treba, de se popravijo, in popravljene povernejo.

Kaj je pa takrat treba zhloveku storiti, kadar tako obósha, de poverniti ne more?

Takrat more zhlovek vsaj refnizhno voljo imeti, de bi rad povernil, zhe bi mogel, in

more Boga profiti, de bi njegovo resnizhno voljo sa délo vsel.

Kaj she sedma sapoved sapové?

Sapové tudi blishnimu, kolikor je nar bolj mogozhe, k' frezhi pomagati, ga fhkode varovati, in se mu v' potrebi dobrotljiviga fkasati.

VIII. S a p o v e d.

Kaj je v' osmi sapovedi prepovedaniga?

V' osmi sapovedi je prepovedano krivo prizhevanje, kriva toshba, vsaka lash, obrekovanje, opravljanje, krivo natolzvanje, krive sodbe in podpihovanje.

Kdaj se zhlovek s' krivim prizhevanjem pregréshi?

Takrat, kadar per gosposki ali per kakimu drusimu opravilu k' pridu, ali pa h' fhkodi svojiga blishniga kaj taziga, kar ref ni, govori. Daniel v' 12 p. perpoveduje, kako sta dva sodnika soper nedolshno Susano prizhala, in de pravizhni fhtrafengi nista odshla, ker sta bila oba s' kamni pobita. „Kriva prizha ne bo bres fhtrafenge, in kdor lash govori, ne bo (sodbi boshji) odshel.“ Prip. 19, 5.

Je zhlovek samo takrat kriviga prizhevanja kriv, kadar sam krivo prizhuje?

Tudi takrat je kriv, kadar koga drusiga v' to napeljuje, mu svetuje, ali zhe mu sato

kako plazhilo obeta, ali pa shuga, ako tega ne štori.

Kaj je tak storiti dolshan, ki je po krivim prizhal?

Tak more vso storjeno škodo popraviti, ktero je blishnimu ali na njegovim premoshe-nji, ali pa na njegovim poshtenji naredil.

Kdaj zhlovek lashe?

Vselej, kadar drugazhi govori, kakor misli, sato de bi blishniga ogolufal ali premotil.

Ali je tudi tako govorjenje lash, ktero se lohka na dvojno stran sastopi?

Tudi tako govorjenje je lash in torej pre-gréshno, ker tak ravno sato tako svito govori, de blishniga golufa, ker vé, de bo blishni dru-gazhi sastopil, kakor on misli.

Je vsaka lash gréh?

Vfaka lash je gréh, ker je vfaka lash ref-nizi nasproti, in kar je refnizi nasproti je Bo-gu nasproti, ker Bog je vezhna refniza.

Bog lash v' vezh krajih f. pisma prepove-duje. „Ne legajte, nobeden naj ne golufa svoji-ga brata.“ 3. Mos. 19, 11. Lashnjive usta du-sha umoré. „Modr. 1, 11. Gospod sovrashti vse, kateri lashnjivo govoré.“ Pfl. 5, 7. „Opusti-te lash, vsaki naj govori refnizo s' svojim blishnim, ker smo udje med sabo.“ Efes. 4, 25. Strašhen sgled, kako Bog lash sovrashti, imamo tudi v' f. pismu nad Ananijem in Safi-

ro. S. Peter Ananiju rezhe: Sakaj je fatan tvoje ferze smotil, de si se f. Duhu legal? In per ti prizhi je Ananija mertev na semljo padel. Ravno tako je bila njegova shena Safira shtrafana.

Ali je v' fili lash perpushena, ali pa sato, de bi se kaj hudiga odvernilo?

Lash ne more nikoli perpushena biti, ker se kaj hudiga nikoli storiti ne smé. S. pismo pravi: „Sdershite se od vfaktere lashí.“ Sirah. 7, 14.

Kaj je takimu storiti treba, ki se je slegal?

Zhe je mogozhe, naj besedo nasaj vsame, in naj vso storjeno shkodo popravi, in naj svoj gréh obshaluje.

Kdaj je zhlovek obrekovanja kriv?

Kadar soper blishniga kaj taziga pove, kar ref ni.

Ali je obrekovanje velik gréh?

Velik gréh je, sakaj tak zhlovek, kateri blishniga obrezhe, se pregréshi nad refnizo, nad pravizo in nad ljubesnijo proti svojimu blishnimu. „Ti ne smésh svojiga blishniga po krivim obdolshiti.“ 3. Mos. 19, 13. „Bog bo lashnjiviga opravljivza ponishal.“ Psl. 71, 4.

Kdo je opravljanja kriv?

Kdor kaj hudiga, pa she nesnaniga, od svojiga blishniga pové, ali tako na snanje da,

de si drugi lohka od blishniga kaj slabiga mislijo. In tudi tiſti, ki ſlaboſti blishniga tako povikſha, de ſe ljudem velika pregréha ſdi, ali zhe k' hudimu, kar vé, ſhe ſam kaj perſtavi.

Kdo je ſhe opravljanja kriv?

Tudi tiſti, kateri nalash ſato od blishniga molzhi, kadar od njega kako govorjenje pride, de ſi drugi lohka kaj slabiga od njega mislijo; tiſti, ki bi lohka opravljanje uſtavili, zhe bi hotli, in kateri opravljanje radi poſluſhajo.

Je opravljanje gréh?

Gréh je, ſakaj ſ' opravljanjem ſe blishnimu poſhtenje odvſame, in vezhkrat tudi ſhe kaka druga ſhkoda ſtori. Bog opravljanje prepoveduje rekozh: „Nikar ne bodi opravljiviz in podpihovaviz med ljudſtvam. 3. Mos. 19, 16. S. apoſtel Pavl pravi, de opravljivzi ne bodo ravno tako, kokar ubijavzi in nezhiſtniki, nebeſhkiga kraljeſtva nikoli doſegli. 1. Kor. 6, 10.

Od kod iſvira opravljanje?

Opravljanje iſvira iſ prevſetnoſti, vezhi dél ſato, de bi zhlovek ſ' tém, ko druge ponishuje, ſamiga ſebe povikſhal. Vzhaſi iſvira tudi iſ lakomnoſti, iſ nevoſhljivoſti, iſ ſovraſhtva, iſ pomankanja ljubesni, vezhkrat tudi iſ nepremiſlika.

Kaj je zhloveku takrat ſtoriti, kadar opravljati ſliſhi?

1) Ne ſmé prezej opravljivim beſedam

verjeti. „Velikrat je kaj sleganiga, ne verjemi sleherni besedi.“ Sir. 19, 15 — 16.

2) More vstavljati opravlјivza; in more od blishniga, zhe kaj dobriga vé, povedati, in ga, kolikor se da, sagovarjati; ali zhe si ga sgovoriti ne upa, more pa vsaj she s' svojim obrasam pokasati, de mu opravlјanje ni vshezh.

3) Se more drushine tazih, ki radi opravlјejo, ogibati, de szhafama, tudi sam opravlјiviz ne postane.

Kaj more opravlјiviz storiti, kadar je blishnimu poshtenje odvsel?

More, kolikor je mogozhe, storjeno shkodo popraviti, svoje lashnjivo govorjenje preklizati, in zhe je bilo to réf, kar je soper njegga povedal, more pa kake druge njegove dobre lastnosti rasglafovati.

Ali je vselej gréh od blishniga kaj hudiga povedati?

Zhe se to is hudobniga serza sgodi, je vselej gréh. Gréh pa ni 1) takrat, zhe se hudobija blishniga le samo sato rasodene, de se kaki nedolshen shkode ali greha obvaruje, kar bi se sgodilo, zhe bi se mu hudobija blishniga ne rasodela.

2) Ni takrat gréh, zhe se hudobija blishniga tistim pové, ki jo lohka odvernejo, ali kateri taziga zhloveka lohka posvaré. Tako je bil Mardohej prav storil, ker je kralju Asveru rasodel, de sta dva shivotna varha nepravljena.

ga umoriti. Tako je tudi Jezus svojim uzhenzam od hinavštine farisejev pravil, sato de so se jih bolj varovati vedili.

Kdo je kriv krivizhne sodbe ali natolzvanja?

Tisti, ki svojiga blishniga bres vsiga praviga urshaha slabo sodi, ali slabo od njega misli.

Od kodi svirajo take krive sodbe?

Svirajo is napuha in is pomanjkanja ljubeshni. Prevseten zhlovek ne zhuti bruna v' svojim ozhesu, pesdir v' ozhesu blishniga pa prezej vidi. Mat. 7, 5. Ker si napuhnjeni fariseji niso mogli drugazhi pomagati, so Kristusa krivo sodili rekozh: „Skosi Belzebuba, vikshiga zhes hudizhe, hudizhe isganja.“ Mat. 9, 34.

So krive sodbe ali natolzvanje gréh?

Gréh so vselej sato, ker so soper ljubesen blishniga, in ker jih Bog prepoveduje. „Nikoger ne obdolshi, dokler ne isprashash.“ Sirah. 11, 7. „Ne sodite, de ne bote sojeni.“ Mat. 7, 1. „Sakaj sodish svojiga brata? Vsi bomo stali pred sodnim stolam Jezusovim.“ Rim. 14, 10.

Sakaj se je pa she treba varovati blishniga hudobno soditi?

Sato, ker se zhlovek neisrezhen lohka v' svoji sodbi golufa.

Tako postavim je bil Heli brumno Ano krivo obsodil, de je pjana, ker je videl, de je v' tempelnu dolgo molila. In satorej ji je rekel: „Kako dolgo bosh pjana, stresni se od vi-

na, kteriga fi polna. 1. Kralj. 1, 13. Tako so tudi Judje binkufhtna nedélo apostelne, kateri so s' svetim Duham napolnjeni mnoge jesike govorili, krivo obsodili, de so pjani. Djanj. apost. 2, 13.

Kaj je storiti, de se zhlovek tega greha obvaruje?

1) Nikoli naj blishniga hudo ne sodi, dokler ni od njegove hudobije dobro preprizhan. 2) Naj djanje in nehanje blishniga vselej raji na dobro kakor na hudo obrazha. 3) Naj zhloveka, kadar kake hudobne déla nad njim vidi, kolikor se da, ne le samo pred drusimi, ampak tudi sam pred sabo isgovarja. 4) Naj fi misli, de ima vsaki zhlovek kake slabosti nad sabo, in naj skerbi svoje bolj sposnati, in bolj ponishno shiveti.

Kdo se gréha podpihovanja kriviga stori?

Tisti, ki ljudi drashi in shunta, de se med sabo prepirajo in sovrashtjo. Sem se shtejejo vsi tisti perlisnjenzi, kateri smirej pasejo, kaj bi kaj zhes blishniga slishali in svedili, de bi mu bersh potlej s' potuhnjeno prijasnostjo povedali.

Ali je podpihovanje velik gréh?

Velik gréh je, ker is tega pridejo vezhkrat strashtne sovrashtva in nemir po hishah. In pa she posebno sato, ker se satosheni zhlovek odgovoriti ne more, ker sa svoje pozherneje ne vé.

Kaj s. pismo od tega gréha govori?

S. pismo pravi: „Shešt rézhi je, ktere Gospod sovrashi, in nad sedmo se mu gnuši. (*Sedma rezh je pa ta*): „Kteri med bratami raspertje trofi.“ Prip. 6, 16 — 19. „Preklet je podpihovaviz in dvajesizhnik, sakaj on bo veliko med sabo mirnih rasdrashil.“ Sirah. 28, 15. Podpihovanje je storilo, de so bili trije mladenzhi od kralja Nabuhodonosarja v' rasbeljeno pezh, Dan. 3, in brumni Daniel v' jamo levov versheni. Dan. 6.

Kaj je v' osmi sapovedi sapovedaniga?

V' osmi sapovedi je sapovedana resnizhnost in odkritoferzhnost v' besedi in v' djanji, in potlej pa skerbi sa svojo in sa blishniga zhasht in poshtenje; in de se mu, zhe mu je bilo dobro imé odvseto, spet nasaj sadobi. „Skerbi sa dobro imé, sakaj leto bo tebi bolj terdno ostalo, kakor tavshent dragih in velikih salog. Dobro shivljenje imá odshtete dni: dobro imé pa vekomaj ostane.“ Sir. 41, 15 — 16.

Kako skerbimo sa zhasht in poshtenje?

Sa svojo zhasht in sa svoje poshtenje skerbimó, zhe si persadevamo, de bi vse lépe kershanfke zhednosti nad sabo iméli; zhe vse dolshnost svojiga stanu na tanko spolnimo, zhe smo v' besedi in v' djanji resnizhni in ravni, in zhe si s' bogabojezhim in pametnim shivlenjem Bogu dopasti persadevamo. „Bratje, karkoli je resnizhno, karkoli je framoshljiviga, karkoli je pravizhno, karkoli je svetiga, karkoli je ljubes-

nivo, karkoli dobro imé daje, kar k' zhednosti, kar k' hvale vrednimu poduzhenju pélje, to mislite.“ Filip. 4, 8.

Kako se pa sa zhašt in poshtenje blishniga škerbi?

Sa zhašt in poshtenje blishniga škerbimo, zhe vselej od njega dobro mislimo in govorimo, in njegove dobre lastnosti drusim rasodevamo. „Ljubesen ne misli nizh hudiga, ljubesen vse veruje, vse upa.“ 1. Kor. 13.

Od dvéh sadnjih sapoved.

Kaj nam dvé sadnji sapovedi prepovedujete?

Sadnji dve sapovedi nam vse shelje po tém, kar nashe ni, prepovedujete.

Kaj nam pa sadnji dve sapovedi sapovedujete?

Nam sapovedujete, de moremo biti zhistiga serza, de moremo krotiti svoje hude shelje, in de ne smemo nikoli nizh taziga posheleti, kar nashe ni. „Svelizhani so, ki so zhistiga serza, sakaj Boga bodo gledali.“ Mat. 5, 8. „Kteri so Kristusovi, so svoje meso s' gréhi in hudimi sheljami vred krishali.“ Galazh. 5, 24.

Sakaj nam Bog tudi hudobne shelje prepoveduje?

De nam pokazhe: 1) de je naslih serz gospodar. „Gospod vaguje serza.“ Prip. 21, 2.

2) De mu ni nizh skritiga, kar se v' nashih ferzih godi.

3) De je njegova postava boljshi, kakor vse zhloveshke postave, ktere le s' nashimi sunajnimi deli sapovedujejo, ne pa s' snotrajnimi mislimi.

4) De nas poduzhi, kako de je treba greh she prezej v' korenini, kar so hude shelje, satirati in sadushiti. „Vsak je pa skufhan, kadar je od svojiga poshelenja vlezhen in vabljen. Po tém kadar poshelenje spozhne, rodi gréh, gréh pa, kadar je storjen, rodi smert.“ Jak. 1, 14 — 15.

Kaj se uzhimo is dvéh sadnjih sapoved?

Is dvéh sadnjih sapoved se uzhimo, de ni sadosti, de se zhlovek le od sunaj, to je v' svojih sunajnih délih prav sadershi, ampak de more tudi resnizhno voljo imeti, vse storiti, kar je prepovedaniga. „Ne vsaki, kateri mi pravi: Gospod, Gospod, pojde v' nebeshko kraljestvo, ampak kateri stori voljo mojiga Ozheta, kateri je v' nebesih.“ Mat. 7, 21.

Kaj je Bog tistim obljubil, kateri po njegovich sapovedih shivé?

Bog je vsm takim vezhno shivljenje, in tudi na tém svétu svoj sveti shegen obljubil. „Ako pa hozhesh v' shivljenje iti, spolni sapovedi.“ Mat. 19, 17. „Blagor tim, kateri se nedolshno sadershé, in po Gospodovi postavi shivé.“ Psl. 118, 1.

Od zerkvenih sapoved.

Kako nar bolj skashemo pokorshino materi katolshki zerkvi?

Zhe njene sapoved svesto spolnujemo.

Ali ima katolshka zerkev oblast sapovedi dajati?

Katolshka zerkev ima od Jesufa Kristusa oblast sapovedi dajati, in ona jih tudi daje svojim vernim sato, de bi loshej boshje sapovedi spolnili, in se svelizhali. „Resnizhno vam povém, karkoli bošte savesali na semlji, bo tudi v' nebefih savesano, in karkoli bošte rasvesali na semlji, bo tudi v' nebefih rasvesano.“ Luk. 10, 16.

Kako nam zerkvene sapovedi pomagajo loshej boshje sapovedi spolniti?

Nam pomagajo, ker nam nektore sapovedujejo take bogabojezhe déla, s' kterimi se boshje sapovedi dopolnijo; druge pa nam odkashejo zhas, kdaj morejo kristjani boshje sapovedi dopolniti.

Smo dolshni zerkvene sapovedi dopolnovati?

Dolshni smo jih dopolniti.

1) Ker nam she zheterta boshja sapoved sapové duhovskim in deshelskim gosposkam pokornim biti. „Pokorni bodite svojim vishim, in bodite jim podloshni, sakaj oni zhujejo nad

vami kakor taki, kateri bodo sa vashe dushe odgovor dajali, de to s' veseljem storé ne pa sdihovaje." Hebr. 13, 17.

2) Ker je Kristuf nash sapovednik v' evangeliu terdo sapovedal zerkev poslušati rekozh: „Zhe zerkve ne poslušha, imej ga kakor malikovavza in ozhitniga grefhnika.“ Mat. 18, 17.

Ali tudi imamo kake posebne zerkvene sapovedi?

Imamo jih pet.

Ktere so?

1) Posvezhuj sapovedane prasnike.

2) V' nedéljo in sapovedane prasnike s' spodobno andohtjo s. masho flisli.

3) Posti se sapovedane postne dni, namrezh shtirdefetdanski post, kvaterne in druge sapovedane postne dni, in v' petek in v' seboto se mesnih jédi sdershi.

4) Spovej se svojih gréhov svojimu postavljenu spovedniku nar manj enkrat v' létu, in ob velikonozhnemu zhasu prejmi sveto rešnje Telo.

5) Ne obhajaj shenitve v' prepovedanih zhasih.

Od perve zerkvene sapovedi.

Kaj prva zerkvena sapoved sapoveduje?

Sapoveduje prasnike, ki jih je zerkev postavila, ravno tako posvezhevat, kakor nedéljo,

to je ob prasnikih pozhivati, serze in roke od posvetnih opravil odlozhiti, in se le v' Bogu in Jesufu veseliti, in dobre dela delati.

Kteri prasniki so od zerkve sapovedani?

Vsi prasniki sunaj nedélje, katero je sam Bog postavil.

Kdo ima oblast v' zerkvi prasnike postaviti ali odstaviti?

Papesh in shkofsje imajo oblast prasnike postaviti ali odstaviti.

Zhému je zerkev prasnike postavila?

Zerkev je prasnike postavila in sapovedala k' boshji zhaſti, k' poduzhenju in boljſhanju vernih. Gospodovi prasniki so v' spomin svetih ſhrivnoſt, ktere se take dni obhajejo; prasnike Matere boshije in drusih svetnikov so pa sato sapovedani, de bi verni Boga ſahvalili ſa toliko gnad, ki jih je Bog svetnikom dal, de ſe njih zbednoſti ſpomnijo, de bi ſe uneli jih tudi ſveſto poſnemati, in ſe svetnikom perporozhili, de bi ſa-nje Boga profili.

Kako ſluſhijo prasniki Gospodovi k' zhaſti boshji?

S' tém, ko naſ opomnijo na ſkrivnoſti Jeſufa Kristuſa in njegove déla, ktere je ſa naſhe ſvelizhanje ſloril, de ſa-nje Boga hvalimo in zhaſtimo.

Kako pomagajo Gospodovi prasniki k' naſhim poduzhenju in boljſhanju?

S' tém, ko naſ opomnijo na miloſt in do-

broto boshhjo, naf spodbadajo h' havleshnosti, upanju in ljubeshni do Boga, in naf uzhe, kako se moremo pred Bogam sadershati.

Tako postavim naf prasniki rojstva Jesufiga opomni, de ker se je Sin boshji k' svelizhanju zhloveka tako globoko ponishal, in prez ob rojstvo sa greslniga zhloveka sazhel pokoro delati, se more tudi zhlovek sam ponishati, svojo nepremoshnost sposnati in shivo obzhutiti, in zhes svoje grehe pokoro delati, zhe hozhe skosi Jesufa Kristusa svelizhan biti. Opomni naf pa tudi na neskonzhno milost in dobroto boshjo, kako naf Bog ljubi, ko je svojiga ljubiga Sina sa naf dal. Tako premishljevanje naf ushge Boga zhasiti, hvaliti, terdno va-nji upati, in ga zhes vse ljubiti, in greha se ogibati.

Kako so prasniki devize Marije in drusih svetnikov k' zhasiti boshji?

Tako, ko take dni mislimo na njih sveto shivljenje, in sato Boga hvalimo in zhasimo, ker jim je svojo gnado dal, de so samogli tako sveto shiveti.

Kako flushijo prasniki devize Marije in drusih svetnikov k' nashim poduzhenju in boljshanju?

Nam flushijo, ko naf opomnijo na njih sveto shivljenje, naf poterdijo v' upanji, de je tudi nam mogozhe s' pomozhjo gnade boshje sveto shiveti, kakor so oni shiveli, in naf bude po njih stopinah hoditi.

Kaj naj katolshki kristjan ob prasnkih stori?

1) Naj gnade, ki jih je Bog ljudem sploh, ali svetnikom posebej dal, premishluje, in Boga sa nje hvali.

2) Naj zhednosti svetnikov premishluje, in si jih sa sgled vsame, kako more tudi on shiveti, in

3) naj sa svoje potrebe skosi njih profhnje per Bogu pomozh ishe.

Kaj zerkev v' prvi sapovedi prepoveduje?

Prepoveduje vse tisto v' prasnkih, kar je v' nedeljo prepovedaniga, namrezh: 1) hlapzhevsko delo bres potrebe in pravizhniga perpushenja.

2) Vse opravila in veselja, ktere tém dnevam ali nezhasht delajo, ali nal jih posvezhevatimotijo.

Kaj nam je tedaj storiti, de bomo nedelje in prasnike po volji zerkve posvezhevali?

Mi moremo v' zerkev iti, tam se lepo in andohtljivo sadershati, sveto masho slishati, pridigo in kershanfski nauk svesto in verno poslushati, svete sakramente vredno prejemati, duhovne bukve brati, doma brumne pogovore in svete premisljike imeti, druge dobre dela opravljati, in terdno skleniti, po salsishani boshji besedi shiveti. „Ne sapuslismo nashih sberalish, kakor imajo nekteri navado, ampak poveselujmo se, in toliko vezh, kolikor blishej vidite dan priti.“ Hebr. 10, 25.

Jesuf sam nam da svet sgled. Ko je bil 12 lét star, je shal s' svojo materjo Marijo in f. Joshefam v' tempel; in sadne tri léta njegoviga svetiga shivljenja na semlji je pogostama v' tempel hodil, tam ljudi uzhil, jim sgléde dajal, kako se jim je v' tempelnu sadershati, in je tam zhudeshe delal. „Sakaj kér sta dva ali trije sbrani v' mojim imenu, tam sim jest v' fredí med njimi.“ Mat. 18, 20. In prvi kristjani so se vsaki dan v' templi snajdili, pravi f. písmo. Djanje apost. 2, 46.

Kaj kashemo kristjani, ko v' zerkev k' unajni slashbi boshji skupej pridemo?

Kashemo, de sposnamo, de je Bog našh Gospod, kterimu smo v' vsih rezhéh pokorshtino dolshni; ker smo vsi v' njegovih rokah, pridemo kakor dobri otrozi k' svojimu ozhetu, ga hvaliti, zhaštiti, moliti, njegovi sveti nauk poslušhati, mu vse našhe reve in nadloge potoshiti, in ga sa gnado in pomozh s' otrozhjim saupanjem profiti. Jesuf pravi: „Vam povem, de ako bota dva is val ene misli na semlji, karkoli bota profila, se jima bo sgodilo od mojiga Ozheta, kteri je v' nebesih.“ Mat 18, 19.

„Kako ljubesnjive so tvoje prebivališha o Gospod vojská! Moja dusha sheli, in omedlje po hishi Gospodovi. Moje serze, in moje meso se veseli v' shivim Bogu. O de bi tudi jest pozhival per tvojih altarjih o Gospod vojská; moj kralj, in moj Bog. Sreznhi so, kteri v' tvoji hishi prebivajo, oni te bodo vekomaj hvalili.“ Psl. 83, 2 — 5.

Kako naj se kristjan ob soprasnikih sadershi?

Naj pridno dela kakor druge delovnike.

Dober kristjan je v' vsm Jesufovi zerkvi pokoren; on vé, de je imela terdne in prave urshahe, ko je nektore prasnike odstasila; torej pa she sapovedane toliko bolj fkerbno in svetlo posvezhuje.

Od druge zerkovne sapovedi.

Kaj je v' drugi zerkveni sapovedi sapovedaniga?

Je sapovedano v' nedeljo in prasn timer s' andohtjo sveto masfo flifhati.

Kaj je v' drugi zerkveni sapovedi prepovedaniga?

Je slasti lenoba per flushbi boshji v' nedeljo in prasnikih prepovedana, postavim:

1) Zhe ni kristjan per vfi sveti masfi, ali ne s' andohtjo, ali pa zhe je le po redkim per pridigi, ali per kerfhanfskim nauki ali pa rastresen.

2) Zhe zhaf sapovedaniga duhovniga oprasila s' jedjo, pijazho, igro in drusimi nepotrebnimi smotami sapravi, ktere ga od boshje flushbe sadershé. „Per vafhih gostijah so zitre, arse, boben, pifhali in vino, in sa Gospodovo delo vam ni mar.“ Isa. 5, 12.

Ali je kristjan kterkrat isgovorjen od dolshnosti ob prasniki sveto mafho flishati?

Je isgovorjen, zhe more bolniku v' nevarni bolesni strezhi, ali ko ne more do zerkve nekakor priti; ko ga vikshi sapoved sadershi, ali kadar more k' odvernenju ali obvarvanju kake velike lastne ali blishniga shkoda doma oftati. Zhe pa is lenobe pruti dobrimu, ali is prasnih nezhimernih urshahov k' f. mafhi ne gré, mu je gréh.

Kaj more tisti kristjan storiti, ki po vesti is resnizhnih in pravizhnih sgovorov k' f. mafhi iti ne more?

Tak more doma moliti, in s' svojimi misli v' zerkvi biti, kakor de bi per flushbi boshji bil, de bo deleshen ofra f. mafhe, in molitve svojih vernih bratov; doma resnize f. vére premishljevati, duhovne bukve brati, de to dolshnost po svoji mozhi namesti, kak dar ubogim dati, in zhe je mozh, med tednam k' f. mafhi iti.

Ali je she stara navada v' prasnike f. mafho flishati?

Ta navada je tako stara kakor zerkev. Od nedelje se she v' djanji apostelnov bere, de so verni prvi dan po saboti; (to je v' nedéljo) flupej prishli, de so bili per lomlenji kruha, (to je per f. mafhi) in de so bili obhajani. Djan. apost. 2.

Ali je kristjan dolshan tudi ob delovnikih f. masfo flifhati?

Ni dolshan, zerkev je to le ob nedeljih in prasnikihi sapovedala; pa vender dobro in koriftno je, zhe ima perlofhnof in zhafo, de fe lohka sgodi, in de sraven dolfhnoft fvojiga ftanu ne famudi. Dober kristjan ne bo is sanikernofiti nizh dobriga opuflil.

Kje naj kristjan ob prasnikihi fvefa mafha flifhi?

Zhe je mogozhe v' fvoji fari. Ovze gredo fa fvojim pafirjem, ker pofnajo njegov glaf. Jan. 10, 4.

Ali je fapovedano v' fvoji fari f. masfo flifhati?

Sapovedano je v' tridentinfkim fboru, de morejo fhkofje ljufdftvo opominjati, de naj fe po gofto v' fvoji fari fnajde, fofebno ob nedeljih in velikih prasnikihi, in de tamkej f. mafho in boshjo befedo flifhi. Sej. 24, 4.

Sakaj je zerkev to fapovedala?

Sato, 1) de bi farmani s' fvojim fajmofht-ram ob nedeljah in prasnikihi (ob kterih sledni fajmofhter fa fvoje farmane mafhujejo) fklenjeni ofer fvefe mafhe Bogu ofrovali, in boshjo befedo od fvojiga duhovniga pafirja flifhali. 2) De farmani flifhija oklize, in druge njim potrebne ofnanila.

Kaj isgovori kristjana od dolshnosti v' svoji fari s. masfo in pridigo slishati?

Sgovori ga starost, bolehnost, zhe ni druge mashe v' njegovi fari, h' kateri bi varhi samogli iti, in kadar se is drusih refnizhnih urshahov priti ne more.

Od svete Mashe.

Kaj je Jesus storil, de bi sakrament s. reshnjiga Telefa vedno v' njegovi zerkvi ostal?

Svojim apostelnam in njih nastopnikom, in maslnikam je dal oblast ravno to storiti, kar je sam per sadnji vezherji storil, kruh in vino v' njegovo pravo telo in njegovo pravo kri spremeniti, ker jim je rekel: „To storite k' mojemu spominu.“ Luk. 22, 19.

Kje maslniki kruh in vino v' pravo telo in pravo kri Jesusovo spremené?

Per s. masli, ker ravno to storé, kar je Jesus per sadnji vezherji storil.

Kaj je sveta masfa?

Svéta masfa je nekervavi ofer noviga testamenta, vedni spomin kervaviga ofra, kteriga je Jesus Kristus na krishi opravil.

Sakaj se s. masfa imenuje ofer?

Sato, ker se Bogu vsigamogozhnimu pravo telo in kri Jesusa Kristusa v' podobah kruha in vina daruje?

Sakaj se f. mashi pravi nekervava daritev?

Sato, ker se per f. mashi kri ne preliwa, kakor je bila na krishi prelita.

Sveta masha je ravno tisti reznizhni ofer, ki ga je Jesus na krishi sa naf opravil, ker je ravno tisto telo Jesufovo, ki je bilo sa naf na krishi dano, in ravno tista kri, ki jo je Jesus sa naf prelil, per nar svetejshim ofer f. mashe sa naf ofrano, samo s' raslozhkam, de per f. mashi ni kri prelivana, kakor jo je Jesus na krishi prelil.

Zhimu je Jesus Kristus ofer f. mashe postavil?

Jesus ga je postavil: 1) de je v' svoji zerkvi pravi in reznizhni ofer do konza sveta sapustil, po kterim se s' Bogam spravimo, sadu Jesufoviga terpljenja deleshni postanemo in pravizi boshji sadoštujemo.

2) De je vedni spomin kervaviga ofra na krishu v' svoji zerkvi ohranil.

3) De je nam posebno snamnje svoje nekonzhne ljubeshni dal.

Kdo opravlja ofer f. mashe?

Navideno ofruje Jesus Kristus sam sebe svojimu nebeshkimu Ozhetu sa naf, videno pa opravlja ta ofer maschnik.

Kako maschnik ofer f. mashe opravlja?

Tako, de vse stori, kar je Jesus per posledni vezherji storil.

1) Prime kruh in kelh s' vinam.

2) Posveti oboje, in nad obema Kristusove besede isrezhe, s' kterimi se kruh in vino v' telo in kri Jesufovo spremeni.

3) Vshije telo in kri Jesufa Kristufa, in da oboje v' podobi kruha vernim vshiti, zhe k' f. obhajilu gredo.

Sakaj opravlja masfhnik ofer f. mashe?

1) De sposna, de je Bog Gospod vfiga, in de ima vfo oblast zhes vse stvari.

2) De obhaja spomin Jesufove smerti, ki jo je Jesus sa naf preterpel.

3) De sahvali Boga sa vse prejete dobrote; ker ga ne moremo bolj hvaliti, in se mu hvaleshnik skasati, kakor zhe Jesufa darujemo, nad kterim ima Ozhe nebesfki vse dopadenje.

4) De bi sprofil od Boga odpufhanje grehov.

Naf s' Bogam spraviti in nam odpufhanje grehov per boshji pravizi sadobiti, se je Jesus na krishi ofral, in se fhe sdaj na altarji Ozhetu nebesfkimu daruje sa shive in mertve, „Sato tudi samore na vekomaj svelizhati té, kteri fkosi njega k' Bogu pridejo; ker vselej shivi, de sa naf profi.“ Heb. 7, 25.

5) De bi od Boga sprofil vse gnade, ki jih potrebujemo sa dusfo in telo.

Od Boga sadobimo vse le fkosi Jesufa, per f. masfhi pa njega kakor svojiga frednika Bogu Ozhetu darujemo, in ga s' terdnim saupanjem

profimo, ker vémo, de, ko je nam svojiga ljubiga Sina sa ofer dal, nam bo s' njim tudi vse dal. Torej radi k' f. mashe hodimo, in vse storimo po Jesufovi sapovedi, de bomo tega svetiga ofra deleshni in svelizhani.

Komu se ofer f. mashe opravlja?

Ofer f. mashe se Bogu opravlja, in le njemu se sme opravljati.

Ali se ofer f. mashe tudi svetnikom na zhaft opravlja?

Tudi svetnikom na zhafti in k' njih spominu se ofer f. mashe opravlja; to de Jesuf Kristuf ni njim, ampak samimu nebeshkimu Ozhetu darovan.

Sakaj se ofer f. mashe tudi svetnikom na zhaft opravlja?

Sato: 1) de Boga sa gnade hvalimo, ki jih je svetnikom dodelil, de so le sa-nj shiveli, in vezhno svelizhanje frezhno dosegli.

2) De svetnike profimo, de bi nasho molitev f' svojo sklenili, in Boga sa nas profili, de bi nam gnado dal sveto shiveti, in enkrat v' njih drushbo v' nebefa priti.

3) De se na njih shivljenje spomnimo, in ga posnemati sklenemo, kar nas tudi molitve per f. mashe opominajo.

Sa koga maschnik sveto mashe ofruje?

Sa shive in mertve pravoverne kristjane.

Ali se f. masha sa vse mertve opravlja?

Sa vse dushe v' vizah, tako de ni nobena dusha posabljena, de bi bile is viz reshene, in de bi skorej v' kraj nebeske luzhi in miru prifhle.

Sa pogubljene pa se ne opravlja, ker so she v' vezhni ognj obsojene; nijm nobena proshnja vezh ne pomaga, in ne morejo sadu f. mashe deleshni biti.

Ali se ofer f. mashe sa eniga samiga opravlja?

Svéta masha je ofer ze le zerkve, in se nikoli sa eniga samiga, ampak sa vso zerkev opravlja; poseben spomin in proshnje se pa per f. mashi storé sa tiste, kateri so se masniki perporozhili.

Ob katerih dnevih mati katolska zerkev posebno ofer f. mashe sa mertve opravlja?

Posebno na dan njih smerti ali pokopa, na tretji, na sedmi, na trideseti dan, in na letni dan po smerti, sizer pa tudi, kadar so masniki prosheni spomin sa kakiga mertviga storiti.

Kadar se sa kakiga mertviga posebej mashuje, pomaga to tudi drugim mertvim?

Tudi vsm drugim vernim mertvim pomaga, ker masnik sa vse mertve per f. mashi moli, ker pravi: Prosimo te o Bog, de té (to je, ki so se v' spomin perporozhili), in vse, kateri so v' Kristusu saspali, denesh v' kraj hla-

du, luzhi in miru škosi ravno tega Kristusa, Gospoda našhiga.

Sa ktere rezhi se sme kristjan maslniku perporozhiti, de bi per s. mashi sa-nj profil?

Nar pred sa dushne potrebe, in potlej sa telefno, pa s' tém perstavkam, zhe so mu k' svelizhanju potrebne.

Kako se more s. masha slishati?

Sveta masha se more vsa slishati, se ne sme nobeden poglaviten dél is lastne nemarnosti samuditi; in tudi ni sadošti le v' prizho biti, kadar je s. masha, ampak jo more andohtljivo, spodobno in s' zhaštjo slishati.

Kaj mertvim pomaga ofer s. mashe?

Pomaga jim, de jim je Bog milostiv, jim terpljenje polajsha ali pa perkrajsha.

Kaj je andohtljivo ali poboshno per s. mashi biti?

Andohtljivo per s. mashi biti se pravi zadovoljno ne rasmishljen biti, v' déle s. mashe misliti, in s' duham v' Bogu biti; in torej Boga v' ponishnosti moliti, ga sa prejete gnade in dobrote hvaliti, novih gnad ga profiti, storjene grehe is serza obshalovati, in terdno skleniti sa ref se poboljšhati, in Boga nizh vezh rasshaliti.

Kaj se pravi spodobno in s' zhaštjo per s. mashi biti?

S' zhistim, ponishnim ali vsaj sgrevanim

ferzam, in tudi s' spodobnim unajnim sader-shanjem per nji biti, torej se ne osirati, govoriti ali kaj drusiga nespodobniga pozhenjati. Spomni se, kadar k' sveti mas'hi gres'h, de gres'h na hrib kalvarjo, kjer se hozhe Jesus is ljubesni do nas darovati, in sposnaj svoje nevrednost per tako svetim delu prizhijozh biti.

Ktere molitve se nar bolj spodobi per s. mas'hi moliti?

Tiste, ki jih mas'hnik moli v' imenu vse zerkve in vsih prizhijozhih.

Kteri so nar imenitnishi deli s. mas'he?

Leté: evangeli, darovanje, povsdigovanje in obhajilo.

Kaj more kristjan per evangeli storiti?

Kadar se evangeli bere, more vstati, se pokrishati in se spomniti, de je dolshnost evangelski nauk snati, po njem shiveti, pred vsm svetam ga terditi, in perpravljen biti raji umreti, kakor ga satajiti.

Kaj more kristjan per darovanji storiti?

Svoje misli s' mas'hnikovimi mislimi skle-niti, in Jesusa Bogu Ozhetu darovati.

Sakaj se s. mas'ho samimu Bogu, nebes'hki-mu Ozhetu ofruje?

De mu skashe spodobno zhas't, se mu sa prejete dobrete vredno sahvali; de ga profi odpushtanje grehov, in sa vse dus'hi in telesu po-

trebne dobrote, sa vso katolsko zerkev, sa duhovsko in deshelsko gosposko, sa svoje starše, shlahto, sa prijatle in neprijatle, sa pravizhne in greslnike, sa vse shive in mertve kristjane. S' Jesusam se more kristjan pa tudi sam sebe Bogu darovati.

Sakaj se more kristjan per f. mashi s' Jesusam Bogu darovati?

Ker se Jesus le sato svojimu Ozhetu daruje, de bi nas vredne storil se s' njim in po njim darovati, in bi ne bilo prav, zhe bi se sami s' njim vred Bogu ne darovali.

Kaj se pravi sebe s' Jesusam Bogu darovati?

Se pravi is ljubeshni do Boga ravno tako perpravljen biti vse sa zhasht boshjo storiti, in vse preterpeti, kar je Bogu dopadljiviga, kakor je Jesus vse storil in preterpel.

Kaj more kristjan per povsdigovanji storiti?

1) Poklekni, in Jesusa v' podobah kruha in vina na altarji prizhijozhiga moliti.

2) Poln shalosti in grevenge zhes svoje grehe na perfi se terkati, in na snanje dati, de so nashi grehi krivi Jesusove smerti.

3) Véro, upanje in ljubeshen obuditi.

Kaj je kristjanu per f. obhajilu storiti?

Kadar se maslnik na perfi terka in govori: O Gospod, nisim vreden, de gresh pod mojo streho, ampak rezi famo s' besedo, in moja dusha bo osdravljena, naj se tudi kristjan tri-

krat na perfi udari, in naj ravno tiste beséde govori.

Zhe kristjan f. obhajila ne prejme, naj pa v' serzu gorezhe shelje ima, de bi Jesufa v' duhu in v' serzu prejel, de bi se s' vero, upanjam in ljubésnijo s' Jesufam sklenil. Naj Jesufa profi, kteriga njegova dusha zhes vse sheli, in ki ji je zhes vse potreben, de bi s' svojo gnado k' njem prishel, v' njem shivel, njegovo dusho rasvetlil, s' gorezho ljubésnijo do nje-ga, kakor shenina njegove dushe, ushgal, de bi ga vodil, s' seboj sklenil, de bi le v' Jesufu, in sa Jesufa tukaj in v' vezhnosti shivel; in tako je na duhovno visho obhajan.

Od pridig.

Sakaj gre tudi pridiga in kershanfski nauk ob nedeljih in sapovedanih prasniki poslušati?

Sato 1) ker se je nauk od kershanfskih ref-niz she perve zhase kershanfske zerkve v' prvi veliki dél f. mashe shtel. „Kadar smo pa prvi dan po saboti (v' nedeljo) vkup prishli kruh lomiti, jih je Pavl uzhil.“ Djan. apost. 20, 7.

Justin marternik, ki je v' drugim sto let po Jesufvim rojstvu shivel, in pisal, nam to poterdi, ker pravi: Ob nedeljih pridemo vsi vkup, po tém so nam, kakor zhas in okolishine naneso, listi apostelnov in prerokov brani, po tém duhovni pastir vkup sbrane verne uzhi, in ljudstvo opominja, de naj tako storé, kakor jim je bilo brano. Apolog. 1.

2) Ker se per pridigah in keršhanskikh naukih boshja beseda osnanuje in rešlaga, ktera nam pove, kako nam je shiveti, zhe hozhemo svelizhani biti.

3) Ker malo ljudi do dobriga resnize keršhanske veré vé, ktere vediti je kristjanu k' svelizhanju treba, in ker v' resnizah neveden kristjan veliko hudiga stori, slabo shivi, in she sato ne vé.

4) Ker se lohka posabi, kar se je od keršhanskikh resniz védilo, in ker zhlovek, zhe ni opominjan in perganjan, rad opušha, kar je storiti dolshan.

Zhe bil kristjan tudi sa ref prav dobro v' resnizah s. vere poduzhen, mu je vender she dobro svesto k' pridigam hoditi. Sakaj vsak zhlovek je ali greschnik, ali pa pravizhen, Zhe je greschnik, ga bo pridiga ali nauk k' pokori obudila. Kralj David je boshjo postavo dobro sposnal, on je dobro vedil, kaj je gréh in kaj ni, in vender koliko zhasa je bil v' gréhu, in na pokoro ni mislil, in tako dolgo ne, de mu ga je prerok Natan v' nauku rasodel. Ta ga je sbudil, de je sazhel na pokoro misliti, in jo delati. Zhe je pa zhlovek tudi pravizhen, bo v' pravizhnosti bolj poterjen, in nauk mu bo tudi she vselej kake pregreshke in pomanjkliivosti rasodel, ktere she poravnati more; in bo svedil, kako she samore v' popolnamasti rasti, in se nevarnosti ogibati. „Kdor je is Boga, besede boshjo poslušha.“ Jan. 8, 47.

Kaj more storiti, kdor hoče kaki prid od pridig imeti?

1) More pred pridigo in keršhanskim naukam s. Duha sa rasvetljenje profiti, de bi prav boshjo besedo sastopil.

2) Svešto poslušhati.

3) Kar sliši na se, ne na druge obrazhati. On se more po sasilshani boshji besedi sprashevati, ali je tako shivel, kahor ga resniza uzhi, in ne v' drusih ozbeh pesdérja gledati, bruna pa v' svojih ne zhutiti. Mat. 23.

4) S' dobre volje in shelje poslušhati, de bi potlej tako storil, kakor je poduzhen, fizer bo njegovo poslušhanje bres svelizhanskiga sadu. „Bodite pa delavzi besede in ne samo poslušhavzi, s' komor sami sebe sapeljete. Jak. 1, 22.

Jesuf pravi: „Vsaki, kateri sliši leté moje besede, in jih dopolne, bo enak dershan modrimu moshu, kateri je sidal svojo hišo na skalo. — In kateri jih sliši, in jih ne dopolne, bo enak dershan neumnimu moshu, kateri je sidal svojo hišo na pesek.“ Mat. 7, 24 — 27. „Moja mati in moji bratji so ti, ki boshjo besedo poslušhajo in storé.“ Luk. 8, 21. Ravno to naš Jesuf v' perglihi od sijavza poduzhi. Luk. 8, 4.

Od popoldanfke flushbe boshje.

Kaj gre k' popoldanski flushbi boshji?

Kerfhanfski nauk, vezhernize, roshenkranz, litanije, shegen s' svetim refhnjim Telesam, in po fhegah zerkva tudi fhe druge opravila.

Kaj je f. roshenkranz?

Svét roshenkranz je v' katolfski zerkvi navadna molitev sloshena, is apostolske vére, is ozhenafha in is zhefhena Marija.

Zhemu je f. roshenkranz v' katolfski zerkvi v' navadi?

Je v' navadi k' pogostimu spominu svetih fskrivnost Kristusoviga vzhlovezhenja, terplenja in od smerti vftajenja, in k' zhafti presvete devize Marije.

Od kod fo vse te fskrivnosti snane?

Is svetiga evangelja fo vse snane. Torej je sveti roshenkranz lepa in perporozhljiva molitev, in kristjane, zhe ga prav molijo, in lete f. fskrivnosti premifhljujejo, k' brumnosti in k' svelizhanju napeljuje.

Od tretje zerkvene sapovedi.

Kaj se pravi se postiti?

Se postiti se pravi, od mesnih jédi se sder-shati, le enkrat, to je, opoldan do fitiga se na-

jeſti, svezher pa le malo, fizer pa zel dan nizh, sunaj poſebne file; poſtavim zhe ſe zhloveku teshave delajo, in takrat ſe ſme le toliko jeſti, kolikor je treba, de teshave minejo.

Kako ſe ſhe zhlovek poſti?

Kadar ſam ſebe sataji; ſi kako perpuſheno jed, veſelje ali kaj drusiga perpuſheniga ſavoljo Boga perterga, in de bi loſhej ſvoje poſheljenje premagal.

Sakaj katolſhka zerkev poſt ſapoveduje?

1) Sato, de bi ſe zhlovok od grehov ozhiſtil, ker grehi vezh dél is meſeniga poſheljenja iſvirajo. Jeſuf ſam pravi, de nezhiſti duh ſe is zhloveka ne da drugazhi iſgnati, kakor s' molitvijo in s' poſtam.

2) De bi s' poſtam dolg ſvojih grehov plazhali, pravizi boſhji ſadoſtiſtorili, in ſavoljo ſtorjenih grehov ſaſluſhene ſhtrafenge odvernili; ker ſhe ni ſadoſti, de zhlovek gréh ſapuſti, in ſe ga ozhiſti, ampak ga more tudi nad ſeboj ſhtrafati, k' temu pa je poſt nar perpravniſhi pomozh.

3) De bi s' poſtam ſvoje nagnjenje do hudiga ſlabili, na ſvoji duſhi pa mozhnejſhi perhajali, in tolkanj perpravniſhi bili dobro po boſhji volji delati.

Ali je poſt Bogu prijeten?

De je poſt Bogu prijeten naſ ſveto piſmo uzhi. David pravi: „Jeſt ſim ſe poſtil in poſniſhal, in prejel bom, kar proſim.“ Pfalm. 34,

13. „Preobernite se k' meni, (pravi Gospod) is zeliga serza s' postam, s' jokam in s' shalovanjem.“ Joel. 2, 12. Ninivljani so se postili, in mesto Ninive je bilo ohranjeno. Jon. 3, 10. Ester se je postila, Boga sa ohranjenje svojiga ljudstva profila, in uflifhana je bila. Ester. 14, 21 — 3.

Ali je post she sam na sebi Bogu prijeten?

Post sam na sebi she ni Bogu prijeten, more tudi s' obshalovanjem svojih storjenih grehov sdrushen biti, in dobro je, kar sebi pertega, ubogim dati, in brumno shiveti si persadevati. „Boljsi je molitev s' postam in ubogajme dajanjem, kakor saloge slata spravljati.“ Tob. 12, 18. „Glejte, na dan vashiga posta délate po svoji glavi, in vashe dolshnike bres milosti terjate. Glejte, kadar se postite, se pravdate in prepirate, in bijete s' pestjo neusmiljeno. Ne postite se kakor do sdaj, de bi se na visokim vashe krizhanje flifhalo. Sim si mar taki post isvolil, de zhlovek zhes dan svoj shivot tare? de svojo glavo obesha, na ojstrim in pepéli leshi; bosh ti to post in Gospodu prjeten dan imenoval? Stori proste krivizhno svesane. — Lomi lazhnimu kruh, pelji uboge in té, kateri kota nimajo, v' svojo hifho, kadar nagiga vidish, pokri ga, in ne sanizhuj svojiga mesa, in Gospodova zhaft te bo obdala. Takrat bosh klizal, in Gospod bo uflifhal.“ Isa, 58, 3 — 9.

Ali so vsi kristjani dolshni se postiti?

Vsi so se postiti dolshni, kateri so 21 lét

štari, in katerih velika starost, bolesen, slabost, fosebne velike in teshke dela ne sgovarjejo.

Ali delo isgovori kristjana od posta?

Delo nikoli, temuzh slabost, savoljo ktere bi kdo svojiga dela ne mogel prav opraviti, zhe bi se terdo postil.

Ali so tisti, ki se popolnoma ne morejo postiti, od vsiga posta sgovorjeni?

Niso, toliko se morejo postiti, kolikor se samorejo bres ozhitne shkoda na sdravji.

Ali si sme sam post polajshati; kateri misli, de je od posta sgovorjen?

Ne sme si ga sam polajshati, ampak more svojiga duhovniga pastirja sato profiti.

Ali velja pred Bogam to od duhovniga pastirja sadobljeno polajshanje posta?

Velja, zhe je ref potrebno, fizer pa ne.

Kaj je tistimi storiti, kateri so pravizhno od posta odvesani?

Naj: 1) s' drugimi dobrimi déli, zhe uterpé s' ubogajmé dajanjem, s' molitvijo, de vezh v' zerkev gredo, nadomestijo, kar jim per spolnenji posta permanjka.

2) Boga profiti in sheleti, de bi jih pokore, molitve in posta zerkve deleshne storil.

Ali moremo ob postnih dnevih se tudi od mesnih jedi sdershati?

Tudi od mesnih jedi se moremo sdershati, zhe pa fhkof dovolijo, de smemo mesne jedi jesti, se vender ne smemo vezh kakor enkrat na dan, opoldan do sitiga najesti.

Kakshno dolshnost imamo ob petkih in sebotah?

Se moremo od mesnih jedi sdershati.

Ali so vsi kristjani dolshni to sapoved dershati?

Vsi katolshki kristjani, kteri se she pameti savedo, ki niso bolni, ali nimajo posebniga perpushenja od svojiga fhkofa is pravizhnih urshahov.

Sakaj zerkev v' petek in seboto sapove mesnih jedi se sdershati?

Zerkev sapové mesnih jedi se sdershati, v' petek v' spomin Jesusoviga terplenja in smerti; v' sabota pa v' spomin, de je ta dan Jesus v' grobu leshal.

Sakaj je zerkev shtirdesetdanski post postavila?

1) Sato, de bi kristjani Jesusa posnemali, ki se je 40 dni in nozhi v' pushavi postil.

2) De bi kristjani bolj perpravljeni bili skrivnosti Jesusove smerti in njegoviga vstajenja vredno obhajati.

3) De bi se s' postam, molitvijo in s' drugimi dobrimi deli k' velikonožni spovedi in k' velikonožnemu obhajilu perpravljali.

Sakaj sazhne zerkev veliki post s' pepeljenjam?

V' spomin ozhitne pokore, ktera se je na pepelnizhno fredo sazhela, in ko so gresniki v' ojsre oblazhila oblezheni s' pepeljam potreseni bili.

S' kakshnim serzam naj se kristjan pepeliti da?

S' ponishnim in sgrevanim serzam, in s' terdnim skleparam post v' pokoro svojih grehov oberiniti, de bi milost in odpuštenje per Bogu sadobil.

Sakaj pravi mashnik, ko pepelji, spomni se o zhlovek, de si prah, in de se bosh spet v' prah spremeni?

Sato ker ni nizh tako perpravniga, zhloveka ponishati in poboljšhati, kakor spomin na smert in na sodbo boshjo.

Kako more kristjan shtirdesetdanski post dershati?

Se more postiti, kratkozhasov se ogibati, vezh zhafa moliti, svete bukve brati, fosebno od Jesufoviga terplenja, in ubogajme dajati, kolikor uterpi.

Sakaj je zerkev adventne poste postavila?

Sato, de se kristjani s' pokoro in pobol-
fhanjem k' Jesufovemu prihodu in rojstvu po
vrednim perpravljajo.

Sakaj je zerkev kvaterne poste postavila?

1) De bi se kristjani spomnili na dolshnost
pokoro delati, in sa svoje gréhe sadosi storiti.

2) De bi ponishno Boga profili, ker ob
kvaternih tednih shkofje maslnike shegnajo, sa
dobre in sveste namestnike Jesufove, ker takih
verni filno potrebujejo.

3) De bi Boga profili, de bi nam sad sem-
lje dal in ohranil, in ga sa prejete dobrote
hvalili.

*Sakaj je zerkev poste pred nektermi veliki-
mi prasniki sapovedala?*

Jih je sapovedala, de bi se kristjani s' po-
koro perpravljali prasnike bolj sveto, in k' ve-
zhimu dushnimu pridu prasnovati.

*Koga se more kristjan she postne dni sder-
shati?*

Kristjan se more postne dni tudi vsiga ras-
botniga veselja sdershati, ker postni dnevi so
dnevi pokore in shalosti, ne pa dnevi veselja.

*Kaj pokashe ta, ki teh zerkovnih sapoved
ne dopolni?*

De je zerkvi nepokoren, in de mu ni ve-
liko mar sa njegovo dusho in svelizhanje, ker

se perpomozhkov, k' svelizhanju potrebnih, ne poslushi; in sraven pa she svojiga blishniga pohujsha, kterimu je dober sgled dolshan dati.

„Ako savoljo jedi svojiga brata shalifh, she ne ravnash po ljubeshi. Nikar ne pogubluj s' svojo jedjo tega, sa kteriga je Kristuf umerl.“ Rim. 14, 15.

Od zheterte zerkvene sapoved.

Kaj je v' zheterti sapovedi sapovedaniga?

De naj se vsaki kristjan nar manj enkrat vsako léto svojih grehov spové, in ob velikoznozhnim zhasu sveto reshnje Telo prejme.

Ali so prvi kristjani potrebovali te sapovedi?

Niso je potrebovali, ker so bili she tako vsi ognjeni sakrament f. pokore in f. reshniga Telefa prejemati, in so vedno sheleli s' Jesufam sklenjeni biti.

Zerkev je le potlej, kadar so kristjani mersli proti tem dvema sakramentam postali, vernim ta sapoved dala. Sraven pa zerkev gorezhe shelje ima, de bi verni ta dva sveta sakramenta vezhkrat med létam vredno prejeli, kar dobri kristjani tudi storé. „Jesuf pravi: „Ako ne bošte jedli mesa Sinu zhlovekoviga, in pili njegovo kri, ne bošte iméli shivlenja v' sebi.“ Jan. 6, 54.

Kje naj kristjan ob velikonožnim zhasu spoved opravi, in f. Obhajilo prejme?

Zhe nima posebniga resnizhniga isgovora po sapovedi zerkve v' svoji fari.

Sakaj supové zerkev, de naj kristjan ob velikonožnim zhasu spoved v' svoji fari opravi?

Sato, de duhovni pastir svoje ovze posna, od kterih bo mogel Bogu odgovor dajati, in njih dolshnost je, na dushi slabe krepzhati, bolne sdraviti, in ranene zeliti, raskropljene nasaj perpeljati, in sgubljeni iskati. Ezech. 34, 4.

Ali je vsaki kristjan dolshan ob velikonožnim zhasu f. Obhajilo prejeti?

Vfaki, kteri je od spovednika sa vredniga sposnan, in je prav perpravljen. „Postergajte stari kvas, de bote novo testo. Sakaj nashe velikonožno jagnje Kristuf je ofrano. Obhajajmo tedaj velikonožh ne s' starim kvasam, tudi ne s' kvasam hudobije in malopridnosti; ampak s' oprésnimi kruhi zhistosti in resnize.“ 1. Kor. 5, 7 — 8.

Doklej terpi zhas velikanožhne spovedi?

V' ljubljanski shkofii od druge postne nedelje do Kristusoviga v' nebohoda.

Od pete zerkovne sapoved.

Kaj peta zerkovna sapoved prepoveduje?

Prepoveduje od prve adventne nedelje do svétih tréh kraljev, in od pepelnizhne frede do prve nedelje po velikinozhi shenitvanje imeti.

Sakaj je shenitev ob tih zhaſih prepovedana?

Sato, de svéte zhaſe v' pokori in v' flush-bi boshji preslivimo, in velike skrivnosti s. vére, ki jih nam zerkev takrat osnanuje bres rastresenja premishljujemo, od kar naſ per shenitvah vezhi dél navadne pojedine in veselje odvrazhujejo.

Zheterti dél.

Od svetih sakramentov.

Kaj more kristjan nar bolj sheleti, in si persadevati dosezhi?

Sheleti in vse persadevati si more kristjan, de bi tukej brumno, sveto shivel, in enkrat svelizhan bil. „Sakaj to je volja boshja, vashe posvezhenje.“ 1. Tefal. 4, 3. „Bog hozhe, de bi vsi ljudje svelizhani bili, in k' sposnanju refnize perfhli.“ 1. Tim. 2, 4.

Kdo pa naf je poduzhil, kako samoremo brumno in sveto shiveti, in svelizhani biti?

Jesuf Kristuf, nafh Svelizhar, kateri naf je pred Bogam opravizhil, naf je poduzhil, kako samoremo skosi véro na njega, in s' dobrimi déli njegoviga neskonzniga saflushenja delešni in svelizhani biti. „Sakaj perkasala se je gnada Boga, Svelizharja nafhiga, vsm ljudém, ktera naf uzhi, de se odpovejmo hudobii, in posvetnim sheljam, de bomo tresno, pravizhno, in bogabojezhe shiveli na tém svetu, in zhaka-

li na svelizhanfko upanje, in zhaſtitlivi prihod velikiga Boga in Svelizharja naſhiga, Jeſufa Kriſtufa, kateri je dal ſebe ſa naſ reſhit od vſe krivize, in ſebi ozhiſtil ljudſtvo, ktero bi mu dopadlo, in ſe po dobrih delih ravnalo.“ Tit. 2, 11 — 14.

Ali ſamoremo ſami od ſebe brumno ſhiveti?

Is laſtne mozhi ne ſamoremo, pa ſ' pomo-
zhjo gnade boſhje in ſ' ſvojim persadevanjem
ſamoremo pravizhno in ſveto ſhiveti.

Kje pa ſadobimo gnado boſhjo?

V' ſvetih ſakramentih.

Kaj je ſvet ſakrament?

Svet ſakrament je vidno ſnamnje nevidne
gnade boſhje od Jeſufa Kriſtufa v' naſhe poſve-
zhevanje in svelizhanje poſtavljen.

*Sakaj ſe ſakramenti imenujejo vidne ſnam-
nja?*

Se imenujejo vidne ſnamnja ſato, ker ſe
per vſakim ſkramentu kaj vidi, ſliſhi, ali zhu-
ti; od ſunaj nam kaſhejo, kaj Bog ſkoſi nje
po duhovno in nevidno v' naſ dela. — Tako
ſe per ſvetim kerſtu vidi voda, in ſe ſliſhijo
beſede, ktere ſe med oblivanjem iſrekujejo.

So ſakramenti ſamo ſnamnja gnade boſhje?

Sakramenti niſo ſamo ſnamnja gnade bo-
ſhje, temuzh gnado, ktero pomenijo imajo tu-
di v' ſebi, in nam jo delé. Tako per ſvetim

kerſt
obliv
gnad
ſhuj

rili,
kopv
kteri
do o
ljenj

So

sa n

K

boſh
nika

K

zho

A

v' r
ljul

sak
ſko

ſto

kerstu ravno tisti zhas, kadar se telo od sunaj obliva, in se besede svetiga kersta isrekujejo, gnada boshja dusho snotraj ponavlja in ozhi-shuje od vsih grehov.

„Nas je, ne is del pravize, ktere smo storili, ampak po svojim usmiljenji svelizhal skosi kopvo prerojenja in ponovlenja svetiga Duha, kteriga je obilno v' nas vlil: skosi njegovo gnado opravizheni, postanemo erbi po upanji shivljenja. Tit. 3, 5 — 7.

Sakaj je Jesus svete sakramente postavil?

Jesus Kristus je svete sakramente postavil sa nashe posvezhenje.

Kaj sastopimo skosi posvezhenje zhlovekovo?

Sastopimo, de zhlovek bo skosi gnado boshjo, ki jo per s. sakramentih dobi, is greshnika pravizhen in Bogu prijeten.

Kdaj bo zhlovek posvezhen?

Kadar odpuhanje grehov in posvezhujo-zho gnado dobi; ali ko mu je pomnoshena.

Kaj je posvezhujozha gnada boshja?

Je nesaflushen dar in pomozh boshjo, ki v' nas ostane in nas pravizhne, svete in Bogu ljube in prijetne stori.

S. Pavl pravi: „Upanje pa ne ofromoti, sakaj boshjo ljubesen je islita v' nashe serza skosi s. Duha, ki je nam dan.“ Riml. 5, 5.

„Nas je, ne is del pravize, ki smo jih storili, temuzh po svojim usmiljenji svelizhal

fkosi kopvo prerojenja in ponovljenja f. Duha, kteriga je v' naf obilno ulil fkosi Jesufa Kristusa, Svelizharja nafhiga.“ Tit. 3, 5 — 6.

Kako naf sveti sakramenti posvezhujejo?

Sveti sakramenti naf posvezhujejo, de nam nekteri gnado opravizhenja, ki jo she prej nimamo, dodelé, nekteri pa jo v' naf pomnoshijo ali povishajo.

Posvezhujozha gnado, ki nam jo nekteri f. sakramenti delé, nam smertni gréh sbrishe, naf greshnike v' pravizhne, v' prijatle in v' otroke boshje prenaredi; nekteri f. sakramenti pa nam pomnoshijo ali dodajo posvezhujozho gnado boshjo, de je mozhnejshi in obilnishi, de ker smo she prej v' gnadi boshji, she svetejshi in pravizhnishi potlej postanemo.

Kteri sveti sakramenti nam posvezhujozho gnado delé in naf opravizhjo?

S. kerst in f. pokora nam posvezhujozho gnado delita in naf opravizhita.

Kako se f. kerst in f. pokora sato imenujeta, ker nam posvezhujozho gnado delita?

S. kerst in f. pokora se sato imenujeta sakramenta mertvih.

Sakaj se imenujeta sakramenta mertvih?

Sato, ker je zhlovek, pred ko jih prejme, na dushti mertev, in bres gnade boshje, ktera je shivljenje dushe; v' teh sakramentih pa je

sadobi, in skosi njih dušha oshivi sa vezhno shivljenje.

Kako se imenujejo sakramenti, kateri posvezhujozho gnado v' nas povikshajo?

Se imenujejo sakramenti shivih.

Sakaj se imenujejo sakramenti shivih?

Sato, ker more zhlovek, preden jih prejme, she posvezhujozho gnado boshjo imeti, ktera po teh sakramentih obilnisthi in mozhnejshi postane.

Kteri so sakramenti shivih?

Sakramenti shivih so ti le: f. birma, f. reshnje Telo, f. posledno olje, f. maslnikov shegnovanje in f. sakon.

Kaj je treba she vezh od svetih sakramentov vediti?

Je treba vediti: 1) de flehern sakrament tudi svoje lastne gnade deli.

2) De se nekteri sakramenti ne smejo vezh ko enkrat prejeti.

Kteri sakramenti se ne smejo vezh ko enkrat prejeti?

S. kerst, f. birma in f. shegnovanje maslnikov.

Sakaj se ti sakramenti ne smejo vezh ko enkrat prejeti?

Sato, ker vtisnejo neisbrisljivo snamnje v' dušho, ki bo vedno obstalo.

Kakšne posebne snaminja dobimo per vsakim téh tréh sakramentov?

V' f. kerstu dobimo snamnje kristjana in otroka boshjiga; per f. birmi snamnje Kristusoviga vojshaka, per shegnovanji maschnikov snamnje slushahnika in namestnika Kristusoviga.

Bog nas je pomasal, in nas tudi sasnaminjeval, in dal sastavo Duha v' naslih ferzah, "2. Kor. 1, 21, 22.

Ali bo to snamnje tudi v' prihodnim shivlenji ostalo?

Vezhno bo ostalo, svetnikam v' zhaft, hudobnim pa v' osramotenje.

Od koga imajo sakramenti mozh?

Od Jesufa Kristusa.

So vsi sakramenti potrebni?

Vsi sakramenti so potrebni v' kershanški zerkvi; pa niso vsi potrebni flehernimu zhloveku, le f. kerst je vsakimu zhloveku k' svelizhanju potreben.

Ali sadobi vsak gnado boshjo, zhe kak f. sakrament prejme?

Ne vsak, temuzh le, kdor je po Jesusovi volji prav perpravljen. „Spokorite se, in daj se slednji is val kerstiti v' meni Jesufa Kristusa v' odpushtenje svojih grehov, in bošte prejeti dar f. Duha.“ Djanj. apost. 2, 38.

Koliko je sakramentov?

Sedem jih je; in so ti le: 1. S. kerst, 2. f. birma, 3. f. rešnje Telo, 4. f. pokora, 5. f. poslednje olje, 6. f. mašnikov shegnovanje, 7. f. sakon.

Od svetiga kersta.

Kaj je f. kerst?

Sveti kerst je prvi in nar potrebnishi sakrament, v' katerim je zhlovek s' vodo in boshjo besedo od poverbaniga greha in od vsih pred kerstam storjenih grehov ozhishen, in je v' Kristusu, kakor nova stvar, k' vezhnimu shivljenju preroben in posvezhen.

Sakaj se f. kerst imenuje prvi sakrament?

Sato, ker more zhlovek prej kershen biti, preden sme kak drug sakrament prejeti.

Sakaj se imenuje nar potrebnishi sakrament?

Sato, ker smo vsi kakor otrozi jese boshje, v' poverbanim grehu spozheti in rojeni, in torej bres kersta noben zhlovek, tudi otrok, ne more svelizhan biti. „Kdor ni preroben is vode in is svetiga Duha, ne more v' kraljestvo boshje priti.“ Jan. 3, 5. „Kdor bo veroval in bokershen, bo svelizhan.“ Mark. 16, 16.

Kdaj je Jesus ta sakrament postavil?

Takrat, kadar je po svojim vstajenji od smerti svojim apostelnam rekel: „Pojte po vsm

svetu, uzhite vse narode, in keršhujte jih v' imenu Ozheta, Sina in svetiga Duha. Mat. 28, 19.

Kaj sadobimo per svetim kerštu?

Per svetim kerštu sadobimo:

1) Odpushtenje poverbaniga greha, in vsih drusih pred kerštam štorjenih grekov; tudi vsih vezhnih in zhasnih šhtrafeng, ktere bi mogel greschnik na tem ali na unim svetu sato terpeti, de bi sa-nje pravizi boshji sadošti štoril; tako de bi zhlovek prez v' nebesa šhel, zhe bi po kerštu v' nedolshnosti umerl. „Dajte se kerštiti v' imenu Jesusa Kristusa v' odpushtenje grehov.“ Djan. apost. 2, 38. V' prerujenih Bog nizh ne sovrashi, nizh pogubljenja vredniga ni v' njih.“ Rim. 8, 1. Trident. sej. 5.

2) Sadobimo posvezhujozho gnado boshjo, ktera naš prerodi, opravizhi in posveti, de smo otrozi boshji in verbi nebeshkiga kraljestva. „Greschniki ste fizer bili, ali oprani ste in posvezheni v' imenu Gospoda Jesusa Kristusa. 1. Kor. 6, 11. „Sam duh našhimu duhu sprizheje, de smo otrozi boshji, ako smo pa otrozi, smo tudi verbi.“ Rim. 3, 16 — 17.

3) Postanemo udje Jesusovi in katolshke zerkve, in tempel s. Duha. in smo deleshni Jesusoviga neskonzhniga saflushenja. „Ne veste, de so vaše teleša udje Jesusovi?“ 1. Kor 6, 15. „Ne veste, de ste tempel boshji, in Duh boshji v' vaš prebiva.“ 1. Kor. 3, 16.

Ali so tudi sa ta svet vse shtrafenge in nastopki poverbaniga greha per f. kerstu od-pušheni?

Niso, vse bodo she le na dan od smerti vstajenja popolnoma minule, kadar bo strohlji-vo nestrohljivost, in umerjzhe neumerjzhnost obleklo. 1. Kor. 15, 53. S. pismo pravi: „Te-shak jarm je nad Adamovimi otrozmi od dne-va njih is-hoda is materniga telefa do dneva njih pokopa (v' semljo) v' mater vsih ljudi.“ Sir. 49, 1.

Zhimu slabosti natore, temota in nevednost uma, spazheno posheljenje, telefne in dushne nadloge, bolesen in smert she po f. kerstu ofstanejo?

Sato ofstanejo, de je zhlovek bolj ponishen in bolj shelen gnade boshje, in mu pomagajo, de si s' poterpeshljivoſtjo vezhi zhaſt v' nebe-sih saflushi. „Tridentinski sbor pravi, de hudo poshelenje ofstane sa vojskovanje, ktero tistim ni ſhkodljivo, kateri se s' gnado Jesusovo podperti vojskujejo.“ Sej. 5, 5.

Kako samorejo odrefsheni, kateri nimajo per-loshnosti kersta vode prejeti, svelizhani biti?

Skosi kerſt shelja in ſkosi kerſt kervi.

Kaj je kerſt shelja?

Kerſt shelja je, kadar nekerſhen zhlovek ſposna, de je vera Jesusova prava, in ima go-rezhe shelje kerſhen biti, pa perloshnosti nima

kersta vode prejeti, in vender Boga popolnoma ljubi, in svoje storjene grehe is serza obshaluje.

Kaj je kerst kervi?

Kerst kervi je, kadar nekeršhen zhlovek sheli keršhen biti, pa ne more; in svojo kri in svoje shivljenje sa Boga in vero da.

Kdo sme kershevati?

Shkofje in fajmoshtri, in s' njih dovoljenjem tudi drugi duhovni in djakoni, v' fili pa vsak sme kershevati.

Kaj more storiti, kdor kershuje?

Kdor kershuje more: 1) misel imeti tako kerstiti, kakor je Jesus ta s. sakrament postavil.

2) More zhloveka s' pravo vodo oblit.

3) More med oblivanjem s' vodo te besede govoriti: Jest te kerstim v' imenu Ozheta in Sina, in svetiga Duha.

Kako more odrashen zhlovek perpravljén biti, ki hozhe keršhen biti?

1) More nar potrebnishi resnize vere vediti in jih verovati. „Pojte in uzhite vse narode, in kershujte jih — uzhite jih vse spolnovati, karkoli sim vam sapovedal.“ Mat. 28, 19 — 20.

2) More s. kerst profiti, in voljo imeti ud zerkve Jesufove biti.

3) Svoje grehe obshalovati. „Spokorite se, in sledni is med vas naj se da kerstiti v' ime-

nu Jesufa Kristusa v' odpushtenje grehov." Djan. Apost. 2, 38.

4) Se more hudizhu, svetu in grehu odpovedati, in obljubiti, de bo do konza po keršhansko shivel. „Ne véste, de vsi, kateri smo v' Jesusu Kristusu keršheni, smo v' njegovi smerti keršheni? Sakaj s' njim smo pokopani skosi kerst v' smert; de moremo, kakor je Kristuf vstal od mertvih skosi zhašt Ozhetovo, tako tudi mi v' novim shivlenji hoditi.“ Rim. 6, 3 — 4.

Kdo namešt otrok to obljubo stori?

Namešt otrok botri obljubo storé vse spolniti, h' zhemur kerst veshe.

Kakshni morejo botri biti?

Botri morejo biti: 1) katolshke, keršhanske vere, 2) V' veri dobro poduzheni, 3) she birmani, 4) brumni in 5) ne premladi.

Kakshne dolshnosti imajo botri?

1) Botri imajo otroke, ktere so v' kerst dershali, fosebno ljubiti.

2) Skerbeti, de so po keršhansko srejeni, in zhe so jim starshi odmerli, ali zhe so sarnikerni, naj sami sa njih keršhansko sadershanje in spolnjenje obljub skerbé.

3) Sa njih moliti.

Komu smo se per f. kerstu odpovedali?

Per f. kerstu smo se odpovedali hudizhu, njegovimu djanju in napuhu.

Kaj hozhe rezhi, se hudizhu odpovedati?

To je toliko, kakor: nozhem njemu pokoren biti, in njegovim skušnjavam se nikoli podvrezhi.

Kaj je, njegovimu djanju se odpovedati?

To je, vſim hudim miſlim, ſheljam, beſedam in delam, s' beſedo, vſim greham ſe odpovedati.

Kaj je njegovimu napuhu ſe odpovedati?

Je toliko, kakor ſe vſi poſvetni zhaſti, hvalli ljudi, nezhimernim oblazhiam, s' beſedo, vſimu, kar hudobni ljudje ljubijo in iſhejo, odpovedati.

Kaj ſmo per ſ. kerſtu obljubili?

ſmo obljubili v' Boga, v' Jeſufa Kriſtufa, v' ſ. Duha in v' katolſhko zerkev verovati, po volji boſhji ſhiveti, le ſa boſhjo zhaſt delati, kakor je Jeſuf delal; vſe ljubiti, kar je Jeſuf ljubil, vſe ſavrezhi, kar je on ſavergel, in kakor dobri otrozi matere katolſhke zerkve tudi nji vſo pokorſhino ſkaſovati.

Ali ſmo dolſhni to obljubo ſpolniti?

Moremo jo ſpolniti, drugazhi ſvelizhani ne bomo.

Kako ſe per kerſtu ſtorjena obljuba ponovi?

Tako le: Verujem v' Boga Ozheta, ſina in ſ. Duha. Verujem v' Jeſufa Kriſtufa, ſina boſhjiga ediniga, ki je Bog in zhlovek ſkupej,

kteri je zhloveshki rod s' svojim terplenjem in s' svojo smertjo odreshil. Verujem vse, kar je Bog rasodel, kar so Jesus in njegovi s. apostelniki uzhili, in kar katolska cerkev, ktere ud biti in do smerti ostati shelim, verovati sapoveduje. Odpovem se is zeliga serza hudizhu, njegovimu napuhu in vsimu njegovimu djanju. Odpovem se tudi vsim greham, bahanju in vsim sapeljivim ukam tega sveta. Perpravljen sim po kersbansko shiveti, Bog me poterdi s' svojo mogozhno gnado v' mojim sklepu Amen.

Kdaj se spodobi per s. kerstu storjeno obljudo ponoviti?

Spodobi se: 1) kmalo, ko se svoje pameti savemo, 2) pred s. birmo.

3) Na dan svojiga godu, ali ob rojstni obletnizi.

4) Pred spovedjo in s. Obhajilam, slasti ko se pervikrat k' s. Obhajilu gre.

5) Veliko in binkushtno seboto.

6) Ob zhasu skushnjav, vezhkrat v' shivlenji, in sosebno v' smertni bolesni.

Ali more kristjan slo skerbeti, de gnado ohrani, ki jo je per s. kerstu sadobil?

Slo more skerbeti, ker je ta gnada nar imenitnishhi. Skosi njo je postal otrok boshji, brat Kristusov, erbizh nebeshkiga kraljestva in tempel s. Duha, in zhe bi jo sgubil, v' nar vezhi nesrezho pade, nedolshnost sgubi, in je spet fushen hudizhev.

O d f. b i r m e.

Kaj je f. birma?

Sveta birma je sakrament, v' katerim je kerščen zhlovek s' pokladanjem rok in molitvijo fškofa, in f' f. krishmo od f. Duha v' gnadi boshji poterjen, de svojo vero stanovitno prizha in po nji shivi.

Kaj sadobimo per f. birmi?

Posvezhujozho gnado boshjo poviksha, in fhe posebno gnado da, de kristjan stanovitno vero sposna, in po nji shivi; tudi vtifne dušhi neisbrisljivo snamnje, sato ne sme zhlovek vezh, ko enkrat birman biti. „Kteri pa nas s' vami vred poterduje v' Kristusu, in nas je pomasal, je Bog, kteri nas je tudi sapezhatil, in je dal saštavo Duha v' našhieh serzih.“ 2. Kor. 1, 21 — 22.

Ali je sakrament f. birme vsim potreben?

Sakrament f. birme ni tako potreben, de bi kristjan bres njega ne mogel svelizhan biti, pa savolj gnade, ki jo poviksha, bi se kristjan pregrešhil, ko bi ga is sanikernosti ne prejel.

Kdo nas preprizha, de je zhloveku gnada f. Duha potrebna?

Apostelni Jesufovi; oni so bili, pred ko so f. Duha prejeli, maloferzhni, kafniga serza v' vervanji, nesumni; potlej pa, ko so binkušht-

no nedeljo s. Duha prejeli, so serzhno Jesufa Kristusa vsimu ljudstvu osnanoi, in ga povsod bres strahu pred smertjo prizhali, in rajshi shivljenje sgubili, kakor od Jesufove vere odstopili. Tudi nam se je vojskovati soper skushnjave, torej je nam tudi gnade treba, in ta nam je v' s. birmi pomnošena.

Kdo je perve kristjane birmoval?

Apostelni so perve kristjane birmovali. — „Kadar so apostelni, ki so bili v' Jerusalemu, shishali, de Samarija v' besedo boshjo veruje, so k' njim poslali Petra in Janesa. Kadar sta prishla, sta sa-nje molila, de so s. Duha prejeli. Sakaj v' nobeniga is njih she ni bil prishel, ampak samo kersheni so bili v' imenu Gospoda Jesufa. Tedaj sta roke na-nje pokladala, in so prejeli s. Duha.“ Djan. apost. 8, 14 — 17.

Kdo ima danashne dni oblast birmovati?

Danashne dni imajo v' redu le shkofje oblast birmovati, ker oni so pravi namestniki apostelnov.

Kako shkof birmujejo?

Shkof nad birmanzam roke rasprosté, molijo, in s. Duha v' njega klizhejo, potlej mu pomashejo zhelo s' sveto krishmo, in ga neko liko na lize vdarijo, mu mir voshijo, in na sadnje spet sa-nj molijo. — Satorej morejo birmanzi per prvi molitvi, ki jo shkof nad nji-

mi molijo, in per sadnji, kadar so she vse po-
birmali, v' prizho biti.

*Kaj pomeni pokladanje rok shkofovih nad
birmanzi?*

Pomeni, de jih bo f. Duh s' svojo gnado
obvaroval in mozhne storil.

Kaj pomeni masanje s' f. krishmo?

Pomeni gnado f. Duha, ktera je v' f. bir-
mi pomnoshena, de je zhlovek v' véri poterjen
in Bogu prijeten.

*Sakaj storé shkof s' f. krishmo krish na
zheli birmanzu?*

V' spomin, de ima f. birma vso svojo
mozh od Jesufoviga terpljenja in smerti na
krishu.

Sakaj na zheli krish storé?

V' spomin, de se birmanz ne sme framova-
ti Jesufoviga krisha in njegove vere.

Sakaj shkof birmanza malo na lize vdarijo?

De se birmanz spomni, de more vselej
perpravljen biti sa Jesusa voljno in serzhno ter-
peti.

*Kako more biti perpravljen, kdor hozhe f.
birmo prejeti?*

More biti kerfhen; zhe je she odraffen,
more biti v' veri in v' tém, kar f. birmo sadé-
va, dobro poduzhen, in v' stanu gnade boshje,
to je, bres smertniga greha biti.

Kako se more tedaj k' f. birmi perpravljati?

Po sgledu apostelnov v' Jerusalemu se more perpravljati s' molitvijo, zhe je she odraslen, f' postam in s' drugimi dobrimi deli, in zhe ima smertni greh nad seboj, se more spovedati, in f. odveso dobiti.

Kaj naj birmanz takrat stori, kadar shkof molijo in roke rasprosterte dershe?

Takrat naj birmanz véro v. kershanške refnize ponovi, in v' serzu terdno sklène s' pomozhjo gnade f. Duha nikdar od vere odstopiti, temuzh vselej po sapovedih f. vere shiveti, in naj f. Duha sato na pomozh klizhe.

V' kateri starosti se otrozi smejo birmati?

Zerkev sheli de takrat, kadar se she svoje pameti savedo, de bolj sposnajo, kako potreben jim je ta f. sakrament, de se loshej in bolj perpravijo ga vredno prejeti, in se tudi loshej spomnijo, kdaj so bili birmani.

Sakaj se tudi k' f. birmi botri jemljejo?

Sato, de bi birmane k' dobrim napeljevali, od hudiga odvrazhevali, jih obljub opminjevali, de v' veri stanovitni ostanejo, in po nji shivé.

Kaj more birman po f. birmi storiti?

Naj Boga sa ta sakrament sahvali, naj fi persadeva Jesufove nauke zhedalje bolj sposnati, na tanko po njih shiveti, prejeto gnado s' molitvijo in dobrimi deli ohraniti, in se vsiga ogibati, s' zhimur bi gnado boshjo lohko napravil.

Od fvetiga refhnjiga Telefa.

Kaj je sakrament f. refhnjiga Telefa?

Sakrament f. refhnjiga Telefa je nar fvetjshi sakrament, je pravo telo in prava kri nashiga Gospoda Jesufa Kristufa v' podobah kruha in vina.

Sakaj se ta sakrament nar fvetejshi imenuje?

Sato, ker ne posvezhuje samo zhloveka, temuzh ima v' sebi Jesufa Kristufa, sazhetnika vse fvetosti.

Kakshne imena ima ta sakrament?

Ta sakrament se imenuje:

1) Sakrament altarja, ker se na altarji premenjenje kruha in vina v' telo in kri Jesufovo godi.

2) Nebeshki kruh, ker ima v' sebi Jesufa Kristufa, kteri je per vzhlovezhenji is nebel prishel, in kteri sedi v' nebesih na desnizi svojiga Ozheta. — „To je kruh, kteri je is nebel prishel, ne kakor so jedli vafhi ozhetje mano, in so umerli; kdor ta kruh je, bo vekomaj shivel.“ Jan. 6, 29.

3) Kruh angelski, ker ima v' sebi Jesufa Kristufa, kteriga angeli v' nebesih gledajo in vshivajo.

4) Gospodova vezherja, ker je Jesus ta presveti sakrament per sadnji vezherji postavil, in ga svojim apostelnam vshiti dal.

5) Popotniza, ker je dušna jed, in kristjane shivi in mozhne stori, de po poti pravizhnosti hodijo. Sakaj kakor smo v' f. kerstu v' novo shivljenje prerojeni, v' f. birmi poterjeni, de se samoremo skušnjavam vstavljati, jih premagovati, in od Kristusa ozhitno prizhati, tako ta f. sakrament shivljenje duše ohrani in jo shivi.

6) Sveto Obhajilo, ker kristjani per vshivanji tega f. sakramenta spomin Jesufove smerti in druge velike skrivnosti obhajajo.

Kdaj je Jesus ta f. sakrament postavil?

Jesus je ta f. sakrament per sadnji vezherji, na vezher pred svojo smertjo, to je nash veliki zhetertik, postavil.

Kako je Jesus ta f. sakrament postavil?

Po vezherji, ko je f' svojimi apostelni velikonožno jagnje jedel, je vsel kruh v' svoje svete roke, sahvalil nebeshkiga Ozheta, ga je f' svojo vsigamogozhno besedo posvetil, ga raslomil, in dal apostelnam rekozh: Vsemito in jejte: to je moje telo, ktero bo sa vas dano. — Potem je vsel kelih; sahvalil, posvetil in ga njim dal rekozh: Pite is tega vfi, sakaj to je moja kri noviga testamenta, ktera bo sa vas in sa njih veliko prelita k' odpushtanju grehov. To storite, kolikorkrat bote storili, k' mojimu spominu.

Kaj se je zgodilo na te Jesusove besede: To je moje telo, to je moja kri?

Velik zhudesh, de se je kruh in vino v' Jesusovo shivo telo in kri spremenilo, desiravno je podoba kruha in vina tudi potlej she ostala.

Kaj je Jesus hotel s' besedami: To storite k' mojimu spominu?

S' temi besedami je Jesus svojim apostelnam in v' sim mas'nikam oblast in sapoved dal, per s. mas'hi ravno s' temi besedami, ktere je on isrekel, kruh in vino v' shivo telo in kri Jesusa Kristusa spremenjevati; tudi je s' temi besedami sapoved dal, de naj se per té skrivnosti verni kristjani na njegovo ljubesen, terplenje in smert hvaleshno spomnijo.

Kdaj se kruh in vino spremeni v' telo in kri Jesusovo?

Kruh in vino se spremeni v' Jesusovo telo in kri, kader mas'nik zhes kruh isrezhe Jesusove besede: „To je moje telo,“ in zhes vino: „To je moja kri.“

Ali je po posvezhenji she kruh in vino?

Ni vezh kruh ne vino, ker Jesusove v'figamogozhne besede kruh in vino spremené v' njegovo pravo telo in pravo kri. Le podoba kruha in vina she ostane.

Kaj pa je podoba kruha in vina?

Podoba je to, kar se nad sakramentam s' zhloveshkimi pozhutki vidi in zhuti: farba, pokuf in duh kruha in vina.

Sakaj je Jesus Kristus s, reshnje Telo po podobi kruha in vina postavil, desiravno je Jesus v' vsaki podobi posebej vef prizhijozh?

Sato de se dve rezhi raslozhijo, ki jih ta svet sakament v' sebi fklene: ofer ali daritev s. reshnjiga Telefa, in s. Obhajilo.

Koliko podob je k' ofru s. mashe treba?

Obéh podob je k' ofru s. mashe treba, ker se Jesus per sveti mashi nebeshkimu Ozhetu sa naf ravno tako daruje, kakor se je na krishu daroval.

Jesus, Sin boshji, je prishel na svet, de bi gresfhne Adamove otroke, kateri bodo va-nj verovali, v' boljshi ljudi, v' otroke boshje pre-naredil, de bi svelizhani bili. Bog Ozhe je hotel, de naj njegovi boshji Sin grehe zeliga sveta na-se vsame, naj se terplenju podvershe, svojo dusfo in telo pravizi boshji v' spravo sa gresfhnike v' dar da, in svojo kri na krishi prelije. Jesus, is ljubesni do ljudi, se je v' voljo boshjo vdal, in je dolg in shtrafenge, ktere smo mi gresfhniki saflushili, na-se vsel, in je nafho dusfo in telo s' svojim terpljenjem od vezhniga pogubljenja odreshil, nam gnado boshjo in pravizhnost saflushil, ktero smo po grehu prvih starshv sgubili, in nam je svoje neskonzhno saflushenje dal in vezhno shivljenje perdobil.

Kako se preprizhamo, de je Jesus Kristus sakrament svetiga reshnjiga Telefa tudi ko ofer postavil?

Jesus Kristus je bil na krishu masfhnik in

ofer. Kakor maslnik je ofroval svojo dušho in telo nebeshkimu Ozhetu; in je bil ofer, ko je sam sebe Bogu sa ofer dal, de je pravizi boshji f' svojim terpljenjem in smertjo na krishu sa grehe zeliga sveta sadošti storil, in gresfhnike s' Bogam spravil. Kar je bil Jesus na krishu sa naf, to je hotel is ljubeshni do svojih pravovernih na vezhne zhase biti, po redu Melhise-deka; sato je per sadnji vezherji spremenil kruh v' svoje pravo telo, in vino v' svojo pravo kri, in je oboje daroval svojimu nebeshkimu Ozhetu v' odpušhanje grehov sveta. Kar je Jesus storil, to je tudi svojim uzhenzam sapovedal, de naj v' njegov spomin storé, kar so tudi storili. Posvezhevali so kruh in vino, ktero se je v' pravo telo in kri Jesufovo spremenilo skosi boshjo mozh, so v' teh podobah Jesufovo telo in kri Bogu ofrovali, in sakrament svetiga resh-njiga telefa vshivali, kar tudi she sdej maslniki storé. — Tako je sakrament svetiga resh-njiga telefa nafha jed sa vezhno shivljenje, in ofer noviga testameta.

Kaj katolshka zerkev od spremenjenja kruha in vina véruje in uzhi?

1) De se per posvezhenji kruh in vino skosi besede Jesufove v' telo in kri Jesufovo spremeni, in de je Jesus v' tem sakramentu po boshji in zhloveshki natori prizhijozh. — Desiravno imata kruh in vino pervo podobo in slad, vender ni vezh ne kruh, ne vino.

2) De v' podobi kruha in vina je zel Jesus Kristus. — V' podobi kruha tedaj ni samo

telo Jesufovo, kakor v' podobi vina ne sama kri; temuzh v' vsaki podobi, in tudi she tako majhina drobtiniza ali kapliza teh podob, je Jesus Kristuf zel in vef, Bog in zhlovek, s' du-sho in telesam, f' kervjo in s' mesam prizhijozh.

3) De verni kristjani, ki Kristusa le v' podobi kruha vshivajo, ravno tako Jesufa prejmejo, kakor mashniki, ki ga vshivajo v' podobah kruha in vina.

4) De pravizhni in gréshniki per obhajilu Jesufa refnizhno prejmejo; tode pravizhni gnado sadobé, gréshniki pa smert.

5) De Jesus Kristuf tako dolgo v' podobi kruha in vina ostane, dokler podobe ne minejo; v' zhloveku pa ostane f' svojo gnado, dokler smertno ne gréshi.

Ali smemo sakrament f. refshnjiga telesa moliti?

Smemo in dolshni smo ga moliti, ker je Jesus Kristuf, Bog in zhlovek pod podobami kruha in vina refnizhno prizhijozh, Boga pa smo dolshni moliti.

Kakshen kruh in kakshno vino more biti sa pojvezhevanje?

Kruh more biti opresen is zhishte pshenizh-ne moke, in vino pravo od vinske terté.

Sakaj je Jesus Kristuf ta presveti sakrament postavil?

1) V' spomin svojiga terplenja in smerti. „Sakaj, kolikorkrat bote ta kruh jedli, in ta

kelh pili, bote smert Gospodovo osnanoi, dokler ne pride. 1. Kor. 11, 26.

2) De bi bil on sam duhovna jed nashih dush sa vezhno shivljenje. „Moje meso je sa-ref jed, in moja kri ref pijazha. Kdor ta kruh je, bo vekomaj shivel.“ Jan. 11, 56 — 59.

3) De nam je dal stanovitno sprizhevanje svoje ljubeshni do nas; in de smo s' nebeskim Ozhetam spravljani.

4) De je s' svojo zerkvijo do konza sveta ne le s' svojo gnado, ampak tudi v' resnizi sam v' prizho.

So kristjani dolshni sakrament s. reshnji-ga telefa prejemati?

Dolshni so, ker

1) Jesus sam to sapoveduje rekozh: „Res-nizhno, resnizhno vam povem: ako ne bote mojiga mesa jedli, in moje kervi pili, ne bote imeli shivljenja v' sebi.“ Jan 6, 54.

2) Savoljo gnad, ktere kristjan v' tem sa-kramentu sadobi, kateri je jed in pitje nafhe dushhe sa vezhno shivljenje.

Ali je ta s. sakrament vernim sa svelizha-nje potreben?

Ne tako, kakor s. kerst; ker otrozi, ki she niso per pameti in nedolshni umerjo; odrashe-ni, kateri ga shele prejeti, pa jih smert prehitide ga ne morejo; in tisti, kateri ob pamet pridejo, svelizhanje doseshejo, zhe so fizer vredni, desiravno niso bili obhajani. Le tak, kateri je

per dobrim sposnanju in ga nozhe prejeti, ne more biti svelizhan, ker gnado boshjo same-tuje.

Kdaj smo dolshni sakrament s. refshnjiga telefa prejeti?

Po zerkveni sapovedi smo ga dolshni, pod smertnim gréham, vsako leto nar manj enkrat, to je ob velikonozhnim zhasu prejeti.

Sakaj sapoveduje zerkev ob velikonozhnim zhasu s. Obhajilo prejeti?

Sato, ker je Jesus Kristuf ob velikonozhnim zhasu terpel in umerl, in tudi ta s. sakrament postavil, in ga dal svojim apostelnam vshiti.

So kristjani dolshni s. he ob drugih zhasih s. Obhajilo prejeti?

Sveto Obhajilo do dolshni kristjani prejeti v' smertni nevarnosti, sato, ker je popotniza v' vezhno shivljenje; zerkev pa tudi sheli, de bi ga vezhkrat v' letu prejeli.

Sakaj je dobro vezhkrat k' svetimu Obhajilu iti?

Zhe je kristjan, kolikor njegova slabost same, vreden, je dobro vezhkrat k' svetimu obhajilu iti, ker je s. refshno telo duhovna jed, in daje mozh njegovi dushi. S. Avgushtin pravi: Shivi tako, de bosh vreden vsak dan telo Gospodovo prejeti.

Je sanikernost do prejemanja tega f. sakramenta gréh?

Gréh je, ker tak zhlovek kashe slabo vero, majhino ljubesen in hvaleshnost do Jesufa.

Per kateri starosti so dolshni otrozi prvo f. Obhajilo prejeti?

Nobeden ne more starosti, kdaj so otrozi dolshni, ali kdaj smejo prvo f. Obhajilo prejeti, bolj vediti, kakor starshi in spovedniki, kateri nar bolj vedo, zhe so otrozi sadošti poduzheni, in zhe tako brumno shivé, de so f. Obhajila vredni.

Kakshne gnade sadobi kristjan, zhe po vrednim f. reshnje telo prejme?

Vredno f. obhajilo kristjana:

1) S' Jesufam sklene. „Kdor moje meso je, in moja kri pije, ostane v' meni, in jest v' njem.“ Jan. 6, 57.

2) Gnado boshjo v' njem ohrani, in poviksha.

3) Mu male ali odpustljive gréhe odpusti.

4) Mu hudo posheljenje pomanjssha in ukroti.

5) Obvaruje dusho od prihodniga hudiga.

6) Mu da saštavo zhaštltljiviga vštajenja telesa in vezhniga shivljenja. „Kdor moje meso je, in moja kri pije, ima vezhno shivljenje, in jest ga bom obudil poslednji dan.“ Jan. 6, 55.

Kakšne gnade sadobi kristjan od sakramenta svetiga reshnjiga telefa ko ofra?

Ker je v' tem s. nekervavim ofru, ki ga per s. mashi Bogu opravljamo, ravno tisti Kristuf, ki se je v' odpufhanje grehov sveta na krishi Bogu daroval in kri prelil, sadobé vsi, ki prav verujejo, so sgrevani in spokorjeni, per s. mashi milost in gnado boshjo. Ozhe nebeshki, skosi ta s. ofer potolashen, deli gnado prave pokore in odpufhanje grehov, she tako veliki naj so. Torej je ta ofer opravljen ne le sa odpufhanje grehov, shtrafing in v' sadoštitev, in sa sadobiti vse potrebne gnade shivim kristjanam na semlji, temuzh tudi sa verne dushe v' vizah, ki sheniso sadošti ozhishene. Trident. sbor, sej. 22.

Kdo déli vernim s. reshnje telo?

Mashniki delé vernim s. reshnje telo.

Koga tedaj kristjan prejme kadar k' s. obhajilu gré?

Jesusa Kristufa, praviga shiviga Boga, s' dusho in telefam, f' kervijo in s' mesam.

Od perpravljanja sa vredno prejemanje tega svetiga sakramenta.

Se sme bres perprave iti k' svetimu Obhajilu?

Ne smé se iti bres perprave k' svetimu Obhajilu; temuzh kdor ga hozhe vredno prejeti, more prav perpravljen biti.

Kolikero more perpravljjanje sa vredno f. Obhajilo biti?

Dvojno: perpravljjanje dushe in telefä.

Kakshna je perprava dushe?

1) More terdno verovati, de je pravo telo in prava kri Jesufova prizhijozha.

2) More vediti, de ni le s' nobenim zhlo-vekam v' sovrashtvu, temuzh de svojiga blish-niga is serza ljubi.

3) De more kristjan bres smertniga gréha in v' gnadi boshji biti.

4) Tudi ne sme imeti ljubeshni do malih grehov.

4) More sheleti Jesufa vredno in poboshno prejeti?

Ali je velika pregreha Jesufa nevredno pre-jeti?

Velika pregreha je, ker je Jesufu velika nezhasht sturjena. — S. Pavl od tega tako go-ri: „Kdorkoli bo nevredno ta kruh jédel, in kelh Gospodov pil, je kriv nad telefam in ker-vijo Gospodovo, in si sodbo (pogubljenje) jé in pi-je, ker ne raslozhi telefä Jesufoviga.“ 1. Kor. 11, 27 — 29.

Kteri f. Obhajilo nevredno prejmejo?

Vsi ki so v' smertnim gréhu.

Kdaj kristjan ta gréh vedama stori?

Takrat, ko bi ne hotel spovedniku svojih

gréhov rasodeti, ali ko bi per spovedi odvese ne dobil, in bi vender k' f. Obhajilu shel.

Kako se gréhu pravi, ki se s' nevrednim Obhajilam stori?

Boshji rop se mu pravi.

Kako Bog take shtrafa, ki boshji rop store?

Bog jih vezhi dél shtrafa f' slepoto uma, s' sapuſhenjem boshjim, terdovratnoſtjo ſerza, f' zhaſnimi nadlogami, in s' vezhnim pogublenjem. „Sakaj kdor jé ali pije nevredno, ſi ſodbo jé in pije, ker ne raslozhi teleſa Goſpodoviga. Savoljo tega je med vami veliko ſlabih in bolnih, in jih veliko ſpi.“ 1. Kor. 11, 29 — 30.

Kaj ſe je is tega uzhiti, ko je nevredno prejemanje f. Obhajila tako velik gréh?

Is tega ſe je uzhiti, de ſe zhlovek tega nikoli ne more doſti bati, in de je, zhe je neſrezen bil v' ta gréh paſti, dolſhen ſe ga ſpovevati, in veliko pokoro delati.

Kaj more kriſtjan ſtoriti, predeñ f. reſhnje telo prejme, zhe je v' ſmertnim gréhu?

More pred ſvoj gréh is ſerza obſhalovati, ſe ga zhiſto ſpovedati, in f. odveso prejeti.

V' zhim obſtoji poboshnoſt ali andoht ſerza?

Poboshnoſt ſerza obſtoji v' tem, de zhlovek:

1) Vero, upanje in ljubesen obudi.

2) De moli Jesufa Kristusa v' sakramentu f. refhnjiga telefa.

3) De misli s' hvaleshnim serzam na smert Jesufa Kristusa, v' ktere spomin je ta f. sakrament postavljen, in je sapovedano, de ga verni vshivajo.

4) De je ponishen, in de obudi grevengo nad grehi, in terden sklep svoje shivlenje zhe dalje bolj po nauku Jesufovim ravnati, in de ima posebno ljubesen do blishniga.

Kako se obudi vera pred f. Obhajilam?

Tako, de kristjan terdno veruje, de je v' sakramentu altarja ravno tisti Jesus Kristus vpri-zho, kateri je na svet prishel naf odreshit, kteri je terpel in na krishu umerl, kateri je tretji dan od smerti vstal, in sedi na desnizi Boga Ozheta.

Kako se upanje obudi?

Tako, de se kristjan na Jesufovo ljubesen terdno sanese, de mu bo gréhe odpustil, svojo gnado, vezhno svelizhanje in vse potrebne pomozhi sa svelizhanje dal, ker je tako dobrotljiv in milostjiv, de se mu v' sakramentu vshivati da.

Kako se ljubesen obudi?

Tako, de ima kristjan, kateri k' f. Obhajilu gre, serzhno veselje do Jesufa Kristusa, kteriga bo sdaj prejel.

Kako kristjan v' f. Obhajilu Jesusa f' ponishnostjo prejme?

Zhe premishljuje, kako prezhudno velika je Jesusova ljubesen, ktera je storila, de se je on tolkanj ponishal, de je svojih vernikov duhovna jed in pijazha postal, de bi se s' njimi sklenil, de bi vezhno shivljenje imeli; de je on kralj nebes in semlje, zhlovek pa prah in pepel in sraven she greslnik; kako se je tedaj dolshan pred Jesusam v' svoji nizh ponishevati.

Sakaj more kristjan pred f. Obhajilam tudi grevengo zhes svoje grehe obuditi, in terdno skleniti sa naprej brumno shiveti?

To more sa to storiti, ker noben zhlovek ni sadošti zhift in popolnoma vreden Jesusa prejeti; in ker bo tako veliko gnado prejel, more tudi terdno voljo imeti ljubesniviga in dobrotljiviga Jesusa ne vezh shaliti.

Kako naj se verni kristjan she bolj perpravlja k' svetimu Obhajilu?

Verni kristjan naj se poprejsfni dan s' molitvijo, s' branjem svetih bukev in s' drugimi dobrimi déli, tudi s' sdershvanjam od dopusheniga veselja, sa f. Obhajilo perpravlja.

Kako se more kristjan na telesu perpravlja ti sa f. Obhajilo?

1) De je, zhe ni nevarno bolan, od polnozhi tesh.

2) De spodobno oblezhen s' velikim spohitvanjem k' boshji misi perslopi. „Vse pa

naj se poshteno in po redu godi,“ sapove f. Pavl. 1. Kor. 14, 40.

Kaj more kristjan storiti, kadar se pred f. Obhajilam ozhitna spoved moli?

Takrat naj grevengo nad svojimi gréhi ponovi. Kadar rezhejo maschnik: Glejte Jagnje boshje, ktero grehe sveta odjemlje, naj kristjan Jesusa moli; in kadar maschnik pravijo: Gospod, nisem vreden de greslh pod mojo streho, temuzh rezi le s' besedo, in moja dusha bo osdravljena, naj obhajanz s' veliko ponishnostjo sposna, de ni vreden Jesusa prejeti, naj se trikrat na perfa udari, in ravno te besede s' maschnikam vred govori. Sraven naj tudi upanje obudi, de per Jesusu milost najde.

Kako se more obhajanz per prejemanji f. hostje sadershati?

Kadar maschnik f. hostjo podajo, more obhajanz usta zhedno odpreti, jesik na spodni shnabel poloshiti, in f' sposhtvanjem f. reshnje Telo prejeti; f. hostje ne shvezhiti, ne nalash v' ustih perdershevati, ampak prez savshiti. Ako se f. hostja ust prime, je ne sme f' perstam, ampak s' jesikam odlozhiti, ne is ust pljuvati, in ne prez is zerkve iti,

Kaj more kristjan po f. Obhajilu storiti?

Kadar je kristjan f. reshnje Telo she prejel, naj poklekne na stran, de v' miru veliko gnado premisli, ktero je prejel, in v' teh brumnih mislih naj

1) Jesufa sahvali sa neskonzhno gnado, ktero mu je skasal, de je k' njemu prifhel.

2) Naj ga v' ponishnosti moli.

3) Naj mu dusho in telo ofruje, de bo oboje le na boshjo zhaft obrazheval.

4) Naj Jesufa profi, de bo f' svojo gnado stanovitno v' njem ostal.

5) Naj vero, upanje in ljubesen obudi in druge storjene dobre sklepe ponovi.

6) Naj ga profi, de mu vse dodeli, kar mu je sa dusho in telo potrebno.

Sakaj se more kristjan f' tako skerbjo k' f. Obhajilu perpravljati?

Savoljo svetosti tega f. sakramenta in savoljo velikiga sadu, ki ga is vredniga preje-manja tega f. sakramenta sadobi, in savoljo velikiga greha, ki bi ga skosi nevredno f. Obhajilo storil.

Kako se more kristjan na dan f. Obhajila sadershati?

1) Se more varovati vfiga postopanja, doma biti, Jesufa vezhkrat sahvaliti, dobre dela opravljati, in sbranih svetih misel biti, in dobro je duhovne bukve brati.

2) V' zerkev iti, in poboshno moliti.

3) Vfiga posvetniga hruma in veselja, kar je mogozhe, se ogibati, in tudi potlej na Jesufa ne posabiti, kteriga je prejel, de vselej brumno shivi ker le f' takim Jesus vekomaj sklenjen ostane.

Ali kristjan samo v' sakramentu f. refhnjiga Telefa Jesusa Kristusa prejme?

Kristjan samore Jesusa Kristusa tudi s' duhovnim obhajilam prejeti.

Kaj je duhovno obhajilo?

Duhovno obhajilo so mozhne shelje Jesusa in njegovo gnado prejeti, ktere ima kristjan is ljubesni do Jesusa in brumniga shivlenja.

Je kristjanova dolshnost vezhkrat take shele do Jesusa obuditi, ali duhovno obhajilo prejeti?

Kristjan se more vedno v' duhu obhajati, sakaj sakrament altarja mu je le vzhafi mogozhe prejeti; de bi pa Jesufoviga duha imel, more smirej sheleti, zhe hozhe dushe shivljenje ohraniti. Posebno pa more.

1) Velike shelje do Jesusa in njegoviga duha obuditi, kader se perpravlja f. refhnje Telo prejeti.

2) Kadar savolj bolesni ne more Jesusa v' sakramentu altarja prejeti.

3) Per f. mafhi, kadar se mafhnik obhaja, in tudi drugekrat, kadar vidi druge k' f. Obhajilu iti.

Ali je dolshnost v' nevarni bolesni sakrament f. refhniga Telefa prejeti?

Velika dolshnost je, ker je takrat nar bolj potrebno, de dusha kristjanova mozh sadobi bolesen voljno terpeti, in frezhno umreti, to-

raj se popotniza v' vezhnost ne sme do sadnjiga odlashati, ker je to nevarno.

Zhe kristjan, kateri je bil nekaj dni poprej per s. Obhajilu, sboli, ali mu je treba spet s. Obhajilo prejeti?

Treba mu je, de v' nevarni bolesni popotnizo prejme.

Kaj naj verni storé, kadar duhoven gredo bolnika obhajati?

Verni naj Jesusa molijo in pozhašté, naj ga spremijo, in sa bolnika molijo, de bi mu Jesus grehe odpuštil, in se mu dal vredno prejeti; in naj tudi sa se prosijo, de bi na sadnjo uro gnado imeli Jesusa vredno prejeti.

Od sakramenta svete pokore.

Koliko poménov ima beseda pokora v' sebi?

Beseda pokora ima vezh pomenov, ali se vsame kakor zhednost, ali kakor sakrament, ali kakor sadošti storjenje.

Kdo ima pokoro kakor zhednost?

Tisti, kateri greh savolj Boga zhes vse sovrashi in obshaluje, terdno sklene ga vezh ne délati, in pa po vrednosti nad seboj pokori, in upa, de mu ga bo Bog po svoji milosti odpuštil.

Je taka pokora vselej potrebna odpushtenje grehov sadobiti?

Vselej je potrebna, ker drugazhi se grešnik ne spreoberne, in mu tudi ni mogozhe odpushtenja grehov sadobiti, zhe grešnik greha ne sovrashi, in ga ne sapusti. „Spreoberni se k' Gospodu, in sapusti svoje grehe.“ Sir. 17, 21. „Ako se ne bošče spokorili, bošče vsi pogubljeni.“ Luk. 13, 3. „Dusha, ktera je grešila, bo umerla, ako pa krivizhni nad svojimi grehi pokoro dela, ne bo umerl.“ Ezhel. 18, 20 — 21.

Ali je lahko pokoro delati?

Ni lahko ampak teshko, ker je spazheni natori soperna; sakaj pokora jo lozhi od tega, kar ji je vshezh.

Ali samore grešnik sam od sebe pokoro delati?

Sam od sebe ne, temuzh f' pomozhjo gnade boshje, to de mu je treba sa-njo Boga profiti.

Kako sadobi grešnik dar pokore?

Bog ga grešniku da is svoje milosti sa-volj neskonzhniga saflushenja Jesufoviga, grešnik pa ta dar gnade boshje po svoji prosti volji sprejme, in ona njegove serze k' Bogu nagne.

„Gospod, oberni nas k' sebi, in spreobernjeni bomo.“ Shalost: pef. 5, 21. „Obernite se k' meni, in se bom k' vam obernil.“ Zaha. 1, 3.

Svet Tridentinski sbor uzhi, kako de se

greš
pelj
nik
na
nef
bo
Ver
s'
se
per
nef
jim
gati
bi
v'
ga
mo
bol
je
na
pol
ga
in
do
gn
vli
ga
in
bos
vet
gar
jet

greshnik spreoberne, kako de je k' pokori napeljan, in is gresznika pravizhen postane. Greshnik poslufha boshjo besedo, in jo premishluje, na to se mu vera obudi; po nji sposna svoj nesrezhen stan in svoje grehe, vidi strashno sodbo boshjo, nevarnost vezhno pogubljen biti. Vera ga spodbode, sazhne misliti, kako hudo bo s' njim, zhe smiram hudoben ostane; sazhne se bati, in ves prestrashen sklene greh sapustiti, persadeva si svoj dober sklep spolnovati, in svoj nesrezhen stan sapustiti. Pa vender s' vsim svojim persadevanjem ne more svojih slabost smagati in she greh stori; v' takshnih okolishnah bi greshnik obnemagal, ako bi po veri, ki je v' njem strah obudila, upanja ne sadobil. Vera ga uzhi, de greshnik se fizer is svoje lastne mozhi poboljshati ne more, samore se pa poboljshati s' pomozhjo gnade boshje, ktero mu je Jesus s' svojim terplenjem saflushil. Ta ver na refniza gresznika podpera, sazhne upati, in poln saupanja v' Jesufovo saflushenje prosi Boga v' Jesufovim imenu sa gnado spreobrnjenja in opravizhenja. Ko pa greshnik Boga sa gnado prosi, si na mozh persadeva svoje flabe nagnjenja ukrotiti, s. Duh mu ljubesen v' serze vlije, sazhne ga Bog veseliti, is ljubeshni do Boga, kteri greh sovrashi, sazhne greh sovrashiti in ga saviditi, sklene per sebi greh sapustiti in boshje sapoved spolnovati in po s. evangeliu shiveti; in de bi se svojih grehov snebil, s' Bogam se spravil, sklene sakrament s. pokore prejeti.

Kaj je sakrament f. pokore?

Sakrament f. pokore je sakrament, v^o katerem sa to postavljen mashtnik namest Boga grešniku po kerstu storjene grehe odpusti, zhe se jih sgreva in zhišto spove, in zhe ima tudi resnizhno voljo se poboljšhati, in pravo pokoro delati.

Kdo je postavljen mashtnik?

Tisti, kteriga njegov škof postavi, de spoveduje.

Kaj je pokora kakor sadoštovanje?

So tiste spokorne dela, ktere so zhloveku potrebne, de pravizi boshje sadošti stori. — Vsak greh more šktraskan biti, zhe ga zhlovek sam nad seboj ne šktrazuje, ga bō Bog šktralfal, ker je pravizhen, pravi f. Avguštin.

Ali je sakrament f. pokore k' svelizhanju potreben?

Potreben je všim tistim, kterim so po f. kerstu smertni greh storili.

Kdor je v^o smertnim grehu, je na dušhi mertev sa dobre dela delati, ki so vezhniga shivljenja vredne; ako tak zhlovek ni škosi gnado sakramenta f. pokore spet oshavljen, ostane mertev, od Boga lozhen in od nebesškiga kraljestva, torej vezhniga pogubljenja vreden.

Kdaj je Jesus Kristus sakrament f. pokore postavil?

Tisti dan, ko je bil od smerti vstal, in se je svojim apostelnam prekasal, in jim rekel:

„Kakor je Ozhe mene poslal, tudi jest vas poshljem.“ Potlej je va-nje dihnil v' snamnje, de jih s' nevidno oblastjo navda, in jim rezhe: „Prejmite svetiga Duha, kterim bote grehe odpustili, tem so odpushteni, in kterim jih bote sadershali, tem so sadershani. Jan. 20, 21 — 23.

Kdo ima dan donashni oblast grehe odpushtati?

Dan donashni imajo oblast grehe odpushtati shkofje, ki so nastopniki apostelnov in drugi mashniki, ker imajo oblast od Jesusa Kristusa.

Kteri grehi so odpushteni v' sakramentu s. pokore?

Vsi po kerstu storjeni gréhi, naj bodo she tako veliki, in naj jih bo she tolkanj se odpusté, zhe je gréshnik prav perpravljen. — Kristus je rekel svojim apostelnam: „Karkoli bote rasvesali na semlji, bo tudi v' nebesih rasvesano. Mat. 18, 18.

Kako se morejo besede s. pisma vseti, ktero pravi, de nekteri grehi ne bodo odpushteni?

Té se morejo tako vseti, de bodo nekteri grehi teshko odpushteni, ne kakor de bi jih Bog ne hotel odpustiti, temuzh ker gresnik po svoji prosti volji gnado boshjo sam savershe.

Kaj sadobimo v' sakramentu s. pokore?

Sadobimo 1) odpushtenje gréhov.

2) Odpushtenje vezhnih shtrafeng.

3) Posvezhujozho gnado boshjo.

4) Mir vesti. — „Zhe se svojih gréhov spovemo, je Bog svest in pravizhen, de nam nashe gréhe odpusti, in nas od vse hudobe ozhisti.“ 1. Jan. 1, 9.

Kaj se pravi pravo pokoro delati?

Pravo pokoro delati se pravi k' Bogu se poverniti, od kteriga smo se s' gréham odvernili, svoje gréhe zhertiti, jih resnizhno obshalovati, se jih spovedati, jih nizh vezh storiti, in sa nje sadoštitoriti, in dobre dela delati.

S' ktero pregliho nas je Jesus poduzhil, de more gréshnik vse to storiti, zhe pravo pokoro dela?

S' pergliho od sgubljeniga fina. Luk. 15.

Kaj je potrebno v' sakramentu s. pokore, de se odpušhanje gréhov sadobi?

Potrebno je:

- 1) Isprashevanje vesti;
- 2) Grevengo nad storjenimi gréhmi;
- 3) Naprejšetje ali sklep se poboljšhati;
- 4) Zhista spoved;
- 5) Sadošti storiti ali nalosheno pokoro doštati.

Kaj se pravi vesti isprashevati?

Vesti sprashevati se pravi, dobro premisliti, kaj je zhlovek od svoje sadnje dobro storjene spovedi, ali od tistiga zhafa, kar je sazhel gréh sposnovati, gréshil, s' mislimi, besedami, sheljami, s' djanjam ali s' samudo dobrih dél.

Je isprashevanje vesti potrebno?

Isprashevanje vesti je filno potrebno, ker se gréshnik bres sprashevanja vesti sam sebe ne more prav sposnati, se ne poboljšhati, in ne zhisto spovedati.

Je isprashevanje vesti samo takrat potrebno, kader se gréshnik k' spovedi perpravlja?

Ne le takrat, ampak vezhkrat naj svoje shivljenje premishluje; posebno ob nedeljih, prasniki, po poslushanji boshje besede, in vsak dan svezher, ker to pomaga, de se zhlovek loshej sposna, ponishuje in poboljšha.

Ali si more gréshnik per isprashevanji vesti veliko persadeti?

Gréshnik si more per tem toliko in she vezh persadeti, kakor per kakim imenitnim opravilu.

Kteri gréshniki so dolshni svojo vest she bolj skerbno isprashevati?

Tisti gréshniki, kteri so se slabo spovedali, svojo vest malokrat sprashevali, kteri svét in njegovo veselje ljubijo, in kteri imajo veliko posvetnih skerbi in smotnjav.

Kaj more zhlovek storiti, de bo samogel svojo vest prav isprashati?

More s. Duha na pomozh poklizati, de ga rasvetli in njegovo greslno serze omezhi, de prav sposna svoje gréhe in sebe, kakor ga Bog

posna, ki ga bo sodil; kakor je v' reſnizi, ne pa kakor ſe ſam ſebi ſdi.

Gréſhnik, zhe bolj gréh ljubi, manj ga vidi, zhe ga bolj ſovraſhi, bolj ga ſposna, ker ſovraſhtvo iſ ſposnanja pride. Dokler ſe gréſhnik ne ſazhne poboljšhevati, ne bo ſvojih gréhov ſposnal; zhe tudi vidne gréhe ſposna, je ſhe vender ſlep, ker ne ſposna njih hudobe. David, ko je ſvoj gréh prav ſposnal, in ſvojo neſrezho ſavoljo gréha ſhivo obzhutil, je rekel: „Tvoje pſhize, o Bog, v' meni tizhé, in tvoja roka je teſhka nad menoj. Savoljo tvoje jéſe ni ſdravja na mojim meſu, moje koſti nimajo pokoja ſavoljo mojih gréhov. Sakaj moje hudobije ſo zhes mojo glavo ſraſle, in me tlazhijo kakor teſhka butara.“ Pfalm 37, 3 — 5. Ravno tako je tudi ſgubljeni ſin ſdihoval, ki je ſam ſebe premišljeval in ſazhel ſvojo neſrezho ſposnovati.

Na kaj more gréſhnik miſliti, preden ſe ſtorjenih gréhov iſpraſhuje?

More premišliti, zhe je ſpolnil ſvoje per ſadnji ſpovedi ſtorjene ſklepe in obljube, in kar mu je ſpovednik ſa pokoro naloshil, ali ſvetoval ſtoriti, de bi ſe loſhej gréha varoval.

Na kaj more gréſhnik ſploh miſliti per iſpraſhevanju veſti?

Sploh more miſliti:

1) Zhe je ſ' miſlijo, ſ' ſheljami, ſ' beſedami ali ſ' djanjem, ali ſ' ſamudo dobrih dél gréſhil.

2) Kakšen gréh je storil.

3) Kolikokrat je en gréh storil.

4) Na okoljshine gréha, ktere hudobo storjeniga gréha povislujejo, ali smanjslujejo.

5) Kaj je is gréha prishlo, in kaj je k gréhu perlosnost dalo.

6) Is kteriga namena je gréshil.

Na kaj more gréshnik per isprashevanji vesti posebej misliti, de bo svoje gréhe svedil?

1) Zhe ni gréshil soper deset boshjih ali pet zerkovnih sapoved.

2) Zhe ni kriv eniga ali vezh poglavitih, lastnih ali ptujih, soper s. Duha, ali v' nebo vpijozhnih gréhov.

3) Zhe ni opustil dél milosti do svojiga blishniga, ali kaj drusiga dobriga, kar je bil dolshan storiti.

4) Zhe ni dolshnost svojiga stanu v' nemar pufhal.

5) Zhe je storjeno krivizo poravnal in popravit, in s' svojim sovrasbnikam se spravil.

Na kaj more zhlovek per isprashevanji pregréshnih misel in shelja gledati?

Per sprashevanji hudih misel more gledati, zhe jih je radovoljno imel, in per sheljah, zhe je va-nje pervolil.

Kako se more shtevila gréhov isprashevati?

More mislisi, kolikrat je en smerten gréh storil; zhe posebej shtivila ne vé, naj pomisli

faj, kolikrat ga je v' meſzi v' tednu, ali na dan ſtoril.

Sakaj ſe more tudi iſpraſhehati, kaj je iſ gréha priſhlo, in kaj je k' gréhu perloſhnoſt dalo?

Sato, ker more per ſpovedi raſodeti, zhe je bil bliſhni s' njegovim gréham možno raſſhalen, poſhkodovan ali pohujſhan, zhe je ſa- voljo tega ſazhel v' bogabojezhnoſti bolj mersel, ſanikern perhajati. Ravno tako more tudi na ſpovedi povedati, kaj je k' gréhu perloſhnoſt dalo, zhe je gréſhil iſ ſlabe navade, ali ker ſe perloſhnoſti ni ogibal, ali radovoljno v' nji oſtal.

Kako ſe iſpraſhuje veſt nad dolſhnoſtmi ſvojiga ſtanu?

Zhe pomiſli, ali je kakor ozhe, goſpodar, viſhi, ali kakor otrok, poſel, ali podloſhen in t. d. ſvoje dolſhnoſti ſveſto dopolnoval, ali ne.

Kdaj je ſanikernoſt v' iſpraſhvanji veſti velik gréh?

Poſebno takrat je velik gréh, kader ſe zhlo- vek v' navarnoſt poſtavi kak ſmertén gréh po- ſabiti, to ſe ſgodi vezhi dél per ljudéh, kateri velikrat ſmertno gréſhe, in ſe malokdaj ſpovedujejo.

Od grévenga.

Kaj je grévenga?

Grévenga je gnúſenje nad gréham, ki je nar vezhi hudo na ſvetu, in ſerzhna ſhaloſt,

de je Bog rasshaljen, sklenjena s' stanovito voljo Boga nizh vezh rasshaliti.

Kakshna more grévenga biti?

Grévenga more biti: 1) notrajna ali serzhna, 2) zhesnatorna, 3) nar vezhi, (zhes vsako drugo shalost,) 4) nad vsimi gréhi.

Kdaj ima gréshnik notrajno ali serzhno grévengo?

Takrat, kader ni le v' ustih, ampak ga v' serzi prezhe, in pokoja nima, de je Boga s' gréham rasshalil, in se tudi poboljšha. Bog sapoveduje gréshnikom rekozh: „Spreobernite se k' meni is zeliga serza s' postam, s' jokam in shalovanjem, in pretergujte svoje serza, ne svojih oblazhil.“ Joel 2, 12. Isglede prave notrajne grévengne imamo nad s. Petram, nad Davidam, nad ozhitnim gréshnikom, ki je v' tempelnu molil, nad sgubljenim finam. i. t. d.

Sakaj more grévenga serzhna shalost biti?

Sato, ker ima tudi gréh v' serzu svoj sazhetek. „Is serza pridejo hude misli, ubjanje, presheshtva, loternija, tatvine, krivo prizhevanje, preklinovanje.“ Mat. 15, 18.

Kdaj ima gréshnik zhesnatorno grévengo?

Kader ga gnada s. Duha in zhes natorni urshohi k' shalvanju omezhé; de shaluje is ljubeshni do Boga, ker je s' gréham njega, nar vezhiga dobrotnika, rasshalil, gnado boshjo sa-

pravil, pravizo do nebes sgubil, in se vezhniga pogublenja vredniga storil.

Kdaj ima zhlovek natorno grévengo?

Takrat, kadar is natornih urshohov shaluje, de je s' graham oframoten in poshkodovan, v' bolesen padel, ali se mu je kaj drusiga, karkoli si she bodi, hudiga sgodilo. Kralj Antioh si je v' svojim hudobnim shivlenji nesnano bolesen dobil, de so ga shiviga zhervi jedli. Vsi so ga sapustili, nobeden mu ni hotel strezhi. Sdej je obshaloval svoje pregresfno shivljenje, pa ne is ljubesni do Boga, ampak savoljo bolezhin, ki jih je terpel, in je shelil od njih rešhen biti. Profil je Boga sa pomozh, in je ni dobil. 2. Mak. 9.

Ali gresfchnik more s' sgolj natorno grévengo per Bogu odpufhanje sadobiti?

Ne more, ker taka grévenga ne pride is ljubesni do Boga, ampak is ljubesni do samiga sebe.

Bi bila grévenga dobra in sadofti, ko bi zhlovek le sato shaloval, ki se pekla boji?

Taka grévenga bi ne bila sadofti, ker bi isvirala le is strahu pred peklam, ker tak, kteri is strahu nad graham shaluje, se le boji goreti, ne pa gresfhati.

Ali ni strah pred peklam gresfniku vender k' pridu?

Tudi tak strah je gresfniku k' pridu, ker ga od gresfnih dél odvrazhuje, in k' dobrim

napeljuje. „Gospodov strah je modrosti sazhetek.“ Prip. 1, 7. „Strah boshji je sazhetek njegove ljubeshni. Sir. 25, 16.

Sakaj sgolj strah prave grévenge v' serzu grešhnika ne napravi?

Sato ne, ker volje gréshnikove ne prena-
redi. — Tak gréshnik ne sovrashi gréha is lju-
besni do Boga, temuzh sato, ker mu je gréh
shkodljiv; on sheli, de bi bilo perpusheno, kar
ljubi, ker se pa strahovanja postave boji, gréh
sovrashi, tode le permoran. Njegova volja je
she hudobna, desiravno so unajne déla dobre
viditi. „Kdor ne ljubi, ostane v' smerti.“ 1. Jan.
3, 14. „Kdor ne ljubi Gospoda Jesufa Kristusa,
naj bo preklet.“ 1. Kor. 16, 22.

Sakaj more gréshnik gréh sovrashiti?

Gréshnik more gréh sovrashiti is ljubeshni
do Boga.

*Kako gréshnik vé, de gréh is ljubeshni do
Boga sovrashi?*

Is tega, zhe je perpravljen rajshi vse sgu-
biti, in se vsm ljudém sameriti, kakor Boga s'
smertnim gréham rasshaliti. — Tako je storil
egiptovski Joshef, ker se je rajshi ljudem sa-
merel in v' jezho shel, kakor de bi bil gré-
shil. 1. Mos. 39, 9.

*Sakaj je tedaj k' pravi grévengi potrebna
ljubeshen do Boga?*

Sato, ker le tisti, kateri Boga prav ljubi,
samore gréh tudi prav sovrashiti in obshaloyati,

in s' tako grévengo odpufhenje sadobiti. Jesuf pravi od ozhitne gréfhnije: „Veliko gréhov ji je odpufhenih; ker je veliko ljubila; komur je pa manj odpufheniga, manj ljubi.“ Luk. 7, 47.

Kaj se hozhe rezhi, grévenga more nar vezhi shaloft biti?

Se hozhe rezhi, de grefhnik more bolj shalovati, de je Boga rasshalil, gnado boshjo in pravizhnost sgubil, kakor de bi bil nar ljubshi rezh na svetu sgubil.

Tako veliko shaloft je imel David, kateri sam od sebe prizha rekozh: „Truden sim od sdihovanja, vse nozhi se na svoji postelji filno jokam, in svojo posteljo s' svojimi solsamimi mozhim. Od snotrajne shalofti so mi ozhi otemnele, med vsimi svojimi sovrashniki sim se postaral. Psalm 6, 7 — 8. Moje ozhi bolj zhujejo, kakor zhuvaj, slab sim in nemorem savoljo velike snotrajne shalofti govoriti. Psalm. 76, 5.

Sakaj more biti shaloft nad grehmi tako velika?

Sato, ker nobena nefrezha ni tako velika, kakor boshje rasshalenje. — Kakor je zhlovek dolshan Boga, nar vezhi vse ljubeshni vredna dobrota, zhes vse ljubiti, tako more tudi gréh zhes vse sovrashiti, takor ga Bog zhes vse sovrashi.

Sam gréh je edino hudo, ker gréh Boga sanizhuje, in shali, dufho ostudno stori, in ji neisrezhene shtrafenge saflushi. Jeremija prerok gréfhniku to filno hudobijo ozhita rekozh:

„Vid
de fi

A

sadol
posel
hudo
to g

P
liko

gréh
vfig
nep
she
ozhi

F
rih

svo
jih
pov
in

sha
last

„Vidi in vedi, kako hudo in grenko je sa-te, de si sapustil Gospoda svojiga Boga.“ Jer. 2, 19.

Ali je lohka tako veliko shalošt imeti?

Teshko je, ker gréshni zhlovek ne sposna sadošti hudobiye, ktero ima gréh v' sebi. Le posebna gnada boshja gréshniku pomaga, de hudobijo gréha sposna, in ga obshaluje; in sa to gnado more Boga ponishno profiti.

Po zhim sposna gréshnik, de ima tako veliko shalošt?

Po tem, zhe sovrashi, kar ga je pred v' gréh napeljevalo, se s' veliko nejevoljo spomni vsiga veselja, ki ga je v' gréhu vshival, in ima nepremagljivo voljo rajshi vse terpeti, kakor she greshiti, in tako voljo tudi v' perloshnosti ozhitno in resnizhno pokashe.

Kaj taki kashejo, ki svoje gréhe v' pogovorih s' veseljem ali s' merslota perpovedujejo?

Taki kashejo, de nimajo grévenga nad svojimi gréhi; sakaj ko bi jo imeli, bi se svojih gréhov framovali, in bi jih drusim ne perpovedovali, temuzh se pred Bogam ponishali, in ga milosti profili.

Kdaj je grévenga zhes vse gréhe?

Takrat, kader gréshnik nad všimi gréhi shaluje, nad velikimi in nad majhnimi, nad lastnimi in nad ptujimi, kterih je on deleshen.

Sakaj more gréshnik zhes vse gréhe shalovati?

Sato, ker so vsi gréhi Bogu soperni in ga rasshalijo, in ker je Jesuf sa vsak gréh terpel. — Bog pravi skosi preroka Ezehiela: „Ako kri-vizhni sa vse svoje gréhe, ktere je storil, pokoro stori, in vse moje sapovedi dopolni, prav in po pravizi ravna, bo gotovo shivel, in ne bo umerl.“ Ezech. 18, 21.

Je lohka nad vsimi storjenimi gréhi shalovati?

Ni lahko, sato ker ima vsak zhlovek posebno nagnenje do kakiga greha, kteriga teshko opusti. Tudi je teshko shalvati nad graham, kateri zhloveku dobizhek nese, ali ga zhasno frezhniga stori.

Koliko zhasa more gréshnik nad svojimi gréhi shalovati?

Gréshnik more do smerti shalovati, to je, svojo nehvaleshnost in hudobijo more smiram sposnati in sovrashiti. Kakor je dolshan Boga vselej zhes vse ljubiti, tako more tudi gréh vselej zhes vse sovrashiti in obshalovati, ki ga je od ljubesni boshje odvrazheval. — David, sgled prave pokore, je djal: „Jest sposnam svojo hudobijo, in moj gréh je vedno pred moji-mi ozhmi.“ Psalm 50, 5.

Kolikera je zhesnatorna grévenga?

Zhesnatorna grévenga je dvojna, popolna-ma in nepopolnama.

Ku

senje
vezhi
s' te
vezh

Ku

storie
svoji
in n
rassh
shivl
prete
dobr
mi g
sa t
bosh
Jesu

Ku
gréh

„Vsa
zhet

fmo

vad

Kaj je popolnoma grévenga?

Popolnoma grévenga je shalovanje in gnušenje nad gréham samo sato, ker je Boga nar vezhi dobroto, ktero zhes vse ljubi, rasshalil, s' terdnim naprejšetjam sklenjena Boga nizh vezh rasshaliti.

Kako se popolnoma grévenga obudi?

Tako le:

Moj Bog, meni je shal saveljo vsih mojih storjenih grehov, sato ker sim s' njimi tebe svojiga vse ljubeshni vredniga Boga, nar vezhi in neskonzhno dobroto, ktero is serza ljubim, rasshalil. Terdno sklenem s' tvojo gnado svoje shivljenje poboljšhati, in rajshi vse, tudi smert preterpeti, kakor tebe svojiga Boga, nar vezhi dobroto s' enim gréham vezh rasshaliti. Daj mi gnado, de ta svoj sklep spolnim. Prosim te sa to saveljo neskonzhniga saflushenja tvojiga boshjiga, Sina, nashiga Gospoda in svelizharja Jesufa Kristufa.

Kaj je storiti, kader se hozhe popolnoma grévenga obuditi?

Takrat moremo: 1) Boga sa gnado profiti. „Vlak dober dar je od sgoraj, in pride od Ozheta svetlobe.“ Jak. 1, 17.

2) Si k' serzu vseti, kdo je tisti, kteriga smo rasshalili.

3) Se v' obudvanji te grévenge vezhkrat vaditi,

*Kdaj je zhlovek dolshan popolnoma gréven-
go nad svojimi gréhi obuditi?*

1) Kader misli kak svet sakrament prejeti, pa se v' stani smertniga gréha snajde, in nima perloshnosti se spovedati.

2) V' vsaki smertni nevarnosti. — „Ljubesen pokrije obilno shtevilo gréhov.“ 1. Pet. 4, 8.

*Kdaj se more she sizer popolnoma gréven-
ga obuditi?*

Prav dobro je popolnoma grévengo vsaki dan obuditi, slasti pa, preden se spat gre.

Kaj stori popolnoma grévenga?

Popolnoma grévenga dodeli odpušhanje gréhov tislím, kateri nimajo perloshnosti, pa imajo vender terdno voljo, kakor hitro bo mogozhe, se jih spovedati. Popolnoma grévenga sklene zhloveka popolnoma s' Bogam, torej so mu gréhe odpušheni, ker tak zhlovek je saref poboljšhan. To se vidi ozhitno nad Zahejam, Magdalena, desnim rasbojnikam. Tako uzhi sbor v' Tridentu v' 14. Sej. 4.

Kaj je nepopolnoma grévenga?

Nepopolnoma grévenga je zhesnatorno shalovanje in gnusenje nad gréham, is ljubesni do Boga sato, ker je gréh sam na sebi ostuden, ali pa, ker sgubo nebes in vezhno terplenje v' pekli pernese, sklenjeno s' terdnim sklepanam Boga nizh vezh rasshaliti.

Kaj more gréshnik, kateri nepopolnoma grévengo obudi, še dalej storiti?

Taki gréshnik more upati savoljo saflushe-
nja Jesusa Kristusa odpushtenje svojih gréhov
dosezhi, in more sazheti Boga, sazhetnika vse
pravizhnosti in svojiga opravizhenja zhes vse
ljubiti.

Kako se nepopolnoma grévenga obudi?

Tako le:

Moj Bog! meni je shal is zeliga mojiga
serza; in sovrashim is serza svoje gréhe savoljo
njih ostudnosti, in sato, ker sim savolj njih ne-
besa sgubil, in pekel saflushil; in kolikor bolj
gréh sovrashim in zhertim, toliko bolj ljubim
od sdaj pravizhnost in tebe, o moj Bog, ker
si isvirk in sazhetnik vse pravizhnosti. Upam
sadbosti od tvoje neskonzhne milosti savoljo sa-
flusjenja Jesusa Kristusa, svojiga Odreshenika,
odpushtenje svojih gréhov, in terdno sklenem
s' tvojo gnado sanaprej nizh vezh gréshiti.

Kaj se dofeshe skosi nepopolnoma grévengo?

Dofeshe se v' spovedi in s' spovedijo od-
pushtanje gréhov.

*Ktero grévengo si more gréshnik persade-
vati obuditi?*

Desiravno je nepopolnoma grévenga k' sa-
kramentu pokore sadosti, si more vender grésh-
nik persadevati, de popolnoma grévengo obudi.

Je potrebno, de je s' grévengo tudi upanje sklenjeno?

Potrebno je, de gréshnik v' svoji shaloſti v' Kristuſovo saflushenje, v' boshjo vsigamogozhnost in milost saupa, de mu bodo gréhi odpušteni, in de ga bo Bog ljubesnjivo sprejel, kadekoli se bo spreobernal; ker bi fizer obnemagal in obupal, in bi bil tako pogubljen, kakor Judeſh Iſhkarjot.

Od terdniga ſklepa ali naprevſetja.

Kaj je terden ſklep?

Terden ſklep je reſnizhna volja ſvoje ſhiveljenje poboljšhati, in nizh vezh gréſhiti. Jeſuf je rekel preſheſhtnizi. „Pojdi, in sanaprej vezh ne gréſhi.“ Jan. 8, 11.

Ali je upati odpuſhanje gréhov bres terdne volje ne vezh gréſhiti?

Ni ga upati, ſakaj kdor reſnizhne volje nima, nizh vezh gréſhiti, ima ſhe ljubesen do gréha pa ne do Boga, ima ſhe hudobno voljo, in mu Bog ne more odpuſtiti, ker Bog le dobro voljo ljubi, gréh pa ſovraſhi, gréshnik ga pa ljubi.

H' zhimu more biti perpravljén, kdor ima reſnizhno voljo ſe poboljšhati?

Tak more perpravljén biti:

1) Vſih gréhov, in tudi bliſhne perloſhnosti in nevarnosti gréha ſe ogibati. „Naj ſapuſti

hudobni svojo pot, in krivizhni svoje misli, naj se k' Gospodu verne, in on se bo zhes njega usmilil, in k' nashimu Bogu, sakaj per njem je veliko odpushtanja." Isa. 55, 7.

2) Vlakimu nagnenju v' gréh soper stati, svojo voljo boshji volji podvrezhi, in si vse potrebne pomozhi v' prid oberiniti, de gnado boshjo v' sebi ohrani, svesto more moliti, pogostama svete sakramente prejemati, se posiliti i. t. d.

3) Ptuje blago poverniti, s' gréham storjeno pohujshanje, in blishnimu na zhashti, ali na blagu ali drugej storjeno shkodo popraviti.

4) Vsim sovrashnikam in rasshalnikam is serza odpustiti.

5) Vse dolshnosti svojiga stanu na tanko spolnovati, in od spovednika naloshene pokorila svesto opravljati, s' besedo stariga zhloveka slezhi, in po snotranjim ves drugi biti.

Hako lepe sgledé prave grévence in ref-nizhniga sklepa ne vezh greshiti imamo v' svetim písmu nad sgubljenim sinam, nad Zahelijam, nad s. Pavlam, kateri pravi: „Nobena rezh nas ne bo mogla lozhiti od ljubesni boshje, ktera je v' Kristusu Jesusu Gospodu nashim.“ Rim. 8, 39, i. t. d.

Kaj more gréshnik storiti, de bo terden sklep se poboljšati sadobil?

1) Verno moliti, in usmiljeniga Ozheta skosi Jesusa Kristusa sa gnado prosi, ker vsa nasha smoshnost je le od Boga.

2) Vrednost in prid gnade boshje, ktera je vezh vredna, kakor vse zhasne dobrote, in tudi shkodo, ktero nar manjšhi gréh dufhi stori, in ktera je vezhi, kakor vse zhasne nesreze, vezhkrat premishljevat.

3) Pogosto premishljevat smert, sodbo, vezhnost, Jesufovo terplenje, in vse to, kar v njegovim serzu ljubesen do sveta manjšha, in njegovo serze k' Bogu povsdiguje.

4) Vezhkrat serzhno voljo ne vezh greshtiti ponavljati, posebno pa, kadar skushnjave previdi ali obzhuti. „Kdor do konza stanoviten ostane, bo svelizhan.“ Mat. 10, 22.

O d f p o v e d i.

Kaj je spoved?

Spoved je sgrevano in ponishno obtoshenje svojih storjenih grehov pred mafhnikam k' spovedvanju pooblastenim, sato de bi s. odveso od njega prejel.

Ali je potrebno, de se gréshnik na spovedi svojih grehov s' ponishnim in shalofstnim serzam obtoshi?

To je potrebno, drugazhi bi spoved dobra ne bila, ker grehi na spovedi niso le sato odpushteni, ko se jih spove, ampak savoljo snotraine grévenge, ki jo greshtnik nad grehi ima.

Kakšna more spoved biti?

Spoved more biti, 1) ponishna, 2) zela, 3) zhišta, resnizhna bres hinavshine.

Kdaj je spoved ponishna?

Spoved je ponishna, kader se gréshnik ves sgrevan in oframoten svojih grehov obtoshi, vse nepotrebne isgovore na strani pusti, in se fodbu spovednika podvershe.

Sakaj se more gréshnik ponishati?

On se more ponishati posebno na spovedi, ker je nesvest flushabnik boshji, nehvalessen otrok, hudodelnik pogublenja vreden, pa vendar sheli in prosi milosti, ktere ni vreden.

Od kod izvira prava ponishnost?

Prava ponishnost izvira is resnizhniga spoznanja svojih gréhov in svoje nevrednosti.

Sgubljeni, rasujsdani fin, kader je sposnal svojo hudobno nepokorshino, je rekel ozhetu: „Ozhe, greshil fim v' nebesa in soper vas, vezh nisim vreden vash fin imenovan biti.“ Luk, 15, 21. Ozhitni greshnik je od delezh stal, in si ni upal ozhi v' nebesa vsdigniti, temuzh terkal je na svoje persi rekozh: Bog bodi milostljiv meni gréshniku.

Kdaj je spoved zela?

Spoved je zela, kadar se gréshnik vsih svojih she ne spovedanih grehov pred spovednikam na tanko, odkritoserzhno in bres hinav-

shine tako obtoshi, kakor se po skerbim spravevanji vesti kriviga sposna.

Kdaj je spoved zhistá, odkritoserzhna in bres hinavshine?

Takrat, kader 1) gréshnik shtevilo vsih smertnih' grehov bres samolzhanja; in tudi okolshine, ktere greh sa sposnanje vezhi store, ali pa njegovo sorto spremené, na tanko rasodene. Vender pa ne sme ljudi, s' kterimi je greshil, nikoli imenovati, in se more varovati, de kaj ne pové, kar bi bilo poshtenju blishniga nasproti, in nepotrebnih rezhi tudi ne perpovedovati, ki k' spoved ne gredo.

2) Kadar to, kar od svojih grehov sa terdno vé, tudi sa terdno rasodéne, od tega pa, kar ne vé sa terdno, pove, de ne vé sa terdno.

Ali velja spoved, kadar gréshnik is strahu ali is sramoshljivosti per spovedi kak smerten greh samolzhi?

Takrat njegova spoved ne velja le nizh, temuzh takrat she nov smerten greh stori, s' kterim sakramentu pokore veliko nezhaft stori.

Kaj more gréshnik storiti, kteri je na spovedi kak smerten greh nalash, ali pa is greshne sanikernosti samolzhal?

Tak gréshnik ni le dolshan samolzhaniga greha se spovedati, ampak se more tudi obtoshiti:

1) V' koliko spovedih je ta greh samolzhal.

2) More vse spovedi, ktere je po samol-
zhanim grehu opravil, in v' kterih se je smert-
nih grehov obtoshil, popolnoma ponoviti.

3) Se more spovedati, ako je v' takim
stanu presveti sakrament reshnjiga Telefa pre-
jel, kolikrat je to bilo, in zhe se je tudi ob
velikanozhnim zhasu sgodilo.

4) More povedati, zhe je tudi druge svete
sakramente v' tem stanu prejel.

*Kaj more gréshnik storiti, kteri je smerten
greh ali is nevednosti, ali is posabljivosti sa-
molzhal?*

Tak greshnik more per prvi spovedi sa-
molzhan greh povedati, zhe ga kmalo po spo-
vedi in she pred Obhajilam vezh nemore po-
vedati; treba mu pa ni tiste zeze spoved ponoviti.

*Ali se nam je treba per spovedi framovati
ali bati?*

Ni se nam treba per spovedi ne framovati,
ne bati, ker naf

1) ni bilo fram pred Bogam, kteri vse vi-
di, gréshiti, in se nismo bali od njega veko-
maj pogubljeni biti.

2) Ker je boljsi svoje gréhe na skrivnim
pred spovednikom rasodeti, kakor pa s' nepo-
kojno vestjo shiveti, nefrezhno umreti, in sodni
dan savoljo tega pred vsm svetam v' framoto
priti.

3) Ker tudi spovednik vé sa svoje slabosti,
in more savoljo tega do gréshnika usmiljen
biti.

4) Ker je spovednik savesan pod smertnim gréham, in pod ojltrimi zhasnimi in vezhnimi shtrafengami molzhati.

Kako naj gréshnik na spovedi govori?

1) Vselej raslozhno, in kolikor je mogozhe s' spodobnimi besedami.

2) Tako, de ga bo sam spovednik, ne pa drugi ljudje slisali.

Ali smo se dolshni tudi malih ali odpustljivih gréhov spovedati?

Nismo se ravno dolshni, pa je to vender prav dobro, in se vsakimu svetuje, ker se lahko sgodi, de gréshnik ne vé, zhe je velik ali majhen gréh.

Je treba vezhkrat k' spovedi iti?

Vezhkrat je treba k' spovedi iti sato:

1) Ker se vezhkrat gréshi, in ker je nevarno spravo s' Bogam odlashati.

2) Ker pogostna spoved zhloveka varuje nevarnosti in perloshnosti greha, in dusho v' gna-di poterdi.

3) Ker pogostna spoved veliko perpomore, de je vest smiram bolj zhishta in obzhutljiva.

Ali je prav, zhe gresnik drusim pove, kako ga spovednik per spovedi vodi?

Ni prav, in vezhkrat je she shkodljivo.

V' kateri starosti so otrozi dolshni k' spovedi iti?

Otrozi so dolshni k' spovedi iti, kader se pameti savedo, in sazhno debro od hudiga razlozhevati.

Kaj se more storiti, preden se sazhne svojih gréhov spovedovati?

Preden se sazhne spovedovati, more poklekniti, s. krish storiti, in rezhi spovedniku: Jih prosim, duhovni ozhe, sa s. shegen, de se bom mogel prav in zhišto svojih grehov spovedati.

Kaj more storiti potem, ko shegen od spovednika prejme?

Potem se moli, zhe je zhaf in perloshnost, ozhitna spoved, in fizer tako:

Jest ubogi gréshnik, se spovem Bogu vsi-gamogozhnimu, Marii, njegovi prezhafiti materi, vsm ljubim svetnikam in njim, boshji namestnik, de fim od svoje sadnje spovedi, ktero fim (*povej, kdaj si bil sadnizh per spovedi*) storil, velikrat in mozhno greshil, s' mislijo, s' besedo in s' djanjem, slasti pa se obtoshim, de fim — (*takej se spovej svojih grehov tako, kakor se je pred uzhilo, in kakor se pred Bogam kriviga sposnash*).

Kako se spoved sklene?

Spoved se tako sklene:

Savoljo tih in vsih mojih grehov, ki jih vem, in ki jih ne vem, ktere fim storil, ali

sim kriv bil, de so jih drugi storili, mi je is-
serza shal sato, ker sim s' njimi Boga nar ve-
zhi, in vse ljubesni vredno dobroto rasshalil.
Terdno sklenem nizh vezh greshtiti, in se vsih
perloshnost, ktere v' greh napeljujejo, varovati.
Prosim jih duhovni ozhe sa svelizhanfko poko-
ro, in sa potrebne nauke, in sa f. odveso svo-
jih grehov, zhe sim je vreden.

Je velika dobrota f. odvesa?

Sveta odvesa je velika dobrota, ker s' njo
greshtnik, zhe je resnizhno sgrevan, sadobi od-
pushtanje vsih grehov, ki jih je po f. kerstu
storil, in vezhnih shtrafeng, posvezhujozho gna-
do boshjo; dusho, ktera je bila sa dobro mert-
va, oshivi sa vezhno shivljenje, postane otrok
boshji, in sadobi pravizo do nebeskiga kraljestva.

*Kaj naj greshtnih stori, kadar je sveto od-
veso prejel?*

Naj Boga sahvali sa to sosebno gnado, ki
je ni vreden.

*Ali samore greshtnik odveso svojih grehov
po vrednim saflushiti?*

To je nemogozhe, ker take velike gnade
nihzher ni vreden, temuzh spokorni greshtnik
jo le po milosti boshji sadobi.

*Ima spovednik oblast kaderkolj hozhe gresht-
nika od grehov odvesati?*

Spovednik ima resnizhno oblast od Jesusa
Kristusa greshtnika od grehov odvesati, zhe je

resnizhno sgrevan, zhe pa ni sgrevan, in pokore ne dela, ni s. odvese vreden.

Jesus sam je le spokornim gréshnikam gréhe odpušhal, tako morejo tudi spovedniki storiti, ker jim je Jesus dvojno oblast dodelil, gréhe odpušhati, in sadershevati. Mat. 18, 18.

Kaj naj gréshnik stori, kadar ni odvesan bil?

Naj spovednika ne nadleshva, ker to bi bila prevsetnost, temuzh naj se ponisha, naj svojo nevrednost sposna, nad njo shaluje, naj Boga sa gnado prosi, in naj skerbi svoje shivljenje poboljšhati, in le tako bo milost dosegel.

Kaj naj stori gréshnik po spovedi?

Naj spremisli nauke, ki mu jih je spovednik dal, in naj prosi Boga, de bi mu pomozh dal jih spolnovati, in naj sklene se pokoriti, in po nauku in sgledu Jesufovim shiveti.

O d d o l g e s p o v e d i.

Ali je dolga spoved, to je spoved od zeliga shivljenja, vsakimū potrebna?

Nekterim je potrebna, nekterim k' pridu, in nekterim pa tudi lahko shkodljiva.

Kdaj je ponovljenje she storjenih spoved potrebno?

1) Kader je kdo v' poglavitnih resnizah kerfshanske vere neveden bil.

2) Kadar je kak velik greh bodši is fra-moshljivosti, strahu, ali is pregresfhne nevedno-sfi, ali pa is sanikerne posabljivosti samolzhal.

3) Kadar je bil vezh zhafa v' pregresfhnih navadah, ali ni imel prave grevenge in terd-ni-ga sklepa svoje shivljenje poboljshati.

4) Kadar po pameti previdi, de se ni prav spovedoval.

Kterimu je dolga spoved dobra in k' pridu?

1) Tistimu, kateri je sklenil bolj popolna-ma shiveti.

2) Tistimu, kateri misli svoj stan spremeni-ti, de bo svoje dolshnosti v' novim stanu lo-shej dopolnil.

3) Tudi vsakimu je koristna, de se loshej k' smerti perpravlja, ker po smerti ni vezh zhafa pokoro delati.

Kterimu kristjanu bi bila dolga spoved lahko shkodljiva?

Tistimu, ki jo je enkrat, ali vezhkrat o-pravil, in je sizer zagovitniga, bojezhiga serza, je lahko shkodljiva.

Kako se more kristjan, kar dolgo spoved sadene, sadershati?

Kristjan se more s' svojim navadnim spo-vednikom posvetovati. in to storiti, kar mu on svetuje ali sapove, ne pa po svoji volji delati. Dalej naj skerbi sa vedno boljshanje shivljenja,

sa ra
kako.

Oo

A

pok
de l
gaft
Kor
bi
pod
fo
Bog
gre
pov
zhu
fim
—
be
var

ra

ko
gu
na

sa raſt v' dobrim in ſa reſnizhno pokoro bolj,
kakor ſa ponovljenje ſhe vezhkrat ſtorjenih ſpoved.

Od ſadoſtiſtorjenja, ali naloshene pokore.

Ali ima vſaki zhlovek dolshnoſt ſe pokoriti?

Vſaki zhlovek ima dolshnoſt ſe pokoriti, ali pokoro delati. Nedolshni ſe morejo pokoriti, de bi ne greſhili, ker tudi nedolshni noſijo bogatſvo boſhje gnade v' perſtenih poſodah. II. Kor. 4, 7. Greſhniki ſe morejo pokoriti, de bi gnado ſpreobernenja in uſmilenja od Goſpod Boga prejeli. Ninivljani ſo ſe poſtili, in ſo molili, de bi bili odpuſhenje ſadobili, in Bog jih je uſliſhal. Jon. 3, 8. Spreobernjeni greſhniki ſe morejo pokoriti, de ſe v' greh ne povernejo. Tako je ſtoril David, kar ſam ſpri-
zhuje: „S' poſtam ſim ponishal ſvojo duſho, in ſim ſhimnato oblazhilo oblekel.“ Pfalm 68, 11 — 12. Ravno tako pravi ſ. Pavl od ſamiga ſebe: „Svoje telo ſatérám, in ga v' fuſhnoſt de-
vam.“ I. Kor. 9, 27.

Kaj je ſadoſtiſtorjenje, ali naloshena pokora, ktero je k' ſakramentu ſ. pokore potrebno?

Sadoſtiſtorjenje, ki je k' ſakramentu ſ. pokore potrebno, ſo tiſte déla, ktere ſpovednik greſhniku ſavoljo ſpovedanih grehov ſa pokoro naloshi.

Sakaj se gresniku dela pokore nakladajo?

Sato, 1) de Bogu sa nezhaft, ktéra mu je bila s' graham storjena, nekoliko sadoftistori.

2) De s' pokoro greh sam nad sabo shtrafuje, in hudo, kar je s' graham storil, poravnava, kolikor je mogozhe.

3) De so mu saflushene zhasne sktratsenge odpushene.

4) De je gresnik sanaprej bolj varen in vezh tako lahko ne gresni. „Storite vreden sad pokore.“ Mat. 3, 8.

Ali je v' zhlovekovi mozhi pravizi boshji sadoftistoriti?

Zhlovek ne more is svoje mozhi rasshaljenimu Bogu nikakor sadoftistoriti: ker zhlovekovo sadoftistorjenje ne more nikoli rasshaljenju neskonzhniga boshjiga velizhaftva enako biti. Pokorila, ktere maschnik per spovedi, ali pa gresnik sam sebi radovoljno naloshi, sadobé svojo zeno le od neskonzhniga saflushenja Jesusa Kristusa.

Ker je she Jesus sa grehe sveta boshji pravizi sadoftistoril, sakaj morejo tudi gresniki sa svoje grehe she sadoftistoriti?

1) Jesus je sadoftistoril boshji pravizi sa grehe zeliga sveta; gresniki pa ne morejo drugazh Jesuoviga sadoftistorjenja deleshni postati ko s' svojim persadevanjem. Gresnik more namrezh nagibke, ki mu jih gnada boshja v' serzu sbodi, pokoriti se, po svoji prosti volji

sprejeti in skleniti is serza greh sovrashiti, ga obshalovati, in vse storiti, she tako teshko naj bo, kar je treba, de po volji boshji shivi. Pokorila, ki si jih gresnik sam, ali ki mu jih spovednik naloshi, so shtrafenge sa storjene grehe, in terpljenje savoljo njih, in mu pomagajo, se Jesuoviga sadoštitorjenja vdeleshiti. Pokorjenju gresnikovimu se le sato sadoštitor pravi, ker si persadeva, de mu je Jesuovo neskonzhno saflushenje perlasteno, sakaj gresnik sam ne more boshji pravizi sadoštitoriti.

2) Ker Bog gresnike, kterim dolg grehov in vezhne shtrafenge odpušti, tudi she zhasno shtrafa, ali na tem, ali pa na unim svetu.

Je sadoštitorjenje potreben del sakramenta pokore?

Tako potreben je, de bres njega sakrament pokore ni zel, rasun zhe ga ni bilo mogozhe opraviti.

Sa ktere grehe moremo sadoštitoriti?

Sa vse, ki smo jih storili, ker s' vsakim graham Boga rasshalimo, in vsak greh je shtrafenge vreden.

Ktere dela se v' sakramentu s. pokore nakladajo?

Molitev, post, ubogajme dajati, in tudi she druge spokorne dela se gresniku po velikosti in okolshinah grehov sa pokoro nakladajo.

Gospodovi mašniki so dolžni modro po velikosti grehov, in po mozhi grešnikov permerjene spokorne dela nakladati, de ne bodo grešnikom nespametno spregledovali, in sa velike grehe majhniga pokorjenja napovedovali, ker bi savoljo tega grehov drusih deleshni bili. Trid. sb. f-hod 14, 8.

Kako se more naloshena pokora opravljati?

- 1) S' ponishnim serzam.
- 2) Svešto, tako, kakor je bila naloshena.
- 3) Bres odlashtanja, kakor hitro je mogoche.

Ali je mogoche in potrebno Bogu tudi s' drugimi spokornimi deli sraven naloshenih sadostovati?

Mogozhe in treba je sato :

1) Ker spovednik savoljo nafhe slabosti in savoljo drugih pravizhnih sgovorov ne naloshi vselej gréham prav permerjene pokore, in tedaj grešniku she marfkaj ostane pokoriti.

2) Ker moremo po Kristusovi sapovedi vreden sad pokore storiti.

Ali nam nadloge k' pokorjenju pomagajo?

Vse, kar gréshnika hudiga obishe, bolesen, lakota, pomankanje, krivo obdolshenje, in vse, kar v' svojim stanu radovoljno terpi, in v' duhu pokore prenese; in posebno tisto hudo, ktero si je s' gréham sam napravil, in sa saflusheno shtrafengo sposna, mu k' pokorjenju in sadostistorjenju pomaga.

S. Tridentinski sbor pravi: „Boshja milost je tako velika, de ne flushi samo to k' pokorjenju, kar gréshnik radovoljno teshkiga stori, ampak tudi zhasne nadloge, ktere voljno prenese.“ (Sej. 14, 9).

Je s/he kaj drusiga, s' zhimur se sa zhasne shtrafenge sadoistitori?

Odpustiki so tudi pomozh, de se sa zhasne shtrafenge sadoistitori.

Perstavek od odpustikov.

Kaj so odpustiki?

Odpustiki so odpushtanje zhasnih shtrafeng, ktere bi mi po odpushtenim dolgu grehov v' tém shivlenji, ali pa po smerti imeli terpeti.

Kaj morejo katolshki kristjani od odpustikov verovati?

1) De je prava zerkv od Jesufa Kristusa oblast prejela odpustike deliti.

2) De je prav dobro sa nas od zerkve do-delene odpustike sadobiti.

Kdo ima v' pravi zerkvi oblast odpustike deliti?

Rimski papesh sam ima oblast v' zeli zerkvi odpustike deliti; shkofje pa le v' svojih shkofijah, pa vender po postavah od zerkve danih.

Kolkeri so odpustiki?

Dvojni, nekteri so popolnoma odpustiki, nekteri pa nepopolnoma.

Kaj je popolnoma odpustik?

Popolnoma odpustik je odpušhanje vseh zhašnih shtrafeng, ktere je gréshnik saflushil.

Kaj so nepopolnoma odpustiki?

Nepopolnoma odpustiki so tisti, s' kterimi niso vse zhašne shtrafenge, ampak le kak del shtrafeng odpušhen. Takshni so odpustiki shtrideset dni, eniga, ali vezh lét.

Na kaj so odpustiki uterjeni?

Odpustiki so uterjeni na shaz zerkve, kteri je v' neskonzhnim saflushenji Jesufa Kristusa, v' saflushenji presvete devize Marije in drugih svetnikov; to nam zerkev per dodelenji odpustikov perlasti.

Ali naf zerkev s' odpustiki ne odveshe od dolshnosti sa grehe se pokoriti?

Zerkev naf ne od veshe do konza od dolshnosti sa gréhe se pokoriti, ona hozhe le:

1) duha pokore v' naf obuditi in trud plazhati, s' kterim spokorne déla opravljemo;

2) Nafhi slabosti in nesmoshnosti na pomozh priti, ktera nam vzhafi ne perpušti Bogu tako sadostitoriti, kakor smo dolshni.

Kaj je še potrebno k' sadoblenju odpustikov?

1) De je zhlovek v' gnadi boshji; de se zhišto spove in vredno prejme s. Obhajilo.

2) De k' sadoblenju odpustika sapovedane spokorne dela opravi, in se sam potlej gréha skerbno varuje, in brumno shivi.

Ali pomagajo odpustiki tudi dušham v' vizah?

Odpustiki tudi dušham v' vizah pomagajo kakor prošnja per Bogu, kadar so is tega namenjena dodeljeni; tedaj pa morejo shivi od zerkve k' sadoblenju odpustikov sapovedane dobre déla sa mertve Bogu ofrati.

Kaj je odpustik svetiga leta?

Odpustik svetiga leta je popolnoma odpustik, kteriga Rimski papes ob nekterih perloshnostih s' posebnimi oblastmi in postavami dodeli.

Od sakramenta s. poslednjiga olja.

Kaj je sveto poslednje olje?

Sveto poslednje olje je sakrament, v' kterim bolnik skosi maslnikovo pomasanje s' svetim oljem, in skosi sapovedano molitev gnado boshjo sa osdravljenje dušhe, in kadar mu je k' svelizhanju, tudi teleša sadobi. „Je kdo bolan med vami, naj poshlje po zerkvene masl-

nike, oni naj molijo nad njim, in naj ga pomashejo s' oljem v' imenu Gospoda; in verna molitev bo bolnika osdravila, in Gospod bo dal, da mu bo boljshi, in ako je v' grehah, mu bodo odpushteni." Jak. 5, 14 — 15.

Sakaj se ta sakrament poslednje olje imenuje?

Sato, ker se med vsimi svetimi masili, ktere je nash Svelizhar svoji zerkvi sapovedal, na sadnje deli.

Komu se s. poslednje olje deli?

Bolnikom, ki so nevarno bolni.

Kdaj se more s. poslednje olje deliti?

Zhe je mogozhe, takrat, dokler se bolniki she popolnoma savedo.

Kaj stori s. poslednje olje?

1) Posvezhujozho gnado povikshta.

2) Dodeli odpushtenje malih in tudi tistih smertnih gréhov, kterih se bolnik is nepregreshtne posabljivosti ni spovedal, ali ko se jih ni mogel spovedati;

3) Reshi od hudih nastopkov greha in njegovih ostankov.

4) Da mozh, hudizhove skushtnjave in sapelovanje premagovati.

5) Dodeli pomozh v' preveliki britkosti savoljo blishtne smerti in prihodne sodbe.

6) Osdravi tudi vezhkrat telo, zhe je du-shi k' svelizhanju.

K
perp

pra
Boga
jo;
stan
spov
gréh

K
jeti

ti,

F

F

ozh
pro
kra
zhu

tre
pre
pr

Kako se more bolnik sa f. poslednje olje perpravljati?

Bolnik se more sa f. poslednje olje perpravljati s' shivo vero in terdnim saupanjem v' Boga, s' popolnim isrozhenjam v' boshjo voljo; s'he pred pa se more s' sveto spovedjo v' stan gnade boshje postaviti, ali zhe se ne more spovedati, pravo grevengo in shalošt nad svojimi gréhi obuditi.

Kolikrat sme bolnik f. poslednje olje prejeti?

Bolnik sme f. poslednje olje tolikrat prejeti, kolikrat nova nevarnost smerti pride.

Kdo sme f. poslednje olje deliti?

Zerkveni masfniki.

Kako delé masfniki f. poslednje olje?

Masfniki pomashejo s' f. oljem bolniku ozhi, vshesa, usta, nos, roke in noge, in Boga prosijo de bi po svoji milosti in po tem f. sakramentu bolniku odpuštil, kar je s' peterim pozhutki greshil.

Je f. poslednje olje potrebno k' svelizhanju?

S. poslednje olje k' svelizhanju ni prav potrebno, vender ga pa bolnik ne sme samuditi prejeti, savoljo velikih gnad, ki jih skosi njega prejme.

Perstavek od bolesni.

Kaj naj misli kristjan, de je bolesen?

1) De je shtrafenga poverbaniga greha. Bog je zhloveka fizer tudi po telefu neumerjozhiga stvaril; ker je pa gréshil, je sgubil neumerjozhnost telefa, je bil slabostim, bolesnim in smerti podvershen.

2) De je tudi shtrafenga lastnih grehov.

Je bolesen vselej le shtrafenga sa greh?

Ni vselej, vezhkrat je le obiskovanje boshje. — Bog je Joba, Tobijeta, ki sta bila boshja priyatla, pravizhna mosha, obiskal s' bolesenijo.

Kaj bolesen zhloveku dobriga stori?

1) Stori, de zhlovek k' vezhimu sposnanju boshjimu pride, v' Boga bolj saupa, ga sa sdravje prosi, in po sadobljenim sdravju sahvali.

Kraljizh v' Kafernavmi je Jesusa sa sdravje svojiga fina profil, in je bil uflifhan. Ravno tako so per Jesusu sdravja profili in bili uflifhani: shena ki je bila dvanajst lét na tekozhki kervi bolna, stotnik in od rojstva slepi. Vsi ti bi ne bili na Jesusa mislili in ne sposnali, zhe bi jih Bog ne bil s' bolesnijo obiskal; s' bolesnijo presiljeni pa so k' Jesusu prishli, sdravje sprofili, in she vezh, tudi dobroto svete vere, sdravje dushe, sadobili.

2) Bolesen zhloveka ponisha, in k' molitvi nagne.

V' drugih nadlogah, v' preganjnji, v' uboštvu i. t. d. zhlovek le rad druge dolshi, v' bolesni pa boshjo roko vidi, ktera ga je sadela, ktera višhiga in niskiga tepe; tukaj more sposnati, de je njegovo shivljenje in njegova smert le v' boshjih rokah.

3) Bolesen zhlovekovo serze od ljubeshni do posvetnih dobrot in blaga odterga, in ga uzhi, de je vse nezhimernost.

4) Bolesen je greshniku nar perpravnish perloshnost pokoro delati.

5) Bolesen spomni greshnika na smert, de se sa-njo perpravlja, preden pride.

Kako naj se kristjan v' bolesni sadershi?

1) V' bolesni naj bo poterpeshljiv, naj misli, de ga Bog obiskuje in tukej pokori, de mu bo v' vezhnosti sanesel.

2) Naj v' Boga stanovitno saupa, de ga ne bo zhes njegovo mozh skufhal in terpeti pustil, ker vé sa njegovo terplenje, in mu samore pomagati, kadar bo njegova sveta volja, naj misli, de Bog vse prav stori. Joba in Lazara je Bog pustil terpeti, in oba sta bila frezhna, ker sta v' Boga saupala.

3) Naj svojo bolesen Bogu sa pokoro svojih grehov ofra, in naj bo tudi perpravljen umreti, de boshji pravizi sadoštstori.

4) Naj svojo dusho s' svetimi sakramenti preskerbi, in dobre tklepe v' serzu stori po volji boshji vselej shiveti.

5) Naj fkerbi, de sdravje sadobi; naj sdravnika poklizhe in sdravila vshiva, in sraven tega v' Boga saupa, od kteriga imajo sdravila svojo mozh. — Sveto pismo pravi: „Spofhtuj sdravnika savoljo potrebe, sakaj Narvishi ga je stvaril. Narvishi je is semlje sdravila stvaril, in pameten zhlovek se jih ne bo branil. Sin ne sapushaj sam sebe v' svoji bolesni, temuzh profi Gospoda, in osdravil te. bo. Odverni se od greha, poravnaj svoje dela, in ozhisti svoje serze od vsiga greha; in potlej poklizhi sdravnika, sakaj Gospod ga je stvaril.“ Sir. 38.

6) Naj svoje premoshenje rasravna, de po smerti ne bo prepira, jese, kletve in toshba, in zhe ima kaj krivizhniga blaga, naj ga blishni-mu poverne.

Kaj naj kristjan stori, zhe mu Bog spet sdravje dodeti?

Osdraavljen kristjan naj Boga sa sdravje sa-hvali, naj se greha varuje in dobro naj dela. „Lej, osdraavljen si, nikar vezh greha ne delaj, de se ti kaj hujshiga ne sgodi, je rekel Jesus bolniku, ki je bil ofem in trideset lét bolan, ker ga je bil osdravil.“ Jan. 5, 14.

Od maschnikoviga shegnovanja.

Kaj je sakrament posvezhevanja ali shegna sploh?

Sakrament posvezhevanja sploh je sakrament, kteri tistim, ki se v' flushbo zerkve po-

dajo
zerk
sveli
pom
v' te
1, 6

K
pose

je s
svez
stufa
vern

V

de s

kri
in g

drug
in d
bote
jih
20,

H
gno

svez

dajo, duhovno oblast in posebno gnado dodeli, zerkvene opravila Bogu k' zhaſti in duſham k' svelizhanju prav in ſveto opravljati. „Sato te opominjam, de boſhjo gnado obudiſh, ktera je v' tebi ſkosi pokladanje mojih rok.“ II. Tim. 1, 6.

Kaj je akrament shegnovanja maſhnikov poſebej?

Sakrament shegnovanja maſhnikov poſebej je ſakrament, kteri tiſtim, ki ſo maſhniki poſvezheni, oblast do praviga teleſa Jeſufa Kriſtufa, in do njegoviga duhovniga teleſa, kar ſo verni, dodeli.

V' zhim je oblast poſvezhevanja maſhnikov?

Oblast poſvezhevanja maſhnikov je v' tém, de ſamorejo.

1) Kruh in vino v' pravo telo in pravo kri naſhiga Goſpoda Jeſufa Kriſtufa ſpremeniti, in ga nebeſhkimu Ozhetu oſrati.

2) Vernim grehe odpuſhati ali ſadershati, druge ſ. ſakramente deliti, verne viſhati, uzhati in druge duhovne opravila opravljati. „Kterim bote grehe odpuſtili, tem ſo odpuſheni, kterim jih bote ſadershali, tem ſo ſadershani.“ Jan. 20, 23.

Kdo ſamore maſhnike poſvezhevati ali shegnovati?

Samo ſhkofje imajo oblast maſhnike poſvezhevati.

Kako morejo perpravljeni biti, kateri shelé mafhnikovo shegnovanje prejeti?

Morejo imeti fosebno potrebno uzhenost, in savoljo svojiga zhednosti polniga shivlenja dobro imé per kristjanih.

Kaj mafhnikovo shegnovanje ftori?

1) Sraven tega, de polvezhujozho gnado boshjo pomnoshi, dodeli tudi to posebno gnado, de je polvezhen mafhnik smoshen in perpraven svojo zerkveno flushbo prav opravljati, in f. sakramente spodobno deliti.

2) Vtisne neisbrisljivo snamnje v' dúsho shegnanih, ktero jih od drugih vernih raslozhi, in le samo sa flushbo boshjo postavi, sato se shegnovanje mafhnikovo ne sme vezh ko enkrat prejeti.

Je sakrament mafhnikoviga shegnovanja potreben?

Slehernimu zhloveku ni potreben, sa zelo zerkev pa je potreben.

Od sakramenta f. sakona.

Kaj je sakrament f. sakona?

Sakrament f. sakona je nerasvesljiva svesa, s' ktero se neoshenjen kristjan in neomoshena kristjana, mosh in shena, po Jesusovi postavi do smerti savaresheta, sa kar jima Bog svojo gnado da, de v' sakonskim stanu do smerti v' bo-

shjin
fhanl

K

menl
hovn

„To
stufu

K

dish
veku
moz
Evo
pom

F

suf
vek

S

Bog
in

2,

vi:
in

shjim strahu shivita, in svoje otroke po ker-
shansko redita.

Kako imenuje s. Pavl ta sakrament?

S. Pavl imenuje ta sakrament velik v' sakra-
ment v' Kristusu in v' zerkvi, ker pomeni du-
hovno sdrushenje Kristusovo s' njegovo zerkvijo.
„To je velik sakrament, jest pa rezhem, v' Kri-
stusu in zerkvi.“ Efes. 5, 32.

Kdo je sakon postavil?

Sakon je Bog she v' sazhetku sveta para-
dishu postavil. Bog je rekel: „Ni dobro zhlo-
veku, de bi bil sam; storimo njemu enako po-
mozh.“ I. Mos. 2, 18. Takrat je stvaril Bog
Evo, de je bila Adamova shena, tovarshiza in
pomozhniza.

Koliko zhasa sakon terpi?

Sakon vedno, to je, do smerti terpi. Je-
suf pravi: „Kar je Bog vkup sklenil, naj zhlo-
vek ne lozhi.“ Mat. 19, 6.

Sakaj je sakon postavljen?

1) De se zhloveshki rod mnoshi in rase.
Bog je perve starshie poshegnal rekozh: „Rasite,
in pomoshite se, in napolnite semljo.“ Mos.
2, 22.

2) K' pomozhi eden drugimu.

3) Sa pomozh soper nezhistost. S Pavl pra-
vi: „Soper nezhistost pa imaj vsak svojo sheno,
in vsaka svojiga mosha.“ 1. Kor. 7, 2.

Je sakon potreben?

Sakon je potreben zhloveshkimu rodu, pa ne vsakimu zhloveku posebej.

Kaj je boljshi in Bogu bolj prijetno, tako oštati, ali se sarozhiti?

Boljšhi in Bogu bolj prijetno je tako oštati, zhe se to is ljubesni do zhlosti sgodi. „Ta, kdor zhlost serza ljubi, bo savoljo svojih prijetnih shnablov kralja priyatla imel.“ Prip. 22, 11. S. Pavl pravi: „Neporozhenim in vedovam pa rezhem: Dobro je sa-nje, zhe tako oštanejo kakor jest. Kdor svojo devizo omoshi, prav stori, in kdor je ne omoshi, boljshi stori.“ I. Kor. 7, 8 — 38. Desiravno pa je boljshi ne v' sakon stopiti, bodo tudi sakonski ravno tako svelizhani, zhe svoj stan sveto in prav dershe.

Kaj da sakrament s. sakona?

Sakrament s. sakona pomnoshi gnado boshjo, in deli posebno gnado, de 1) sakonski sveto do smerti med seboj shive, in sakonsko svestobo dershe.

2) De savoljo Boga teshave svojiga stanu voljno terpe.

3) De svoje otroke v' strahu boshjim sredé, in vse druge velike dolshnosti dopolnijo.

Kaj hozhe zerkev od shenina in neveste, preden v' sakon stopita?

1) De ni med njima nobeniga sadershika.

2) De is taziga namena v' ta stan stopita, is kakorshniga ga je Bog postavil.

3) De Boga sa gnado profita, de bi mogla v' tem stanu prav shiveti.

4) De se v' boshjim strahu in s' zhisto vestjo v' ta stan podasta, de se tedaj pred spovesta, in s. Obhajilo prejmeta. „Naj se omoshi, s' komur hozhe, samo de v' Gospodu.“ I. Kor. 7, 39.

5) De sta v' kershanfskim nauku dobro poduzhena, de samoreta po kershanfsko shiveti, in svoje otroke lepo uzhati.

Sakaj moreta shenin in nevesta pred klizana biti, preden se porozhila?

Sato, de se sadershki svedo, zhe so, satorrej je vsak, kateri sa kak sadershek ve, dolshan ga gospodu fajmoshtru rasodeti.

Kdo ima oblast porozhevati?

Fajmoshtri imajo oblast pred dvema prizhama porozhevati, ali pa drugi duhovni s' fajmashtrovim pooblastenjam.

Ktere nasprotne dolshnosti imata mosh in shena?

1) De mirno in po kershanfsko med sabo shivita.

2) De mosh svojo sheno kakor svoje lastno telo ljubi, jo shivi, varuje, in ji sgled v' lepih zhednostih daje, shena pa, de je moshu v' pravizhnih in spodobnih rezheh pokorna; in de vse odvrazhujeta, kar je sakonski zhistosti in svestobi nasproti.

3) De se v' nadlogah ne sapustita, temuzh svesto do smerti vkupej ostaneta.

Sakaj more mosh svojo sheno ljubiti?

Mosh more sheno ko sam sebe ljubiti, ker Bog tako sapove. „Moshje ljubite svoje shene, kakor je tudi Kristuf zerkev ljubil in se sam sebe sa njo dal.“ Efes. 5, 25. „Moshje ljubite svoje shene, in ne bodite zhmerni do njih.“ Kol. 3, 19.

Sakaj morejo shene moshem pokorne biti?

Ravno sato, ker Bog tako sapove. „Shené naj bodo svojim moshem pokorne, kakor Gospodu. Sakaj mosh je shenina glava, kakor je Kristuf glava zerkve. — Kakor je pa zerkev Kristufu podloshna, tako naj bodo tudi shene svojim moshem v' vsih rezheh.“ Efes. 5, 22 — 24.

Ktere dolshnosti imajo sakonski do svojih otrok?

Dolshnosti sakonskih do otrok so, de jih po kerfhanfko redé, sa njih zhasno in vezhno shivljenje fkerbe, in nizh ne storé, kar bi du-shi ali telesu njih otrok vtegnilo fhkodovati. „Ozhetje redite svoje otroke v' tuku in v' bo-shjim strahu.“ Efes. 6, 4.

O d

A
véru
tolshN
korf
povespod
ri d
fih,
19

H

diga

A

P e t i d é l.

Od kerfhanfke pravize.

*Ali je k' svelizhanju sadoſti, de kriſtjan le véruje, kar je Jeſuf uzhil, in kar mati ka-
tolſhka zerkev verovati ukasuje?*

Ni sadoſti, on more tudi is ljubesni in po-
korſhine do Boga vſelej to ſtoriti, kar Bog sa-
pove, in le sato ſtoriti, ker Bog ſapove.

„Ne vſaki, kateri mi pravi: Goſpod, Go-
ſpod, pojde v' nebeſhko kraljeſtvo, ampak kte-
ri dopolne voljo mojiga Ozheta, ki je v' nebe-
ſih, tiſti pojde v' nebeſhko kraljeſtvo.“ Mat. 7,
19 — 21.

Kaj je tedaj kerſhanska praviza?

Kerſhanska praviza, ali pravizhnoſt je hu-
diga ſe varovati in dobro delati.

Kteri dél kerſhanske pravize je prvi?

Hudiga ſe varovati.

O d g r é h a.

Kaj je gréh?

Gréh je savedno in radovoljno prelomljenje boshje sapovedi.

Koliko sort je gréh?

Gréh je dvojni, poverban, in djanski.

Kaj je poverban gréh?

Poverban gréh je tisti, ki ga je Adam v paradishu storil, in mi v' Adamu, in ki ga mi vfi od njega poverbamo.

Sakaj temu gréhu poverban gréh pravimo?

Sato, ker ljudje, kateri od Adama pridejo, ta gréh in njegove shtrafenge poverbajo, in tudi vse, kar hudiga is njega isvira, terpeti morejo.

Kaj je djanski gréh?

Djanski gréh je prelomljenje boshje sapovedi, ki jo gréshnik sam radovoljno prelomi.

Kako se djanski gréh stori?

Djanski gréh se stori s' mislimi, sheljami, besedami, delmi in s' samudo dobrih dél.

Sakaj se pravi, de je gréh savedno in radovoljno prelomljenje?

Sato, ker zhlovek ne gresli, zhe ni per savedu, in zhe v' gréh ne pervoli. — Hudobo

greh
ne n
volji
hozh
she
njo
prelo
shet
iti
profi

A
meti

ga
srave
ako
sato

nim
in s
tode
vflak
la, a

serza
svoje
bi la
bil.

K

fi n

greha je v' tem, de se zhlovek Bogu vstauvlje, ne mara sa boshje sapoved, hozhe le po svoji volji shiveti, in se brani to storiti, kar Bog hozhe. Tako postavim, majhni otrozi, ki se s'he ne savedo svoje pameti, in norzi, ki so ob njo prishli, ne gréshje, zhe ravno kako sapoved prelomijo; tako tudi jetnikam ni v' gréh per-shlto, ko v' nedeljo k' masli ne gredo, zhe iti ne smejo in ne morejo, sato ker nimajo proste volje.

Ali je pa odrashten zhlovek, ki je per pameti, isgovorjen, zhe ne vé, de je kaj gréh?

Nevednost, posabljivost, smota in kaj tazi-ga zhloveka isgovarja, zhe ima dobro voljo sraven, de hozhe le to storiti, kar Bog sapove; ako je pa radovoljno neveden, ni isgovorjen: sato je

1) pred Bogam isgovorjen, kateri s' shelj-nim serzam boshjo voljo sposnati in vediti ishe, in sato rad boshjo besedo poslusha in moli; tode vender v' ponishnosti in v' strahu more vsak shiveti, ker ne more vediti, zhe vse to dé-la, ali ne.

2) Kteri pa je len, nemaren, spazheniga serza, in v' greh saljubljen, nima isgovora sa svojo nevednost, ker je radovoljno neveden, in bi lahko vedil, kaj je prav, ko bi hudoben ne bil.

Kdaj zhlovek s' mislijo gréshi?

Gréshi, kadar hudobne, ali svoji brumno-sti nevarne rezhi premishljuje. „Hudobne misli

lozhijo od Boga.“ Buk. modr. 1, 3. „Is serza pridejo hudobne misli.“ Mat. 15, 19. „Hudobne misli so pred Gospodam gnusoba.“ Prip. 15, 16.

*Kdaj se greshti s' sheljami, ali s' poshele-
njem?*

Se greshti, kader zhlovek kaj prepovedani-
ga s' pervoljenjem storiti shelji. Mat. 5, 18.

Zhe pa zhloveku zhes njegovo voljo kaka huda misel v' glavo pade, ali se mu kaka huda shelja v' serzi sbudi, in jo odganja, ker mu je soperna, mu ni greh. S. pismo pravi: „On je v' tem skufhan in popolnoma snajden, on bo vezhno zhašt imel, on bi bil samogel prelomiti sapovedi, in vender jih ni prelomil, hudo storiti, in ni storil. Sir. 31, 10.

Kdaj se s' besedo gréshti?

S' besedo se greshti, kadar zhlovek resnizi ali ljubesni kaj nasprotniga, ali pa kaj takiga govori, kar gre samolzhati. „Jest pa vam povem, de sa vsako prasno besedo, ki jo bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali sodni dan.“ Mat. 12, 56.

Kdaj se greshti v' djanji?

V' djanji se greshti, kadar zhlovek kako neperpushteno ali prepovedano délo stori. „Vsi se moremo pred Kristušovim sodnim stolam pokasati, de vsak prejme, kakor je delal v' svojim telesu, ali dobro, ali hudo.“ 2. Kor. 5, 11.

Ka
zhlov
„Tif
vé, i
storil
daj v
Jak.
vilo
Boga
gnad
zhuti
sovra
kam
svest
i. t. d
je v
Bog
pove
niga
upan
Ka
liki
ljivi
gréh
mi.
sdal
pa v

Kdaj se greshti s' samudo dobrih dél?

S' samudo dobrih dél se greshti, kader zhlovek ne stori, kar mu je Bog sapovedal. „Tisti hlapez pa, kateri voljo svojiga Gospoda vé, in se ni perpravil, tudi po njegovi volj ni storil, bo slo tepen.“ Luk. 12, 47. „Kteri tedaj vé storiti dobro in ne stori, mu je greh.“ Jak. 4, 17.

S' opufshenjam dobriga se nar vezhi shtevilo grehov stori, in nar manj se na-nje misli. Boga ne ljubiti, va-nj ne upati, sa prejete gnade ga ne sahvaliti, zhes svoje posheljenje ne zhuti, svojiga krisha ne s' voljo nositi, svojih sovrashnikov ne ljubiti, sebe ne satajiti, fromakam ne pomagati, dolshnost svojiga stanu ne svesto dopolniti, zhasa ne k' dobrimu oberniti; i. t. d. is vsiga tega si ljudje malo storé, desiravno je vse greh, kar zhlovek stori takiga, ki je Bog prepovedal, in opusti to, kar je Bog sapovedal. Gospod pravi Jesus, je nesvestiga (leniga) hlapza samo sato savergel, ker je bil sapupan talent le sakopal, desiravno ga ni sapravitl.

Kakshen raslozhék je med grehi?

Med grehi je ta raslozhék: nekteri so veliki ali smertni, nekteri pa majhni ali odpustljivi grehi; nekteri so lastni, nekteri pa ptuji gréhi.

Ta raslozhék med grehi najdemo v' f. Pis-mi. Jesus pravi Pilatushu: „Tisti, ki me je tebi sdal, je vezhi greh storil.“ Joh. 19, 11. „Kaj pa vidish pesdir v' ozhesu svojiga brata, bruna

pa, kateri v' tvojim ozhesu tezhi, ne zhutish.“
Luk. 6, 41.

Kaj je smertni greh?

Smertni greh je radovoljno veliko prelomljenje boshje sapovedi.

Kaj je mali ali odpustljivi greh?

Mali ali odpustljivi greh je malo prelomljenje boshje sapovedi.

Bolj ko zhlovek hudo sposna, in bolj radovoljno ko hudo stori, in vezhi ko je dolshnost, ki jo prelomi, in vezhi ko je hudobija volje ali serza, is ktere greh svira, vezhi in hujshi je tudi greh. Naglost, nesavednost, smota, nesadolshena nevednost i. t. d., smanjshajo hudobijo greha, torej tudi dolg in shtrafengo: is tega pride raslozhek med grehi, de so nekteri vezhi, in nekteri pa manjshi grehi.

Kaj shkoduje smertni greh?

Smertni greh vselej zhloveka na dushi, in vezhkrat tudi na telefi nesrezhniga stori; odvsa-me mu duhovno shivljenje, to je gnado boshjo; zhlovek postane sovrashnik boshji, sgubi Boga in nebefa, je sushen hudizha in vreden vezhniga pogublenja. „Bog enako sovrashi hudobniga in njegovo hudobijo.“ Buk. mod. 14, 9. „On bo zhes greshnike saderge deshil, ogenj, shveplo in pish bodo odlozhik njih terplenja.“ Psalm 10, 7. „Kdor greh stori, je is hudizha, sakaj hudizh od sazhetka greshti.“ 1. Jan. 3, 8.

Ka

shele
Shtr
zhasu
gnja
Mose
kralj
sgled
bolj
sovr
do f
tu v
stam
fuje
vsm

K
gréh

shjig
denj
nost
stori
in s
pred
bili
no p
shih
Isa.

Kaj nas preprizha, de Bog gréh sovrashi?

Shtrafenge, s' kterimi je Bog she svet, deshele in ljudi posamim savoljo greha pokoril. Shtrafal je Bog hudobni svet s' potopam ob zhasu Noeta, mesta Sodomu in Gomoro s' ognjam, Egipt savoljo terdovratnosti kralja skosi Mosefa, Israelze v' pufhavi, Adama in Evo, kralja Savla, Davida in vezh drusih nam k' sgledu, de bi se uzhili greh zhertiti, in se ga bolj kakor strupene kazhe ogibati, ker ga Bog sovrashi, in ga she na tem svetu vezhkrat hudo shtrafuje, kako ga bo she le na unim svetu v' vezhnosti shtrafoval. Tudi v' novim testamentu najdemo sgled, kako Bog greh shtrafuje, nad rasdjanim mestam Jerusalem, in nad vsm tistim, ki so nesnane hudobije delali.

Kaj nas she bolj preprizha od hudobije gréha?

Terplenje in smert Jesufa Kristusa, Sina boshjiga. Nad njim je Ozhe nebeshki vse dopadenje imel, ker je bil sama svetost in nedolshnost, in vender je savoljo gréha, ki ga nikoli storil ni, toliko terpel, svojo svéto kri prelib, in svoje shivljenje dal, de je plazhal nash dolg pred pravizo boshjo, kteriga bi sami nikoli ne bili mogli plazhati, in bi bili ravno sato vezhno pogubljeni. „On je bil ranjen savoljo nashih gréhov, rastert savoljo nashih pregréh.“ Isa. 53, 5.

Ali se je treba smertniga gréha varovati?

Treba se ga je skerbno varovati savoljo velike fhkode, ki jo stori, ker dusho in telo vezhno pogubi. „Tvoja hudobija te je toshila, in tvoje odvernenje od mene se bo zhes te vsdignilo. Vedi in vidi, kako hudo in grenko je sa te, de si sapustil Gospoda svojiga Boga, in de se me ne bojis, rezhe Gospod, vsigamogozhni Bog. Jerem. 2, 19. „Plazhilo sa gréh je smert.“ Rim. 6, 23. „Po tém, kadar posheljenje spozhne, rodi gréh, gréh pa, kadar je storjen, rodi smert.“ Jak. 1, 15.

Sakaj se je treba tudi malih gréhov varovati?

1) Sato, ker se tudi s' malim gréham Bog rasshali.

2) Ker Bog tudi male gréhe fhtrafuje. „Nizh omadeshevaniga ne pojde v' nebesa.“ Skriv. ras. 21, 27.

3) Ker moremo perpravljeni biti rajshi vse preterpeti, kakor Boga tudi s' nar manjshim greham rasshaliti.

4) Ker mali gréhi, desiravno posvezhujozhe gnade boshje ne odvsamejo, vender store, de zhlovek drugih posebnih gnad boshjih ne sadobi, nagnenje k' hudimu pa rase, in takiga greshnika po zhasu v' vezhi gréhe sapelje. „Kdor maliga ne zhifla, bo po zhasu padel.“ Sir. 19, 1.

„Kteri je svešt v' nar manjshim, bo tudi svešt v' vezhim, in kteri je v' majhnim krivizhen, je tudi v' vezhim krivizhen.“ Luk. 16, 10.

Ali Bog shtrafuje grešnika še na tem svet po saflushenji?

Ne vselej, shtrafal ga bo pa v' vezhnosti po saflushenji, ker je pravizhen. V' perglihi od bogatiga mosha in firotniga in bolniga Lazara vidimo, de bogatimu je na telesu prav dobro bilo, dufha njegova pa je bila nefrezhna, in ko je umerl je bila v' pekel pokopana. Nasprot se je brumnimu Lazaru tukej sa telefen shivesh prav hudo godilo, sraven je pa še bolan bil; ali njegova dufha je bila Bogu ljuba, torej frezhna, in ko je umerl, so je angeli v' nebefa nefli. Luk. 16.

Gréshnik je pa na dufhi tudi v' tem shivlenji nefrezhen, ker nima gnade boshje, bres ktere ne more nizh vezhniga shivlenja vredniga storiti; vest ga pezhe, vezhkrat zlo oterpne, zhe dalej v' vezhi gréhe pada, posabi Boga, in nefrezhno umerje.

Vezhkrat je pa tudi skosi hude nastopke gréhove na telesu nefrezhen, postavim: sgubi sdravje, si perkrajsha shivlenje, obosha, nadlogo in pomankanje terpi, zhaft sgubi, je saframovan, preganjan, sovrashen i. t. d.

„Kdor hozhe shivlenje veselo imeti, in dobre dni viditi, naj dershi svoj jesik od hudiga, in njegovi shnabli naj ne govore golufije. Naj se varuje hudiga, in dobro naj dela, naj miru ishe, in se njega dershi, sakaj ozhi Gospodove so obernjene na pravizhne.“ 1. Pet. 3, 10—12.

Kaj so lastni gréhi?

Lastni grehi so tisti, ki jih zhlovek sam stori.

Kaj so ptuji gréhi?

Ptuji gréhi so tisti, katerih fizer sami ne storimo, katerih pa smo vender krivi, zhe druge napeljemo, de jih store, ali zhe jih ne odvernemo, ko smo dolshni in tudi v' stanu jih odverniti.

Kolikeri so djanski grehi?

Djanski grehi so ti:

- 1) Sedem poglavitnih grehov.
- 2) Shešt grehov v' svetiga Duha.
- 3) Shtiri v' nebo vpijozhi grehi.
- 4) Devet ptujih grehov.

*Od sedmih poglavitnih gréhov.**Kteri so poglavitni gréhi?*

Poglavitni gréhi so: 1) napuh, 2) lakomnost, 3) nezhiſtoſt, 4) nevoſhljivoſt, 5) ſhertje ali ſamogoltnoſt, 6) jeſa, 7) lenoba.

Sakaj ſe tém gréham poglavitni pravi?

Sato, ker ſe is vſakiga njih veliko drugih iſvira.

Kaj je napuh?

Napuh je neſmirna ljubesen ſamiga ſebe, poſheljenje ſvoje laſtne viſokoſti, ktera ſtori, de

zhlovek
tudi s

Je

ſtanov
ſadnje
pokri
ali n
pervi

Ko

ſebe,
hvala
niga,
poko
je ſl
zhi,

„S

„Bog

„Gol

15,

nish

ſtoji

piſm

Bog

zhir

mi

10,

13,

zhlovek sam sebe bolj kakor druge zhisla, in tudi sheli bolj kakor drugi zhislan biti.

Je gréh napuha pogosto med ljudmi?

Gréh napuha je pogosto med ljudmi vsih stanov, shé per otroku se kashe, in stariga na sadnje ne sapusti, vtika se med dobre déla, in pokriva se s' unanjo ponishnostjo. Prevsetnost ali napuh je bil gréh savershenih angelov in prvih starishev.

Kaj pride is napuha?

Is napuha pride nesmérna ljubesen samiga sebe, lakomnost zhasiti in hvale, bahanje, lastna hvala, sanizhovanje Boga, vere, zerkve in blishniga, rasboj, prepir in kreg, terdovratnost, nepokorshina, hinavshina in krivoverstvo. „Napuh je fleherniga greha sazhetek: kdor v' njem te-zhi, bo s' kletvo napolnjen.“ Sir. 10, 15.

Shtrafuje Bog prevsetnost?

Bog shtrafuje prevsetnost, ker jo sovrashi. „Bog in ljudjé napuh sovrashijo.“ Sir. 10, 7. „Gospod bo prevsetnih hisho poderel.“ Prip. 15, 25. „Kdor bo sam sebe povisheval, bo ponishan.“ Mat. 23, 12. „Bog prevsetnim soper stoji, ponishnim pa da gnado.“ Jak. 4, 6. S. pismo nam vezh takih sgledov pokashe. kako Bog prevsetniga shtrafuje. Farao je v' rude-zhim morji utonil. 2. Mos. 5, 2. Kore s' svojimi tovarshi je bil v' semljo pogresnjen. 4. Mos. 10, 31. Holofernu je bila glava odsekana. Judit. 13, 10. Amon je bil obeshen. Ester. 7, 10.

Kralja Antioha so shiviga zhervi jedli. 2. Mak. 9, 5. Farisej je bil savershen. Luk. 18, 14.

Kaj je lakomnost?

Lakomnost je napazhna shelja po dnarjih in po blagu. „Nizh ni hudobnifhiga, kakor o-hernik. Nizh ni kervizhnifhiga, kakor denar ljubiti, sakaj tak zhlovek ima tudi dusho na prodaj.“ Sir. 10, 9 — 10.

Ali si ne sme zhlovek zhasniga blaga per-dobiti?

Poshteno, po pravizi in ljudém bres shko-de si ga sme perdobiti, de bi s' njem vezh do-briga storil. „Dobro je premoshenje, v' zhigar vesti ni greha.“ Sir. 13, 30.

Kdaj zhlovek nesmerna ljubi zhasno blago?

Takrat, kader ljubi blago savoljo blaga, in ima serze vse v' blago samaknjeno: „Ako vam bogastvo rase, nikar serza na-nj ne obesite.“ Psalm 61, 11. Bogatim téga sveta sapove s. Pavl, de ne smejo visokih misel biti, tudi ne upanja staviti na minljivo bogastvo, ampak na shiviga Boga, ki nam daja vsiga obilno k' vshivanju. 1. Tim. 6, 17.

Kako se sposna, de je serze na blago na-vesano?

1) Zhe je neumno vesel v' frezhi, in pre-vezh shaloften v' nefrezhi.

2) Zhe mermra zhes svoj reven stan.

3) Zhe varuje blaga s' straham in nepokojnostjo.

4) Zhe sheli krivizhno obogatiti.

5) Zhe je nevosfhljiv tistim, ki obilno imajo.

6) Zhe od obilnosti svojiga blaga ubogim ne deli.

Kako se sposna serze, de ni lakomno?

1) Zhe ne sheli obilnosti blaga, in svoje uboshtvo voljno terpi.

2) Zhe s' hvaleshnim serzam ushiva, kar mu je Bog dal, in od svoje obilnosti fromakam rad podeli.

3) Zhe ni nesmerno vesel v' frezhi, in bres mere shalosten v' nesfrezhi; zhe je perpravljén tudi vse dati, in sgubiti, ako je volja boshja, kakor je bil Job v' vsih nadlogah s' svojim Bogam sklenjen rekozh: Bog je dal, Bog je vsel, hvaljeno bodi njegovo ime. Job. 1, 21.

4) Zhe je zhlovek raj ubog, kakor de bi nar manji krivizo storil, ker ve, de blago vsiga sveta mu nizh ne pomaga, zhe na dushi shkodo terpi, in de od téga blaga ravno tako ne bo nizh is sveta nesel, kakor ni nizh na svet pernesel.

Kteri gréhi isvirajo is lakomnosti?

Is lakomnosti isvira nepokoj, jesa, svijazhe, golufije, krivize, isdajanje, krive persege, neusmiljeno in k' boshjim rezhém neobzhutljivo.

ferze. „Lakomnost je korenina vřiga hudiga.“
1. Tim. 6, 10.

Shalořten sgled lakomnořti je Judesh, ki je
Jesufa prodal.

*Kaj naj krıřtjan řtori, de ře bo pred la-
komnořtjo obvaroval?*

1) Naj denar řa pomozh řposna, ř' kterim
samore veliko dobriga řa nebefa řtoriti, in mi-
řli naj na Jesuřove beřede, ker pravi: „Loshej
je, de kamela řkosi uho řhivanke gre, kakor
de bogat (*lakomni bogatin*) v' boshje kraljeřtvo
gre.“ Mat. 19, 24.

2) Naj Boga řa gnado proři, de ře bo ř
njo pred lakomnořtjo obvarovati samogel.

*Kako ře zhlovek greha nezhiřtořti kriviga
řtori?*

Ř' radovoljnimi, nezhiřtimi miřlimi in ře-
ljami, ř' nezhiřtim govorjenjam, norzhijami in
peřmi, in neřpodobnim in neřramnim djanjem.

Kaj řvira ř nezhiřtořti?

Ř nezhiřtořti řvira oflepljenje pameti, od-
pad od vere, řilne řelje po zhařnim řhivlenji,
pořabljenje Boga, řmerti in prihodne řodbe, o-
terpnoř volje, zagovitnoř, in na řadnje pogu-
bljenje.

*Kaj je zhloveku řtoriti, de ře bo nezhiřtořti
varoval?*

1) More Boga řa gnado proři. „O Bog,
řvari v' meni zhiřto řerze.“ Pfalm 50, 12. „Go-

řpod
hude
pořh.
zhiřto
řasus

bati.
perlo
25.
take
jo, i
ře ni
3, 1

biti.
lenje

řvoje
řo řv
Gal.
tořt
16,

mi
priřl
ka.
řveto

ř. O
pořv
vořř

ga.“
i je
la.
rim
mi-
shej
akor
estvo
oo s'
viga
she-
i in
jem.
od-
enji,
, o-
ogu-
tofi
Bog,
,Go-

spod ti Ozhe in Bog mojiga shivlenja — vse hude shelje od mene odverni. Odvsemi meni poshreshne shelje, in naj se me ne poloti nezhisto posheljenje, ne isdaj me nesramnimu in rasusdanimu serzu.“ Sir. 23, 4 — 6.

2) Se more hude perloshnosti skerbno ogibati. „Bejshi pred hudobnimi, de ne dobish perloshnosti svojo dusho pohujshati.“ Prip. 22, 25. O Gospod! ti vesh, de nisim nikoli med take shla, kteri si nespodobno kratek zhas dela-jo, in s' takmi, kteri so nesramniga shivlenja, se nisim pezhala, (govori zhista Sara). Tob. 3, 16 — 17.

3) Se more lenobe varovati, in delaven biti. „Sazhetik hudobije Sodomske je bilo shivlenje bres dela.“ Ezech. 16, 41.

4) More sméren v' jedi in pijazhi biti, in svoje pozhutke satajevati. „Kteri so Kristusovi, so svoje meso krishali s' grehi in sheljami vred.“ Gal. 5- 24. „Shivlenje bres dela in kruha fitost je bil sazhetek hudobije Sodome.“ Ezech. 16, 49.

5) More framoshljiv pred Bogam in ljudmi biti, svoje telo v' zhashti imeti, fosebno v' prizho nedolshnih otrok in tudi vsakiga zhloveka. „Vfaki smed vas naj ohrani svoje telo v' svetosti in zhashti.“ 1. Tes. 4, 4.

6) Vezhkrat in pogostim k' spovedi in k' f. Obhajilu hoditi, de bo gnada boshja v' njem povikshana, in de se bo loshej soper ta greh vojskoval.

7) Vlaki dan in posebno ob zhasi skushnjav na smert in prihodno sodbo misliti.

8) More Jesufovo terplenje vezhkrat premishljevati.

Kdaj je zhlovek nevoshljiv?

Nevoshljiv je zhlovek, kadar je shaloften, ko se blishnimu dobro godi, kakor de bi bila to njegova shkoda, in sheli, de bi on sam dobro imel, ne pa njegovi blishni.

Je nevoshljivost velik greh?

Nevoshljivost je velik greh, sato:

1) Ker je ljubesni blishniga nasproti.

2) Ker je hudizhov greh. „Skosi hudizhevo nevoshljivost je smert na svet prishla.“ 1. Buk. mod. 2, 24.

3) Ker is nje veliko drugih grehov isvira, in nevoshljivi nebeshkiga kraljestva ne bo dosegel.

Kaj hudiga pride is nevoshljivosti?

Is nevoshljivosti pride obleganje, krivo obdolshenje, opravljanje, kriva sodba, in sovrashtvo blishniga, veselje, kadar se mu hudo, in shaloft, kadar se mu dobro sgodi, Is nevoshljivosti so Egiptovskiga Joshefa bratje prodali. Nevoshljivost je Daniela v' jamo levov perpravila, in is nevoshljivosti so Judje Jesusa krichali.

Ka

ljenje
pijaz
vam
mi p
Krist
Bog

Ka

nenju
sakaj

de f
nobe
jedil

mosh
pom

di,

Ja

kral
dim
shre
fran
13,

Kaj je shertje in samogoltnost?

Shertje in samogoltnost je napzhino posheljenje jedi in pijazhe, ali nesmernost v' jedi in pijazhi. „Sakaj veliko je takih, od katerih sim vam she vezhkrat povedal, sdaj pa tudi s' folsami povém, de shivé, kakor sovrashniki krisha Kristusoviga, katerih konz je pogubljenje, katerih Bog njih trebuh.“ Filip. 3, 18 — 19.

Kdaj se zhlovek tiga greha kriviga stori?

1) Kadar vezh jé, kakor je treba k' ohra-
njenju shivlenja. „Gorje vam. ki ste nasiteni,
sakaj vi bote lazni.“ Luk. 6, 25.

2) Kadar jé s' prevelikim sheljami in sato,
de svojimu poshelenju sheshe. „Ne bodi per
nobeni jedi samogolten, in ne posheli vsakiga
jedila.“ Sir. 37, 32.

3) Kadar se v' pojedinah in pijazhah pre-
moshenje sapravlja. „Kdor pojedne ljubi, bo v'
pomankanju.“ Prip. 21, 17.

4) Kadar jé zhlovek sdavju fhkodljive je-
di, sato ker se njegovimu poshelenju perleshejo.

Je pijanost greh?

Pijanost je velik greh, ker pijanzi ne bódo
kraljestva boshjiga dosegli. 1. Kor. 6, 10. „Ho-
dimo poshteno, kakor po dnevi: ne v' po-
shreshnosti in pijanosti, ne v' nezhistosti in ne-
framnosti, ne v' kregu in nevoshlivosti.“ Rim.
13, 13.

Kaj pride is shertja in samogoltnosti?

Is shertja in samogoltnosti pride oslepljenje uma, neperpravnost k' boshjim rezhém, samuda dolshnost svojiga stanu, nesramnost v' govorjenji, nezhistost, kreg, kletva, ubijanje, uboshtvo, bolesen, perkrajshanje shivljenja in sgodna smert.

Kaj je jesa?

Jesa je mozhno rasferdenje serza, in shelje se mafhevati.

Je vsaka jesa greh?

Ni vsaka jesa greh, pravizhna jesa je perpushena, ker s. pismo pravi: „Jesite se, in nikar ne gresHITE.“ Psalm. 4, 5.

Kdaj ni jesa pregresna?

Jesa ni pregresna, kader pride is pravizhniga urshaha, is gorezhnosti sa boshjo zhaft in svelizhanje blishniga, in is shalosti nad krivizo. Taka jesa, zhe le ni nesména, in drugim k' pohujshanju, je pravizhna, ker isvira is ljubesni boshje in blishniga. Mojsef je imel tako jeso, kader je is goré prishel, je vidil Israelze okrog slatiga teleta plesati, in od velikiga serda nad to hudobijo, je ob tla sagnal in rashil table; na kterih je bila boshja postava sapisana. 2. Mos. 32. Tako jeso je imel David, kader je pergliho od ovze flishal. 2. Kralj. 12, 5. Jesuf, kadar je kupze in prodajavze is tempelna isgnal. Jan. 2, 14. Mat. 21, 12. Tako jeso imata ozhe ali mati nad nerodnostjo svojih otrok,

duhov
nih ov
pokor

Kaj

Is
sovra

de, o
„Vsa
prekli
bijo.“

vsak,
di, b
bratu
bo pa
ognju

Ka

dah

persa
se je
na: r

zhe

soper
prave
di p
brove
njim

duhovni pastir nad rasedanjem svojih nepokornih ovaz, gospodar ali gospodinja nad svojo nepokorno drushino i. t. d.

Kaj isvira is pregreshe jese?

Is pregreshe jese isvira nejevolja, kreg, sovrashtvo, smerjanje, kletva, mashevanja, pravde, omota pameti, pobj in v' zhasih morija. „Vsa grenkost in jesa, in serd, in vpitje, in preklinvanje naj bo dalez od vas s' vso hudobijo.“ Efes. 4, 31. „Jest pa vam povem, de vsak, kteri se nad svojim bratom po krivim serdi, bo sodbi podvershen. Kdor bo pa svojimu bratu rekel raka, bo sboru podvershen. Kdor bo pa rekel norz, bo podvershen peklenfkimu ognju. Mat. 5, 22.

Kako se gre kristjanu per pravizhnih pravdah sadershati?

Kristjan naj se tudi pravizhne pravde s' persadevanjem ogible, kolikor je mogozhe; zhe se je pa nikakor ne more ogniti, naj ravna: 1) s' svojim neprijatlam po ljubesni.

2) Naj konzha pravdo hitreji ko more, zhe prav kaj shkode terpi.

3) Naj bo po dokonzhani pravdi s' svojim sopernikam dobrovoljen. „Kdor hozhe tebe v' pravdo spraviti, in tvojo sukno vseti, temu tudi plajsh pusti.“ Mat. 5, 40. Bodi hitro dobrovoljen pruti svojimu soperniku, dokler fi s' njim na poti.“ Mat. 5, 25.

Kdaj je zhlovek lenobe kriv?

Lenobe je zhlovek takrat kriv, kadar nerad in s' nejevoljo stori, kar je k' boshji zhaſti in k' svelizhanju njegove duſhe potrebniga. „Preklet, kdor Goſpodovo delo nesveſto dela.“ Jer. 48, 10. „Delaj po mozhi, karkoli tvoja roka ſtoriti ſamore, ſakaj v' grobi, kamor hi-tiſh, ni dela, ni rasuma, ne modroſti, ne snanja.“ Prid. 9, 10.

Kako ſe bo godilo zhloveku, kteri je ſa boshjo zhaſt in ſa svelizhanje duſhe ſanikern in len?

Tako ſe mu bo godilo, kakor figovimu dreveſu, ki ga je Kriſtuſ preklel. Mat. 21, 19. Kakor hlapzu, ki je ſvoj talent ſakopal, in kteriga je njegov goſpod v' unajno temo vrezhi ſapovedal. Mat. 25, 30.

Kaj pride iſ lenobe?

Sanikernoſt v' flushbi boshji, ſamuda v' ſadoblenji gnade boshje in potrebnih pomozh vezhno svelizhanje doſezhi, ſhaloſt, klavernoſt, odlafhanje ſpreobernenja in pokore, neſpokornoſt in ſadnizh obupanje nad ſvojim svelizhanjem.

Od ſheſtih grehov v' ſvetiga Duha.

Kteri ſo grehi v' ſvetiga Duha?

Ti le: 1) predersno v' boshjo miloſt greſhiti.

2) V' boshjo miloſt obupati.

ſlaviti

boshji

vim

Ka

bo z

ha n

ſedo

puſh

mu

priho

Ka

ſe ſo

dobro

meto

Sa

teſhk

ne v

bosh

konz

de b

riti,

C10

3) Sposnani keršhanški rešnizi se soperstaviti.

4) Svojimu bratu ali blishnimu savoljo boshje gnade nevoshljiv biti.

5) Proti dobrimu k' svelizhanju pomagljivim opominvanju oterpnjeno serze imeti.

6) V' nepokori terdovratno ostati.

Kaj pravi Jesus od grehov v' f. Duha?

Jesus pravi: „Vsaki greh in preklinvanje bo zhloveku odpušheno, ampak preklinvanje Duha ne bo odpušheno. In kdorkoli bo kako besedo rekel soper Sinu zhlovekoviga, mu bo odpušheno, kdor bo pa govoril soper f. Duha, mu ne bo odpušheno, ne na tém svetu, ne v' prihodnim.“ Mat. 12, 31 — 32.

Kaj se pravi v' f. Duhu greshtiti?

Se pravi, dobroto in gnado boshjo, ktera se sosebno perlastuje f. Duhu, od kteriga vse dobro v' nas isvira, s' oterpnjeno hudobijo sametovati in sanizhevati.

Sakaj se rezhe, de grehi v' f. Duha bodo teshko odpušheni, ali pa she zelo ne v' tem, ne v' unim shivlenji?

Sato, ker tak greslnik vezhi dél gnado boshjo in vso pomozh sa svoje svelizhanje do konza shivlenja is hudobije sametuje, bres gnade boshje pa se ne more poboljšhati in spokoriti, in ravno sato ne v' nebesa priti.

Kdaj grešnik predersno v' boshjo milost grešhi?

Kadar greh na greh naklada, in si misli, Bog je usmiljen, nobeniga ne savershe, nebefa je sa naš stvaril; Kristul je sa grešnike umerl; po svoji neskončni milosti mi bo she odpustil, in po svoji volji napazhno shivi, takrat predersno na boshjo milost grešhi. S. Duh pa pravi: „Ne rezi: Grešhil sim, in kaj shaliga se mi je sgodilo. Sakaj Narvikshi je poterpeshljiv mashevaviz. In ne rezi: Usmlenje boshje je veliko, Bog se bo usmilil nad obilnostjo mojih grehov, sakaj njega serd se tako hitro perbli-sha, kakor usmlenje, in v' grešnike se njegovi serd oséra.“ Sir. 5, 4 — 7. „Ali sanizhujesh bogastvo njegove dobrote in poterpeshljivosti in sanashanja? Ne vesh, de te boshja dobrota k' pokori napeljuje.“ Rim. 2, 3.

Kaj je na boshjo milost obupati?

Na boshjo milost obupati je upanje sgubiti nad odpufhanjem grehov, in nad persadevanjem v' nebefa priti. Kriva sta bila tega greha Kajn in Judesh.

Kdaj je sploh zhlovek tega greha kriv?

Kriv ga je: 1) zhe sgubi vso serzhnost sa nebefa skerbeti, kadar le veliko shtevilo svojih smertnih grehov premishljuje in rezhe: Moji grehi so preveliki, in prevezh jih je, de bi mi jih Bog odpustil, jest morem pogubljen biti.

2) Zhe zhlovek fizer sposna svoj pregreshni stan, pa misli, de je preflab pravo pokoro

storit
njeno
jo p
stane

Ka
he s

smér
skon
upati
se p
smili
odpu
te se
shel
greh
Rim

gubi
is sh
bern
prof
hud
shiv
de f

shji
de l

re t
usm

storiti, s' strahom smisli na svojo še vkoreninjeno pregrešno navado, in pravi, ne morem jo premagati, Bog mi ne da gnade, in tako ostane v' svojih grehah.

Kaj more grešnik storiti, kadar svoje grehe sposna in obšaljuje, de ne obupa?

1) More premisliti, de boshja milost je nesména, in terplenje Jesufa Kristusa je neskonzhne zene, sato sme tudi in more terdno upati, de mu bo Bog vse grehe odpustil, ako se poboljša. „Gospod zhaka, de se bo val usmilil, in bo povikshan skosi to, ker bo vam odpustil.“ Isa. 30, 18. „Rezite bojezhim: Bodite serzhni, nikar se ne bojite: sam Bog bo prishel, in val reshil.“ Isa. 35, 4. „Tam, kjer je greh obilen, je gnada še obilnishi postala.“ Rim. 5, 20.

2) More misliti, de Bog nozhe smerti (*popubljenja*) grešnika, ampak de se spreoberne is shivi, torej mu bo tudi gnado dal se spreoberniti, zhe bo ponishno in saupljivo sa-njo profil. „Zhe bo hudobni pokoro storil, tudi vsih hudobij ne bom vezh spomnil; kakor refnizhno shivim: jest nozhem smerti grešnika, ampak de se spreoberne in shivi.“ Ezech. 18, 21, 22.

3) More premisljevati, de Jesuf Sin boshji ni na svet prishel, de bi svet sodil, ampak de bi ga svelizhal. Jan. 3, 17.

4) Ob zhasu skušnjav in v' shalosti se more tolashiti s' tem, de misli, kako ljubesnivo in usmiljeno je Jesuf s' sgrevanimi grešniki ravnal.

Petra je milo pogledal, ki ga je satajil, in nikoli mu tega greha ni ozhital. Tako priasno je tudi Magdaleno sprejel, in de jo je v' upanji odpušhanja grehov poterdil, se ji je na prvo, in potlej Petru po svojim od smerti vstajenju perkasal. Sgrevano preshefhtnizo vprašha: Shena, te ni nobeden obsodil? Odgovorila je: Gospod, nobeden. In Jesuf ji rezhe: Tudi jest te ne bom obsodil, pojdi, in sanaprej vezh ne greshti. Jan. 8, 10. Tako tudi rasbojnika na kriški uflifhi sadnje uro, in mu rezhe: Danš bošh s' mano v' paradishu. Luk. 23, 43.

Kdaj se zhlovek sposnani kershanški resnizi soper stavi?

Zhe posna in vé resnizo katolsheke vere, pa is hudobije drugazhi veruje, govori in uzhi, kakor je Bog rasodel, in katolsheka zerkev verovati sapové. Taki so bili fariseji, faduzeji in vezh drusih ob Jesufvim zhasu; torej jim je f. Shtefan rekel: Vi tredovratni in neobresani na serzih in ufhesih se vedno svetimu Duhu soper stavite, kakor valhi ozhetje, tako tudi vi. Apost. djaj. 7, 51. In f. Pavl se je jesil nad Elimam, ki je hotel deshelniga oblastnika od vere odverniti, in mu je rekel: O polen vsih svijazh in vse hudobije, sin hudizhov, sovrashnik vse pravize, ne jenjash prave poti Gospodove prevrazhati. Djan. apost. 13, 10.

Od kod isvira ta greh?

Ta greh isvira vezhi del is prejšhniga pregréšhniga shivlenja, ker tak zhlovek vezh temo

kako
sato
nifo
Sose
nik
zi so
kar

Ko
nevo

ker
fi s'
li se
Tak
Kajn

Ko
maga

zhim
v' pr
novan
fenge
mu j
fenge

Ko

kar
de bi
persa
grehi

kakor luzh ljubi, sakaj njegove dela so hude, sato luzh sovrashi, in ne pride na svetlobo, de niso njegove dela svarjene. Jan, 3, 19 — 20. Soseben isvirk tega greha je nezhistost; nezhistnik hozhe samopashno shiveti, sato se pa resni-zi soper stavi. „Shivinfski zhlovek ne umé tega, kar je boshjiga Duha.“ 1. Kor. 2, 14.

Kdo je svojimu bratu savoljo boshje gnade nevoshljiv?

Kdor je shalosten in savidi svojiga blishniga, ker skosi gnado svetiga Duha brumno shivi, in si s' dobrimi deli nebefa flushi: in zhe ne sheli se pobolshati, ampak ga smotiti in sapeljati. Tak nevoshljiviz je hudizh, tak je bil tudi Kajn do svojiga brata Abelna.

Kdo ima proti dobrimu k' svelizhanju pomagajozhimu opominvanju oterpnjeno serze?

Pruti dobrimu k' svelizhanju pomagajozhimo opominovanju ima oterpnjeno serze, kdor v' pregrehah smiram ofstane, vse dobro opominovanje in svarjenje sametuje, in zlo sa shtrafenge ne mara. Farao ni maral sa Mojsefa, ki mu je pravil, kaj Bog hozhe, in tudi sa shtrafenge ne.

Kdo v' nepokori terdovratno ofstane?

Kdor ve, de je greshnik, in ve, de vse, kar je Bog po Jesusu storil, je le sato storil, de bi zhlovek svelizhan biti samogel, pa si ne persadeva se pobolshati, temuzh oterpnjen v' grehish shivi.

Taki greslniki so bili Kajn, Farao, Savl, Antioh, Judesh isdajavez in vezh tazih, ki so pregreslino shiveli in nefrezhno umerli. „Ishite Gospoda, dokler se da najditi, klizhite ga, dokler je bliso. Naj sapusti hudobni svojo pot, in kervizhni svoje misli, naj se k' Gospodu verne, in on se ga bo usmilil, in k' nashimu Bogu, sakaj per njem je veliko odpushanja.“ Isa. 55, 6.

Od v' nebo vpijozhih grehov.

Kteri so v' nebo vpijozhi grehi?

- 1) Radovoljno ubivanje, ali pobj.
- 2) Mutafti ali sodomski greh.
- 3) Satiranje ubogih vdov in sirot ali sapushenih otrok.
- 4) Delavzam in najemnikam saflushek sadershevati ali pertergovati.

Kdaj je zhlovek radovoljniga ubivanja kriv?

Radovoljniga ubivanja je zhlovek kriv, kadar s' premislikam, radovoljno in bres pravizhne oblasti svojiga blishniga umori ali sam ali pa skosi druge. Tako je umoril Kajn Abelna, David Urijeta. 2. Kralj, 13. Jesabel Nabota, 3. Kralj 21. Judje Kristufa.

Sakaj se drugimu v' nebo vpijozhimu grehu mutafti ali sodomski pravi?

Sato, ker je tako grosen in Bogu toliko sopern, de se od njega she govoriti ne sme;

sodomski pa sato, ker so ga Sodomljani doper-
nashali, ktere je pa Bog savoljo tega strasni-
ga greha tudi s' ognjem is nebes shtrasal. 1.
Mos. 19, 24.

*Kdo je tretjiga v' nebo vpijozhiga greha
kriv?*

1) Kdor uboge satira. „Ne stori file ubo-
gimu sato, ker je ubog: tudi ne satiraj med
vratni sodne hishe potrebniga. Sakaj Gospod
bo njegovo rezh sodil, in bo tiste stiskal, kateri
so njega stiskali.“ Prip. 22, 22 — 23. „Prosh-
nja ubogiga bo is njegovih ust do Boga prishla,
in hitro se mu bo praviza sgodila. Sir. 21, 6.

2) Kdor vdove in sapushene otroke, kakor
si bodi, satira. Vdovam in sirotam ne delajte
shkode. Ako jih shkodjete, bodo k' meni vpili,
in jest bom njih vpitje uslishal, in moj serd
se bo ushgal. 2. Mos. 22 — 22. Kaj vdovine
solse ne tezhejo po njenih lizih, in njeno vpi-
tje zhes tega, kateri jih stiska? Ali is njenih liz
gredo gori v' nebese. Sir. 35, 18 — 19.

*Kdo je zhetertiga v' nebo vpijozhiga greha
kriv?*

Kdor delovzam, najemnikom ali poslam
saflushek uterga, ali pa od dne, do dne pla-
zhati odklada. „Glejte plazhilo od vas utergano
delavzam, kateri so vashe polje posheli, vpije,
in njih vpitje je do ushes Gospoda Sabaot,
prishlo.“ Jak. 5, 4. „Ne sadershuj saflusheniga
plazhila svojimu potrebnimu ubogimu bratu, sa-
kaj on je uboshen, in se is tega shivi, de ne

bo soper tebe k' Gospodu klizal, in de ne bo tebi v' greh perpifano." 5. Mos. 24, 14 — 15.

Sakaj se tēm greham v' nebo vpijozhi pravi?

1) Sato, ker je v' f. pismu od ufaziga posebej rezheno, de v' nebo po shtrafenge vpijejo.

2) Ker boshjo pravizo {sosebno k' shtrafovanju filijo.

Od ptujih grehov.

Kteri so ptuji grehi?

1) V' greh svetovati. — Kdor v' kako delo svetuje, ki je soper ljubesen do Boga ali do blishniga, in zhe je storjeno, je kriv tega greha. Kajfesh je svetoval v' Jesusovo smert. Herodija je svoji hzheri svetovala, de naj si isvoli Janesovo glavo.

2) Drugim greseliti velevati. — Kdor oblast ima sapovedovati, in sapove svojim podloshnim kako pregreslino rezh storiti, je tega greha kriv. David je sapovedal Joabu, de naj postavi Urijeta predej, kjer je boj nar hujshi, in naj ga popusti, de ga sovrashniki ubijejo, in de umerje. 2. Kralj 11, 15.

3) V' greh pervoliti. — Kdor greh ravno tako hozhe ko drugi, v' hudobne naklepe drugih pervoli, ali v' karkoli si bodi, ki je soper boshjo sapoved ali soper dobro vest, je vsiga hudiga deleshen, kar se je sgodilo, s' njimi

vred, ki so storili. Pilatush je v' Jesuovo smert pervolil. S. Pavl piše, de ne samo kateri hudo delajo, so smerti vredni, ampak tudi, kateri hudobnim pervoljo. Rim. 1, 29 — 32.

4) Druge v' greh napeljati. — Kdor druge spodbada bodi si s' besedo, s' djanjem ali s' sapeljivim sunanjim obnašhanjam, de se boshjimu imenu nezahsti godi, kako dolshnost opusti ali samudi, kako krivizo ali kar si bodi slabiga sгоди, se vdeleshi greha njih, ki so ga storili; on je ko hudoben duh, sapeljiviz. Jero-boam Israelski kralj je svojim podlošnim dva slata teleta moliti postavil. 3. Kralj 12, 28.

5) Drugih grehe hvaliti. — Kdor druge slepi, de jim dopade, in sato njih slabo pre-greshno shivljenje pravo imenuje, jih s' hvalo she predersniše v' grehih stori, je nesramni perlisnjenz, in deleshen grehov hvaleniga. Takim Bog hudo shuga, in jim bo gorje. Gorje vam, kateri hudo dobro, in dobro hudo imenu-jete, kateri imate temo sa luzh, in luzh sa temo. Isa. 5, 20. „Gorje tem, kateri ljudem vsake starosti podglavje pokladajo; de love njih du-she.“ Ezech. 13, 18.

6) K' grehu molzhati. — Kakor je Pila-tush molzhal, ker so Judje Jesufa po krivim k' smerti obsodili. Mat. 27.

7) Greh pregledati (grehov ne svariti). — Téh dveh grehov je vsaki deleshen, kteriga flushba, stan ali pa ljubesen do blishniga veshe se hudimo vstavljati, pa is nemarnosti, mlazhno-sli ali is strahu pred slabimi jesiki svojo dolsh-

nost opusti. Heli je vedil, de se njegova sinova hudobno in pohujshljivo vedeta, pa jih ni shtralfal. 1. Kralj. 3, 23.

8) Greha se deleshniga storiti. — Vdeleshi se grehov drusih, kadar v' greh pomaga, postavim: zhe tatém potuho daja, ukradene rezhi prodaja, i. t. d. od otrok in posljov rezhi vsame, ki so jih starshem in gospodarjem ukradili. ishodisha slabih ljudi v' svoji hishi terpi, perloshnost slabim ljudém, hudo storiti, nakloni i. t. d. Taki ljudje so v' flushbi hudobniga duha, njegovi pomagavizi. Judesh pelje Jesufove sovrashnike ga lovit. Mat. 26.

9) Greh sagovarjati. — Tega greha je kriv, kteri je tako hudoben, de se sa greh poteguje, kakor de bi nizh hudiga v' njem ne bilo, desiravno je nar vezhi hudo na svetu. „Kdor hudobnimu perterdi, in pravizhniga pogubi, stagnusoba pred Bogam.“ Prip. 17, 15.

Kdaj sploh smo ptujih grehov krivi ali deleshni?

Kadar smo krivi, de jih drugi storé, ali zhe jih od grehov ne odvernemo, ker smo jih dolshni in v' stanu odverniti.

Sakaj smo dolshni hudo odverniti, kolikor samoremo?

1) Is dolshne ljubeshni do Boga, ki se s' grehmi rasshali.

2) Is ljubeshni do blishniga, kteri skosi greh vezhno nefrezhen postane; ker je Bog slednimu sapovedal sa blishniga skerbeti. Sir. 17, 12.

3) Vezhkrat tudi is dolshnosti stanu, kakor gosposke, starshi, gospodarji in uzheniki.

Ko je greh nar vezhi hudo na svetu, is kteriga vse hudo na svetu in vezhno pogubljenje izvira, kdo naj bo od njega reshil?

Gnada boshja naj reshi od greha. Gnada boshja ali pomozh, ktera Bog gresniku savoljo Jesuoviga saflushenja daje, budi, spodbada in daja mozh gresniku, greh sapustiti, pravizhno shiveti, tode gresnik more gnado boshjo radovoljno sprejeti, ji pokoren biti, si na vso mozh persadevati greh sapustiti, in svojo voljo boshji volji podvrezhi; tako bo reshen od grehov. „Jest nesrezhen zhlovek, kdo me bo reshil od telefa smerti? gnada boshja po Jesusu Kristusu Gospodu nashim.“ Rim. 7, 25. „S' gnado boshjo pa sim, kar sim, in njegova gnada v' meni ni bila prasna, ampak sim vezh ko vfi drugi delal, ali ne jest sam, ampak gnada beshjo s' menoj.“ 1. Kor. 15, 10.

Drugi del kerfhanfke pravize: Stori dobro.

Kaj je dobro?

Dobro je vse, kar je po boshji volji, ali po boshji sapovedi.

Kaj je po boshji sapovedi?

Po boshji sapovedi so zhednosti in dobre dela.

Kaj je keršhanska zhednost sploh?

Keršhanska zhednost sploh je dar, kteriga Bog dushi s' posvezhujozho gnado daja, de zhloveshko voljo k' takim delam perpravno in nagnjeno stori, ktere so po postavi Jesusa Kristusa, in vezhniga shivlenja vredne. „Bog je kteri v' vas dela, de hozhete, in dopolnite po njegovi dobri volji.“ Filip. 2, 13.

Koliko je zhednost, ktere more kristjan v' djanji skasati?

Nektere so boshje kakor vera, upanje in ljubesen, druge pa zhednosti sadershanja, ali djanjske.

Ali je zhlovek dolshan se v' treh boshjih zhednostih vaditi?

Dolshan je, ker v' tem obstoji shivljenje kristjana.

Kdaj je kristjan sosebno dolshan tri boshje zhednosti obuditi?

- 1) Kakor hitro se pameti savé.
- 2) Vezhkrat v' shivlenji.
- 3) Kadar kak svet sakrament prejme.
- 4) Ob zhasi skushnjav soper te zhednosti.
- 5) Ob smertni nevarnosti in na smertni posteli.

Kako se da vera obuditi?

Vera se da tako obuditi: Moj Bog! verujem v' tebe praviga, shiviga Boga, ediniga v' natori, in trojniga v' perfhonah: Ozheta, Sina,

in f.
perf
terpo
in d
zi
mer
kran
kerst
poko
da h
moj
hudi
samo
nost
vse,
sapo
sveti
fi ti
niza
ti.
in
gna

A
no
svoj
sado
s' t
ti,
svet
ti,
zhe

in f. Duha: verujem, de je Sin boshji, druga
 perfhona v' sveti Trojizi sa nas zhlovek postal,
 terpel in umerl; de je tretji dan od smerti vstal,
 in de po svojim v' nebo odhodu sedi na desni-
 zi Boga Ozheta, in bo prishel sodit shive in
 mertve: verujem, de je Jesus Kristus svete sa-
 kramente postavil, de nobeden bres vere in
 kersta, in po tem, kadar v' greh pade, bres
 pokore svelizhan ne bode: verujem, de je gna-
 da boshja v'fim potrebna: verujem tudi, de ti
 moj Bog vse dobro s' dobrim, in vse hudo s'
 hudim plazhujesh, de nam nashe saflushenje
 samo skosi tvoje pomaga: verujem neumerjzh-
 nost zhloveshke dushe: verujem sadnizh tudi
 vse, kar si ti skosi svojo sveto katolsko zerkev
 sapovedal verovati, in de sunaj nje nobeden
 svelizhan ne bode. Vse to pa sato verujem, ker
 si ti to rasodel, kateri si vezhna modrost in ref-
 niza, ki ne moresh ne golufati, ne golufan bi-
 ti. V' ti in sa to katolsko véro shelim shiveti
 in umreti. O moj Bog! poterdi me s' svojo
 gnado v' ti sveti veri.

Kako se da upanje obuditi?

Upanje se da tako obuditi: Moj Bog! terd-
 no upam po saflushenji, terplenji in smerti
 svojiga Gospoda in Svelizharja, Jesusa Kristusa
 sadobiti odpuhanje vsih svojih grehov: saupam
 s' tvojo gnado in pomozhjo tvojo voljo dopolni-
 ti, greha se varovati, in tako vezhno veselje in
 svelizhanje dosezhi. In vse to upam sato, ker si
 ti, moj Bog, to obljubil, kateri si vsigamogo-
 zhen, neskonzhno dober in svest v' svojih ob-

ljubah. Moj Bog in Gospod! stori s'he vezhi to moje upanje.

Kako se da ljubesen obuditi?

Ljubesen se da tako obuditi: Ljubim te moj Bog! is zeliga serza, in zhes vse, sato ker fi ti sam v' sebi nar vezhi, vse ljubesni in zhasi vredna dobrota in lepota. Is te ljubesni proti tebi je meni mozhno shal savoljo vsih grehov mojiga zeliga shivlenja; ker sim s' njimi, tebe svojiga Boga rasshalil: in sklenem od sdaj na dalej tebe svojiga Boga nikoli vezh rasshaliti, tebi samimu shelim flushiti, tebi v' vsih rezheb dopasti: svojiga blishniga hozhem savoljo tebe, kakor sebe ljubiti, in tako shelim v' té ljubesni shiveti in umreti. O Bog! ushgi v' meni ogenj svoje ljubesni, de bom v' svojim serzu gorezho ljubesen do tvoje dobrote vedno ohranil. Amen.

Od djanskih zhednost.

Ktere so poglavitne djanske zhednosti, ki jih gre kristjanu imeti?

Poglavitne zhednosti so: 1) modrost, 2) smernost ali smasnost, 3) praviza, 4) serzhnost. „Ako kdo pravizo ljubi: nje dela so nar vezhi zhednosti; sakaj ona uzhi tresnost in rasumnost, pravizo in terdnost, ktere rezhi so ljudem v' shivlenju k' nar vezhimu pridu.“ Mod. buk. 8, 7.

Kaj je kershanska modrost?

Kershanska modrost je zhednost, s' ktero

krist
in j
sveli

K

bi g
ne
Sir.

in se
tako
dri
tan.
zhe,

de p
tje,
spam
zhas
ne p
shja.

kaj s
kaj f
Sir.

dobr
ti, sa
tem
ljenj
bra,
Rim.

kristjan k' svelizhanju perpravne pomozhi isvoli in jih prav obrazha, in opusti vse, kar bi ga svelizhanje sadobiti odvrazhevalo.

Kako se sadershi modri kristjan?

Modri kristjan 1) nizh takiga ne stori, kar bi ga posneji grevalo. „Sin, bres svéta nizh ne stori, in storjeno delo te ne bo grevalo.“ Sir. 32, 24.

2) Skosi soperne sgodbe ne bo smotljen, in se ne premenja; v' vsih okoljshinah se ve tako sadershati, de voljo boshjo dopolni. „Modri ni kakor zholn od viharja sem ter tje metan.“ Sir. 33, 2. „Bodite rasumni kakor kazhe, in priprosti kakor golobje.“ Mat. 10, 16.

3) Modri nizh pred ne govori in ne stori, de preudari, kaj bi utegnilo is tega priti. „Bratje, glejte, kako bi varno hodili, ne kakor nesametni, ampak kakor pametni, odkuplujte zhas, ker so dnovi hudi, nikar tedaj neumni ne postanite, ampak sastopite, kaj je volja boshja.“ Efes. 5, 15 — 17.

4) Svoji lastni modrosti ne upa. „Preden kaj sazhnesih, poprej svesto oprashuj, in preden kaj storish, poprej k' temu terden svet pojish.“ Sir. 37, 20.

5) Per vsih svojih delih preudari, kaj je dobro, Bogu dopadljivo, in ga samore svelizhati, sato se ne ravna po svetu. „Ne versite se po tem svetu, ampak spremenite se skosi ponovljenje svojiga uma: de preudarite, ktera je dobra, dopadljiva in popolnoma volja boshja.“ Rim. 12, 2.

6) Modrí se le s' pametnimi tovarfhi pe-
zha. „Kdor se s' modrimi pezha, bo moder,
kdor je pa nespametnih prijatel, bo njim enak
postal.“ Prip. 13, 20.

Kaj je kerfhanfska smernost ali smafnost?

Kerfhanfska smernost je zhednost, skosi kte-
ro kristjan vse napzhno in gresfno nagnjenje
v' sebi kroti in satira, in zhasno blago in ve-
selje vedno le s' mero vshiva, in serza na-nje
ne veshe.

Ali je ta zhednost kristjanu potrebna?

Slo potrebna mu je, ker njega po njegovi
spazheni notori vse stvari s' svojo sapeljivo slad-
kostjo od ljubesni do Stvarnika odpeljujejo, in
njegovo serze na se vlezhejo, in storé, de na-
meft, de bi jih le is hvaleshnosti do Boga vshi-
val, jih vezhkrat bolj kakor Boga ljubi.

Kaj f. pismo od te zhednosti uzhi?

S. pismo od te zhednosti uzhi, de ne sme-
mo méfu po njegovih sheljah strezhi, ne shelja
mefa spolnovati, ampak po duhu shiveti, in se
vsfiga sdershati, kar poshelenje sdrashi, vse pa
fi persadjati, de bi ga loshej premagali, in vse-
lej tresni in zhujezhi bili. „Glejte pa sami na-
se de vashe serza ne bodo preobloshene v'
poshreshnosti in pijanosti in zhasnih skerbéh.
Zhujte tedaj, in molite vfaki zhas.“ Luk. 21,
34 — 36.

K
krift
Bogu

K

ne,
Prip.
zefar
21.
dazi
mur

K

krift
in ft
gati
kako

K

ne f
dobr

pa n
besh
ni p
28,
dobr
ne k

Kaj je kershanska praviza?

Kershanska praviza je zhednost, s' ktero kristjan is ljubesni do Boga vse dopolni, kar je Bogu in blishnimu dolshan.

Kaj s. pismo od pravize govori?

S. pismo pravi: „Praviza ljudstvo povsdigne, in skosi pravizo bo kraljevi sedesh uterjen.“ Prip. 14, 34, in 16, 12. „Dajte zesarju, kar je zesarjeviga, in Bogu, kar je boshjiga.“ Mat. 22. 21. „Dajte vsim, kar jim gre: komur dazija, dazijo: komur zol, zol: komur strah, strah: komur zhaft, zhaft.“ Rim. 13, 7.

Kaj je kershanska serzhnost?

Kershanska serzhnost je zhednost, s' ktero kristjan is ljubesni boshje dobro delati sazhe in stori, zhe ravno sadershke in teshave premagati more; blago in tudi shivljenje raji sgubi, kakor boshje sapovedi prelomi.

Kaj govori s. pismo od te zhednosti?

S. pismo opominja, de se zhlovek nikogar ne sme bati, ampak de more v' dopernafhanji dobriga, in premagovanji hudiga serzhen biti.

„Ne bojite se tistih, ki telo umore, dushe pa ne morejo umoriti.“ Mat. 10, 28. „Hudobni beshi, ako ravno ga nobeden ne podi, pravizhni pa bo serzhen kakor lev bres strahu.“ Prip. 28, 1. „Kdo bo vam shkodoval, ako bote sa dobro uneti. Strahovanja njih (*hudobnih*) se ne bojite, in ne dajte se motiti.“ 1. Pet. 3, 13

— 14. To zhednost so stari Eleazar, sedem makabejskih bratov, 2. Makab. 6, 7. apostelni in materniki kristjanam v' sgled skasali.

Ktere zhednosti so sedmim poglavitnim greham nasproti?

1) Ponishnost napuhu, 2) Radodarnost lakomnosti, 3) Zhlostost nezhistosti, 4) Ljubesen nevoshljivosti, 5) Smernost shertju in samogoltnosti, 6) Poterpeshljivost jesi, 7) Gorezhnost ali aiser v' dobrim lenobi.

Kaj je ponishnost?

Ponishnost je zhednost, skosi ktero zhlovek od sebe in svojih lastnost tako sodi, kakor je, in ne gleda le svojih sosebnost, kakor napuhnjeni, in se savoljo njih ne povsdiguje zhes druge, ampak she bolj svoje napzhnosti in slabosti sposna, in se torej ponishuje?

Je prava ponishnost k' svelizhanju potrebna?

Prava ponishnost je tako potrebna, de bres nje ne bo nobeden svelizhan, ker je refniza vere, de bres gnade boshje zhlovek ne more svelizhan biti, Bog pa svojo gnado le ponishnim daje, prevsetnim se pa soper stavi. Jak. 4, 6. In Jesuf pravi: „Ako ne bote postali, kakor otrozi (*ponishni*) ne pojdete v' nebeshko kraljestvo. Mat. 18, 3.

Sakaj she more zhlovek ponishen biti?

Zhlovek more pa tudi sato ponishen biti, ker ni drusiga, kakor prah in pepel, in sraven

šhe grešnik, in kar dobriga nad seboj ima, je vse le dar boshje gnade, ne pa zhlovekova lastina. „Ako kdo od sebe meni, de je kaj, ker nizh ni, sam sebe sapelje.“ Gal. 6, 3.

Kdo nas resnizhno ponishnost uzhi?

Jesuf Kristuf sam s' besedo in sadershanjem. „Uzhite se od mene, sakaj jest fim krotak in is serza ponishen.“ Mat. 11, 29. Jesuf je sam sebe v' nizh storil, in podobo hlapza na-se vsel, med nevedne in grešnike prishel, zhe je ravno luzh sveta in svetnik svetnikov bil, vender sam sebi ni dopadel. Skrit, od sveta odlozhen, je shivel, in se je le takrat ozhitno pokasal, kadar se je sa zhaft svojiga Ozheta potegnil. Marijo prezhisto devizo med vsemi devizami si je savoljo nje velike ponishnosti mater svolil. Lep isgled ponishnosti nam je tudi sveti Janes kerstnik dal, Mat. 3, 11. štotnik, Mat. 8. Peter v' zholni, Luk. 5. ozhitni grešnik, Luk. 18. in vezh drusih.

Kako se resnizhno ponishni sposna?

Se sposna: 1) saref ponishni je poterpeshljiv v' nadlogah, sopernostih, preganjanji, sovrashenji, in opravljanji, sa ref ponishni pravi v' takih okoljshinah: Grešil fim, dobro je sa me, de fim ponishan.

2) Saref ponishni, kar dobriga nad seboj ima, sagerne kolikor je treba pred svetam, sa-to de ga drugi ne hvalijo, de bi nad hvalo dopadenja ne imel, in de bi tako njegovo dobro delo pred Bogam svoje vrednosti ne sgubilo.

„Glejte, de svojih dobrih del ne delate pred ljudmi (njim k' videsu) fizer ne bote imeli plazhila per svojim Ozhetu.“ Mat. 6, 1.

3) Ponishni sakriva svoje napzhnosti in slabosti, pa ne sato, kakor de bi se sanizhevanja bal, ampak sato, de drusih ne pohujsha. On pokashe pa tudi svoje dobre dela ali zhednosti, tode le takrat, kadar je k' povikshanju boshje zhashti potrebno, savoljo lastne hvale pa nikoli. To storiti Jesus sam sapove. „Naj sveti vasha luzh pred ljudmi, de bodo vidili vashe dobre dela, in zhasbili Ozheta, ki je v' nebesih.“ Mat. 5, 16.

4) Ponishni sposna, de je gresnil, pa se ne sgovarja, ne jesi, zhe mu kdo njegove napzhnosti rasodene, ampak se veseli to slishati, kar ga ponishuje, in profi sa odpuhanje.

5) Ponishni malo govori, per delih ni sbiraven, je svojim vikshim rad in vselej pokoren, in do ljudi svoje enakosti ali slabshiga stanu postreshljiv in prijasen.

6) Ponishni nad drugimi le dobro, nad sabo pa slabosti vidi, torej od drugih le dobro govori, in kadar hudiga dela nad blishnim ne more sgovoriti, sgovarja njegovo misel, ali pa rezhe: morebiti se je prenaglil, Bog ve, kako velike so bile njegove skushnjave, ali kaj bi bil she le jest v' takih okoljshinah storil, in le gnada boshja me je dosdaj pred takim graham obvarovala.

7) Ponishni is serza sa gnado boshjo profi.

Kaj je radodarnost?

Radodarnost je zhednost, ktera se v' djanji kashe, kadar zhlovek potrebnim ljudém rad, in kolikor uterpi, od svojiga da. „Dajte, in se vam bo dalo, dobro natlazhenó, verható mero.“ Luk. 6, 38. „Ne posabite pa dobrotljivosti in podarovanja: sakaj s' takimi darmi se Bogu perkupimo.“ Heb. 13, 16. „Sleherni daj ne s' shalostjo ali po fili, sakaj veseliga darovavza Bog ljubi. 2. Kor. 9, 6.

Kakshne so dolshnosti bogatiga zhloveka?

So té le:

1) Naj bo Bogu sa bogastvo hvaleshen, in naj ga sposna kakor dar njemu posojen, s' kterim je dolshan veliko dobriga storiti, ker bo mogel Bogu kdaj od svojiga bogastva odgovor dati. Vdova Tabita mu more biti sgled. Djan. apost. 9, 36 — 42.

2) Savoljo bogastva ne sme prevseten in neusmiljen biti. „Bogatim tega sveta sapovej, de ne smejo visokih misel biti, tudi ne upanja staviti na neobstojezhe bogastvo, ampak na shiviga Boga, kteri nam vsiga obilno k' vshivanju da. De naj dobro storé, bogatijo naj v' dobrih delih, radi naj podajo, s' drugimi naj delé, in naj si perpravljajo stanoviten saklad sa prihodno, de bodo dosegli vezhno shivljenje.“ 2. Tim. 6, 17 — 19.

Kaj je zhistost?

Zhistost je zhednost, ktera se v' djanji skashe, kadar se zhlovek vsiga prepovedaniga me-

seniga veselja v' mislih, besedah in djanji sder-shi. „O kako lep je zhist rod, kateri se od zhednosti sveti! sakaj njegov spomin je vezhen, ker per Bogu in ljudeh hvalo ima. Buk. mod. 4, 1.

Je zhistost Bogu dopadljiva?

Zhistost je Bogu dopadljiva zhednost, in bres nje zhlovek ne pride v' nebesa.

Ta zhednost, pravijo sveti uzheniki zerkve, povikshta zhloveka zhes angele, sakaj angeli zhistost ohranijo bres vojske zhes skushnjave, ker so zhisti duhovi, zhlovek se pa more sa njo vojskovati, Jesus je veliko vrednost zhistosti vidno pokasal. Devizo vsih deviz, Marijo, si je mater svolil, in zhistiga Joshefa svojiga rednika.

Kaj je ljubesen?

Ljubesen je zhednost, skosi ktero se drugih dobriga in brezhe veselimo, in jim vse dobro voshimo in tudi storimo.

Kaj je smernost?

Smernost je zhednost, skosi ktero zhlovek napzhno poshelenje jedi in pijazhe v' sebi kroti, in s' mero vshiva.

Je sdershnost zhloveku k' velikimu pridu?

K' velikimu pridu mu je, sakaj pomaga mu k' sdravju, posebno pa mu prav pride, ker zhlovek svoje telo sa storjene grehe pokori, in saflushene shtrasenge odvrazhuje, pa tudi pred prihodnimi grehi se varuje, ker svoje poshelenje slabi, de ga toliko v' greh ne vlezhe, de-

la se vredniga gnade boshje, bres ktere bi se ne mogel ne grehu ubraniti, in ne dobriga storiti.

Kaj naj kristjan misli, kadar se per kakim veselji snajde?

Takrat naj na pravo in resnizhno veselje v' nebesih misli, ker svet s' vsm svojim veseljam mine, in le ta, kateri boshjo voljo stori, ostane vekomaj. I. Jan. 2, 17.

Ktero veselje more kristjanu nar vikshi biti?

Voljo boshjo dopolniti, more pervo in nar vikshi veselje kristjanu biti, kakor je Jesus govoril: Moja jed je, de storim voljo tistiga, kteri me je poslal, in de dopolnim njegovo delo. Jan. 4, 34.

Kaj je poterpeshljivost?

Poterpeshljivost je zhednost, skosi ktero zhlovek terplenje in sopernosti v' voljo boshjo vdan preterpi.

Ali poterpeshljivost veliko pomaga?

Veliko pomaga:

1) Terplenje polajsha. „Hvalimo se s' nadlogami, ker vemo, de nadloga poterplenje pernese, poterplenje pa skushnjo, skushnja pa upanje, upanje pa ne osramoti. „Rim. 5, 3 — 5. „Nepoterpeshljiv bo neumnost dopernashal.“ Pri. 14, 17.

2) Poterpeshljivost nashe saflushenje per Bogu poviksha, ker stori, de nadloge voljno

poterpimo. „Menim, de terplenje sdajnega zha-
fa ni veliko proti prihodni zhaſti, ktera bo nad
nami rasodeta.“ Rim. 8, 18.

3) Skosi voljno terplenje sa ſvoje grehe
Bogu sadoſtiſtorimo. „Tega, ki Goſpod ljubi,
ga pod ſhibo ima, tepe pa vſakiga otroka, kte-
riga ſprejme.“ Heb. 12, 6. Raſbojnik na krishu
je ſpoſnal, de terpi, kar je ſaſluſhil. Luk. 23, 41.

*Je poterpeshljivoſt tudi potrebna zhloveku,
in kdaj poſebno?*

1) Tudi potrebna mu je, kadar na ſvojim
blagi ſhkodo terpi. Takrat naj s' poterpeshlji-
vim Jobam rezhe: „Nizh niſim na ſvet perneſel,
kakor tudi nizh ſeboj ne poneſem. Goſpod je
dal, Goſpod je vſel, kakor je Goſpodu dopa-
dlo, tako ſe je ſgodilo; naj bo hvaljeno ime
Goſpodovo.“ Job, 1, 21.

2) V' bolesni. „Sin, ne ſapuſti ſam ſebe v'
ſvoji bolesni, ampak proſi Goſpoda, in te bo
oſdravil. Odverni ſe od greha, poravnaj ſvoje
delo in ozhiſti ſvoje ſerze od vſiga greha.“ Sir.
38, 9 — 10.

3) Kadar ſe mu zheſ zhaſt in poſhtenje
govori. Zhe je reſnizhno, kar ſe govori, naj
terpi kakor ſhtrafengo ſa ſvoje napazhno sader-
ſhanje; zhe pa ni reſnizhno, naj ſe veſeli, de
ima perloſhnoſt ſa Boga kaj terpeti, in ſi tako
nebeſa flushiti. „Sreznhi ſte vi, kadar vaſ bodo
kleli in preganjali, in vſe hudo ſoper vaſ laſh-
njivo govorili ſavoljo mene: veſelite ſe ſato, ker
je vaſhe plazhilo obilno v' nebeſih.“ Mat. 5,
11 — 12.

4) Kadar ga bres sadolshenja ljudje ne spofhtujejo. Premagaj shelje ljudém dopasti, sa-
kaj sovrashniza je tvojiga svelizhanja, in rezi s'
f. Pavlam: „Ako bi ljudem dopadel, bi Kristu-
sov hlapez ne bil.“ Gal. 1, 10. Hvala ljudi
zhloveka pred Bogam nizh boljshiga ne stori.

5) Kadar ga sovrashniki preganjejo, in mu
krivizo in hudo delajo, kjer le morjo.

Takrat naj zhlovek ne misli na hudo, kar
se mu stori, ampak na to, de jim odpuisti, jih
ljubi in jim dobro stori, kakor je Jesus sapo-
vedal in storil. „Vam pa povem, hudimu se ne
stavite, ampak kdorkoli te bo vdaril na tvoje
desno lize, temu pomoli she drugo. In kdor te
hozhe v' pravdo spraviti in tvojo sukno vseti,
temu tudi plajsh pusti, (*rajshi, kakor de bi
se pravdal*).“ Mat. 5, 39 — 40.

6) Kadar ima opraviti s' napuhnenim in
v' sebe saljubljenim zhlovekam, ker prevsetni
hozhe, de bi vselej le njegova veljala. Prepri-
s' takim ljudém nikoli dobriga ne stori, she
dobre rezhi je boljshi molzhati, kadar se vidi,
de jih blishni ne bo poterdil in gorivsel. „Svo-
je usta sim obersdal, sim omolknil, in sim v'
svoji ponishnosti tudi dobro samolzhal.“ Pf. 38,
2 — 3.

7) Kadar ima opraviti s' togotnim, jesnim
zhlovekam. S. Duh pravi: „Ne delaj prijasnosti
s' jesi podvershenim zhlovekam, tudi se ne pe-
zhaj s' togotnim mosham, de se njegoviga sa-
dershanja ne nauzhish, in perloshnosti ne do-
bish svojo dusho pohujshati.“ Prip. 22, 24 —

25. „Sladka beseda veliko prijatlov napravi; in vtolashi sovrashnike, in dobriga zhloveka prijasen jesik obilno dobriga pernese.“ Sir. 6, 5.

8) Je treba poterpeshljivosti per nehvaleshnih, katerim se je dobro storilo. „V' svoji poterpeshljivosti bote svoje dushe ohranili.“ Luk. 21, 19.

9) V' dolshnostih svojiga stanu in v' vsakdanjih krishih-

Kaj je gorezhnost ali aifer v' dobrim?

Je zhednost, skosi ktero kristjan vesel vse stori, kar boshjo zhasht in svelizhanje dushe sadene.

Kako se sposna kristjan, de ima aifer k' dobrinu?

De 1) tak kristjan rad boshjo besedo poslusha, ne is navade, ampak is serzhne shelje, de bi sposnal in storil, kar je Bogu dopadljiviga, torej jo v' dobrim serzu ohrani.

2) Od boshjih rezhi rad in vesel govori.

3) Se tudi per drugih sa boshjo zhasht poshene.

4) V' molitvi svoji troshta in mozhi ishe, torej rad moli.

5) Veselje sveta in prasni pogovori so mu soperni, torej je le rad med brumnimi.

6) Vsako dobro delo ga veseli, sato skerbi, kako bi samogel prav veliko dobriga storiti,

však greh zherti, sato ga odverne, kjer in kakor ga po rešnizi odverniti samore.

Je gorezhnost k' dobrimu potrebna?

Potrebna je, de premagujemo lenobo k' dobrim, in postanemo sveti, ker naš je Bog k' svetosti poklizal. Efes. 1, 4.

Ktere dolshnosti je Jesus Kristuf posebno perporozhil?

Le te: 1) Nar prej boshjiga kraljestva in njegove pravize iskati. 2) Sam sebe satajiti. 3) Svoj krish nositi. 4) Sa Kristufam hoditi. 5) Krotak in ponishen biti. 6) Sovrashnike ljubiti, dobro storiti tem, kateri naš sovrashijo, moliti sa te, k' naš shalijo in preganjejo.

Kaj se pravi boshjiga kraljestva in njegove pravize iskati?

Se pravi: Jesusov nauk smiraj bolj sposnovati, po njem na tanko shiveti, in tako boshje ljubeshni, gnade in vezhniga svelizhanja se vredniga delati.

To vidimo Jesufa storiti, na svet je savoljo nashiga odreshenja in svelizhanja prishel, uboshno je shivel, preganjenje terpel, kervavi pot potil, s' ternjam kronan, krishan in umorjen bil. Vse to je sa naš terpel, de bi mi v' boshje kraljestvo prishli. Zhe si je Kristuf sa nash svelizhanje toliko persadjal, moremo tudi mi pred vsm drugim narprej boshjiga kraljestva iskati, in si vse persadjati, de ga sadobi-

mo, sakaj vse drugo je nam saſtonj, zhe nebe-
ſa ſgubimo.

Kaj ſe pravi ſam ſebe ſatajiti?

Se pravi ſvoje greſhno nagnenje ſatirati, hudo opuſtiti, zhe nam ſhe toliko dobizhka in veſelja obeta, in dobro ſtoriti, zhe je nam ſhe tako ſoperno. „Ako kdo hozhe ſa menoſj priti, naj ſataji ſam ſebe.“ Luk. 9, 23. „Kteri ſo pa Kriſtuſovi, ſo ſvoje meſo kriſhali ſ' grehi in ſheljami vred.“ Gal. 5, 24. Poſtavim, ko bi bil raſſhalen, nagnenje te k' jeſi fili, ti pa ne ſto-riſh, kar natora, ampak kar Bog hozhe, ſe ne jeſiſh, ſlabiga ne voſhiſh in ne govorſh, ſla-
bo perloſhnoſt ſapuſtiſh, takrat ſi ſam ſebe ſa-
tajil.

*Je ſatajenje ſamiga ſebe vſakterimu potre-
bno?*

Vſakimu zhloveku, naj bo pravizhen, greſh-
nik ali ſpokornik je potrebno.

Sakaj pravizhnimu?

Sato, ker nagnenje k' hudimu ſmiraj tudi
v' pravizhnim oſtane, ktero zhe dalej mozhnej-
ſhi perhaja, zhe ſe mu naſproti ne ſtavi, in
nar ſvetejſhiga zhloveka v' velik greh ſapelje.
ſhaloſten ſgled k' poterjenju te reſnize ſo nam
ſavl, David, ſalomon, Judeſh iſhkarijot.

Sakaj greſhniku?

Sato, de bi od Boga gnado ſadobil, de bi
ſe ſpreobernil, bres ſatajenja ſamiga ſebe pa

ſvoji
re v
greh
no v
bres
ſato

ſa

jenje
Boga
boſh
pa
torej

njen
tajen
govo
deva

K

frezh
terpo

ſa

ſvoje

padl
ko f

svojiga shivlenja spreobrniti ne more; on more vse sapustiti, kar mu je bilo perlošnost k' grehu, ali drugim k' pohujšhanji. Zhe je ravno vse to teshko, se vender sgoditi more, ker bres tega ni resnizhniga poboljšhanja, in ravno sato tudi svelizhanja ne.

Sakaj spokorniku?

Dokler je she greh delal, mu je bilo satajenje samiga sebe potrebno, de je gnado od Boga sadobil, sdaj mu je potrebno, de gnado boshjo ohrani. Zhe greschnik tudi gréh sapusti, pa nagnjenje k' hudim greschnika ne sapusti, torej se more satajevati.

S. Pavl je bil sa ref popolnoma spreobrnjen, in ves Bogu vdan, in kakšhen sgled satajenja samiga sebe daja vsm spokornikam, ker govori. „Tarem svoje telo, in ga v' sushnost devam.“ I. Kor. 9, 27.

Kaj je svoj krish nositi?

Svoj krish nositi je bolesen, uboshtvo, nefrezho in vsako sopernost voljno in stanovitno terpeti.

So krishi kristjanam k' pridu?

So k' velikimu pridu:

1) Zhe krishe voljno terpimo, Bogu sa svoje grehe sadoštujemo.

2) Brumnishhi, pravizhnishhi in Bogu dopadljivshhi perhajamo. „Kakor slato v' ognji, tako skufsha Gospod serza.“ Prip. 17, 3.

3) Si vezhi krono v' nebesih skosi voljno terplenje suflushimo. Torej vdajmo se vselej v' voljo boshjo, naj poshlje Bog, karkoli ho- zhe zhes nas, de bomo po premaganih zlo majhnih nadlogah sedajnega shivlenja vredni vezhne nestrohljive krone. „Kdor ne vsame svo- jiga krisha, in ne hodi sa mano, ni mene vre- den.“ Mat. 10, 38.

Kaj se pravi sa Kristusam hoditi?

Se pravi, po njegovim sgledu shiveti; to je, vse nashe misli, besede in djanje morejo Jesufovim enake biti. „Jest fim luzh sveta, kdor sa mano hodi, ne hodi po temi, ampak bo imel luzh shivlenja.“ Jan. 8, 12.

Kako nas Jesus Kristus krotkost in ponish- nost uzhi?

S' besedo in sadershanjem. „Uzhite se od mene, sakaj jest fim krotak in is serza poni- shen.“ Mat. 11, 29. Posvaril je Jakoba in Jane- sa, ker sta hotla ogenj is nebes sprofiti, de bi bil poshgal mesto, v' ktero Jesusa niso hotli sprejeti. Kristus polen krotkosti jima rezhe: „Ne vesta kteriga duha sta.“ Luk. 9, 55.

Sakaj smo dolshni sovrashnike ljubiti?

1) Ker so sovrashniki nashi ravno tako, ko mi, otrozi boshji, po podobi boshji stvarjeni, od Jesusa odresheni, in namenjeni sa nebesa.

2) Ker Jesus sapové sovrashnike ljubiti, in jim is serza odpustiti. „Ljubite tudi svoje ne- prijatle, storite dobro tem, kateri vas sovrashijo,

in molite sa te, kateri vas preganjejo in krivo dolshe, de bote otrozi svojiga Ozheta, kateri je v' nebesih." Mat. 5, 44. Kristuf je s. Petru rekel, de naj blishnimu sedem desetkrat, to je vselej odpusti. Mat. 18, 21 — 22.

3) De odpushtanje svojih grehov od Boga sadobimo. Kristuf nas to she v' ozhenaslu uzhi, ker molimo po njegovi sapovedi: „Odpusti nam nashe dolge, kakor tudi mi odpushamo svojim dolshnikam.“ Mat. 6, 12. Ravno tako se to tudi is preglihe od hlapza vidi, ki je bil svojimu Gospodu deset tavshent talentov dnarjev dolshan. Ker Kristuf na sadnje pravi: Ravno tako bo tudi moj nebeshki Ozhe vam storil, ako ne bote odpustili vsakkeri svojimu bratu is svojih serz.“ Mat. 18, 23 — 35.

4) Moremo svoje sovrashnike ljubiti, de so nashe druge dobre dela Bogu dopadljive, sakaj tako dolgo, dokler sovrashnikov ne ljubimo, tudi nashe dobre dela Bogu dopasti ne morejo. Satorej pravi Kristuf: „Kadar svoj dar k' altanju pernefeslh, in se tam spomnislh, de tvoj brat kaj soper tebe ima, pusti ondi svoj dar, in pojdi popred se spraviti s' svojim bratom, in potlej pridi, in daruj svoj dar.“ Mat. 5, 23. Ako bote ljubili te, kateri vas ljubijo, kakshno plazhilo bote imeli? ali ne delajo tega tudi zolnarji. Mat. 5, 46.

5) Smo dolshni sovrashnike ljubiti, de nebeshkiga Ozheta posnemamo, kateri pusti svoje sonze is - hajati zhes hude in dobre, in kateri desh poshilja zhes pravizhne in krivizhne. Mat.

5, 45. In ravno tako tudi vémo, de je Jesuf she na krifhu sa svoje sovrashnike molil. Luk. 23, 34.

Kaj naj storimo, de bomo loshej sovrashnike ljubili?

1) Se moremo varovati, de se v' svojih sodbah ne prenaqlimo, in de si kakiga zhloveka sovrashnika ne mislimo, dokler se v' resnizi ne preprizhamo, de nam shkodovati hozhe. Prava ljubesen, (*pravi f. Pavl*), ne misli huda. I. Kor. 13.

2) Moremo blishniga she sami pred sabo isgovarjati, de morebiti tako hudo ni mislil, ali de she zlo vedil ni, de nas bo to, kar je govoril ali storil, rasshalilo; ali de se je morebiti prenaqlil, ali pa she popolnoma is nevednosti storil. „Ozhe! odpusti jim, sej ne vedo, kaj delajo.“ Luk. 23, 34.

3) Se moremo spomniti, de nam tudi sovrashniki veliko k' dobrimu perpomorejo. Sakaj oni nam perloshnost dajo, de se bolj sami sebe sposnamo, ker nam marskaj ozhitajo, sa kar pred nismo vedili, in kar nam je lastna ljubesen smiram perkrivala. Sovrashniki nam dalej perloshnost dajo, de svojo lastno ljubesen premagamo, de pokoro delamo, de sa nebesa vezh storimo, in de se bolj v' poterpeshljivosti in v' ponishnosti vadimo. „Tistim, kateri Boga ljubijo, (*pravi f. Pavl*), vse k' dobrimu tekne.“ Rim. 8, 28.

4) Moremo sovrashnikam dobro storiti, de jih spet v' prijatle spreobrnemo. „Ako bo tvoj

sovrašnik lazhen, nafiti ga, ako bo shejin, daj mu piti, sakaj tako bosh sherjavzo na njegovo glavo spravljal, in Gospod bo tebi povernil.“ Prip. 25, 21 — 22.

Kaj gre she k' kershanski pravizi?

K' kershanski pravizi gre she tistih osem prelepih zhednost, ktere je Kristuf v' svoji pridigi na gori uzhil, in savoljo kterih je tiste, ki jih imajo, frezhne imenoval, in ktere se ravno sato svelizhanske zhednosti imenujejo.

Ktere so te svelizhanske zhednosti?

Te le: 1) Blagor ubogim v' duhu, sakaj njih je nebeshko kraljestvo.

2) Blagor krotkim, sakaj semljo bodo posedli.

3) Blagor shalostnim, sakaj potroshtani bodo.

4) Blagor jim, kteri so lazhni in shejni pravize, sakaj nasiteni bodo.

5) Blagor milostljivim, sakaj milost bodo dosegli.

6) Blagor jim, kteri so zhistiga serza, sakaj Boga bodo gledali.

7) Blagor mirnim, sakaj otrozi boshji bodo imenovani.

8) Blagor jim, kteri so savoljo pravize preganjani, sakaj njih je nebeshko kraljestvo.

Kteri so ubogi v' duhu?

Ubogi v' duhu so: 1) tisti, kteri so ref uboshni, in kteri obogatiti ne shelé, in svoje uboshstvo s' voljo prenaschajo.

Ubogi v' duhu so pa, 2) tudi lahko bogati in premoshni, kateri na to, kar imajo, svojiga serza ne navesujejo, in kateri so savoljo Boga vse svoje blago sgubiti perpravljeni, in ga ravno sato sebi in drugim v' svelizhanje obrazhajo. Taki ubogi v' duhu, desiravno bogati, so bili: Job, Abraham, kralj David, apostelni in prvi kristjani, ki so se savoljo Kristusove vere vsimu bogastvu odpovedali. — Tisti mladenzh pa, kateri je Kristusa vprashal, kaj de naj stori, de bo nebeshko kraljestvo doseget, in kterimu je Kristus rekel, de naj vse svoje premoshenje proda, de naj denarje med uboge rasdeli, in de naj sa njim hodi, ni bil ubog v' duhu, sakaj shalosten je bil teh Kristusovih besedi ravno sato, ker je bolj svoje premoshenje ljubil, kakor pa de bi bil sa Kristusam hodil.

Ali je stan ubogih sanizhljiv stan?

Stan ubogih ni sanizhljiv, kar 1) she lahko is tega sklenemo, ker si ga je bil Jesus sam isvolil; ako ravno je stvarnik vsih rezhi, kralj nebes in semlje, je le vender smiram od svojiga rojstva noter do sadnjiga sdihleja v' uboshtvi shivel, in tudi uboshne apostelne in uzhenze imel.

Stan ubogih 2) ni sanizhljiv, ker je Jesus uboge posebno ljubil. Ko so bili Janesovi uzhenzi Jesusa vprashat prishli, kdo de je, zhe je on Mesija sveta, ali de naj drugiga zhakajo? jim je tako odgovoril: Pojte in povejte Janesu: Slepi vidijo, gluhi slisujejo, kruljevi hodijo, in ubogim se evangeli osnanuje.

3) Uboštvo pelje k' popolnamaſti, kakor je Kristuf mladenzhu povedal rekozh: „Ako ho- zheſh popolnama biti, pojdi, prodaj, kar imaſh, in daj ubogim, in boſh ſaklad v' nebeſih imel.“ Mat. 19, 21.

4) Uboštvo je lahko nar lepſhi pokora. Zhe zhlovek ſvoje uboſhtvo s' voljo prenaſha, ſi s' njim lahko vezhno nebeſhko veſelje ſa- ſluſhi.

5) Uboštvo zhloveka marſkakih hudob obvarje, in mu perloſhnoſt da bolj na Boga miſliti, in ſvojiga ſerza na poſvetne rezhi ne navesovati.

Kteri ſe imenujejo krotki?

Tiſti, kteri ſe ne raſferde, zhe jih kdo ſhali, kteri hudo s' hudim ne vrazhujejo, ampak vſe valjno preterpe, in v' miri ſvoje duſhe oſtanejo.

Je krotkoſt kriſtjanu potrebna?

Krotkoſt je kriſtjanu potrebna ſato, ker ga malopridni, nevkretni in ſvojoglavni ljudje vezh- krat ſhalijo, in ker vezhkrat med takimi ſhive- ti more. Jeſuf je ſvojim apoſtelnam rekel: „Poſhljem vaſ, kakor ovze v' ſredo volkov.“ Mat. 10, 16.

Sakaj tedaj Kriſtuſ krotke ſrezhne imenuje?

ſato, ker ſo v' reſnizi ſrezhni, ſakaj njih ſerze 1) nobeniga taziga nepokoja nima, kteri- ga jeſen zhlovek obzhuti.

2) Ker to malo, kar imajo, v' lepim mi- ru vſhivajo.

3) Ker bodo Gospodove dobrote v' desheli shivih (*to je v' nebesih*) vidili.

Ktere shalofstne Kristus frezhne imenuje?

1) Tiste, kteri zhes svoje ne le samo smertne ampak tudi majhne grehe shaljujejo.

2) Kteri so savoljo svojih, s' grehi pomno-shenih, hudih shelja shalofstni.

3) Kteri savoljo pomankljivosti per svojih dobrih delih shaljujejo, ker jih niso vselej iz zhishte ljubesni do Boga dopernafhali.

4) Kteri savoljo velikih skufhnjav in pre-greslnih nevarnost, v' kterih se snajdejo, shal-jujejo, in she vsi po nebesih hrepene.

5) Kteri nad grehi drugih shaljujejo.

Sakaj more zhlovek nad svojimi smertnimi grehi shalovati?

Sato, ker je smerten greh sa zhloveka nar vezhi hudo; ker s' smertnim greham sgubi gnado boshjo, boshjo prijasnost, pravizo do ne-beshkiga kraljestva, in se vezhniga pogublenja vredniga stori.

Sakaj more zhlovek tudi zhes svoje majhine grehe shalovati?

Sato, ker tudi majhini grehi Boga shaliyo, in ker ga tudi majhini grehi od boshje ljubes-ni odvrazhejo, de Boga tako ne ljubi, kakor ga je dolshan ljubiti.

Kteri se imenujejo lazhni in shejni pravize?

Tisti, kteri po refnizah in po brumnim shivlenji ravno tako hrepene, kakor lazhni po jedi in shejni po pijazhi hrepene. Taki, desiravno so pravizhni, si persadevajo, de bi she pravizhnishi bili, in njih persadevanje ni sastoj, ker sadobé, kar shelé.

Kdaj je kristjau milostljiv?

Takrat, kadar svojimu blishnimu v' dušnih in telefni potrebah pomaga. To se sgodi, zhe blishnimu kaj k' brumnosti perpomore, zhe pohujshanje odvrazha, nevedniga poduzhi, mu kak dober svet da, in ga na dobro opominja. Ravno tako tudi na telefonu, zhe ga nesre zhe varuje in mu k' frezhi pomaga.

Komu je kristjan milost skasati dolshan?

Vsakimu zhloveku bres raslozhka, kakor je tudi nebeski Ozhe proti vsm, proti dobrim in hudobnim milostljiv. „Semlja je polna Gospodoviga usmiljenja.“ Psal. 118, 64.

Satorej more:

1) S' ubogimi prijasno govoriti, jih v' nallogah tolashiti, in jim po svojim premoshenji pomagati.

2) Usmiljen proti gresnikam biti, jih savolj njih shivlenja ne sovrashiti, ker so le usmiljenja in objokovanja vredni. Spomniti se more, de bi morebiti on she hudobnish bil, zhe bi v' ravno takih okolshinah bil, in zhe bi ga Bog s' svojo gnado ne podpiral.

3) Usmiljen biti proti svojim sovražnikom, jim is serza odpustiti, se s' njimi spraviti, in sa-nje moliti.

4) Usmiljen biti proti svojim vikšhim, sakaj tudi vikshi so mnogim slabostim podversheni, tudi oni se lahko v' kaki rezhi pregreshe. Torej je dolshnost s' njimi poterplenje imeti, jih sgovarjati, njih prestopke sakrivati, in se nikoli predersniti jim savoljo tega nepokorshtino skasati.

5) Usmiljen biti proti podloshnim, ker imajo po besedah s. pisma tudi oni Gospoda v' nebesih, kateri na stan nobeniga ne gleda. Efes. 6, 4.

6) Usmiljen biti tudi proti mertvim, sa-nje moliti, in druge dobre dela sa-nje Bogu ofrati.

Ktere imenuje Kristus zhiftiga serza?

Tiste, kateri niso le v' svojim sunajnim sadershanji zhifti, ampak tudi v' svojih mislih in v' svojih sheljah. Taki she na tem svetu Boga bolj sposnajo, in v' nebesih ga bodo vekomaj od oblizhja do oblizhja gledali, in vekomaj vshivali.

Ktere imenuje Kristus mirne?

Tiste, kateri blishnimu radi odjenjejo in se s' njim spravijo, in tudi raji krivizo terpé, kakor de bi jo delali.

Koliko sort je pravi mir?

Pravi mir je trojni, mir s' Bogam, sam s' sabo in s' svojim blishnim.

Kdaj ima zhlovek mir s' Bogam?

Takrat, kadar po njegovi sveti volji, to je, po njegovih f. sapovedih shivi, sakaj greh mir med Bogam in zhlovekam vselej rasdere.

Kdaj je zhlovek v' miri sam s' seboj?

Takrat, kadar je njegova vest mirna, in mu nizh hudiga ne ozhita. „Tisti, kateri tvojo postavo ljubijo, imajo velik mir, in nizh jih ne pohujsha. Psalm 118, 165.

Kdaj ima zhlovek mir s' blishnim?

Kadar s' njim prijasno, sloshno shivi, in se ne prepira, ampak njegove slabosti s' ljubeshno prenasha.

Kaj more kristjan storiti, de v' miri s' blishnim shivi?

More vse opustiti, kar ljubesen do blishniga smanjshuje, in vse storiti, kar ljubesen do blishniga ohrani. V' to je pa posebno ponishnost, krotkost, poterpeshljivost in persaneshljivost potrebna.

Kdaj je mir golufen?

Takrat, kadar zhlovek svojimu poshelenju in svojimu nagnenju pervoli in svojo vest tako sadufhi, de v' nji nobeniga nepokoja ne zhuti. „Sa hudobne ni miru, pravi Gospod po prero-ku, Isaiju. 48, 22.

Kaj se pravi savoljo pravize preganjan biti?

Se pravi, savoljo Boga, savoljo njegovih svetih refniz, ali savoljo brumniga shivlenja kakke sopernosti preštati. Takim Kristuf posebno plazhilo obeta rekozh: „Veselite se, in od veselja poskakujte, sakaj vashe plazhilo je obilno v' nebesih. Mat. 5, 12. In f. Peter pravi: „Ako bote savoljo Kristusoviga imena saframovani, bote frezhni, sakaj nad vami pozhiva, kar je hvale, zhafti in mozhi boshje, in njegovi duh. 1. Petr. 4, 14.

Od dobrih del in njih saflushenja.

Kaj je dobro delo kristjana?

Je tako djanje, ktero je Bogu prijetno, in ktero zhloveku v' svelizhanje flushi.

So dobre dela v' svelizhanje potrebne?

Potrebne so: 1) sato, ker je zhlovek she sato stvarjen? de bi s' dobrimi deli Bogu flushil, in si nebefa saflushil. „Blagor mertvim, kateri v' Gospodu umerjo, sakaj njih dela gre-do sa njimi.“ (Skriv. rasod. 14, 13.

2) Ker je vera bres dobrih del ravno tako mertva, kakor truplo bres dushe. Jak. 2, 20 — 26.

Kaj s' dobrimi deli sadobimo?

1) Dobre dela gnado boshjo v' zhloveku mozhnejshi storé, in ga k' popolnamasti peljejo.

„Vidish (*pravi f. Jakop od Abrahama*) de je vera s' njegovimi deli delala, in is del je vera popolnoma postala.“ Jak. 2, 22.

2) Bog je takim, kateri dobro delajo, vezhno plazhilo obljubil. „Tisti, kateri so dobro storili, bodo prifhli (is svojih grobov) k' shivlenju, ti pak, kateri so hudo delali, k' obsojenju.“ Jan. 5, 29. „Kdor stori voljo mojiga Ozheta, kateri je v' nebesih, tisti pojde v' nebeshko kraljestvo.“ Mat. 7, 21.

Samore zhlovek is svoje lastne mozhi dobre dela delati?

Dobrih del, karkoshne so k' svelizhanju potrebne, in per Bogu saflushenja vredne, zhlovek is svoje lastne mozhi ne more delati, temuzh le s' gnado boshjo.“ „Ne kakor is sebe, ampak nasha mozhi je is Boga.“ 2. Kor. 3, 5.

Kako se morejo dobre dela opravljati?

1) V' stanu gnade boshje, 2) radovoljno, 3) ne is sgolj natornih in nezhimernih nagibkov; postavim ne savoljo hvale ljudi, ali savoljo kakiga zhafniga dobizhka, ampak le savoljo Boga.

Fariseji so bili per vsih svojih dobrih delih, per vsih svojih dolgih molitvah, in ojstrijh postih gnusoba pred Bogam, sato, ker so vse to le savoljo ljudi pozheli, de bi jih bili hvalili. Satorej pravi Kristuf: „Povem vam, ako vasha praviza ne bo obilnisthi, kakor pismarjov in farisejov, ne pojedete v' nebeshko kraljestvo.“ Mat. 5, 20.

Ktere so nar imenitniſhi dobre dela?

Nar imenitniſhi dobre dela ſo: molitev, poſt in ubogajme dajati. „Boljſhi je molitev s' poſtam in almoſhno, kakor ſaloge ſlata ſpravljati.“ Tob. 12, 18.

Kaj ſapopade v' ſebi molitev?

Molitev v' ſebi ſapopade vſe bogabojezhe premifhljevanje, vſak dober ſklep, vſako lepo djanje, ki ſe Bogu k' zhaſti ſtori, in s' beſedo vſe, kar ſe ſavoljo Boga pozhne. „Molite bres prenehanja.“ I. Teſ. 5, 15.

Kaj ſapopade v' ſebe poſt?

Poſt ne ſapopade le ſamo tega, de ſe zhlovek po ſapovedi katolſhke zerkve ob ſapovedanih poſtnih dnevih v' jedi in pijazhi kaj perterga, ampak ſapopade vſe, kar zhlovek ſvoji-mu poſhelenju naſproti ſtori. Poſt je, zhe zhlovek ſvoje hudo nagnenje kroti, ſvoje pozhutke ſatira, ſi marſkako poſvetno dopuſheno veſelje odrezhe, in druge take ſpokorne dela doper-naſha.

Kaj je almoſhna?

Vſaka dobrota, ktera ſe bliſhnimu ali na truplu ali na duſhi ſkaſhe.

Ali je ubogajmé dajati ſapovedano, ali je le ſvetovano?

Ubogajme dajati je ſapovedano, torej dolſh-noſt ker:

1) Nam to Bog. še v' starim in tudi v' novim testamentu vleva. „Sin, ne odtegni mu daru, in ne odverni svojih ozhi od ubogiga, ne sanizhuj lazhniga, in ne rasshali ubogiga v' njegovi potrebi, ne shali revniga serza, in potrebnimu ne odlashaj daru dati.“ Sir. 4, 1 — 6. „Dajte ubogajme od tega, kar imate.“ Luk. 11, 41.

2) Ker smo blishniga tako, kakor sami sebe ljubiti dolshni, ljubesen pa se more v' djanji skasati. „Ako bi kdo premoshenje tega sveta imel, in bi vidil svojiga brata, de je v' potrebi, in bi svoje serze pred njim saperl, kako prebiva boshja ljubesen v' njem? — Ne ljubimo s' besedo, tudi ne s' jesikam, ampak v' djanji in v' refnizi.“ I. Jan. 3, 17 — 18.

3) Ker Kristus tistim, kateri ubogajme ne dajejo, vezhno gorje shuga rekozh: „Poberite se prekleti v' vezhni ogenj, kateri je hudizhu in njegovim angelam perpravljen. Sakaj jest sim bil lazhen, in me niste nasitili, jest sim bil shejin, in me niste napojili, jest sim bil ptuj, in me niste pod streho vseli, jest sim bil nag, in me niste oblekli, i. t. d. Mat. 25, 41 — 46.

4) Is hvaleshnosti proti Bogu, ktero nar bolj s' tém skashemo, zhe smo tako, kakor je on nam dober, tudi mi drugim, njegovim otrokam, dobri. Vse kar revnim storimo, je po besedah samiga Jesusa ravno tako, kakor, de bi bili njemu storili. Mat. 25, 40.

Ali so le bogati ubogajme dajati dolshni?

Vfaki je ubogajme dajati dolshan, kolikor uterpi. „Kakor bosh premogel, tako bodi usmiljen; zhe bosh veliko imel, obilno dajaj, zhe bosh malo imel, glej de tudi malo rad podeliš.“ Tob. 4, 8 — 9.

Po kateri versti se more ubogajme dajati, kadar zhlovek ne more vsim kaj?

Tistim, kterim je vezhi fila, se more dati pred, kakor drugim, svoji uboshni shlahti pred kakor ptujim, brumnim pred kakor pregreshnim, bolnim pred kakor sdravim, delavnim pred kakor sanikernim, domazhim pred kakor nesnanim.

Ali je ubogajme deliti zhloveku k' velikim pridu?

K' velikim pridu mu je, sakaj zhe ubogajme daje sadobi: 1) odpushtenje grehov, gnado boshjo in vezhno shivljenje. „Almoshna od smerti refhi, in ona je, ktéra grehe sbrishe, in pomaga najti milost in vezhno shivljenje.“ Tob. 12, 9. „Blagor temu, kteri se ubogiga in fromaka usmili, Gospod ga bo ob hudim dnevu obvaroval, in ga bo na semlji frezhniga storil. Psalm 40, 1 — 2. Dajte ubogajme od tega, kar imate, in vse vam bo zhisto. Luk. 11, 41. Korneli je bil savoljo almoshne gnado prave vére in svelizhanja dosegel. Torej mu je rekel angel: „Tvoje molitve in almoshne so prishle v' spomin pred Bogam.“ Apost. djan. 10, 4.

Kako se more ubogajme dajati?

Ubogajme se more dajati: 1) Is ljubesni. 2) Od svojiga premoshenja. 3) S' veseljam, bres godernjanja in ozhitanja. 4) Ne savoljo hvale ali savoljo kakiga drusiga zhafniga dobizhka. 5) Po pameti, to je, de je potrebam ubogiga permerjeno. „Kadar ubogajme dajesh, ne trobi pred seboj, kakor hinavzi delajo, de bi bili hvaljeni. Gotovo vam povém, oni so prejeli svoje plazhilo. Kadar ubogajme dajesh, naj ne vé tvoja leviza, kaj dela tvoja desniza, de bo tvoja almoshna na skrivnim, in tvoj Ozhe, kateri na skrivnim vidi, ti bo povernil. Mat. 6, 2.

Ktere so telefne dobre dela?

Te le: 1) Lazhne nasititi. „Lomi lazhnemu svoj kruh, pelji uboge in té, kateri kota nimajo, v' svojo hisho.“ Jes. 58, 7.

2) Shejne napojiti. „Kdorkoli bo piti dal komu is tih majhnih en kosarz mersle vode v' imenu uzhenza, resnizhno vam povem, de ne bo sgubil svojiga plazhila. Mat. 10, 42.

3) Popotne prenozhevati. Tako je delal Abraham, Lot. Mos. 18 in 19.

4) Nage oblezhi. „Kader nagiga vidish, pokri ga, in ne sanizhuj svojiga mesa.“ Isa. 58, 7. „Kdor ima dve suknji, naj da eno temu, kateri nobene nima. Luk. 3, 11.

5) Bolnike obiskovati. „Ne bodi len bolnika obiskati, sakaj s' tem bosh v' ljubesni poterjen.“ Sir. 7, 39.

6) Jetnike rešhiti. „Sim bil vjet, in ste k' meni prifhli.“ Mat. 25, 36.

7) Merlizhe pokopovati.

Je sadoſti, zhe ſe bolniki le obifhejo?

To ſhe ni ſadoſti, ampak bolnike je treba tolaſhiti, jih k' voljnimu poterplenju opominjevati, de naj ſe v' boſhjo voljo vdajo, in de naj ſvoje teſhave v' duhu pokore prenaſhajo. Per bolnikih ſe je varovati poſvetnih pogovorov in vſiga, kar bolnika od Boga odvrazha.

Je merlizhe pokopovati dobro delo?

Dobro delo je, zhe ſe is prave kerſhanſke ljubeshni ſgodi.

Kako nam je Bog to raſodel?

Po angelu Raſajelu, kteri je Tobiju tako govoril: „Kadar ſi ſ' ſolsami molil, in mertve po dnevi v' ſvoji hiſhi perkrival, po nozhi pa pokopoval, ſim jeſt tvojo molitev pred Goſpoda noſil.“ Tob. 12, 12.

Kaj more kriſtjan ſtoriti, kadar mertviga k' grobu ſpremlja?

More ſa njegovo duſho moliti, in ſraven tudi na ſvojo ſmert in na neſnano uro miſliti, ktera bo tudi njega is ſveta vſela, ſato de ga ne bo neperpravljehna najdila.

Bo dobro tem ſodni dan, kteri teleſne dobre dela dopernaſhajo?

Dobro in lahko jim bo, ſakaj pravizhni

sodnik jim porezhe: Pridite, vi ljubi mojiga Ozheta, in prejmite kraljestvo od sazhetka sveta vam perpravljeno. Sakaj lazhen fim bil, in vi ste me nasitili. — Resnizhno vam povém, karkoli ste storili nar manjšhimu mojih bratov, to ste meni storili.“ Mat. 25, 34 — 29.

Kako bo pa neusmiljenim sodni dan?

Strašno hudo jim bo, ker jim boshji sodnik porezhe: Poberiti se spred mene, vi prekleti, v' vezhni ogenj, ki je hudizhu in vſim njegovim angeljam perpravljén. Sakaj jest fim bil lazhen, in me niste nasitili. — Resnizhno vam povém, karkoli niste storili enimu smed teh nar manjšhih, meni niste storili. Mat. 25, 41 — 45.

Je sadoſti le sa truplo blishniga ſkerbeti?

To ſhe ni ſadoſti, ampak ſhe bolj, kakor sa truplo, ſe more tudi sa njegovo duſho ſkerbeti.

Ktere ſo duhovne dela miloſti?

1) Greſhnike ſvariti. 2) Nevedne uzhiti. 3) Tém kteri dvomijo ali zviſlajo dober ſvet dati. 4) Shaloſtne troſhtati. 5) Krivizo voljno terpeti. 6) Tém, kteri naſ raſſhalijo, is ſerza odpuſtiti. 7) Sa ſhive in sa mertve Boga proſiti.

Ali je greſhnike ſvariti dobro delo?

To je prav dobro delo, ker ſe s' tem blishni vezhkrat is poti pogublenja na pot ſvelizhanja perpelja. „Bratje! ako bo kdo od ka-

kiga greha prenaqljen, takiga vi, kteri ste duhovni, poduzhite v' duhu krotkoſti.“ Gal. 6, 1. „Bratje moji! ako bo kdo med vami od reſni-ze ſaſhel, in ga bo kdo naſaj vernil, naj vé, de kdor greſhnika verne od njegove krive poti, reſhi njegovo duſho od ſmertí, in pokrije veliko ſhteſvilo grehov. Jak. 5, 9 — 10.

Kako more kríſtjan ſvojiga bliſhniga ſvariti?

„Svariti ga more vſelej s' ljubesnijo in s' krotkoſtjo, ob pravim zhaſu in na pravim kraji, in more tudi po ſvarjenji s' njim prijaſen biti. Tako je Natan Davida. 2. Kralj. 12, 7. Elija Judovsko ljudſtvo. 3. Kralj. 18, 22. Janes kerſnik Herodeſha. Mat. 14, 4. ſ. Shteſfan Jude ſvaril. Apoſt. djan. 7, 51.

„Svariti torej ga ne ſme nikoli is jeſe, ali nevoſhljivoſti, in tudi ne, zhe preprizhan ni, de je bliſhni reſnizhno tega kriv, kar je obdolſhen. Svariti ga ne ſme takrat, kadar ni bliſhni ſvarjenja poſluſhati perpravljén, ne v' prizho drugih, de ga ſhe bolj ne ſaſferdi in ne raſſhali, tudi ne ſmiram eno ſa drugim in preterdo, ſakaj tako ſvarjenje nikoli dobroga ne ſtori. In kar ſe ſhe poſebno poſabiti ne ſme, je, de kdor s' pridam ſvariti hoſzhe, naj ſvarjenje s' molitvijo ſklene. „Starſhiga ne ſmerjaj, ampak proſi ga kakor ozheta; mlajſhe kakor brate, ſtare ſhene kakor matere, mlade dekle-
ta kakor ſeſtre v' vſi zhiſtoſti.“ 1. Tim. 5, 1

Kako se pa more svarjeni zhlovek sader-shati?

Naj ponishno, krotko in poterpeshljivo svarjenje poslušha, in naj ga na-se vsame. „Rasumen in poduzhen mosh ne bo godernjal, kadar bo svarjen.“ Sir. 10, 28. „Kako dobro je na posvarjenje pokasati spokorjenje, sakaj tako bosh radovoljnemu grehu ubeshal.“ Sir. 20, 4.

Ali so le duhovni druge uzheti dolshni?

Ne le duhovni, ampak vsakteri po perloshnosti, posebno pa starshi svoje otroke, gospodarji in gospodinje svoje podloshne. uzheniki svoje uzhenze i. t. d.

Kadar je zhlovek v' kakimu zviблу, koga more sa svet vprashati?

Vprashati more pametniga, saštopniga in brumniga zhloveka, ne pa perlisnjenja, kateri tako govori, kakor vidi, de zhlovek rad ima. „Imej veliko tazih, kateri bodo s' tabo mirni; ali smed taushent imej le eniga svetovavza.“ Sir 6, 6. „Norzu se njegova pot prava sdi, kdor pa je moder, sveta poslušha.“ Prip. 12, 15.

Na kaj more svetovaviz per svetvanji gledati?

Vselej na zhašt boshjo in na svelizhanje svojiga blishniga, Zhe mu sam svetovati ne ve, naj mu to odkrito pove, de ga ne sapelja, in naj mu koga drujiga nasvetuje.

Kako se morejo shaloſtni tolashiti?

Se morejo vselej s' ljubesnivo besedo in s' kerſhanſkimi reſnizami, ne pa s' nezhimernimi, poſvetnimi rezhmi, in s' prasnim upanjem troſhtati, in jim, zhe njih ſhaloſt is pomanjka-nja iſvira, pomagati. Opominjati jih je treba, de naj ſe v' boſhjo voljo vdajo, bres ktere ſe nizh ne ſgodi, in bres ktere ſhe laſ is naſhe glave ne pade. Spomniti jih je, kaj je Kri-ſtus nedolſhno jaenje terpel, in de naj torej tudi oni s' voljo terpe, ker ſo greſhniki, in de naj pomislijo, de jih bo terpenje v' nebeſhko veſelje perpeljalo.

Kako ſe more ſhaloſten zhlovek ſam tola-shiti?

Tolashiti ſe more: 1) s' molitvijo. „Je kdo med vami ſhaloſten, naj moli.“ Jak. 5, 13.

2) Naj ſe ſpomni, de je Bog per njem, in de vſe dobro ve, kako ſe mu godi. Jeſt ſe ſpomnim Boga, in to me rasveſeli.“ Pfalm 76, 4.

3) Ne ſme na zhaſne rezhi, na zhaſno terpenje tolkanj gledati, in naj miſli, de terpenje ni ravno tako hudo, kakor ſi ga laſtna ljubesen miſli.

4) More premisliti, de vſe zhaſne teſhave in nadloge le nekej zhaſa terpe, in ſe vſe zhaſno terpenje brumnih v' nebeſih v' veſelje ſpre-oberne.

5) Zhe ſi je zhlovek ſvoje ſhaloſti ſam kriv, naj jo noſi v' duhu pokore, in naj ſe v' prihodno varuje takih rezhi, ktere ſhaloſt per-neſo.

Ali tisti, kateri krivizo s' voljo terpi, svojimu blishnimu milost skashe?

Skashe mu jo, ker ga jése in vezh grehov obvaruje, kar bi se ne sgodilo, zhe bi godernejal, se jesil, hudo s' hudim povrazheval in ga toshil. „Eden drujiga butaro nosite, tako boste Kristusovo postavo dopolnili.“ Gal. 6, 2.

Kdaj kristjan shesto duhovno delo usmiljenja svojimu blishnimu skashe?

Zhe mu, kadar ga rasshali, is ferza odpusti, mu dobro stori, sa njega moli, in si vse persadene, de si ga spet v' priyatla spreoberne. Tako zhlovek svojimu blishnimu veliko dobroto skashe, ker sovrashtvo vstavi, ktero bi morebiti she dolgo zhafa terpelo.

Kaj je pa storiti tistim, kateri blishnimu nobeniga do sdaj imenovaniga dobriga dela fkasati ne morejo?

Taki naj pa sa svojiga blishniga, posebno pa sa terdovratne greshnike, molijo, ker jim Bog vse to lahko dodeli, kar bi jim oni radi storili. „Molite eden sa drujiga, de bote ohranjeni, sakaj stanovitna molitev pravizhniga veliko samore.“ Jak. 5, 16. Tako je Abraham profil sa Sodomljané. I. Mos. 18, 23. Mojses sa Israelze. 2. Mos. 32, 11.

Ali smo le sa shive moliti dolshni?

Ne le sa shive, ampak tudi sa mertve, ki so morebiti v' vizah. She v' starim testamentu se bere, de je Juda Makabej v' Jerusalem

dnarjev poslal, de so se darovi sa mertve opravljali. 2. Mak. 12, 43.

Od evangelskih svetov.

Kaj so evangelski sveti?

So take dobre dela, ktere same na sebi k' svelizhanju niso potrebne, ktere so pa le vnder od Jesusa Kristusa ljudem po samim svetovane, pa ne sapovedane.

Zhemu pa so evangelski sveti?

De zhlovek loshej bolj popolnoma shivi, in se svelizhanja vredniga stori.

Kteri so evangelski sveti?

Leti trije: 1) Radovoljno uboshtvo. 2) Vedno divishtvo. 3) Vedna pokorshtina pod kakim duhovnim poglavarjem.

*Per kteri perloshtajti je Kristus od rado-
voljniga uboshtva govoril?*

Takrat, ko ga je mladenzh vprashal, kaj de naj stori, de bo nebeshko kraljestvo dosegel.

Kakshen je bil ta pogovor?

Kristus mu rezhe: Mladenzh, zhe hozhesht v' shivljenje iti, spolnuj sapovedi. Mladenzh ga vprasha: ktere? Kristus odgovori: Ne vbijaj, ne presheshtevaj, ne kradi, ne prizhuj po krivim, sposhtuj ozheta svojiga in mater svojo, in ljubi svojiga blishniga kakor sam sebe. Mladenzh mu rezhe: Vse to sim spolnoval she od svoje mladosti, kaj mi pa she manjka? Jesuf mu pove: Ako hozhesht popolnoma biti, pojdi,

prodaj, kar imash, in daj ubogim, in bosh saklad v' nebesih imel, in potlej pridi, ter hodi sa mano. Mat. 19, 16 — 22.

Kako s. pismo vedno devishtvo perporozha?

Jesuf hvali tiste, kateri savoljo nebeshkiga kraljestva v' divishkim stanu ostanejo. Mat. 19, 9 — 12. S. Pavl od devishstva v' I. Kor. 7, 7 — 40. Tako govori: „Shelim de bi vi vsi tako bili, kakor sim jest, ali vsak ima lasten dar od Boga, eden sizer tako, eden pa tako. — „Od deviz nimam Gospodoviga povelja, svet pa dam, ker sim od Gospoda milost prejel, de naj bom svest. Satorej menim, de je to dobro savoljo sdanje nadloge, ker je zhloveku dobro tako biti. — Zhe pa kdo v' svojim serzu terdno sklene, in ni permoran, in je gospodar svoje volje, in v' svojim serzu sklene svojo devizo tako ohraniti, prav stori. — Boljsi pa bo sa njo, ako bo po mojim svetu tako ostala; menim pa, de imam tudi jest Duha hoshjiga.

Kaj je vedno devishtvo?

Je radovoljno Bogu storjena obljuba vedno zhisto shiveti, in v' sakonski stan nikoli ne stopiti sato, de se bolj popolnoma in bolj sveto na dusi in na telesu shivi. „Deviza misli, kar je Gospodoviga, de bi bila sveta na telesu in duhu. Ktera je pa omoshena, misli kar je tega sveta, kako bi moshu dopadla.“ I. Kor. 7, 34.

Kaj je mati katolska zerkev od devishkiga stanu vselej mislila?

Mati katolska zerkev je devishki stan vse-

lej sa bolj shlahtni, kakor sakonfski ſtan, imela, pa sato je vender sakonfski ſtan zhaſtila. 'V' devifhkim ſtanu ſe loſhej, kakor v' ſakonfskim, Bogu ſluſhi. S. Janes pravi od deviz v' ſkriv. rasod. 14, 1 — 5, de v' nebefhkim kraljeſtvu ſa Jagnjetam hodijo, in novo peſem pojejo, ktere nobeden drugi peti ne more.

Kakſhni morejo biti, kteri hozhejo v' vednim devifhtvu oſtati?

Morejo 1) ſa dar zhiftoſti Boga proſiti: „Ker ſim vedil, de ne morem drugazhi ſderſhen biti, kakor zhe mi Bog da, — ſim pred Goſpoda ſtopil in ga proſil.“ Buk. mod. 8, 21.

2) Morejo biti ponishni in ſramoſhljivi v' beſedah in v' vſim ſvojim ſadershanji.

3) Bres potrebe v' druſhino drugiga ſpola ne hoditi, in Marijo devizo poſnemati, ktera ſe je bila ſhe zlo angela uſtraſhila.

4) Samoto in molzhezhnost ljubiti.

5) Delavno in ſpokorno ſhiveti. Smiram kaj delaj, de te hudizh nikoli bres dela ne najde, (pravi ſ. Hieronim v' liſtu do Hilarijona).

6) Svoje truplo v' zhaſti imeti, in ſe ponishno noſiti.

7) Ne ſmejo ſheléti, de bi jih drugi vídili, in de bi drugimu ſpolu dopadli.

8) Morejo v' jedi in pijazhi ſmerni biti. Sit trebuh, je ſijavniza nezhiſtoſti, (pravi ſ. Hieronim, v' liſtu do Nepoziana).

Sakaj je derizam ponishnost potrebna?

Sato, ker je ponishnost korenina vſih zhednost, in ker ravno sato Bogu bolj dopade po-

nishna shena, kakor pa prevsetna deviza. Bog, pravi f. pismo se prevsetnim soperstavi, in le ponishnim dodeluje svojo gnado.

Kaj je vedna pokorshina pod kakim duhovnim poglavarjem?

To, kadar se kdo svoji volji popolnoma odpové, in se savoljo Boga, to je, de bi bolj popolnoma bil, kakimu duhovnemu poglavarju podvershe, in njegovo povelje s' ponishnim serzam spolnuje. Leta evangelski svet vfi tisti nase vsamejo, kateri v' kaki klofhterski stan stopijo.

Kaj je sploh misliti od evangelskih svetov?

To je misliti, de so evangelski sveti prav dobri, de kristjanu, kateri se jih svesto poprime, veliko k' svelizhanju pomagajo, ker ga k' vikfhi popolnamasti napeljujejo, in ga v' skufhnjavah mozhnejshiga, in v' boshjih ozheh bolj prijetniga, in vezhi plazhila vredniga delajo. Kristus pravi: „Sledni, kateri bo sapustil hisho, ali brate, ali sestre, ali ozheta, ali mater, ali sheno, ali otroke, ali njive savoljo mojiga imena, bo samosto prejel, in vezhno shivljenje dosegl. Mat. 19, 10 — 25.

Od fhtirih poslednjih rezhi.

Ktere so shtiri poslednje rezhi?

Shtiri poslednje rezhi so: Smert, sodba, pekel, in nebefa. „Per vseh svojih délih spomni se svojih poslednjih rezhi, in ne bosh nikdar greshil. Sir. 7, 40.

Od smerti.

Kaj je smert?

„Smert je lozhitev dushe od telefa.

Ali morejo vsi ljudje umreti?

Vsi morejo umreti. „Ti si prah, in v' prah se boš povrnil. I. Mos. 3, 19.

Od kod pride, de vsi ljudje umreti morejo?

De vsi ljudje umreti morejo, pride od poverbaniga greha. Zhe bi Adam ne bil gresnil, bi bili tudi na telesu neumerjzhi ostali. Smert je plazhilo greha. Sakaj Bog je zhloveka neumerjznhiga vstvaril, in ga je po svoji podobi storil. Po hudizhevi nevoshljivosti pa je smert na svet prishla. Buk. mod. 2, 24.

Ali vemo, kdaj in kako bomo umerli?

Tega ne vemo, to le sam Bog vé: „Sin zhlovekovi bo prishel ob uri, sa ktero ne veste, pravi Jesus.“ Mat. 24, v4. Pergliha od 10 deviz. Mat. 25, 1 in od hlapza. Luk. 12, 43.

Kaj nas to uzhi, ko ne vemo, kdaj in kako bomo umerli?

To nas uzhi, de naj se vsaki k' smerti fkerbno in vedno perpravlja tako, de s' f. Pavlam lahko porezhe: „Tek sim dokonzhal, vero ohranil, meni je perpravljena krona pravize, ktero mi bo Bog dal, pravizhni sodnik, in ne le samo meni ampak vsm, kteri s' veseljem dneva njegoviga prihoda zhakajo. 2. Tim. 4, 78.

Kako se more zhlovek k' smerti perpravljati?

Tako: 1) Ker vemo, de nas bo smert od sveta lozhila, se moremo she pred v' shivlenji vezhkrat v' duhu od sveta lozhiti, kakor nam s. Pavl perporozha rekozh: „Zhas je kratek, kteri svet vshivajo, naj bodo, kakor bi ga ne vshivali, sakaj podoba tega sveta prejde.“ I. Kor. 7, 29 — 31.

2) Ker vemo, de se bomo ob smerti od svojiga telefa lozhili, mu ne smemo vsiga pervoliti, kar posheli, in mu prevezh strezhi, de nam ne bo na sadnje lozhitev od njega preteshka.

3) Ko vemo, de nas bo smert od nasbih starishev, od nashe shlahte in od vsih nasbih prijatlov in snanzov lozhila, se na nje prevezh navesovati ne smemo, ljubesen do njih naj ne bo vezhi, kakor ljubesen boshjo voljo spolniti. „Kdor svojiga ozheta, svojo mater, svoje brate in sestre bolj ljubi ko mene, mene ni vreden pravi Kristus.“ Mat. 10, 37.

4) Ker se po smerti ni vezh mozh spreobniti in se spokoriti, in ker po besedah s. pisma dervo tako obleshi, kakor pade, si persadevajmo, de nas smert v' grehih ne dobi, satorej nikar pokore ne odlashajmo, in shivimo tako, de nas smert, naj pride, kadar hozhe, nikoli neperpravljenih ne najde.

5) Bodimo vedno ravno tako v' shivlenji kakor v' smerti v' boshjo voljo vdani, in dajmo s' smertjo Bogu radovoljno sadnji ofer, kteriga, od nas imeti hozhe savoljo svojih grehov.

Ali je prav odlašati se ob zhaſ bolesni ſhe le k' ſmerti perpravljati.

Ni prav 1) ker zhaſ bolesni ni perpravni ſavoljo teleſnih ſlaboſt in smote zhaſnih ſkerbi ſe k' ſmerti prav perpravljati.

2) Je zhaſ bolesni vezhkrat prekratek, de bi velik greſhnik ſamogel vſe poravnati, in ſe ſkosi reſnizhno ſpreobernenje s' Bogam ſpraviti.

3) Ker ne vemo, kako bomo umerli, ali na naglim bres vſe bolesni, ali po dolgi bolesni.

Kakſhna je ſmert pravizhnih?

Smert pravizhnih je frezhna. S. piſmo pravi: „Draga je pred ozhmi Goſpoda ſmert njegovih ſvetnikov. Pfalm 115, 15. — Sa pravizhniga je ſmert veliko veſelje, ker takrat ſa puſti dolino ſols, in je v' nebefa vset, ker ſgu bi zhaſno premoſhenje, pa nebefhke dobrote doſeſhe, ker ſe ſizer od ozheta, od matere, od bratov, od ſeſtrá in od prijatlov lozhi, tode nameſti njih nebefhkiga Ozheta, Jeſuſa Kriſtuſa, ſ. Duba dobi, in pride is druſhine greſhnikov v' druſhino ſvetnikov in ſvetniz. Sa pravizhniga je ſmert konz terplenja in ſazhetek vezhniga veſelja, konz ſkuſhnjav in pregreſhnih nevarnoſt, in ſazhetek vezhniga miru, in prave zhiſte boſhje ljubesni.

Kakſhna je ſmert greſhnikov?

Smert greſhnikov je ſilno ſtraſhna. „Smert greſhnikov je prav huda.“ Pf. 33, 22.

Sakaj je smert greschnikova strashna?

Smert greschnikova je strashna, 1) ker mu vezhi del neprevideno pride, in ga neperpravljeniga najde, kakor je gospodar v' s. evangelji hlapza najdel, kateri je v' svojim serzu rekel: Moj gospodar odlasha priti. „Norez to nozh bodo tvojo dusho od tebe terjali, kar si pa ukup spravil, zhigavo bo.“ Luk. 12, 20.

2) Je strashna smert sa greschnika, ker popred v' sdravji nikoli na-njo ni mislil; in zhe mu je tudi v' zhasu na misel prifhla, si jo je bersh spet is glave isbil.

3) Je strashna, ker vidi, de se od sveta lozhiti more, kteriga je tolikanj ljubil; od svojiga blaga, na kteriga se je tolikanj sanashal, in ga s' toliko sferbijo vkup spravljaj; od prijatlov in snanzov, smed kterih ga nobeden pred sodni stol boshji ne spremi, in mu nizh pomagati ne more.

4) Je strashna, ker mu vest toliko shtevilo strashnih grehov ozhita, in ko ve, de ga po smerti drusiga ne zhaka, kakor vezhno pogublenje.

Ali se ne samore greschnik ob zhasu smerti resnizhno spreoberniti?

Bogu je vse mogoze, on ga samore naglo spreoberniti, kakor se je s' desnim rasbojnikom sgodilo; ali to bi bila posebno velika gnada, na ktero se nehvaleshni greschnik ne sme sanashati.

Od sodbe.

Kaj nam je od sodbe vediti?

To, de bo Jezus dušho vsaziga zhloveka prezej po smerti vsako posebej, konz sveta pa vse skupej dušho in telo sodil. S. pismo per-poveduje, de sta bila Lazar in bogatin prezej po smerti obsojena. Lazarjevo dušho so angeli v' Abrahamovo narozhje nesli, dušha bogatina pa je bila v' pekel sakopana. Luk. 16, 22. S. Pavl pravi: Zhlovekam je postavljeno enkrat umreti, potem pa je sodba. Heb. 9, 27.

Jezus nas od sodbe v' perglihah od saupanih talentov Mat. 25, 14, od hišnika Luk. 16, 1, prav saštopno poduzhi, in s. Pavl v' perglih od setve. Gal. 6, 9.

Po katerih rezheh bo Jezus vsaziga zhloveka sodil?

Jezus bo vsaziga zhloveka po vsih njegovih mislih, sheljah, besedah in po vsem njegovim djanji in nehanji sodil, in vsakimu, kakor si bo saflushil, ali plazhilo ali shtrafengo odlozhil.

„Sakaj vsi se moremo pred Kristusovim sodnim stolam pokasati, de vsaki prejme, kakor je delal v' svojim telesu ali dobro ali hudo.“ 2. Kor. 5, 10.

Kaj nas misel na posebno sodbo uzhi?

Uzhi nas, 1) de naj si persadevamo lepo, po Kristusovih naukih shiveti, ker nas ne bo

sodil tako, kakor ljudje mislijo ali govoré, ampak po svoji sveti besedi in po svojih sapovedih. „Beseda, katero sim vam govoril, bo zhloveka sodila poslednji dan. „Jan. 12, 48.“ Do smerti ne jenjaj v' dobrim rasti, sakaj boshje plazhilo vekomaj ostane.“ Sir. 18, 22.

2) De naj se takrat, kadar nas ljudje po krivim sodijo, ali kadar se nam tukej na svetu hudo godi, s' tém tolashimo, de se bo per boshji sodbi praviza skasala, in de nam bo tamkej v' frezhni vezhnosti vse terplenje v' veselje saleгло.

Kam je dusha per posebni sodbi obsojena?

Kamor si je saflushila, ali v' vize, ali v' peklo, ali pa v' nebesa.

Kaj so vize?

Vize se imenujejo tišči kraj, kjer dushe zhasne shtrafenge sa svoje odpušhene grehe terpe, katerih se v' shivlenji s'he niso sadosi spokorile.

Kakshne shtrafenge terpe dushe v' vizah?

Dushe v' vizah posebno sato veliko terpe, ker Boga gledati in ga vekomaj vshivati vse hrepene, in ga le vender ne morejo, sraven tega imajo pa tudi s'he veliko terplenje, ki jim ga je boshja praviza perfodila.

Ali se more kaj dusham v' vizah pomagati?

Pomaga se jim in fizer: s' ofram s. mashe, s' molitvijo, in s' drugimi dobrimi deli, „Juda Makabej pravi s. pismo, je dvanajst

tavshent drahem frebra v' Jerusalem poslal, de bi bil sa mertve ofer opravljen, ker je dobro in verno od vstajenja mislil. 2. Mak. 12, 43.

Smo dolshni dufham v' vizah pomagati?

Dolshni smo sploh vsm dufham v' vizah pomagati she is ljubesni, s' ktero smo s' njimi sklenjeni; posebno pa smo to svojim starshem, bratam in sestram, prijatlam in dobrotnikam is hvaleshnosti storiti dolshni.

Doklej ostanejo dushe mertvih v' vizah?

Tega vediti ne moremo; toliko se lahko rezhe, de dushe so ali dalej ali manj zhafa v' vizah, kakor so Boga bolj ali manj rasshalile, kakor so ali vezh ali manj v' shivlenji pokore storile, in kakor jim verni stristjani na semlji ali bolj ali manj k' pomozhi pridejo.

Ali dushe v' vizah voljno terpe?

Dushe v' vizah so volji boshji vse vdane in voljno terpe, ker sposnajo, de je po pravizi.

Kaj naj se is premishljevanje terplenja v' vizah uzhimo?

De se moremo vfaziga she tako majhniga greha varovati, ker ga praviza boshja shtrasati more, in zhe smo ga storili, ga na tim svetu shtrasujmo, de ne bomo v' vizah terpeli, in od gledanja oblihja boshjiga sadershevani.

Sakaj bo Bog konz sveta vse ljudi she enkrat sodil?

Sato, 1) de bo dusha s' svojim telesam

sojena in plazhilo ali shtrafengo s' njim preje-la, ker je s' telesam vred dobro ali hudo delala.

2) De se bo boshja praviza, modrost in previdnost pred vsim ljudem ozhitno pokasala, ko bo vsak po svojih delih plazhilo ali shtra-fengo prejel.

Pravizhni bodo preprizhani, kako potrebne so jim bile nadloge, ktere so jih na svetu vezh-krat stiskale, in kako nizh je bila srezha hu-dobnih, ki so jo na svetu vshivali.

3) De bodo pravizhni ozhitno od hudobnih lozbeni, kterih svet vezhkrat ni posnal, in do-stikrat tudi savoljo njih brumnosti she savidil, sovrashil, in preganjal. „Tedaj bodo pravizhni s' veliko serzhnostjo soper te stali, kteri so jih stiskali, in njih dela odvseli. Kader bodo hudo-bni to vidili, bodo od grosniga strahu vsi pre-padeni, in se bodo sazhudili, kako so uni tako naglo in zhes vse upanje svelizhanje dosegli. Tukaj bodo sami per sebi rekli, ker se bodo kfsali in od duha britkosti sdihovali: Ti so tisti, kterim smo se mi nekdej posmehovali, in jih v' saframljiv pogovor imeli. Mi neumni smo njih shivljenje sa nespamet imeli, in njih konz sa nezhaft. Poglej kako so sdaj pershteti med boshje otroke, in njih odlozhik je med svetni-ki. Pravizhni pa bodo vekomaj shiveli, in per Gospodu je njih plazhilo, in Narvikshi sa-nje skerbi, sato bodo prejeli zhasitljivo kraljestvo in lepo krono is Gospodove roke: sakaj on jih bo s' svojo desnizo pokril, in s' svojo sveto ro-ko branil.“ Buk. modrost. 5, 1 — 17.

Ali je snano, kdaj bo sodni dan?

To nikomur ni snano, le sam Bog ve. S. Peter od tega dneva tako govori: „Prisihel bo pa dan Gospodov, kakor tat, ob katerim bodo nebesa s' velikim pokanjem presihle, in elementi se bodo od vrozhine raspušili, semlja pa in stvari, ktere so v' nji, bodo sgorele. Ker ima tedaj vse to rasdjano biti, kakšni morete vi biti v' svetim in brumnim sadershanji? s' sheljnim zhakanjem hrepenite po prihodu Gospodoviga dneva, ob katerim bodo nebesa gorele, in se rasfule, in elementi od vrozhine ognja se raspušili.“ 2. Pet. 3, 10 — 12.

Od pekla.

Kaj je pekel?

Pekel je kraj, kjer pogubljeni vezhne shtrafenge terpe.

Kakšne so peklenške shtrafenge?

1) Pogubljeni so spred boshjiga oblizhja vekomaj pahnjeni. „Poberite se stran vi prekleti v' vezhni ogenj, kateri je hudizhu in njegovim angelam perpravljen.“ Mat. 25, 41. „Med vami, in med nami je velik prepad postavljen, de ti, kateri hozhjo od tod k' vam iti, ne morejo, in tudi ne od ondod sem priti.“ Luk. 16, 26.

2) Bodo v' vezhnim ognji goreli, v' grošno temo bodo pahnjeni, kjer bo tulenje in shkripanje s' sobmi; huda vest jih bo neprenehama pekla, ker bodo vedno sposnali, de so

fami te nefrezhe krivi, in vse nar strahnej terplenje bodo na dushi in na telesu vse vezhne zhasse imeli, bres de bi si upanje delati mogli, de bi jim kdaj njih terplenje smanjslhano, ali de bi kdaj refheni bili. „S. pismo te refnize s' temi besedami poterdi. „Njih zherva ne bo konz, in ogenj ne pogasne.“ Mark. 9, 47. „Otrozi tega kraljestva bodo venkaj pahnjeni v' unajno temo, ondi bo jokanje in shkripanje s' sobmi.“ Mat. 8, 12. Bogati mosh v' peklu tako govori: „Ozhe Abraham! usmili se me, in poshli Lazarja, de pomozhi konz svojiga persta v' vodo, in ohladi moj jesik, ker grosovitno terpim v' tem plemenu.“ Luk. 16, 24.

Kaj naj premishljevanje peklenfkgiga terplenja per nas opravi?

Leto premishljevanje naj nas opomni, kako strahno je pasti v' roke pravizhniga Boga, in kako fkerbno naj se greha varujmo in si persadevajmo, de bi se tukej spokorili in rashaleni pravizi boshji sadofti ftorili. „Strahno je pasti v' roke shiviga Boga.“ Heb. 10, 31.

Od nebes.

Kaj fo nebefa?

Nebefa fo tifti frezhni kraj svetnikov, kjer se Bog svojim flushabnikom od oblizhja do oblizhja rasodeva, in kjer je on sam njih nefkonzhno plazhilo.

Je nebeshko veselje veliko?

Nebeshko veselje je neisrezhenno veliko. „Okoli ni vidilo, uho ni slišalo, tudi v' serze zhlovekovo ni prišlo, kar je Bog tem, kateri njega ljubi, perpravil. 1. Kor. 13, 12.

Kakšno je nebeshko veselje?

1) Isvoljeni boshji bodo Boga od oblizhja do oblizhja, kakor je sam na sebi, vekomaj gledali, ga ljubili in vshivali. „Sdaj vidimo v' shpeglu, kakor v' megli: takrat pa bomo vidili od oblizhja. — Sdaj nekoliko sposnam, takrat pa bom sposnal, kakor sim sam sposnam.“ 1. Kor. 13, 12.

2) Bodo vse, kar si je mogozhe dobriga misliti, ali sheleti, na telefonu in da dushi vekomaj imeli.

„Hvaljen bodi Bog, in Ozhe Gospoda nashiga, Jesusa Kristusa, kateri nas je po svojim velikim usmilenji prerodil k' shivimu upanju skosi ustajenje Jesusa Kristusa od mertvih, k' nestrohlivim deleshu v' nebesih, perhranjeno sa val.“ 1. Pet. 1, 4 — 4.

3) Ne bodo nobeniga tudi nar manjshiga slega ne na dushi, in ne na telefonu imeli.

„Jagnje, katero je v' fredi trona, jih bo vodilo, in peljalo k' studenzu shive vode, in Bog bo sbrisal vse solse od njih ozhi.“ Skriv. ras. 7, 17. „Bog bo sbrisal vse solse od njih ozhi, in smerti ne bo vezh, tudi ne shalovanja, ne vpitja in bolezhine ne bo vezh, ker je pervo miniko.“ Skriv. ras. 21, 4.

3) Bodo v' družni svolenjih svetnikov, angelov in tudi svojih, ki so v' gnadi boshji umerli.

Ali so kaki raslozhki v' nebeshkim veselji?

So, sakaj kdor je vezh dobriga storil, bo tudi vezhi plazhilo v' nebesih prejel. „Kdor skopo seje, pravi s. Pavl, bo tudi skopo shel: Kdor obilno seje, bo tudi obilno shel.“ 2. Kor. 11, 6.

Kaj se is premishljevanja nebeshkiga veselja uzhimo?

1) Se uzhimo, de naj vse krishe in teshave, ki nas na svetu sadenejo, poterpeshljivo preterpimo, ker vsi niso nizh proti veselju, ktero je isvoljenim v' nebesih perpravljeno. „Terple-nje sdajniga zhasa ni veliko proti prihodni zhasi, ktera bo nad nami rasodeta.“ Rim. 8, 18.

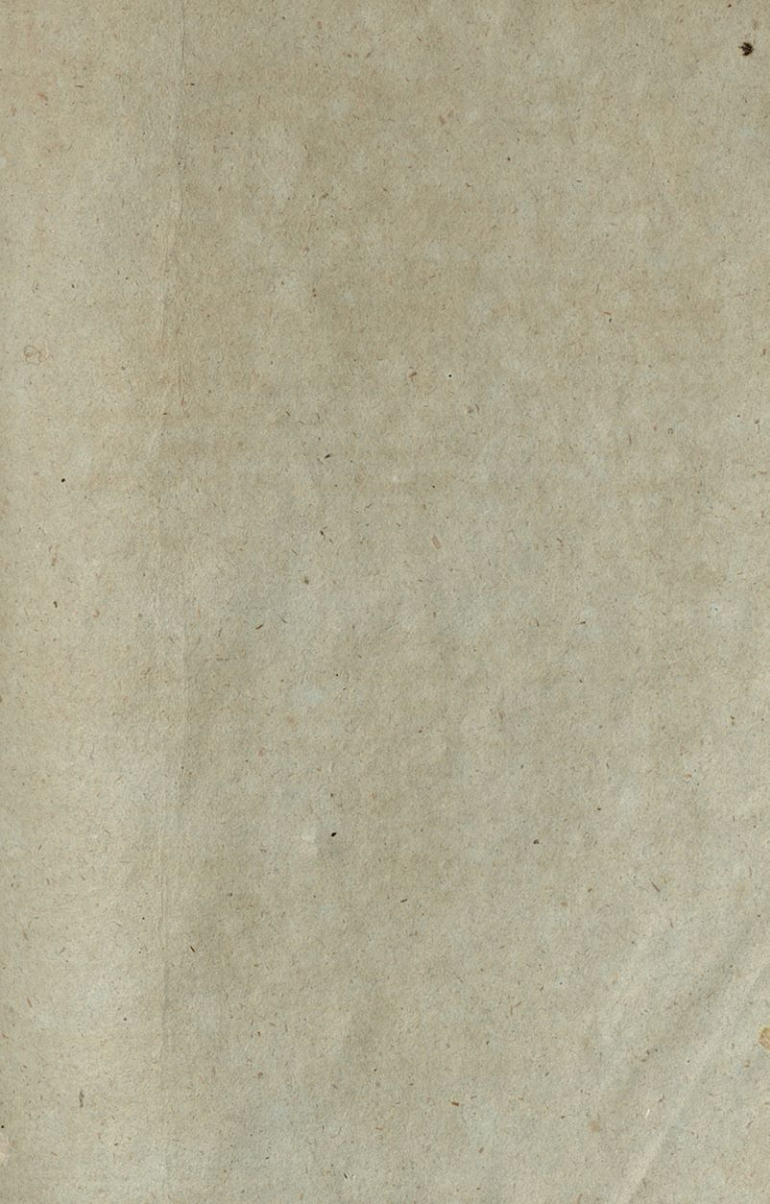
2) De se vse zhasno veselje s' nebeshkim veseljem permeriti ne more. — Vse zhasno veselje zhloveshkiga serza nikoli popolnoma nasititi ne more, sakaj sa Boga je stvarjeno, pravi s. Avgufhtin, in ravno sato je tako dolgo nepokojno, dokler v' tebi, o Gospod! pokoja ne najde. Vse zhasno veselje le malo zhasa terpi, vse je od danš do jutri, nebeshko veselje pa bo vekomaj terpelo; isvoljeni boshji bodo vekomaj nesapopadljive nebeshke sladkosti vshivali, in vender se nikoli ne bodo navelizhali.

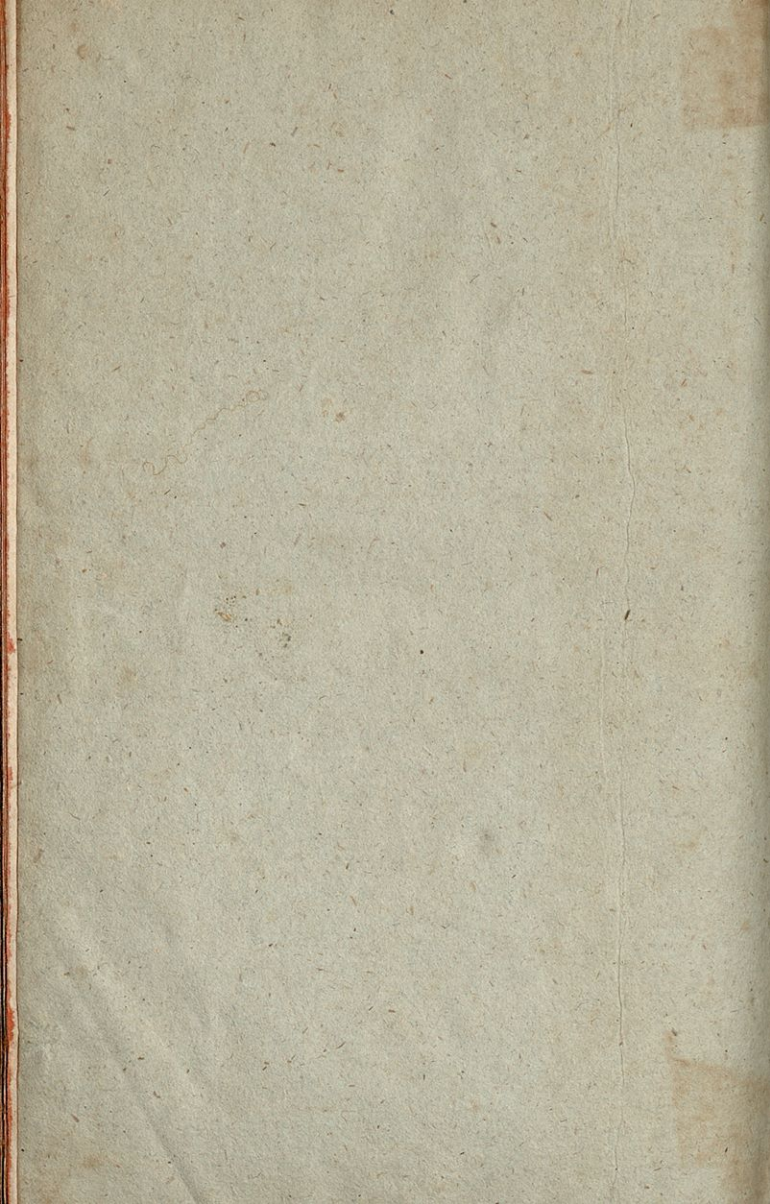
3) De stanovitno dobro delajmo, zhe nas tudi she tako teshko stane. „Kadar pa dobro delamo, nikar se ne utrudimo, sakaj ob svojim zhasi bomo sheli, ako se ne utrudimo.“ Gal. 6, 9.

HUJ,SHI POGRE,SHKI.

<i>Stran.</i>	<i>Versta.</i>	<i>Namesti</i>	<i>beri</i>
55	27	ſbo voje	bo ſvoje
61	29	paſtirji	paſtirji
80	11	ſvete	ſveto
103	11	zhlaſti	zhlaſta
119	19	2, 3, 4	2. Kor. 3, 4.
121	13	ktero . .	ktere
148	28	dopolneti	dopolniti
160	12	prepovedananiga	prepovedaniga
168	17	objube	obljube
259	23	odreſheni	odraſheni
279	19	ſpovevati	ſpovedati
288	12	boshje	boshji
288	18	kterim	kteri
293	28	miſliſi	miſliti
320	19	od veſhe	odveſhe
329	4	v'	—
329	10	ſveta	ſveta v'
353	20	is	in

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJI2NICA

COBISS #

00000320875

